portakal ağacında oturan kadın

GIOCONDA BELLI

AKADEMİ KADIN

Portakal Ağacında Oturan Kadın

Gioconda Belli

Çeviri

Şebnem Sunar

AKA DEMİ

Portakal Ağacında Oturan Kadın
Gioconda Belli

Orijinal Adı
The Inhabited Woman

Roman: 2
Akademi Yayın: 15
İkinci Baskı: Şubat 2012
ISBN: 978-975-6304-96-9

Yayına Hazırlayan:
Berat Günçıkan

Çeviri
Şebnem Sunar

Kapak Tasarım
Ali İmren

Baskı-Cilt:
Ceylan Matbaacılık
Güven is Merkezi
Topkapı/İSTANBUL
Telefon/Faks: (0.212) 613 10 79

AKADEMİ YAYIN*

www.akademiyayin.net
e-mail: akademiyayinlari@gmail.com

CEYLAN BASIM YAYIN DAĞITIM

Aksaray Mah. Çakırağa Cami Sokak
No: 8/10 Aksaray/İstanbul
Tel/ Fax: 0212 589 95 79
e-mail: ceylanakademiyayin@gmail.com

Bu yumurtayı kırıyorum, kadın ve
erkek doğuyor. Birlikte yaşayacak ve
ölecekler. Ama yeniden doğacaklar.
Ve yeniden doğduktan sonra yeniden ölecekler ve
böylece yeniden doğmuş olacaklar.
Tekrar tekrar yeniden doğacaklar; çünkü
ölüm bir yalandır

Eduardo Galeano
Kızılderili mitosu
"Ateşin Anısına"

BİRİNCİ BÖLÜM

Şafak sökerken yeniden gün ışığına çıkıyorum. Yarince'i son olarak gördüğüm o günden bu yana derinliklerde olup biten her şey tuhaftı. Cenaze töreninde yaşlılar Tlalocan'e, doğudaki sonsuz bahar bahçelerine, yumuşak yağmurun okşadığı yeşilin ve çiçeklerin ülkesine gideceğimi söylemişlerdi. Ama sonra yüzyıllar boyunca topraktan ve köklerden oluşan bir mağarada tek başıma yattım ve hayretle yavaş yavaş bitkisel doğaya dönüşen bedenimi seyrettim. Marakosu ve nal seslerini, isyanı, mızrakların anısını, kaybetme korkusunu, Yarince'i ve onun kaslı sırtını aklımda tuttuğum yüzyıllar boyu. Artık günlerden beri yağmurun, yüzyıllar yaşındaki evime ilk önce küçük silintilerle, ardından da toprakaltından çağlayarak gelen büyük akıntılarla nasıl yaklaştığını, nemli, su geçiren toprak sayesinde beni çeken dehlizleri nasıl açtığını duyuyordum. Gittikçe dünyaya daha da yaklaştığımı hissediyordum; bunu toprağın değişen renklerinden anlıyordum.

Kökleri görüyordum, bana uzanan elleri. Ve buyruğun gücü beni karşı konulmaz bir şekilde çekiyordu. Böylece ağacın içine girdim, kan dolaşımının içine; tıpkı özsuyundan ve yaşamdan oluşmuş uzun bir okşayış, ağaçların çiçek açması, dalların titremesi gibi içinden geçtim. Pütürlü kabuğunu ve dallarının mükemmel yapısını hissettim ve bu yeni derinin bitkisel dehlizlerinde genişledim; böyle uzun bir zamandan sonra yayıldım; saçlarımı çözdüm ve hâlâ bir zamanlar olduğu gibi şarkı söyleyen kuşları dinlemek için beyaz bulutlu mavi göğe doğru uzandım.

Ve çok sesli ağzımla şarkı söylüyordum -dans edebilirdim- ve gövdemde tomurcukları, dallarımda portakalların kokusunu buluyordum. Belki de en sonunda, o tropik diyara ulaşmıştım; huzurun ve bolluğun, sessiz, bitimsiz, öyle ki Quiote Tlâloc'un alametiyle ölenlerin sevincinin, suların efendisinin bahçesine...

Çünkü bu çiçeklenme zamanı değildi; meyve verme zamanıydı. Ancak ağaç benim takvimimi kabul etmişti; kendi yaşamımı,

başka günbatımlarının ritmini. Gözlerini bir kadın cinsinin oturduğu, yeni bir yaşama açmıştı.

Hiç kimse bu doğumda, bir zamanlar annemin bacakları arasında başımı çıkardığımda olduğu gibi, acı çekmemeliydi. Bu kez hiçbir kuşku, yürek yakan hiçbir sevinç yoktu. Ebe, xicmeta-yotlümü, göbek bağımı evin en karanlık köşesine de saklamıyor, hatta bana şöyle demek için beni kollarına alıyordu: "Sen evde olmalısın, tıpkı yüreğin bedende bulunduğu gibi... Sen ocak ateşini örten kül olmalısın". Hiç kimse adım konulurken, annemin bir zamanlar yapmış olduğu gibi, ağlamıyordu; çünkü uzaklardan yüzlerine düşen saçlarıyla sarışın erkekler geldiklerinden bu yana, tüm falcılar üzüntüye kapılmış ve hatta kader çağırmaktan; öyle ki kaderin benim adımı koymasından çekinmişlerdi. Kaderimi öğrenmekten korkuyorlardı. Zavallı anne babalar! Ebe, Chalchiuhtliceu'yi, tanrıçaların annesini ve kız kardeşini çağırırken beni yıkıyor, beni temizliyordu ve aynı törende bana Itzâ, şebnem, adı verildi. Bana, seçmem için yeteri kadar büyümemi beklemeden yetişkinlik adını vermişlerdi; çünkü gelecekten korkuyorlardı.

Buna karşılık şimdi çevremdeki her şey sakin görünüyordu; yeni budanmış çalılar, büyük saksılardaki bitkiler ve sanki beni selamlarcasına, bu denli uzun bir karanlıktan sonra gün ışığında bana hoş geldin dercesine, beni bir o yana bir bu yana sallayan, hafifçe kımıldatan bir rüzgâr. Bu çevre tuhaftı. İspanyolların bize yaptırdıkları gibi uzun duvarlı binalar vardı. Bahçeyle ilgilenen bir kadın görüyorum; genç, uzun boylu; koyu renkli saçlı ve çok güzel. Yüzü istilacıların kadınlarının yüzlerini andırıyor. Ancak tıpkı bizim soyumuzun kadınları gibi yürüyor, aynı kararlılıkla hareket ediyor; tıpkı kötü zamanlardan önce hareket ettiğimiz gibi. Kendi kendime; acaba İspanyollar için mi çalışıyor, diye soruyorum. Irgatlık yaptığım ya da iplik eğirdiğini sanmıyorum; zarif elleri ve hâlâ keşfedebilen insanların parlaklığına sahip. Büyük ve ışıl ışıl gözleri var. Ayrılıp gittiğinde geride her şey sessiz kalmıştı. Ne tapmaktan gelen sesleri ne de rahiplerin hareketlerini duyuyordum. Bu evde ve bu bahçede sadece kadın oturuyordu. Ailesi ve efendisi yoktu. Tanrıça da değildi; çünkü korkuyordu. Çıkmadan önce kapıları ve pencereleri kapatıyordu.

Portakal ağacının çiçeklenmeye başladığı gün, Lavinia yaşamında ilk kez çalışmaya gitmek üzere erken kalktı.

Uykulu uykulu çalar saati kapadı. Saatin bir gemi sirenine benzeyen ve sabah sevincini bozan çınlamasından nefret ediyordu. Gözlerini ovuşturdu ve yavaş yavaş kendine geldi.

Bahçeden gelen portakal ağacının kokusu onu çepeçevre sarmıştı. Yatakta diz çökerek pencereden dışarı sarktı ve çiçeklenen ağaca baktı.

Yatak odasının penceresinin tam önünde duran yaşlı bir ağaçtı. Halası Ines'in bahçıvanı onu oraya yıllar önce dikmiş ve bütün bir yıl boyunca meyve vereceğine inanmıştı; çünkü ağaç kendi becerikli ellerinin bir ürünüydü, bir sevgilinin ve bir bitki ustasının ellerinin. Yaşamı boyunca bir kez olsun çiçek açmamasına karşın, teyzesi ağacı çok sevmişti.

Kuşkusuz bunun nedeni geç gelen Aralık yağmurlarıydı, diye düşündü Lavinia. "Vakitsiz gelen yağmur iyi ürün getirir" deme alışkanlığındaydı büyükbabası.

Hâlâ yorgundu, banyoya girdi. Geçerken radyoyu açtı ve gece geç vakit eve geldiğinde dikkatsizce yere atmış olduğu giysileri yerden kaldırdı. El yapımı sepetlerle ve renkli örtülerle süslediği odasını seviyordu. Duşun altında bir mimar olarak aldığı ücretle odasını çok daha iyi döşeyebileceğini düşündü. İşe başlıyor olmaktan sevinç duydu.

Suyla birlikte çiçeklerin kokusu üzerine yağıyordu. Kestane rengi uzun saçlarını kurutup sonra da onları tarakla yatıştırırken, çiçeklerin tam da bugün açmaya başlaması iyiye işaret, dedi kendi kendine. Banyodan çıktı; kocaman bir plaj havlusuyla kurulandı ve aynanın önünde makyajını yaptı. Gözlerini ve an-lamlı yüzünün çizgilerini belirginleşirdi. Bir porselen bebeğin hatlarına sahip olan en iyi arkadaşı Sara gibi görünmeyi istemezdi. Kusursuz görünmemeyi daha çekici buluyordu. Diğer zamanlarda belki de hemen hemen hiç dikkat çekmeyecek olan yüzü, rock müziğe ve hippi modasına, mini eteklere, geçen on yıllık devrin bitimsiz isyanına ve başlayan bu yetmişli yılların modern kayıtsızlığına bundan daha iyi uyum sağlayamazdı.

Evet, dedi kendi kendine, özenle giysilerini seçip saçlarının

lülelerinin tam olarak yatışmaları için başını sallarken -sır, saçların taranmasmdaydı-, zamana uyum sağlıyordu.

Bir ay önce anne babasının evinden ayrılmış ve Ines Halası'nın evine taşınmıştı. Bekâr, genç ve bağımsız bir kadındı.

Çocukluğundan bu yana onu Ines Halası yetiştirmişti. Anne ve babası genç olmakla, tanıdıklarıyla ilgilenmekle ve başarılı olmakla fazlasıyla meşgul olduklarından, sık sık bu evde kalırdı. Ne denli büyüdüğünü, öyle ki neredeyse yetişkin olduğunu ve göğüslerinin çıkmaya, vücudunun tüylenmeye başlayıp dolgunlaştığını fark ettikleri zaman anne ve babası nüfuzlarını kullanıp ona sahip çıkmış ve o yıllarda yüksek tabakadan insanlar için yakışık aldığı gibi, öğrenim görmesi için onu Avrupa'ya göndermişlerdi.

Ines Halası, onu yollamamayı yeğlerdi; bununla birlikte erkek kardeşinin babalık hakları karşısında boyun eğmiş ve onu kandırmaya çalışarak yabancı dil bilen sekreter ya da gözlükçü olmaktan sakınması konusunda uyarmakla yetinmişti. Mimar olmak istediği zaman, buna hakkı olduğunu söylemişti ona. Hayalinde düşünü kurduğu ve çocukken kibrit kutularından ve eski ayakkabı kartonlarından özenle yaptığı o evleri çocukluğunun düşsel kentlerini gerçekleştirmeliydi. Bir meslek sahibi olmak istemek, bağımsız olabilmeyi düşlemek onun en doğal hakkıydı. Ölmeden önce de ona bu yolu açmıştı. Ona, "yalnız olmak isteyeceği bir zamanın gelmesi durumunda" portakal ağaçlı evi ve içindeki her şeyi miras olarak bırakmıştı.

Lavinia, giyinmesini neredeyse tamamlamıştı ve doğanın neşesinden, Ocak ortasındaki bu alışılmadık çiçeklenmesinden dolayı tasalanmaksızm keskin kokuyu derin derin içine çekiyordu. Yatak odasının kapısını kapattı. Kilitleri ve pencere sürgülerini kontrol etmek için bir tur attı. Güzel bir evdi. Avlularıyla hemen göze çarpan sömürgeye ait o malikânelerin küçük bir örneğiydi.

Taşındığında ev ihmal edilmiş ve bakımsızlıktan çürümeye yüz tutmuştu. Kapılar gıcırdıyor, yağmur suları damdan akıyordu. Rutubetten, kapatılmışlığından dolayı romatizmaya tutulmuştu adeta. Mimarlığın getirdiği bilgilerle ve birkaç eski mobilyanın kazandırdıklarıyla eve çekidüzen vermişti. Bir öbek bitkiyle ormanı eve taşımış, sonra da evi renkli yastıklar, kutular, kitaplar ve plaklarla

süslemişti. Yaşlı, bekâr insanların kurmaya alıştıkları o düzeni değiştirmişti.

Bu hafta sonunun ardından gelen dağınıklık, evi derleyip toplayan tek kişi olan Lucrecia olmadan, daha da çok belli oluyordu; çünkü Lavinia rahat, kolay bir yaşama alışmıştı. Sadece Lucrecia'nın geldiği haftanın üç gününde toz alınıyor ve sıcak yemek yeniyordu. Yemek pişirmeyi bilmediği için bunun dışında kalan günlerde konserve, peynir, salam ve yer fıstığıyla yetiniyordu.

Ocak rüzgârı, meşe ağacının pembe çiçeklerini kaldırım taşlarının üzerinde sürüklüyor, Lavinia caddeye çıkıp oturduğu semtin geniş kaldırımı boyunca yürürken saçlarını dağıtıyordu. Komşuları teyzesiyle aynı kuşaktan, yaşlıca insanlardı. Onları neredeyse hiç görmüyordu. Sanki sessiz sakin ölümlerini bekliyor, evlerinin duvarları arkasındaki anılarını koruyor, odaların yarı karanlığında, yaşam ışığını yavaş yavaş söndürüyorlardı. Kimi zaman öğleden sonraları, eski oturma odalarının açık kapıları arasından, beyaz hasırdan salıncaklı koltuklarında nasıl sallandıklarını görmek Lavinia'yı üzerdi. Yaşlılık ona büyük yalnızlık içindeki korkunç bir durum gibi görünüyordu. Biraz melankolik olarak evine arkasını döndü ve Ines Halası'nı düşündü. Her ne kadar Lavinia halasının her zaman yaptığı gibi sabahları yıkanmış ve hazırlanmış olarak evden ayrılırken, uzun boylu ve zayıf bedeniyle kapıda durduğu ve onu kendisiyle vedalaşırken gördüğü aklına gelmiş olsa da, zayıf düşmeden ölmesi belki de daha iyiydi.

Öldüğü zaman, Lavinia cenaze hazırlıklarında orada olmamayı yeğlemişti. Anılarında onu canlı tutmak istiyordu ve halasının buna razı olacağını biliyordu.

Caddeler temizlenmiş gibiydi. Yaşlı insanların mahallesini sınırlayan Avenida'ya ulaşmak için adımlarını sıklaştırdı. Köşeye gelince bir taksiye işaret etti. Önünde gösterişli, yıkanmış ve cilalanmış bir Mercedes durdu. Ülkesindeki taksilere hiçbir zaman hayret etmekten vazgeçemeyecekti. Büyük General, Faguas da askerlerine

Mercedes-Benz otomobillerinin gümrüksüz ithalatı için ruhsat vermişti. Askerler bu arabaları ortakları oldukları taksi kooperatiflerine satıyor ve bir sonraki en yeni modeli satın alıyorlardı.

Yoksul, tozlu, sıcak Faguas'ta sadece Mercedes taksiler çalışıyordu. Deri kokusu yayan koltuğa oturur oturmaz radyo yayını dikkatini çekti. "La-Concordia" Cezaevi'nin müdürü aleyhindeki yargılama naklediliyordu. Dava, geçen günlerde her yerde konuşma konusu olmuştu ve bu konuda artık hiçbir şey duymak istemiyordu. Yapılan zulümler hakkındaki haberlerden bıkmıştı; ancak takside bile onlardan kurtulamıyordu. Şoför, var gücüyle trafiğe dikkat edip sigara içerken tek kelime etmedi.

Dikkatini dışarıya yöneltmeye çalıştı. Bu yüksek yerleşim bölgesinden tüm kent ayaklar altındaydı; arkadaysa denizin diğer kıyısında çimenleniyormuş gibi görünen volkanların uzak silueti vardı. Manzara mükemmeldi. Tıpkı denizin işlevinin bir lağımınkine dönüşmesi gerçeğinin affolunamaz oluşu gibi. Kent denize sırtını dönmeseydi, öğleden sonraları aşıkların ve mavi çocuk arabalarıyla mürebbiyelerin dolaştıkları deniz kıyısında bir gezinti yapılabilseydi bu sabahın nasıl olacağını hayal etti.

Ancak Büyük General için estetik, şimdiye kadar hiçbir şey ifade etmemişti. Kent; yüksek duvarlarla çevrelenmiş villaların ve açması sefalet kulübeleriyle karşıtlıkların birbiri ardına sıralanışının biricik örneğiydi.

Bir askeri hekim olan adli tabibin sesinden kurtulmayı başaramamıştı. Sesinde tereddütten eser olmaksızın tutuklunun cesedinde bulunan işkence izlerini anlatıyordu. Cezaevi müdürünün tutuklunun kardeşi olduğunu ve tutukluyu oyuna getirerek kraterinden lavlar fışkıran sönmemiş bir volkan olan Tago'ya attırmakla suçlandığını açıklıyordu. Akşamın karanlığında magmanın kıyıdan kızıl kızıl parladığı görülebiliyordu. Yüzyıllar önce İspanyol fatihler bunun sıvı altın olduğunu sanmışlardı.

Adam, öldürülen kişinin yaralarını ve kırılan kemiklerini, söz konusu olan sanki bir mühendisin depremin sonuçları hakkındaki haberiymiş gibi anlatıyordu. Rapor, teknik terimlerle dolup taşıyordu.

"Bologna'da kalmalıydım" diye düşündü ve çan kulesi yakınlarındaki apartmanını anımsadı. Faguas'ın karanlık yönleriyle yüz yüze geldiği her seferinde böyle tepki veriyordu. Avrupa'da kalıp iç mimariyle yetinmeliydi, daha iyi bir geçmişin delillerinin, fa-

satlarının değişmeyen iç donanımlarının yenilenmesiyle. Buna karşılık olarak Faguas'ta başka meydan okumalar vardı. Burada depremlerin salladığı arsızca verimli doğanın hüküm sürmesi, bitkilerin durdurulamamacasına asfaltı yaran şehvetlerinin yatıştırılması söz konusuydu. Faguas, derisinin her gözeneğini tahrik ediyordu. Topraktan yapılmış ve ülkenin üzerine serpilmişti; tehditkâr, dayanılmaz.

Artık ölüler hakkında hiçbir şey duymak istemiyordu. Alnını pencere camına yasladı, gözlerini caddeye dikti. Faguas'ta kullanılabilecek olan şey sadece yaşamdı. Bu yüzden binalar yapmayı, geride izler bırakmayı, betona sıcaklık, uyum vermeyi; şimdi yavaş yavaş önünden geçip yukarıya doğru yol aldıkları New York gökdelenlerinin kötü kopyalarını ülkeye uyan binalarla değiştirmeyi düşledi. Ama aslında bu gerçekleşebilecek bir düş değil, diye düşündü, bakışları henüz açılan alışveriş merkezinin tabelasına takılırken. Tüm ülkedeki kendi cinsinin tek örneği olan büyük yenilik, yürüyen merdiven caddeden görülebiliyordu. Alışveriş merkezi müdürlüğü; ilk günlerde zarif bayanların zevkini bozan üstü başı dökük gazete satıcısı çocukların girişini engellemek ve elektronik eşya tüketimini artırmak için kapıya nöbetçiler dikmek zorunda kalmıştı.

Kent, her ne pahasına olursa olsun, modern görünmeye çalışıyor bunun için de her türlü gülünesi çareye başvuruyordu. Ölüler, yasaklanan Ulusal Özgürlük Hareketi'nin üyeleriydiler. "Onlar bu ülkede cesaret sahibi olan biricik insanlardı", derdi Sara'nın kocası Adrian. Savcı; "bu yıkım başka türlü nasıl ortadan kaldırılabilir" dediği sırada taksi durdu. Lavinia saate baktı; saat tamı tamına sabahın sekiziydi. Tam zamanında gelmişti. Taksi şoförüne parasını ödedi; onun, Latin Amerika'nın derin acısının bu ayrıntılı betimlemesini dinlemeye zorladıktan sonra, alaycı bir tavırla kendisine gülümseyip "iyi günler" dilerken uzun bacaklarına baktığını gördü.

Giriş salonuna girdi. Bina moderndi. Kibrit kutusu modeli; dörtgen. Gri duvarlar ve kırmızı pikürler. Asansörlü. Statü sembolü. Yine modern görünmek için bir çare. Topu topu beş ya da altı asansör olan tüm Faguas'ta gösteriş yapmak için binalara asansör yerleştiriliyordu. Hatta bazen sırf yöneticilerin kullanabildikleri

yalnızca iki katlı binalarda bile. Burada en azından dört kat vardı. *Asansör; mühendislerin*, avukatların ve mimarların şık bürolarına çıkıyordu.

Mimarlık bürosunun kapısını iterek açtı ve kendini alelade bir bekleme odasında, dostça oturmasını rica eden modaya uygun giyimli, yeşil gözlü bir sekreterin masasının önünde buldu. Senyor Solera onu hemen kabul edecekti.

Bir dergiye doğru uzandı ve kendisine bir sigara yaktı. Büronun herhangi bir yerinde bir radyo duruşmayı naklediyordu. Şans eseri olarak hiçbir şey anlamıyordu.

Julián Solera, iş görüşmesinde Faguas'ta mimar olmanın güçlüklerini ayrıntılarıyla anlatmıştı. Bu işin burada Avrupa'daki gibi olmadığını söylemişti. Bayanlar gazete küpürleriyle buraya gelir ve "House and Garten" ve "House Beautiful"daki gibi tasarılar isterlerdi. Alpler'deki evler stilinde bir köy evi beğenir ve deniz kıyısındaki yazlık evlerinin aynen öyle inşa edilmesini talep ederlerdi. İlk önce onları başka bir ülkede yaşadıklarına inandırmak gerekirdi. Şiddetli sıcaklar. Malzeme. Onun da -Lavinia'nın- bir kadın olduğunu söylemişti. Derdini anlatmak onun için daha kolay olacaktı. Kadınlar kendi aralarında iyi anlaşırlardı. Cazibesiyle, bunun doğru olduğuna onu nasıl inandırdığını düşününce gülümsemekten kendini alamadı.

Adrian'ın aracılığıyla gerçekleşen her konuşmada Lavinia, Julián Solera'nın kendisini baştan aşağı süzdüğü, mini eteğinin uzunluğunu ve lüle lüle duran dağınık saçlarını incelediği kuşkusuna kapılmıştı. Kırk yaşlarında, zeki bakışlı ve uygulayıcı mizaçlıydı; bununla birlikte bu yaşlardaki Latin Amerikalı erkeklere özgü olarak her türlü baştan çıkartılmaya eğilimliydi.

Selamlaştıktan kısa bir süre sonra, evrak çantasını önüne almıştı. Mükemmel derecedeki akademik öğrenimini anlattığı, üniversitede geliştirdiği projelerini gururla gösterdiği, kendi bakış açısından Faguas'taki gereksinimlerden söz ettiği ve mimarlığa olan sevgisini ateşle savunduğu zaman Julián pes etmişti. Bisiklet üzerinde marifetlerini sergileyen bir çocuk gibi mesleğin yerel sorunlarını ona açıklamıştı. İşe alınmasının bir kazanç olacağına inanması uzun sürmemişti. Kadınların bin yıllık silahlarını kullan-

maktan, erkekler üzerinde gıcır gıcır cilalanmış yüzeyi yaratan etkiden yararlanmaktan hiç vicdan azabı duymamıştı; bu onun suçu değil, aksine mirasıydı.

Bekleme süresi uzamıştı. Orta boylu, gri gözlü bir adam odayı arşınladı ve Solera'nın bürosuna girdi. Sekreter, Lavinia'ya artık içeri girebileceğini söyledi.

Oda modern döşenmişti; deri koltuklar, duvarlarda alüminyum çerçevelerin içinde soyut resimler. Bütün deniz manzarasını gözler önüne seren büyük bir pencere. Kocaman memeli hayvanlara benzeyen, dumanı tüten volkanlar. Solera onu karşılamak için ayağa kalkıp yanına geldi. Her ne kadar resmi "Siz" sözü uygunsuz görünse de, onun biraz demode, edalı tarzını seviyordu.

"Size Felipe Iturba'yı takdim etmek istiyorum", dedi Solera.

Adam odanın ortasında, ayakta duruyordu. Tokalaşırken karşısındakinin elini sıkıca kavrıyordu. Lavinia, onun adaleli bileklerinin, göze çarpan toplardamarlarının, neredeyse kasık tüyleri kadar kalın telli siyah saçlarının farkına vardı. Solera'dan daha gençti. Solera akademik eğitimini ve takımda bir kadın olmasının beraberinde getireceği avantajları ayrıntılarıyla anlatıp yönetici konumundaki mimar olarak bütün işleri dağıtan ve gözetim altında bulunduran Felipe'nin rolünü açıklarken alaycı bir tavırla onu inceliyordu. Solera, Mimar Iturba'nın ona bürodaki tüm yöntem ve düzeni öğreteceğini söylüyordu.

Her iki erkek de onun çalışma vasiliğini yapmaktan hoşlanacağa benziyordu. Lavinia, bu eril ortaklık karşısında kendisini dezavantajlı hissetti ve tanışma faslının sona ermesini diledi. Kendisini vitrindeymiş gibi hissetmekten hiç zevk almıyordu. Bu ona, anne ve babasının, yakalık ve boyunbağı takan küçük hayvancıkların kendisini denemek için, iki dirhem bir çekirdek giyinip istasyondan aldıkları ve geri yolladıkları Avrupa dönüşünü anımsattı. Onlara birçok sağlıklı çocuk veren, yemek yapan ve evi düzenleyen birisinin arayışında olan küçük ev hayvancıkları. Sonunda Solera tanışma faslının bittiğini gösteren bir şekilde baktı ve Lavinia, Felipe'nin arkasından dışarı çıktı.

Koridorun ilerisinde çizim odasının aydınlığıyla karşılaştılar. Duvarlarından biri bütünüyle camdan oluşuyordu; öyle ki günışığı

serbestçe içeri girebiliyordu. Burada da dekor moderndi: çuval bezinden perdeler teknik ressamların tek tek çalışma yerlerini ayırıyordu. Kadın olduğu için hemen pencere önünde yer alıp aşağı yukarı

Felipe kadar büronun ayrıcalığına sahip olmalıydı. Ona odasını göstermek için bir kapıyı açtı ve sonra onu kendi odasına aldı. Biraz daha büyük bir odaydı. Pastel tonlarda sade bir poster olan bir grafik sergisinin afişi duvarlardan birini süslüyordu. Yazı masasının arkasındaki rafta oldukça eski, siyah bir radyo duruyordu. Lavinia, kendi kendine onun duruşma yayınını dinleyip dinlemediğini sordu; fakat hiçbir şey söylemedi.

Felipe çizim masasının önündeki tabureye otururken o da yazı masasının önünde duran krom sandalyeye geçti.

"İlginç bir adın var", dedi ona sen diye hitap ederek.

"Annem İtalyan adlarına düşkündü, diyerek annesinin eğilimlerini hor gören bir alayı ifade etmesi gereken bir jestle onu yanıtladı.

"Benzer isimli erkek kardeşlerin de var mı? Romulus, Romus...?"

"Hayır, erkek kardeşim yok. Ben tek çocuğum."

"Ya!", diyerek haykırdı; Lavinia onun ses tonundan ne düşündüğünü anlamıştı: Ailenin tek çocuğu, biricik şımarık kızı...

Bir erkek olup Faguas'ta çok bilinen Apolonius ya da Achilles adını taşısaydı onunla aynı şekilde alay edip etmeyeceğini ona sormayı yeğlerdi; ancak onu kışkırtmak istemiyordu, en azından daha ilk günden. Nasıl olsa bunun için yeteri kadar fırsat ele geçerdi.

Sözü işe getirdi. Felipe bu konuda tam bilgi sahibiydi. Ona birkaç yıl Almanya'da öğrenim gördüğünü anlattı. İşinin yanı sıra, akşamları üniversitede ders de veriyordu. Sohbet sırasında betonun kullanımı, bitkilendirme ve volkanlar, ülkeyle uygunluk, insana hitabeden yapılandırmalar hakkında benzer görüşlere sahip olduklarını fark ettiler. Lavinia, mesleki alanda anlaşacaklarına inanmaya başlamıştı. Daha sonra onun kendisini başka gözlerle gördüğünü ve mini eteğinin onun ilgi alanının odak noktasını oluşturmadığını hissetti.

Telefonun sesi konuşmalarını böldü. Felipe almacı kaldırdı ve üçüncü bir kişinin yanında konuşmak istenilmediği zamanlarda ol-

duğu gibi tek heceli konuşmalardan oluşan bir görüşme yaptı. Lavinia, o ahizeyi yerine bırakıp artık gitmek zorunda olduğunu söyleyene ve kendisini odasının kapısında bir yığın projeyle geride bırakana dek ilgisiz görünmeye çalışmıştı.

Odasında tek başına, çizim masasına oturdu. Taburede birkaç kez kendi ekseni etrafında döndü; kendisinin ilk defa "gerçek" bir mimar olduğunu hissetmek ona keyif veriyordu. Dışarısı sıcaktı. Şiddetli sıcağın asfalt üzerinde titreştiği görülebiliyordu. Nemli hava yukarı çıkıyordu. Akşama doğru dev bulut yığınları oluşturacaktı; günışığı kaybolmadan, ilk iş gününü beraberinde alıp götürmeden önce gökyüzünde dolaşacak olan kızılımsı sarı ve mor yığınlar.

Planları yaydı ve o tanıdık sözlüğü yeniden keşfetmeye çalıştı. İşte buradaki "uygulama"ydı. Kuramsal anlatımlar "uygulama"da değişim gösterirlerdi. Yavaş yavaş alışveriş merkezini, birbiri ardı sıra yumurtalara benzeyen sıra evleri seçebiliyordu. Taslaklar tekdüze bir şekilde standartlaştırılmıştı. Bu, Faguas'a, Kuzey Amerika'da bir banliyöye yakışacağı kadar yakışırdı. Buna karşılık parsel, gelecek vaat edici görünüyordu. Bu dört-köşe, fanteziden yoksun çizgiler bir rezaletti. Birdenbire aklına gelen bir fikri esas alarak daireler çizmeye başladı. Felipe, "Bu konuda fikrini duymak istiyorum", demişti.

Canı bir fincan kahve istediğinde ayağa kalktı ve çalışma odasından çıktı. Koyu renk tenli, dolgun vücutlu genç sekreter Mercedes yardıma hazır görünüyordu. "Hemen getiririm" deyip ressamların dikkatli bakışları altında salınan kalçalarıyla dışarı çıktı. Lavinia bir an kapıda kalakaldı ve planlardan kaldırılan gözleri görünce gülmekten kendini alamadı. Mercedes dumanı tüten bir fincan kahveyle geri geldi, "işte kahveniz, Senyorita Alarcon".

"Bana Lavinia de", dedi. "Senyorita Alarcon çok resmi. Acaba Felipe'nin kısa bir süre sonra gelip gelmeyeceğini biliyor musun?"

Mercedes esrarengiz bir tavırla gülümsedi. "Sabahları bürodan ayrıldığında ne zaman geri döneceği asla bilinmez."

Felipe, öğle üzeri yeniden ofisteydi ve Lavinia onu bir yığın yeni fikir yağmuruna tuttu. "Çevreye bir göz at", diye önerdi Felipe.

Önerisini uygun bulmuştu; yarın araziyi dolaşabilirdi.

İKİNCİ BÖLÜM

Alacakaranlıkta geri dönüp pencereleri ve kapıları açtı. Bu yeni bedeni, yapraklarımın arasında soluk alarak dünyayı yeniden keşfetmekle geçirdiği günkü kadar mutlu görünüyordu. Böyle bir şeyin olabileceğini kim düşünebilirdi ki! Eskiler Quiote-Tláloc'un alametiyle ölenler için tropik cennetlerden söz ettiklerinde, imgelemimde düşlerden kurulmuş, şeffaf bölgeler canlandırırdım. Genellikle gerçek; fanteziden çok daha fantastiktir. Bahçelerin arasından geçmiyordum; bir bahçenin parçasıydım. Ve bu ağaç benimle birlikte yeni bir yaşama çiçek açıyordu. Sonuna gelmişti; ancak ben onun bütün dallarına özsuyu verdim; zamanı geldiğinde meyve verecek ve böylece kan dolaşımı yeniden başlamış olacak.

Kendi kendime dünyanın ne denli değişmiş olabileceğini soruyorum. Hiç kuşku yok ki, birçok şey bambaşka olacak. Bu kadın tek başına; ne ailesi ne de efendisi var. Sadece kendi kendine hizmet eden yüksek rütbe sahibi biri gibi davranıyor. Eve geliyor ve kendini dallarımın yakınındaki hamağa atıyor. Boylu boyunca uzanıp düşünüyor. Zamanı düşünmek için kullanıyor. Düşünmekten başka hiçbir şey yapmıyor, orada öylece yatıyor.

Yüksek duvarlar beni kuşatıyor, yabancısı olduğum sesler duyuyorum; yüzlerce yük arabasının takırtısını, sanki yakınlarda bir araba yolu varmış gibi.

Bu gürültülü sessizlik tuhaf, Benimkilere ne olduğunu bilmek isterdim. Yarince nerede olabilir? Acaba bir başka ağaçta mı oturuyor yoksa çoban yıldızı olmuş boydan boya gökyüzünü mü aşıyor ya da bir sinekkuşuna mı dönüştü? Hâlâ havayı zehirli bir ok gibi yaran o uzun, ümitsiz çığlığını duyuyormuşum gibi geliyor.

Ben Yarince'yle birlikte ayrılıp gittikten sonra geride kalanlara, bir daha hiç görmediğim anneme ne olmuş olabilir? Artık daha fazla kalamayacağımı annem asla anlamadı. Onun bana ok ve yay kullanmayı öğretmesini hiçbir zaman bağışlamamış olmalı.

Lavinia sokak kapısını açtığında temizlik kokusunu bir kez daha duydu. Ev parlıyordu. Lucrecia gelmişti. Lavinia, onun Çar-

şamba günü kendisini görmek ve kahvaltısını hazırlamak için daha erken gelmek istediğini bildiren kaba el yazısıyla yazmış olduğu notu buldu. Lucrecia'nın kendisini şımarttığını düşününce gülümsemesini bastıramadı.

Mutfağa girdi ve kendisi için kadehe bir yudum rom koydu. Sonra terastaki hamağa gitti. Kendini vücudunun şeklini kolayca alıveren yumuşak pamuk örgüye bıraktı. Eşyaların üzerine yavaş yavaş gölgeler vurmaya başlıyordu. Yarı karanlıkta portakal ağacının çiçekleri fosforluymuş gibi görünüyordu. Ayağıyla yavaş yavaş sallandı. Kendisiyle tek başına kalarak, orada öyle sakin sakin yatmak ona iyi geliyordu. Her ne kadar şimdi geçirdiği günü ona anlatmak için Ines Halası'nın yanında olmasını yeğlese de.

Belki de Sara'yı ziyaret etmeliydi. Ancak Sara, onun kendisini neden bu denli mutlu hissettiğini anlamayacaktı. Sara, insanın kendisi olmasını sağlayan, bir şeyleri karara bağlamaya, yaşamı kendi kontrolü altında tutmaya yarayan o zevki hiç anlamıyordu. Sara babasının kollarından doğruca kocasının kollarına koşmuştu. Adrian, onun yanındayken bile evde kendi borusunun ötmesiyle gururlanırdı. Ve Sara da bu sözleri gülümseyerek dinlerdi. Ona göre bu "çok normal"di. Ayakta durup dikildiği ziyafetler "çok normal"di; tam anlamıyla bir çiftleşme törenindendiler, tıpkı hayvanlar âleminin kösnül dansları gibi. Sara, düğünü için yazısı ve biçimi Kuzey Amerikalı bir kadın yazarın davranış kitabında önerilen zarif ve yüksek kaliteli kâğıttan yapılmış davetiyeler göndermişti. Lavinia, Sara'nın elinde beyaz bir orkide demetiyle dantelâ ve tül bulutu içinde kiliseden ayrılışını hâlâ anımsıyordu. Dirseğe kadar uzanan eldivenler. Birkaç yüzyıl için gürültücü, şişko torunlarının içinden kendi kopyasını çıkartabilirdi. Sonra da bu onun yaşamı olurdu; kendi kişiliğinin gelişimi.

Lavinia'nın anne ve babası da kızları için böyle düşünmüşlerdi. Ancak Kulüp'teki ziyafetlerde onun canı sıkılır, başka türlü eğlenceleri yeğlerdi. Günün birinde evlenmeyi belki o da isterdi; ancak şu an böyle bir şeyi kesinlikle düşünmüyordu. Bunun için karşısına çok özel bir erkek çıkmalıydı. Belki yine de evlenmezdi. Aynı şekilde sadece birlikte de yaşanabilirdi; her şeyden önce sevgi belgelerle yasallaştırılmak zorunda değildi.

Akşam havası onu kendine getirmişti. Ay doğmuştu, etrafa sarı bir ışık yayıyordu. Sessizlik ona neredeyse tehditkâr görünüyordu. Belki de her şeye karşın Sara'yı ziyaret etmeliydi. Portakal ağacının dallarında gizlenen sessizliğe kulak kabarttı. Sara onu severdi, kendisi de Sara'yı. Küçüklüklerinden beri arkadaştılar; daima birbirlerinin en iyi arkadaşı olmuşlardı. Bu denli farklı olmalarına karşın birbirlerini oldukları gibi kabul etmişlerdi. Bir an için yalnızlığı seçmiş olmaktan pişmanlık duydu. Ancak bir kere yalnız olmayı öğrenmeye karar vermişti. Ines Hala'ya saygı duymak onun tarzıydı. "İnsan kendisine iyi bir çevre edinmeyi öğrenmek zorundadır", derdi hep.

Yerinden doğruldu, eve girdi ve televizyonu açtı. Küçük ekranda duruşma gösteriliyordu. Cezaevi müdürü mahkûm edilmişti. Askeri hâkimler, cezaevi müdürünü bu denli açıkça suçlayan doktora bakıyorlardı. Adaletin pirüsvari* zaferi. Cezaevi müdürü birkaç ay sonra iyi halden serbest kalabilir ve tenha bir caddede doktoru öldürebilirdi.

Lavinia bir zamanlar, on sekiz yaşındayken tatillerini anne ve babasının yanında geçirdiği isyankâr zamanlarda, her şeyin daha farklı olabileceğini düşünmüştü. Evlerin duvarlarının muhalefetin afişleriyle örtülmüş olduğunu görüyordu. İnsanlar coşkuyla adaylarının şarkılarını söylüyordu. Korkulan şey başa gelebilir, seçim mücadelesi muhalefetin bir zaferiyle sonuçlanabilirdi. Tüm düşler seçimlerden önceki pazar günü yıkılmıştı. Caddelerde büyük bir gösteri yapılmış ve iktidardaki ailenin geri çekilmesi, diktatörün oğlunun adaylığını geri alması talep edilmişti.

Komutanlar insan selini fena halde sıkıştırmışlardı. Hiç kimsenin geri çekilmemesi, hiç kimsenin eve gitmemesi söylenmişti; zulme karşı pasif direniş. Ta ki başlarında kasklarıyla askerler, konuşmalardan tahrik olmuş olarak bir o tarafa bir bu tarafa dalgalanan Avenida'nın aşağısındaki kitleye doğru gelene dek. Daha sonradan hiç kimse ilk el silahların ne zaman patladığını ve dörtnala giden atların arasında Ines Halası'nın ona seslendiği yere

---

* *Kazananın gücünün tükenmesine yol açan, dolayısıyla verilen kurbana değmeyen şüpheli zafer. I.Ö. 3. yy. da Romalılara karşı üstünlük sağlayan, fakat korkunç zayiat verip gücü tükenen ve yok edilen Epir Kralı'nın adından.*

doğru koşarken Lavinia'nın, dağınık bir şekilde caddeyi döverken gördüğü yüzlerce ayağın nereden geldiğini tam olarak söyleyememişti.

O akşam, keskin nişancıların atışları gecenin içinde çınlarken, aileler korkuyla bekleşmişlerdi.

Haberler, adayın yardımcılarıyla birlikte bir otele kaçtığını ve Kuzey Amerika Büyükelçiliği'nden korunma talebinde bulunduğunu açıklıyordu. Üç yüz, altı yüz; sayısız ölünün olduğundan söz ediliyordu. O gün kaç insanın öldüğü ve diktatörlükten kurtulma umudunu mezara taşıdığı asla tam olarak bilinemeyecekti. Baskı artıyordu.

O gün bu gündür el ilanları ortaya çıkmıştı. Kapıların altından alelacele atılı veren el ilanları: "Geriye sadece silahlı mücadele yolu kalmıştır". Ordunun gücü gittikçe daha sert bir hal alırken ve "bölücü"ler sık sık ölü olarak bulunurken, kuzeyin kentlerden uzak köylerinde müfrezeler, askeri kıtaları işgal ediyor, üniversitede genç insanlar ateşli konuşmalar yapıyordu.

"Bunlar aptallık", derdi babası, "bu durumda hiçbir şey yapılamaz". Annesi onaylayarak başını sallardı. Ines Halası'nın bile cesareti kırılmıştı. Ve Lavinia sadece onun ölüme ne denli yaklaştığını anımsıyordu.

Haberler bir naylon çorap reklamıyla bitiyordu. "Sadece dokuz peso tutarındaki, tahrik eden özgürlük". Lavinia çağdaşlığın artık Faguas kadınlarının bacaklarına da ulaştığını, "Penti Çorapları"nın onlara "halk fiyatına sunulduğunu ve bunun bir kurtuluş gibi gösterildiğini düşündükçe gülümsemekten kendini alamıyordu. Televizyonu kapattı ve kitabıyla birlikte uyku bastırana dek yatağa uzandı. Sonra yüksek bir dağa tırmanıp gümüşi kanatlarını açtı ve uzaklaştı. Uzak diyarlarda hiçbir ağırlığı olmayan, serin havanın arasından geçerek kaydı; ilkbaharın ve nemli doğanın kokusunu derin derin içine çekti, neredeyse acı veren bir mutluluk duygusuyla doldu, taştı.

Gece. Toprağın nemi, ağacın bu uzun damarları arasından geçerek içime nüfuz ediyor. Uyanığım. Bir daha hiç uyuyamayacak, yine düşlere dalamayacak, onların şifreli mesajlarını alamayacak mıyım? Kuşkusuz asla öğrenemeyeceğim pek çok şey var. Bah-

çede o kadım öylesine derin düşüncelere dalmış olarak gördüğümde ne düşündüğünü bilmek isterdim; birkaç kez onu çok yakınımda hissetmiştim; öyle ki, sanki düşünceleri bana, rüzgârın fısıltısına karışmış gibi gelmişti.

Yazık ki, uzaklarda doğup büyük ve sarı renkte gökyüzüne doğru olgun bir meyve gibi yükselen, parıldayan, gece göğünün en yüksek noktasına yaklaştıkça daha beyaz ışık veren aydan çok çabuk uzaklaşmıştım. Ve yeni baştan yıldızlar ve gizleri. Gece bana göre her zaman için büyü zamanı olmuştu. Beni, "bir daha asla"larla beraber duymaya başladığım hüznümden çekip almak için birçok devirden sonra yeniden yaşamak yeterliydi. Burada olmama ve dallarda, geri dönüşüm için bana bu yeşil giyside soluk almama izin verdikleri için tanrılara teşekkür etmeliydim.

Gecenin havası içinde sallanmaya başladım; kendimi-çok hafif hissediyordum. Birçok defa kendime, ağaçların kalın köklerine rağmen neden böyle dik ve ince göründüklerini sormuştum. Kökler bir insanda ayaklardan çok daha farklı bir duygu uyandırır. Onlar toprağa uzanan ayak parmaklarıdır. Bedenimin bir parçası toprağın içinde ve bu bana daha önce hiç hissetmediğim, sanki hâlâ toprağın üzerinde yürüyen ayaklarım varmışçasına bir denge veriyor.

Ateş böcekleri, uyuyan kuşların etrafında dans ediyor. Yaşam; tıpkı gebe bir varlığın içinde olduğu gibi kaynıyor, çiçeklerimin pistillerinden meyvelerin yavaş gelişimini hissediyorum. Portakalların annesi olacağımı düşünmek garip. Kendimi çocuklardan esirgemek zorunda olan ben...

*

Bir sonraki gün Lavinia sabah erkenden evden ayrıldı ve alışveriş merkezinin planlarını gösteren araziye gitti. Sıcak bir gündü. Ocak rüzgârı esiyor, tozları kaldırıyordu. Taksi Avenida'dan aşağıya, denize doğru yol alıyordu. İnşaat alanına yaklaştığında arabanın penceresinden, çoktan başlanmış olan bölgeleri gördü. Tek bir sektörün bir sürü evinin su verilmiş temelleri. Taksiden indi ve kumla karışarak inatla pantolonun paçalarını beyaza boyayan kireçleri silkeledi. Henüz tesviye edilmiş caddelerden geçti. Orada burada işçi grupları, daha sonradan üzerlerinde duvarların yükseleceği temelleri atmakla meşguldüler. Lavinia yanlarından geçer-

ken işlerini bırakıp ıslık çalarak "Merhaba, genç bayan", diye seslendiler. Bu yasal olarak yasaklanmalı, diye düşündü Lavinia, caddede kadınları maruz bırakan bu taciz. Durup işin nasıl gittiğini sormak istemesine rağmen herhalde en iyisi hiç duymamaktı. Her iki taraf; gerek Lavinia gerekse işçiler, daha başka bir ilişkiye alışmak zorundaydı.

Planları incelemek için durdu. Alışveriş merkezinin tam yerini bulmayı başaramadı. Biraz daha ilerleyince, birdenbire, tahta ve mukavvadan yapılmış bir dizi barakayla yüz yüze geldi. Bu kenar mahalleler tüm kenti çevreliyordu, ancak bazen şehir merkezi yakınlarında da dikiş tutturabiliyorlardı.

Burada en azından beş yüz insan yaşıyor olmalıydı. Herkesin kullandığı kuyudan kovalarını dolduran kısa pantolonlu, çıplak çocuklar. Sulu, rengi kaçmış çamaşırları iplere asan çıplak ayaklı kadınlar. İleride bir kadın mısır öğütüyordu.

Şişman bir adam tekerlek onarım atölyesinin önünde duruyor ve ona bakıyordu. Lavinia yeniden planlara baktığında alışveriş merkezinin atölyenin üzerinden silindirle geçeceğini ve yerine dondurma salonunun geleceğini anladı. Yeni kompleksin duvarları badem ve muz ağaçlı küçük bahçeleri yok edecekti.

Ya insanlar? İnsanlara ne olacak, diye sordu kendine. Birçok kez gazetede ilkel iskân mahallerinin istimlâk edildiğini okumuştu. Ama asla günün birinde böyle bir olayda yer alacağını düşünmemişti.

Çevresine bakındı. Ocak rüzgârı henüz yapımı tamamlanmamış kaldırım taşlarının arasından biten yabani otların üzerinde esiyordu. Bir grup işçi yeni bir evin temeline çimento döküyordu. Onlara yaklaştı. "Buranın karşısına bir alışveriş merkezi inşa edileceğinden haberiniz var mı?" diye sordu.

İşçiler onu tepeden tırnağa süzdü. İçlerinden biri boynuna bağladığı kirli, bir zamanlar mavi renkte olan bir mendille terini sildi. Sonra yavaşça başını salladı.

"Ama bu insanlara ne olacak" diye sordu Lavinia.

İşçiler anlamsız bir surat ifadesiyle ona baktılar. Beyaz, iyi giyimli bir kız ne diye onlara bu tür sorular yöneltiyordu ki? Onlar işçiydi, sert adamlardı. Çıplak, esmer göğüs kafesleri terden par-

lıyordu. Yalınayaktılar, ayakları kireçten bembeyaz olmuştu, elleri de öyle.

Başını sallayan adam küçümsediğini belli eden bir baş hareketinde bulundu. Ardından "Ne olacak" ya da "Bu kimi ilgilendirir ki" anlamına gelebilecek bir hareketle omuzlarını silkti. "Başka bir yere götürüleceklerdir", diyerek araya girdi başmda kırmızı bandana olan başka bir işçi; suskunluk. "Ortadan kaldırılacaklardır, onlar buraya kaçak ev kurdu".

"Ne kadar zamandır burada yaşıyorlar" diye sordu Lavinia.

"Ha" diyerek söz aldı başmda kırmızı bandana olan, "senelerden beri. Deniz kıyısında su taşkını olduğundan bu yana".

"Ya siz bu işe ne diyorsunuz?"

Yine aynı jestler. Bu sefer hepsi aynı anda, oy birliği etmişçesine aynı tepkiyi vermişti.

"Kendiniz sorun", dedi kırmızı bandanalı adam, "biz hiçbir şey bilmiyoruz".

"Teşekkürler" dedi ve gitti; işçilerden daha fazla bir şey öğrenemeyeceğini biliyordu.

Caddeyi geçerken erkeklerin bakışlarını sırtında hissediyordu. Terlemişti. Ter bacaklarından süzülüyor, pantolonunu cildine, kırmızı tişörtünü sırtına yapıştırıyordu. Makyajı, yüzünü kuruladığı kâğıt mendili boyamıştı. Tekerlek onarım atölyesi olarak iş gören tahta kulübeye doğru gitti. Şişman adam bir fıçı suyun içine bir hortum tutarak, suyun yüzeyine bakıyor ve deliğin nerede olduğunu anlayabilmek için kabarcıkların yükselişini görmeyi bekliyordu. Lavinia selam verdi. Tekerleklerle jant arasında bulunan iç lastiği çekip almaya uğraşan, atölyenin içindeki daha zayıf adama baktı.

"Buraya bir alışveriş merkezinin kurulacağını biliyor musunuz" diye sordu Lavinia şişman olana.

"Evet", dedi adam ve Lavinia'ya kuşkuyla baktı. Hortumdan bir sürü kabarcık yükseliyordu.

"Peki, siz buna razı mısınız?"

Yine işçilerdeki aynı jestler.

"Bu bize başka bir yerde toprak verileceği ve başka bir yere taşınacağımız anlamına geliyor. Ben beş yıldır burada oturuyorum. Arka tarafta". Eliyle mahallenin caddelerini gösterip devam etti.

"Kulübem orada. İnşaat firmasıyla görüştük; ancak onlar bu arazinin bize ait olmadığında ısrar ediyorlar. Sanki biz kendimiz varlıksız olduğumuzu bilmiyormuşuz gibi. Su baskını bizi aşağıdan sürünce biz de buraya gelmiştik"

Denize doğru belli belirsiz bir işaret yaptı.

" Beş sene boyunca kimse bizi rahatsız etmedi. Buraya çok emek harcadık. Hatta hep birlikte bir okul bile yaptık. Ama onlara göre hava hoş. Kimse bize kulak asmıyor. Eğer gitmezsek Ulusal Muhafız Kıtası'nı üzerimize salacaklar; bizi bununla tehdit ettiler.

"Peki, siz burada ne arıyorsunuz" diye sordu adam ansızın sanki fazla konuşmuş olmak ona acı vermişti.

"Gazeteden misiniz?"

"Hayır, hayır", diye yanıtladı Lavinia. "Ben mimarım. Planları gözden geçirmekle görevlendirildim. Bu durumdan hiç haberim yoktu".

"Bu ülkede, eğer işine gelmezse, hiç kimse hiçbir şey bilmez", dedi şişman adam ve yeniden işinin başına dönerken Lavinia'nın kolunun altında taşıdığı rulo halindeki inşaat planlarına baktı.

Lavinia oradan ayrıldı. Bir süre daha gecekondu bölgesinin kaldırımı boyunca yürüdü. Palmiye yapraklarından ya da oluklu tenekeden damlarıyla tahtadan ve gazete kâğıdından yapılmış barakalarla çevrelenen, yoksulluğun şerit genişliği, tozlu toprak yola baktı. Kapı eşiklerinde bir deri bir kemik köpeklerin yanında pis, çıplak, şişkin karınlı çocuklar. Muz ağaçları ve etrafında dolaşan tavuklar. Daha içeride okul olarak iş gören sundurma. Yerde oturan çocuklar. Yıpranmış giysileri, ayağında plastik sandaletleriyle yazı tahtasının önünde duran öğretmen. Lavinia, acıyı ve sıkıntıyı bir arada hissetti. Kendini, bu ezelden beri yurtsuz insanları yeni bir göçe zorlayan tahribat mekanizmasının bir parçası hissetmek. Bu, "uygulama"yı tanımanın keyifli tarzı değildi. Giderek dayanılmaz olan sıcakta ve tozu önüne katan rüzgârda Avenida'ya giderken bu konuyu Felipe'yle konuşmak arzusunu duydu. Taksi onu ofise geri götürüyordu.

Büyük tahta kapıların arkasında onu, klimanın sağladığı serin bir hava akımı karşıladı. Silvia, danışma memuresi, onun terli olduğunu fark etmişti. Lavinia'yı bu ani hava değişiminin tehlikeli olabileceğine karşı uyardı. Hiç kuşkusuz üşütecekti.

Lavinia tuvalete gitti, kollarındaki tozu yıkadı ve bir havluyla kurulandı. Aynadaki aksi solgun görünüyordu.

Kapıyı çaldı. "Girin" dedi Felipe'nin sesi. Lavinia içeri girdi. Birdenbire klimanın etkisiyle göğüs uçlarına yapışan ve hâlâ nemli olan bluzunun farkına vardı.

"Başından bir kova su mu boşalttılar" diye sordu Felipe, alaycı bir tavırla. Felipe'nin bütün yüzü gülüyordu.

"Soğuk su", diyerek yanıt verdi Lavinia. "Neden bana alışveriş merkezinden hiç söz etmedin"?

"Bunun senin gibi kızları pek fazla ilgilendirmeyeceğini düşünmüştüm" dedi Felipe; yüzü yine o alaylı ifadesini takınmıştı.

"Evet, şimdi ne denli yanılmış olduğunu görüyorsun. Doğum belgem hakkında gerçekten çok iyi önyargıların var. Bu zavallı insanlar için elbette endişelenirim. Rahiplerin söyleyeceği gibi, beş yüz canı gönül rahatlığıyla sürecek binalar kurarak, sözüm ona uygulamaya katılmak pek öyle hoşuma gitmiyor". Bluzunu silkeledi ve göğüslerini serinletmek için içeri hava üfledi. Sıcak basmıştı, yanaklarının ve vücudunun kendi ısısıyla yapay serin çevrenin ısısı arasındaki farktan ötürü kızardığını hissediyordu. Sandalyenin arkalığına yaslandı. Felipe'nin tavrı onu kızdırmıştı.

"Sanırım romantik hayallerini, mimarlıkta bir kenara bırakacağın günler gelecek" dedi Felipe.

"Bunun için bana biraz daha zaman tanıyabilirdin..."

"Olabilir, ancak sonradan bunun sadece daha güç olacağını düşünmüştüm. Gerçi şimdi şok biraz daha büyük... ama izin ver de sana bir kahve getireyim. Çok terlemişsin, serin hava sana hiç de iyi gelmez."

Lavinia ona baktı. Bakışları biraz yumuşamıştı. Felipe bürodan çıktı ve elinde dumanı tüten bir fincanla geri döndü. Kahve Lavinia'ya iyi gelmişti. Felipe'ye teşekkür edip onun bir dakikadan diğerine ne denli farklı davranabildiğini, bir an kaba, başka bir ansa yumuşak olabildiğini düşündü.

"Beni en çok sarsan insanların ilgisizliği oldu", dedi Lavinia ve yavaşça kahvesinden bir yudum alırken acizliğin jestlerini anımsadı.

"Onlar için geriye başka ne kalıyor ki", dedi Felipe "Ya kendi

istekleriyle gidecekler ya da Ulusal Muhafiz Kıtası üzerlerine saldıracak".

"Bana bunun aynısını oradaki biri de söylemişti."

Öğle tatiline kadar sohbet ettiler. Felipe onu yakınlardaki bir kafeteryada yemeğe davet etti.

"Belki bir başka zaman", dedi. Artık üzerini değiştirmek istiyordu. Ofisin kutupsal serin havası ve ıslak bluzuyla üşütmeye niyeti yoktu.

Felipe ne kadar tuhaf, diye düşündü arabayla eve doğru giderken. Ona "mesleki gerçeklik" konusunda uzun bir konferans vermişti. İnşaat sahiplerini alışveriş merkezini bir başka yere kurmak için ümitsizce kandırmaya çalıştığını anlatmıştı. Belediyeden oldukça ucuz bir fiyata satın aldıkları toprak "kamuya ait"ti. Belediye reisi satıştan iyi kâr etmişti ve inşaat planları çoktan bitmişti. "Sadece senin fikrini duymak istiyorum" demişti Felipe. Şişman adamı ve tekerlek onarım atölyesini tesviye edecek olan duvarları fazla düşünmemeliydi. Adam onu sadece "gerçeklerin zemini"ne çekmek istemişti. Ayaklarını yere basarsa daha iyi olacaktı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yavaş yavaş bu çağı anlamaya başlıyorum. Kadını gözlemledim.

İkinci cins bir varlık olarak görünmüyordu; aksine bağımsız bir kişi gibiydi. Hatta kendine ait hizmetlileri bile vardı. Ve evin dışında çalışıyordu. Sabahları işe gidiyor, ancak akşama doğru geri dönüyordu. Bunun bir avantaj olup olmadığını bilmiyorum. Annelerimizin sadece ev işleri vardı ve bu kadarı da yeterliydi. Böyle de iyi olduğu söylenebilirdi; çünkü ilgilenmek zorunda oldukları çocukları ve geceleri kendilerine sarılınca dünyalarının darlığını onlara unutturan kocaları vardı. Bu zevklere hiçbir itirazları yoktu.

Günümüzde tanrılara hiç saygı duyulmuyor gibi. O, kutsal kokusunu duymak için hiçbir zaman ne kutsal ağaç dallarını yakıyor, ne de seremoniyle onların huzurunda eğiliyor. Ve asla sabahları Tonatiü'nun ışıldayacağından kuşku duymuyormuş gibi görünüyor. Biz güneşin günün birinde sonsuza kadar batabileceği korkusuyla yaşardık; sonuç olarak ertesi gün onun yeniden parlayacağını kim garanti edebilir? Belki de İspanyollar bir yöntem bulurlardı. Güneşin hiç batmadığı bir ülkeden geldiklerini iddia ediyorlardı. Ama hiçbir şeye inanılmazdı o zamanlar; bize yabancı olan dilleri sürekli yalan söylerdi. Onların tuhaf düşkünlüklerini bulup çıkarmamız çok uzun sürmedi. Sunaklarımızın ve giysilerimizin birkaç taşı ya da altını uğruna öldürmeye hazırdılar. Ve buna karşın, savaşçıları tanrılara kurban ettiğimiz için, inançsız olduğumuzu düşünüyorlardı. Bizi aldatan, gelmelerine kadar sahip olduğumuz her şeyi bizden çalan bu dilden nefret etmeyi nasıl da öğrenmiştik!

Günümüzün onlarınkine benzer bir dili var; sadece o daha yumuşak ve sesleri bizimkilere daha çok benziyor. Yenenler ve yenilenlerden söz etmeyi göze alamıyorum.

Özsuyum çiçekleri meyvelere dönüştürmek için sürekli akıyor. Çoktandır embriyoların, portakalların sarı etli kısımlarıyla giysi değiştirmeye başladıklarını hissediyorum. Acele etmem gerektiğini biliyorum. O ve ben çok yakında buluşacağız. Meyve verme za-

manı gelecek, olgunluk zamanı. Acaba koparıldıkları zaman çok canım yanacak mı?

*

Lavinia, meslek hayatının ilk ayını ona "kol kanat germe" görevini büyük bir zevkle üstlenen Felipe'nin yanında "gerçeklerin zemini"ne ulaşmakla geçirdi.

Günlük rutine, rahat ve yumuşak çarşafları her sabah terk etmek zorunda kalışına rağmen erken kalkıp işe gitmeye alışmıştı. En güzel uyku zamanı olan sabah saatlerini değerlendirmek için, zaman dilimlerinin neden değişmediğini bir türlü anlayamıyordu. Ayrıca sabah uykusunun, onun için hâlâ yasak olan bir şeyden alınan o çekici tadı vardı. Güneş acımasızca kapı aralıklarından girse de kamyonlar, otobüsler ve taksiler insanlardan, sütten ve ekmekten oluşan yüklerini caddelerde taşımaya başladıkları saatlerde uyumaktan alman o tat.

Bununla birlikte o uykulu hal asla uzun bir süre devam etmezdi. Şimdi, artık ofislerdeki daktilo tıkırtılarının, hummalı faaliyetin bir parçası olduğunda, insanların projeleri bitirmek için süresi dolmuş sözleşme zamanlarının peşinden koşup neden büyük bir memnuniyet duyduklarını anlıyordu.

En azından böylece insan kendisini önemli hissediyor, risklerin, kaybetme ve kazanma olanağının olduğu iş dünyasına atılmak ve kendi dört duvarını terk etmek için insanın bir nedeni oluyordu. Böylece yaşam ilginç bir işe, sürekli bir yarışmaya dönüşüyor ve insan zamanın parmakları arasından kayıp gitmediği, aksine insafsızca birbirini kovalayıp uzayan saatler ve günlerle birlikte uygun bir şeyler yapmaya giriştiği düşüncesine kapılıyordu.

Bir hamlede yataktan sıçradı ve her sabahki işlerine başladı. Kahve için su koydu; çiçekleri meyveye dönüşen ağacın yeniden çiçeklenmesini görmek için pencereden sarkıp dışarı baktı –gelecegin portakalları küçük yeşil toplar gibi dalların arasından uç vermişlerdi-; banyoya gitti, aynada kendine baktı. Sabahları yüzünün kendine tuhaf bir şekilde yabancı, adeta çirkin geldiğini düşündü.

Duşun musluğunu çevirip açtı ve suyun uykusunu yıkayıp götürdüğünü hissetti. Köpükler çıplak vücudu üzerinde gezinene kadar uzun uzun sabunlanmak, edep yerindeki tüylerinin beyaza

dönüşmesini seyretmek, tüm yaşamı boyunca onun için garip bir şekilde önem taşımış olan bu vücudu yeniden keşfetmek ona keyif veriyordu.

"İnsanın vücudunu sevmesi gerekir" demişti Jeröme ve şimdi aklına gelen İtalyan öğrenci yurdundan kaçıp deniz kıyısındaki dallı budaklı zeytin ağaçları arasında yaptıkları küçük kaçamaklar arasında onu sevmişti de. Duş alma ona Jerôme'yi, erkek vücudunun keşfini, öylesine yeşil olan yemişleri, bacaklarının yumuşaklığına sürünen gergin kasları anımsatıyordu, o zamanlar cildinin şefkate hazır olduğunu, tropik ormanlardaki kediler, panterler ve jaguarlarla bir akrabalığı olduğunu düşündüren sesler çıkarma yeteneği taşıdığını keşfetmişti. Gözlerini yumdu. Felipe ve rastlantısal tanışıklıklarının hayali gözlerinin önüne geldi.

O zaman, aralarında gerçekleşen şey sadece mimariye duyulan ortak bir ilgiden daha fazlaydı. Kedi ve fareyi oynamışlar, birbirlerinin yakınlığını ararken birbirlerinin yolundan çekilir gibi yapmışlar, ofislerinde uzun tartışmalara girme bahanesiyle yapay fikir ayrılıkları yaratmışlardı. Alışveriş merkezinin inşaatını beraberinde getiren zorunlu göçü anlayabilmesi için onu hazırlıksız olarak gönderdiği günden bu yana sürekli tartışıyorlardı.

Her ne kadar haftalar geçerken onun idealizminin sınırlarını kavramayı öğrenmiş olsa da, hâlâ plançeteler ve inşaat planları üzerinde şiddet uyguladıkları, parayı veren insanların da insancıl olmadığı konusunda ısrar ediyordu. Müşterilerin dik kafalı ama basit, gösterişli ama kof düşüncelerine boyun eğmek ona zor geliyordu. Felipe ona uzlaşma yolu bulmada yardımcı oluyor ve uzun süren tartışmalarda sabır gösteriyordu. Sadece ara sıra, yükselttiği sesiyle onu ve ondaki şımarık bir kızın serkeşliğini azarlıyor, her şeyi tartışmanın anlamı olmadığı açıkken, müşterilerle tartışmak için değil, onların arzularını yerine getirmek için ücret aldığını anımsatıyordu.

Lavinia, gözle görülür bir şekilde kavga etme isteğiyle onun ofisinin kapısında belirdiğinde ve Felipe yapmacık bir ümitsizlik tavrı takındığında, onun bu tartışmalardan zevk aldığına emindi. Her ikisinin de gittiği konferanslarda bakışları buluşuyor ve tekrar ayrılıyordu. Bunu yaparken ikisi de profesyonel soğukkanlılıkla-

rını bahane ediyor ve inşaat projelerini, evleri, duvar ve çatı malzemelerini kendilerine siper ediyorlardı.

Birçok kez onu eve çağırmaya yeltenmiş, ancak ilk günkü yemek davetini yinelemeyi başaramamıştı.

Felipe, karşılıklı cazibeyle flört eden, ancak duygularına kapılıp o karmaşaya düşme olasılığı oluşmadan önce kaçan erkeklerden biriymiş gibi görünüyordu. Bununla birlikte hiçbir şey olmayacağını düşünmek de zordu. Nasıl olsa oyun günün birinde belli olacaktı. Belki de onun daha gelenekçi düşünceleri var, diye düşündü Lavinia. Belki de Felipe işi zamana bırakmayı, flört etmeyi, meydandaki güvercinlere verir gibi yem atmayı, günlük işlerinin kaçınılması mümkün olmayan uyumu öğleden sonra saat beşte, ayrılık saatinde sona erdiğinde kanat açmayı seviyordu.

Çoraplarını bacaklarından yukarı doğru çekerken, belki de sadece romantik hayallerinin kurbanı olduğunu düşündü; kim bilir belki de gerçekte Felipe'nin sabahları ya da öğleden sonraları şirinşek gibi ofisi terk etmesini sağlayan, bu esrarengiz telefon çağrılarını gerçekleştirmek için sabırsızca kocasının evden çıkmasını bekleyen evli bir kadındı. Belki gizli bir ilişkisi vardı. Ya da hatta bir tür Don Juan'dı ve aynı anda birçok kadınla macera yaşıyordu; bu ona "ihtiyacı olan" öğrencilerin, akşamları yapılan "ders toplantıları"nın bir açıklamasıydı; çünkü normalde hiç kimsenin yapması gereken bu denli fazla işi olmazdı; hiç kimse mesleği dışında onun kadar meşgul değildi.

Telefon çaldı ve onu kurgularından ayırdı. Arayan onu dansa davet etmek isteyen Antonio'ydu. Tereddüt etmeden kabul etti. Biraz eğlenmeye ihtiyacı vardı.

Koştura koştura ofisin giriş salonuna geldiğinde, asansör bekleyen Felipe'ye rastladı. Yan yana asansöre bindiler ve ciddi yüzlü insanların arasında durdular. Lavinia, asansörlerdeki atmosferin her zaman ne kadar garip olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Asansörlerin içinde hüküm süren gergin sessizlikte insanlar, yakınlığı birbirini ürküten ve açık kapılara, farklı yönlere doğru kaçarcasına yüzen dilsiz balıklar gibi görünüyordu. Bu dar alandan çıktıklarındaysa sudan çıkan biri gibi derin derin soluk alıyorlardı. Asansörler. Akvaryumlar.

Dördüncü katta indiklerinde, Felipe'nin dikkatini bu konuya çekti. Bunun üzerine Felipe gülmekten kendini alamadı. Çoktandır danışma masasının arkasında oturan Silvia, sabah ekâbirlerini selamladı. Lavinia, yatak çarşaflarının kendisini bu sabah sinsice alıkoyduğunu söyleyerek bir şaka yaptı. Şimdi ofisteki dostane, gevşek ilişkilerle tam bir uyum içinde olduğunu hissediyordu, ilk günkü sizli-bizli resmiyeti uzunca bir zaman önce aşmıştı. Senyör Solera bile bu arada onun için Julián olmuştu. Erkek meslektaşlarının hepsi ona saygı duyuyordu; burada bu türlü bir konumda bulunan tek kadın kendisiydi; diğerlerinin tümü ya sekreter, ya asistan ya da temizlikçiydi. Kolay olmadı, diye düşündü koridorda Felipe'yle vedalaşıp kendi rahat ofisine girerken. Başlangıçta düşüncelerini sadece kuşkuyla karşılamışlardı. Proje ya da çizimlerini göstermek istediği zaman yoğun bir soru ve itiraz yağmuruyla karşılaşıyor ve her yönden denemeye tabi tutuluyordu.

Yine de kuru gürültüye pabuç bırakmamış ve sınıfının ona sunduğu avantajı bilinçli olarak kullanmıştı. Dünyanın sahibesi gibi yetiştirildiği bir toplum tabakasında doğmuş olmak elbette bir işe yaramalıydı.

Julián'ın ona karşı tutumu, diğerlerinin girişimlerini azaltıp eril üstünlüklerini bastıran ve Lavinia'yı teşvik eden cinstendi. Sık sık onun yaratıcılığına ve mesleki yeteneğine dikkat çekiyor, her ne kadar bu müşterilerle daha uzun toplantıları gerektirse de, daha iyi iş çıkarmak söz konusu olduğunda onu örnek gösteriyordu.

Evrak çantasını masanın üzerine koydu ve büyük pencereyi örten jaluziyi yukarı çekti. Sonra uçlarını açmak için bütün kurşun kalemlerini eline aldı. Mercedes içeri girdi, gazetelerle kahveyi getirdi.

Kendisini günün koşuşturmacasına hazırlayan ofisteki sabah saatleri gibi çok az şey zevk veriyordu Lavinia'ya. Gazeteyi açtı, haberlere göz atarken kahvesini yudumladı. Kısa bir süre sonra, geçen haftanın işlerini konuşmak üzere Felipe içeri girdi. Günlerden Cuma'ydı ve öğleden sonra her zaman olduğu gibi ilerleyen projeleri görüşmek ve gelecek haftanın girişimlerini planlamak için Julián'la bir araya geleceklerdi. Sohbet sırasında bir ara, akşam dansa gideceğine değindi.

"Dans etmeyi sever misin" diye sordu Felipe'ye.

"Hem de nasıl", diye yanıtladı Felipe, "çocukken okulda yarışmalar kazanırdım". Felipe ona geniş bir gülümsemeyle baktı. Lavinia, günlerdir onu bu denli keyifli görmediğini fark etti.

O akşam Antonio'yla birlikte "Pembe Filler"in dans pistinde hızla dönerken Felipe'nin de barda içki içerek kendilerini seyrettiğini gördü.

Bir an için konsantrasyonunu yitirir gibi oldu; onun burada, yoğun dumanın ve uğuldayan müziğin ortasında kurnaz bir kedi gibi gülümsediğini, küçük dans pistinde kalabalık eden çiftlerin arasında belirip kaybolduğunu görmek hiç alışılmadık bir şeydi.

Dansa devam etti; ancak zil ve davul seslerinden uzaklaşmıştı; kalbi müziğin ritmini izliyordu. Felipe'nin onları uzaktan gözlediğini görmek bacaklarının titremesine yol açmış, izleniyor olmanın verdiği duyguya kapılmıştı. Işıkların ve dumanın arasından onu görüyordu: İçine işleyen, onu heyecanlandıran gri gözler. Onu hiç fark etmemiş gibi davranıyor, ama buna rağmen onun için dans ediyordu. Felipe'nin, kendisini tahrik etmek istediğinin bilincindeydi ve teşhirciliğin, dansın kösnüllüğünün, birbirlerini en sonunda büro dışında görmüş olma düşüncesine kapılarak yayılıp genişlemenin tadına varıyordu. En kısa mini eteklerinden birini giymişti, ayağında yüksek ökçeli ayakkabıları vardı ve bluzu bir omzunu açıkta bırakıyordu. Saf günahın resmi, demişti kendi kendisine aynanın önünde ve marihuana çekmişti. Ara sıra bu hoşuna gidiyordu. İtalya'da bu esrikliğin geçici zevkini yaşadığı ve kendisini kınadığı zamanlarda, Faguas'taki arkadaşları uyuşturucu bulmak istemiş, o da oyunbozanlık yapmaktan kaçınmıştı.

Müzik değiştiğinde inisiyatifi ele almaya karar verdi. Şefini selamlamak istediğini söylediğinde, Antonio hiç şaşırmadı. Lavinia bara doğru seğirtirken o da masaya geri döndü.

"Hoppala", dedi Felipe'ye biraz da alaycı bir tavırla ve onun yanındaki boş bir bar taburesine oturdu. "Kendini böyle günah ve felaket yerlerinde göstermek için oldukça kibar bir insan olduğunu düşünmüştüm".

"Sadece, seni bu çevrede görme merakına karşı koyamadım" diye yanıtladı Felipe "Tıpkı sudaki bir balık gibi hareket ettiğini gördüm. Çok iyi dans ediyorsun".

"Kuşkusuz senin kadar iyi değil" diyerek onun alayını karşıladı Lavinia "Henüz hiç yarışma kazanmadım".

"Çünkü iyi aile kızları böyle şeylere katılmazlar" dedi ve taburesinden aşağı kayıp elini uzattı "Dans edelim mi"?

Diskjokey yavaş bir bossa nova çalmaya başlamış, çiftlerin çoğu dans pistinden inmiş, sadece birbirine sıkıca sarılmış vücutlar kalmıştı. Felipe'nin teklifini zevkle kabul etti. Aralıksız konuşuyor ve aynı anda bu denli gergin olduğu için kendinden nefret ediyordu. Felipe onu kendine bastırdı; Lavinia, gömleğinden onun göğüs kıllarını hissedebiliyordu. Salınmaya başladılar. Tenleri birbirine değiyordu.

"Nişanlın mı" diye sordu Antonio'nun oturduğu masanın önünden geçerlerken.

"Hayır" dedi Lavinia "nişanlılık uzun zamandır moda olmaktan çıktı".

"Sevgilin o halde" dedi ve Lavinia'yı kendisine daha sıkı bastırdı.

"Arkadaşım" diye yanıtladı Lavinia, "ve ara sıra bana yardımcı olur"

Felipe'nin vücudundaki titremeyi, onu kışkırtma girişimine verdiği tepkiyi hissetti. Felipe, onu neredeyse canını acıtacak kadar sıkı tutuyordu. Lavinia kendi kendine ona böyle birdenbire ne olduğunu sordu. Evli kadına, üniversitedeki akşam derslerine ne olmuş olabilir ki? Lavinia güç bela soluk alabiliyordu. Ağzı hemen hemen Felipe'nin göğsündeki gömlek düğmelerine değiyordu. Dans yavaş yavaş ciddileşmeye başlamıştı. Felipe'nin sıcak nefesini ensesinde hissediyordu. Karanlığın içinde onları hareket ettiren bir müzik çalıyordu.

"Marihuana içmeyi seviyorsun, değil mi" diye sordu Felipe fısıldayarak, ama onu bırakmadan.

"Evet, zaman zaman" dedi Lavinia "ama aslını ararsan o evreyi çoktan geride bıraktım".

Felipe ona daha sıkı sarıldı. Bu ani değişimi anlamıyordu. Bir dakikadan diğerine her türlü kayıtsızlık aldatmacasına son vermiş ve doğrudan doğruya hayvani bir baştan çıkarmaya kalkışmış gibi görünüyordu. Lavinia kendini ezilmiş, şaşkın hissediyordu. Fe-

lipe'nin güçlü bir bedensel etkisi vardı; içten gelen, diğerlerinden farklı olan bir şey.

"Marihuana içmemeliydin" dedi "Senin bu tür koltuk değneklerine gereksinimin yok. Senin içinde yeterince yaşam var".

Lavinia nasıl yanıt vermesi gerektiğini bilemiyordu. Başının döndüğünü, onun duman grisi bakışlarına kenetlendiğini hissediyordu. Kısmen de olsa mantıklı bir karşılık vermekte zorlanıyordu. Hafif müzik sona ermiş, yeniden "Heavy Rock" başlamıştı. Felipe onu bırakmamıştı. Müzikle hiç ilgisi olmayan, bedeninin istediği ritimde hareket ediyordu. Lavinia'ya Felipe onunla hiç ilgilenmiyormuş gibi geliyordu. Çok gergindi. Uzaktan Antonio ona işaret ediyordu. Gözlerini kapadı. Felipe hoşuna gidiyordu. Hep bunun gerçekleşmesini istemişti. Her defasında kendi kendine bir gün bunun gerçekleşeceğini söylemişti. Herhalde tüm yaşamları boyunca ofiste bu tür bakış alışverişinde bulunamazlardı. Aralarında bir şeyler vardı, tıpkı birbirleriyle koklaşan hayvanlar gibi.

Antonio onu kurtarmak zorunda olduğunu düşünüyor gibiydi. Büyüyü bozmak için yaklaştı. Felipe kıskanarak ona bakıyordu. Lavinia onun Antonio'ya şimdi gideceklerini, bir randevuları daha olduğunu söylediğini duydu. Ardından ona çantasını almasını söyledi. Lavinia buna uydu.

Işıkları yakmadan eve girdiler. Her şey çabucak olup bitti. Felipe'nin elleri sırtını okşuyor, kat kat çoğalarak hızla vücudunun sınırlarına dokunuyor, onu keşfediyor, elbiselerin arasındaki yolu açıyordu. Yatak odasına doğru yöneldiler. Felipe, camın altında, odanın çıplak zemini üzerindeki yatakta bluzunu çıkarıp mini eteğinin fermuarını açtı. Felipe'nin göğsüne gömülüp onun karnından dışarı vuran ısıyı alıp götürdü, vücudunun gerilen, kıvrılan ve açılan dalgalarında boğuldu.

Dinlenirken oldukça az konuştular. Lavinia bir sigara içme, Felipe'nin öpücükleri arasında bir sohbete başlama girişiminde bulundu. Ama Felipe buna göz yummadı. Lavinia'ya yine sanki kendisi orada değilmiş gibi geldi. Bunu ona söyledi.

"Bak bana" dedi "gerçekten beni görüyor musun"?

"Elbette seni görüyorum" diyerek güldü Felipe "Sonunda seni görebiliyorum. Seni bugün de böyle görmeseydim sanırım hasta

olacaktım. Büroda geçirdiğim zamanları atlatmak için kendime daha büyük iç çamaşırları edinmem gerektiğini düşünmeye başlamıştım"

En sonunda onun tadına vardığını, kavrama yeteneğini kaybettiğini ve sadece Lucrecia'nın gün doğarken her ikisini de kalp sektesinden ölmüş olarak bulacağını düşündüğü bir tek gecede, bütünüyle kaçıp kurtulan bu tutkunun şiddeti üzerinde daha fazla kafa yormamaya karar veren Lavinia'nın çınlayan kahkahalarına Felipe de katıldı.

Sabah saat sekize doğru uyandı. Gözlerini açtı ve Felipe'nin bedenini hissetti; kendi karmaşasıyla birlikte henüz başlayan bir aşkla ona baktı. Onu uyandırmaya çekiniyordu, kımıldamadan yattı. Saatin kaç olduğunu, hiç kimsenin gelmeyeceğini, çalışmaları gerekmediğini, günlerden cumartesi olduğunu fark etmesi biraz zaman aldı. Felipe'nin uyuduğu rahat uyku karşısında sakinleşerek gülümsedi. İnsanları uykudayken seyretmekten hoşlanıyordu. Felipe küçük bir çocuk gibi görünüyordu. Onun küçük bir çocukken topaç çevirdiğini hayal etti ve Felipe onu uyandırana dek yeniden uykuya daldı.

"Çok geç olmuş" dedi Felipe "Hemen gitmeliyim".

"Ama bugün hafta sonu, beraber kahvaltı edebiliriz..."

"Olmaz" dedi ve banyoya girdi, "öğrencilerimle buluşacağım. Sınavlara hazırlanmaları konusunda onlara yardımcı olacağıma söz verdim".

Yeniden ortaya çıktı ve aceleyle giyinmeye başladı.

"Her zaman yapacak işlerin var."

"Hayır. Her zaman değil" diye yanıtladı ve göz kırptı. Lavinia onunla kapıda vedalaşıp yeniden odaya döndü. Kendisiyle baş başaydı, aynaya baktı. Yüzü sevişilmiş bir kadının yüzüydü. Onun kokusunu taşıyordu. Banyo yapmamayı, onun kokusunu gün boyunca üzerinde taşımayı yeğlerdi. Spermin, cinselliğin kokusunu seviyordu. Daha sonra tembelliği, yeniden yatağa dönme isteğini üzerinden atmak için duşun altına girdi. Sara onu kahvaltıya bekliyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bu sabah şarkı söyleyerek uyanmıştı. Duşun altında şarkı söylüyordu. Onun mutlu olması beni sevindiriyor. Ben de öyleyim. Meyve veriyorum. Portakallar henüz küçük ve yeşil. Sadece birkaç gün sürecek, ondan sonra sarı ve yuvarlak olacaklar. Bu ağacı bulmuş olduğuma seviniyorum. Bu İspanyolların buraya getirdikleri pek az şeyden bir tanesi. Tarlalarına girdiğimizde, Yarince ve ben, portakal aşırırdık. Herkes meyve sevmezdi. Buna karşılık biz adeta aşererdik. Suları serindi. Bir mango ağacı olmayı da istememe karşın, sadece daha fazla susuzluk hissi veren mango değildi. Ama şanslıydım. Şu karşıdaki kaktüsten çıksaydım ne yapardım, bilmiyorum. Çünkü kaktüsleri sevmem.

Gelişimi çok çaba gerektiren portakalın sulu bir yemişi var Binlerce küçük sarı, yemişi çevreleyen ince zar, dilimleri birbirinden ayıran bir zar daha, kabuk ve bir sürü çekirdek; oluşumları belirsiz bir geleceğe terk edilmiş geleceğin çocuklarının küçük vaatleri.

Çok yakından meyvenin iç kısmını görebiliyorum. Onun içinde, yassı ve yuvarlak yerlerinde olmak. "Dünya yuvarlaktır ve kutupları bir portakal gibi yassıdır". İspanyolların büyük keşfi. Dünya tıpkı benim gibi.

*

Lavinia geldiğinde Sara, henüz bahçede günlük turunu atıyordu. O ve Adrian altı aydır evliydiler ve Sara büyük bir mükemmellikle ev kadını rolünü oynuyordu. Avlusu terasla örtülü, kemer pencereli büyük yatak odaları olan eski bir evde oturuyorlardı. İspanyol stilindeki avluda çatıdan yukarıya uzanan ve tüm bahçeyi gölgelendiren malinke ağacı vardı. Senede bir kere ateş kırmızısı çiçekler açan bu ağacın çevresine Sara eğrelti otları dikmiş, begonyalar ve güller yetiştiriyordu.

İki arkadaş, cumartesileri birlikte kahvaltı etmeye alışmışlardı. Masa çoktan hazırlanmıştı. Kahve, kızarmış ekmek, marmelât,

gümüş tabak içinde tereyağı, yeni sofra takımı, temiz bir masa örtüsü. Ev hâlâ düğün armağanlarının atmosferiyle doluydu.

"Hanımefendi" diyerek şakalaştı Lavinia ve masaya doğru yaklaştı, "görüyorum ki her şey hazır".

"Bugün omlet yapmadım" dedi Sara "Ve sen dakik olduğun için de hazırlıklarım asla boşuna değildir. Her zaman tam yemek saatinde kitabının en heyecanlı yerine gelen ya da banyoda uzun uzadıya ellerini yıkayan Adrian'da başına geldiği gibi kahve soğumadı, ekmekler sertleşmedi".

Gülerek masaya oturdular. Sara kahve ikram ederken, Lavinia onun on sekizinci yüzyılda yaşamış bir kadınınkine benzeyen yüzünü inceliyordu. "Porselen ten" diyerek kendi kendisiyle alay etme alışkanlığındaydı Sara. Sarı saçlarını topuz yapmıştı. Tüm hatlarıyla, yumuşak ve güzel görünüyordu.

"İşler nasıl gidiyor?"

"Teşekkür ederim, iyi. Hâlâ hayallerin yalan olduğuna alışma aşamasındayım. Sanırım beni alışveriş merkezine gönderirken küçük bir muziplik eden Felipe haklıydı. Liberal ekonomi çok sert. Yoksul insanlara hiçbir şans tanımıyor. Mal sahipleri henüz satılmış topraklarını yeniden ortaya koymak istemiyorlar. Bunlar insancıl değiller."

"Yaşam böyle. Buna aldırma, bu insanlar buna alışmışlar. Ya şimdi, şimdi ne çiziyorsun?"

"Bir ev", diye yanıtladı Lavinia, kahvesini yudumladı ve her şeyin Sara için ne denli kolay olduğunu düşündü. "Felipe işi tamam" diye ekledi, kendini frenleyemeden.

Sara'nın yüzü aydınlandı. Felipe'nin adını duyduğundan bu yana - bekâr olduğunu da biliyordu- Lavinia'yı kızdıran imalı sözler ediyordu; öyle ki Lavinia en sonunda, anne ve babasının da denediği gibi onu evlendirmek istemesinden vazgeçmesini söylemişti. Bununla birlikte Sara pes etmemiş ve ısrarla onu sormaya devam etmişti.

"Peki nasıldı" diye sordu şimdi de arkadaşı kuşkulanmasın diye merakını gizliyordu.

"Çok güzel. Yine de fazla kapılmak istemiyorum. Her şey çok çabuk ilerledi. Ne olduğunu tam olarak bilmeden abayı yakmaktan korkuyorum."

"Yaşamı her zaman kendine bu denli zorlaştırmak zorunda mısın sanki! Aşk dünyanın en doğal şeyi. Bundan neden korkman gerektiğini bilemiyorum."

"Olay, Felipe'nin tuhaf yönlerinin oluşu. Sık sık garip telefonlar alıyor. Sonra da aceleyle kaçıp gidiyor. Ve her zaman çok meşgul. Sezgilerim beni evli bir kadının varlığına götürüyor... Belki de bu sadece benim fantezim."

"Saçma sapan bir fantezin her zaman olagelmiştir!"

"Olabilir."

Lavinia düşüncelere dalmış, biraz da kendisine kızmıştı; çünkü Felipe'yi ve onun üniversitede geçirdiği cumartesi sabah saatlerini düşünürken kendisini aniden kıskanç bir eş gibi hissetmişti.

"Adrian nasıl?"

Sara, kibar bir yüz ifadesiyle Adrian'la olan ilişkisinin ölçülü bir anlatımını, mükemmel evliliğin tanımını yapmaya başladı. Sadece "cinsel alan"da bazı sorunları vardı. Adrian çok hızlıydı. Şefkatli değildi.

Sara'yı yatakta hayal etmek Lavinia'ya hep zor gelmişti, iç yüzü kolaylıkla anlaşılabilen, neredeyse nurani biri gibi görünüyordu. Hatta bir ara manastıra girip sevgisini Tanrı'ya adamaktan söz etmişti.

"Belki de ben çok romantik biriyim ya da sinemada bol bol aşk sahnesi izledim" dedi Sara ve kızarmış ekmeğine yağ sürmek için tabağa uzandı.

Lavinia gülümsedi.

"Filmlerdeki aşklar katışıksız hayal. Gerçekte ise bu korkunç olmalı. Düşün bir kere: her an, devamlı bir kesinti tehlikesiyle kamera ve projektörlerin altındasın. İşini rejisörün düşündüğü gibi yeterince iyi yapmazsan sürekli bir Koitus Interruptus* tehdidi..."

İkisi de kahkahalarını tutamadılar. Şefkatli olmak, bunu öğrenmeyi gerektiriyordu. Erkeklerin çoğunun kadınları ezdiği doğruydu. Bunu onlara göstermek gerekiyordu. Kendisinin de bunu yapması gerektiğini düşündü; yine de bunu Sara'yla konuşmayı yeğlemezdi. Başlangıç her zaman zordu. Bedenler ilk olarak kendilerini deşifre ettiklerinde bu, olması gerekenler için beceriksizce

Koitus Interruptus: Cinsel ilişkiyi kesme.

girişimler olarak kalıyordu. Jerome'yle bu her seferinde böyle olmuştu. Buna karşın Sara ve Adrian altı aydır evliydiler. Lavinia ona utanmayı bırakmasının, Adrian'a mahrem yerlerini gösterip pusula vermesinin ne denli önemli olduğunu söylemişti.

Böylece neredeyse öğleye dek sohbet ettiler. Adrian az sonra gelirdi. Sara artık burada kesmeyi düşünüyordu; çünkü Adrian'ın onu bıraktığı gibi bulmasından hoşlanmıyordu.

Lavinia, Sara kendisini yemeğe davet etmesine karşın ayrılmayı daha uygun gördü. Adrian'ın konuşmalarını ve alaylarını kaldırabilecek havada değildi. Uykusunu telafi etmeyi, kitap okumayı ve düşünmeyi yeğlerdi.

Hafta, fevkalade olayların zamanı durdurduğunda olduğu gibi, o şaşırtıcı yavaşlıkla geçti.

Ofisin bulunduğu kat, Felipe'yle ilişkilerinin başladığı günden bu yana biraz karışık bir hal almıştı. Dikkatini işe vermekte zorlanıyordu; çünkü Felipe, yeni kazandığı samimiyete göz yummasını engelleyen jest ve sözlerle kendisine yaklaşıyordu. Hatta bir akşam birlikte sinemaya ve ardından bira içmeye gitmişlerdi. Bu ve iş saatleri sırasında birbirlerine gizlice gösterdikleri günlük şefkatlerle birlikte o tek fırtınalı aşk gecesi tekrar tekrar aklına geliyordu.

Felipe geçmişinden söz etmeyi seviyor, şu anki yaşantısına ilişkin bazı ayrıntılardansa söz etmiyor gibi görünüyordu. Lavinia onu eski fotoğraflarda Atlantik'i geçerken, Almanya'ya yolculuk ederken, bir denizci gibi giyinmişken görüyordu. Ve onun Hamburg sokaklarında dolaştığını... Kesme fiyata satılabilmesi için vitrinlerde kadınların çırılçıplak sergilendiği liman. Düşünceleri her şeyden önce Felipe'nin sözünü ettiği Ute üzerinde toplanıyordu, Ute'yi düşünürken çok fazla yaşam ve aşk deneyimi olan uzun, sarı saçlı bir valkyrie (savaşçı kadın) hayal etti.

Felipe on yedi yaşında babasının liman işçisi olarak çalıştığı Puerto Alto'da bir geminin güvertesine girmişti. Macera kabusa dönüşmüştü. Kaptandan daha fazla istekte bulunmamaya karar vererek Almanya'da kalmış ve neredeyse açlıktan ve soğuktan ölecek hale gelmişti. Ute onu kurtarmış, deyiş yerindeyse onun hem annesi hem sevgilisi olmuştu. Onu evine almış ve onun dilini çözmüştü.

Lavinia'nın tam olarak anlayamadığı şey, Felipe'nin, kendisine, Ute'nin onun Faguas'a geri dönmesinin gerekliliğini kafasına nasıl soktuğunu anlattığı sırada kullandığı minnettar ses tonuydu. Bu Odesa'nın İtaka'ya geri dönüşünü anlatmasına benziyordu. Onu sevmesine karşın niçin onu geri dönmeye ikna etmişti ki?

İşte bir sır daha, diye düşündü Lavinia yeni rafı kitaplarla doldururken, bu da tıpkı telefon görüşmeleri ve üniversitedeki işiyle ilgili olduğu konusunda ısrar ettiği, akşam görevleri gibi bir sırdı.

Bir sonraki hafta sonunda Lavinia kahvaltı için Sara'ya gitmedi. Önceki gün bütün maaşını almış ve cumartesi sabahını mobilya ve bazı başka dekoratif eşyalar satın almakla geçirmişti. Akşam arkadaş grubuyla dansa gitmek istiyordu. Pazar günüyse Felipe kahve içmeye gelmek istemişti.

Bahçeye baktı. Gözleri portakal ağacını arıyordu. Ağacın yaprakları güneşte parlıyordu, meyveleri de hemen hemen olgunlaşmıştı. Ağacı seviyordu; o da tıpkı kendisi gibi enerji yüklü görünüyordu. Bologna ile birlikte çan kulesini ve kemerlerini salt bunun için bırakmıştı: Henüz küçük bir kız çocuğuyken bile yeşili, tropikaların asi bitkilenişini, kuru yaz aylarında bitkilerin şiddetle direnç göstermelerini sevmişti. Asla Avrupa'nın kışıyla barışamamıştı. Bütün ilgisini kendisinde odaklamış, suskun kalmıştı. Buna karşın Faguas'ta sıcak onu kendi içinden çıkmaya, mutluluğu gözlerinin porselen bir tabakmışçasına algıladığı doğada aramaya davet ediyordu. Bu tropikal ülke, bu ağaçlar ona, kendisi de onlara aitti.

Cumartesileri yavaş geçen günler, diye düşündü ve kendisini yalnız hissetti.

*

Çok emek veriyor, yeşil özsuyunun bu laboratuarında çok sıkı çalışıyordu. Acele etmeliyim. Gizli bir bilgi, emeğimi besliyor. Bana yakında bir araya geleceğimizi söylüyor. Bu sabah kuşlar geldi, sinekkuşları. Yapraklarımın çevresinde uçtular ve yapraklarımın damarlarına dokunup beni gıdıkladılar. Bu onların aşk oyunu. Bitkisel bir aşk. Kim bilir, belki de Yarince'nin ruhu, yukarıya doğru uzattıkları gagacıklarıyla yapraklarımda içecek bir şeyler arayan, içlerinden en hızlısında oturuyordur. Savaşçıların ılık ha-

vada uçmak üzere yeryüzüne sinekkuşu olarak geri döndüğünü tüm dünya bilir.

Ah, Yarince. Kucağımda huzur bulmak için, yorgun bir pumanın zarafetiyle avdan dönüp bana geldiğin zamanlardaki güneş yanığı vücudunu anımsıyorum. Hiç konuşmadan ateşin çevresinde oturur ve alevleri izlerdik, ortasındaki mavi noktasını, dumanı yutan ve havayı şiddetli kamçı sesleriyle dolduran kızıl dillerini. Dağların yeşil eteklerinde saklanarak beklediğimiz ve hücum fırsatını kolladığımız suskunluğun geceleri işte bu denli uzundu, İspanyollar bizi oraya dek izlemek için kendilerine güvenemiyorlardı. Ağaçlarımız ve hayvanlarımız onları korkutuyordu. Zehirli yılanlardan habersizdiler, ne jaguarı, ne tapiri, ne de geceleri uçan ve onlara huzursuz ruhlar gibi geldiği için korktukları pokoyaların uçuşlarını tanıyorlardı. Kaba saba adamlarına başlarımızın üzerinden geçen toplarını boşalttırıp papağanları, kuş ve maymun sürülerini korkutuyorlardı. O zamandan bu yana korkulu yüzler taşıyan kadıncıklar oğullarını taşırlardı.

Ama sen bana o yaylım ateşlerin ortasında sarılmış, ellerimle kulaklarımı kapatmış, beni sık çalılıkların arasına yatırmış, kalplerimizin çarpıntısı ormanın gümbürdeyen sesiyle özdeşleşene dek benim bedenime sığınan kendi bedeninin ağırlığıyla sakinleştirmiştin.

Ah, Yarince! Ya her şey boşu boşuna yaşanmışsa? Ya günün birinde savaşımlarımızın anısı kaybolursa?

Bir sonraki sabah Lavinia, daha erkenden uykuyla uyanıklık arasındaydı. Açlığı, tembellik ve yatakta kalma arzusunu yendiğinde saat neredeyse on bir olmuştu. Pazarları kendisini hep gereksiz hissederdi. Pazar günleri aile gezileri için icat edilmişti Anne ve babasını düşünmekten kendini alamadı. Kendi yaşamını sürdüreceğini ve halasının evine taşınacağını söylediği o öğle yemeğinden bu yana onları hiç görmemişti. İnes Halası ve büyükbabası onun için anne ve baba olmuşlardı.

Ara sıra pazarları kimsesiz bir çocuğun ev özlemini duyardı. Bu duyguyu üzerinden atmak için kendisine bir aile kahvaltısı hazırlamaya karar verdi. Mutfak bomboştu. Raflar toplanmış gibi görünüyordu. Kimsenin ona yemek pişirmeyi öğretmemiş olmasına

üzüldü. Lavinia, yeteri kadar süt, yumurta ve tereyağı olduğundan emin olmak için buzdolabını açtı. Çaydanlığı ocağa koyup ekmek kızartma makinesinin içine ekmek dilimlerini yerleştirdi. Sonra sofrayı hazırladı ve müzik koydu. Kendi aktivitesinin ritmiyle harekete geçti. Eksik olan tek şey portakal suyuydu. Yazık. Ama neden bahçedeki hâlâ biraz yeşil olan meyveleri denemiyordu ki! Her ne kadar biraz ekşi olma olasılıkları olsa da suyu o kadar kötü olamazdı. Arka kapının anahtarını aradı, asma kilidi çıkardı ve bahçeye girdi. Portakal ağacı, yapraklara neredeyse dikey olarak düşen ve koyu yeşil parlamasını sağlayan sabah güneşi altında ışıl ışıldı.

Ağacı inceledi ve elini kökünün üzerinde dolaştırdı. Geçen defa onunla bir kedi ya da köpekle konuşur gibi konuşmuştu. Bitkilerle konuşmanın iyi olduğu söylenirdi. Başını arkaya attı ve tepelerde yeşil kabuğunun üzerinde sarı lekeleri olan birkaç meyve gördü.

Bir sopanın yardımıyla bir iki meyveyi yere düşürmeyi başardı. Mutfakta portakalları kesme tahtasının üzerine koydu, inceledi, tam ortasını bulabilmek için bir parça çevirdi ve bıçağı yemişe indirdi. Sulu görünüyorlardı. Hepsini kesti ve suyunu sıktı. Suları kristal bardağa sarı renkte akıyordu.

Gerçekten de oldu. Bir şeylerin, dört belirgin yuvarlak dokunuşun beni gıdıkladığını hissettim. Okların keskinliğini denerken onun parmak uçlarının bana değdiğini duydum. Başka hiçbir şey hissetmedim. Kan yok, su yoktu. Onu o kararlılıkla bahçeye girerken gördüğümde korkmuştum. Yapraklarım titriyordu. Hafifçe. Bunu fark etmedi. Çimenlerin üzerine dört portakal düştüğünde her şeyin bittiğini düşünmüştüm. Ancak sonra yerde ve ağaçta olmak üzere çift olduğumu hissettim. Elleri bana dokunur dokunmaz ağaçta olmayı sona erdirmeden portakalların içinde de olduğumu anladım.

Aynı anda farklı yerlerde! Tıpkı tanrılar gibi! Bir deniz. Bir taş. Kapanan ve açılan daireler. Yaşamın yolları bana tuhaf görünüyordu. Tek bir kesimle bizi açtı. Ardından kabuğu kavrayan parmakları ve suyun akışı... Sanki bir gerilim akıyormuşçasına, ağlarken olduğu gibi. Açılan dilimler. O yuvarlak dünyada tuttuğu

gözyaşlarını dikkatle akıtan ince zar. Ve bizi masanın üzerine koydu. Camdan ona bakıyorum. Beni dudaklarına götürmesini bekliyorum.

*

Kahvaltı ne kadar da güzeldi. Omlet, kahve, kızarmış ekmek, müzik ve masadaki portakal suyu bardağı. Alışkanlığı olmadığı halde, ağzında tadının kalması için portakal suyunu sonuna dek içti.

Acaba bugün Felipe'yi görebilecek miydi? Aslında saat beşte gelmesi gerekiyordu. Olmazsa arardı. Kendisine aşık olmasını yasaklamış olmasına karşın Antonio dün akşam kendisini sorguya çekmişti. Dayanılmazdı. Antonio kıskanç biriydi.

Lavinia ona en önemli şeyi anlatmıştı. Antanio onu kalmaya ikna edememişti. Felipe'den sonra dayanılmaz olurdu. Ve herhangi bir fark hissetmeyi, Felipe'yi daha önemsiz biriyle yok etmeyi istemiyordu.

Bu pazar öğleden sonra bir arabası olsaydı, Felipe'yle birlikte kulübeye gider, gölgeli yollarda kahve tarlalarından geçerek gezinti yapardı; birlikte gökyüzündeki bulutları besler ve küçük papağan sürülerinin gökyüzünün mavisini yeşile boyamalarını seyrederlerdi.

Tatillerini büyükbabasının çiftliğinde geçirdiği zaman hep bu kulübeye çıkmıştı. "Fırtınalı Tepe" kalın tuğla duvarları, büyük odaları, banyolarında çini benyuvarları, bahçesindeki kuyunun çevresinde hercai menekşeleri olan bir malikâneydi. Akşamları soğuk almamak için sıcak çikolata içilirdi. Lavinia ve kuzenleri evin dik yolundan bisikletleriyle aşağı doğru inerlerken müthiş gürültü yaparlardı.

Büyükbabası onu burada Jules Verne'le tanıştırmıştı. Bu metinler onu bütünüyle sarıyor, tüm bisikletlerden, savaş oyunlarından ve Kızılderili savaşlarından bin kez daha fazla büyülüyordu.

Kitapların önsözünde Verne'in Fransa'dan hiç ayrılmadığı, ancak buna karşın o büyük hayal gücüyle aya yolculuk edebileceği ya da insanların birçok keşiflerini ve olaylarını önceden tahmin edebileceği yazılıydı. Bu onun arayıp bulamadığı şeydi: fantezileri onu nereye götürürse oraya yolculuk etmek!

Uzaklardaki volkanın tütmesini ya da su setine ve pınara gitmek için çiftliğin arkasındaki bayırdan aşağı koşmayı severdi. Orada saatlerini geçirebilir, yuvarlak delikten sürekli olarak fışkıran suyu izleyebilirdi. Dünyanın merkezinde, kocaman dalgaları olan bir yeraltı okyanusunu hayal ederdi.

Yeniden özlem duydu. Küçük yudumlarla portakal suyunu içip onun, anılarına benzeyen, tatlımsı ama ekşi tadını alırken, aklına büyükbabası geldi.

O ince uzun adam, onun açık renkli gözleri, bir ırmağın deltalarını andıran, derisinin altındaki damarları hâlâ gözlerinin önündeydi.

Geniş paçalı, haki renkli pantolon ve uzun kollu, beyaz gömlek giyme alışkanlığındaydı. Saat kösteğinde çocuklar için ufak sapanlar oyduğu bir çakı bulundururdu.

Lavinia onu daha çok sakin sakin salıncaklı iskemlede oturup kendisiyle konuştuğu zamanlarda severdi. Bilgisi sınırsız gibiydi; astrolatri, ayın evreleri, gün ve gecenin eşitliği ve güneş tutulması üzerinde bilgi sahibiydi; ona kabile reisleri ve Hint prensesleri hakkında efsaneler anlatır, kitaplarındaki pasajları ezbere bilirdi. Otuz beş senedir duldu ve yalnız yaşardı; bununla birlikte aşk maceralarıyla ünlüydü. Lavinia'nın annesi evli olan tek kızıydı.

Durum böyleyken büyükbabasının toprağa verileceği gün ansızın ortaya çıkaveren sayısız teyze ve dayılarını asla unutamazdı. Birbirlerini hemen hiç tanımayan bu insanlar bu vesileyle ilk olarak bir araya gelmişlerdi.

Büyükbabası ölümünden kısa bir süre önce sahip olduğu pek az mala ilişkin bir vasiyet hazırlamıştı. En son doğum gününde Lavinia'ya, ezbere okuduğu bir metin bırakmıştı: "Yunanlılar başlangıcı ve sonu belirtmek için Alfa ve Omega sözcüklerini kullanmışlardı. Artık benim de Omega'ya ulaşıyor olmamdan ötürü sana şunu vasiyet ediyorum: İnsanlığın kültürü için harcanan hiçbir çaba boşa gitmez. Bu yüzden ulu sözleri insanı koruyan kitabı dikkate almalısın, insana özgü o ulu sözleri."

Büyükbabası eski yılla birlikte ona veda ederek, donanma fişekleri ve şölen gürültüleri arasında, bir 31 Aralık günü ölmüştü. Toprağa verilişi politik bir gösteriye dönmüştü. Hâlâ o sıcak öğle-

den sonrayı, mezarlığın çiçeklerini ve büyükbabası aile mezarlığının taşları arasında kaybolana dek ona eşlik eden işçi yığınlarını çok iyi anımsıyordu. Büyükbabası liberal, hatta sosyalist düşüncelerin bir taraftarı ve Büyük General'in yumuşamaz bir muhalifi olarak, buna uygun bir yasa tasarısı verilmeden önce, sekiz saatlik iş günü, sosyal güvence ve iş güvenliği konularını gündeme getirmişti. Ve ayrıca Tenotzle harabelerini de keşfetmişti.

Büyükbabası onun için çocukluğu ve fantezilerinin parıltısı anlamına geliyordu. Sürekli olarak yeniden gördüğü bir düşte onu tekrar tekrar karşısında buluyordu: Yamaçlarına ilkbaharın indiği, baş döndürecek kadar yüksek bir dağın karlarla kaplı doruklarındaydılar. Büyükbabası onun sırtına beyaz tüyden, çocukken buz haftasının dinsel alaylarında taktığı gibi, kanatlar takmıştı. Kuvvetle üflüyor ve onu itiyordu. Bu düşlerinde gerçekten uçuyor, kendisini bir kuş kadar hafif ve özgür, ama aynı zamanda tümüyle de güvenlikte hissediyordu; çünkü büyükbabası dağın tepesinde, onu uçarken görmekten mutlu, bekliyordu.

Zaman geçmişti. Müziğin sesi yavaş yavaş duyulmaz oldu. Boş tabakların, boş bardağın yeniden farkına varıyordu. Ortalığı toplamak, duşa girmek ve ev özlemini gidermek için ayağa kalktı.

*

Pembe renkli, ince zarların arasından geçiyordum. Amber renkli bir şelale gibi Lavinia'nın bedenine ulaşmıştım. Karanlık, dar bir tünelden midenin atölyesine düşmeden önce, damağa yapışık küçük dilin üzerimden uçup gittiğini gördüm.

Şimdiyse onun kanında yüzüyor, vücudunun genişliğinde ilerliyor, kalbinin bir yeraltı mağarası gibi attığını duyuyorum. Buradaki her şey soluğun ritminde hareket ediyor. Nefes aldığında duvarlar genişliyor. Sonra da ben, gökyüzüne fırlatılan bir avuç dolusu okun izini andıran ince damarcıkları görebiliyorum. Soluk verdiğinde duvarlar kapanıyor ve kararıyor. Bedeni genç ve sağlıklı.

Ben onun içini gördüm. Damarları arasında sürüklenirken enerjisini hissettim. Rahipler, göğüslerini deşerken savaşçıların kalbi de böyle atardı. Sönene değin vahşice çarpardı. Onları yuvalarının dışında görmek beni hep üzerdi. Tanrıların böylesi bir

yaşam armağanı için çok müteşekkir kalmaları gerektiğini düşünürdüm. Onlara evrenimizin merkezinden, yüreğimizden, en iyi savaşçılarımızın yüreklerinden başka daha iyi ne verebilirdik ki?

Buna karşın biz, İspanyolların ateş eden sopalarının eline kalmıştık. Belki tanrılar da bizim altınlarımızı yeğlerdi. Şikayetlerimiz onları harekete geçiriyor gibi görünmüyordu; bizi acımasızca ruhsuzların gazabına teslim ediyorlardı. O anda bir sürü kızıl kalp hiç bir işe yaramıyordu. Suyla birlikte ruha varan, öyle diyorlardı, yabancıların tanrısına boyun eğiyor gibiydiler.

Yarince, İspanyolların sözünün doğruluğunu denemek ve onların tanrısından halkımız için yararlı olabilecek neler öğrenebileceğini keşfetmek için vaftiz oldu. Ancak İspanyolların tanrısı onun ruhuna dokunmadı. Bu tanrının da hoşuna gitmediğimizi anladık. Belki de İspanyollardan Kızılderili bir kurban istemişti.

Lavinia, suskunluğun büyük mekanlarını içinde taşıyor. Beyninin uyuyan, geniş bölgeleri var. Huzurunda içeri daldım ve geçmişinden görüntüler gördüm. Kahve çalılıkları, dumanı tüten volkanlar, kaynak suları; hepsi de yoğun bir özlem sisiyle örtülü. Kendini anlamaya çalışıyor. İz düşümlerden ve yankılardan oluşan komplike bir karışım. Bu beyaz hücrelerin yüzeyinde ışıyan resimlerin sırasında bir düzen bulamıyorum. Beni şaşırtıyor, beni geriyorlar. Huzura ihtiyacım var. Ruhum heyecana düştü.

*

Uzaklarda bir yerde katedralin saati beş kez vurdu. Felipe'yi beklerken camdan dışarı sarktı ve ezelden beri hareketsizmiş gibi görünen yaşlı komşularının, evlerinin girişinde oturup meyve sularını içtiğini gördü.

Ev temiz ve davetkar görünüyordu. Nedensiz yere bütün hafta sonunu yeni mobilyaları düzenlemek, evi temizlemek, çiçeklere su vermek ve kağıtları yerine koymakla geçiremezdi. Kendi kendine, aşkın insanı evcimen hale getirip getirmediğini sordu, bununla birlikte yaptığı şeylerden ötürü kendini hoşnut hissediyordu. Kot pantolonunu, bol bluzunu ve sandaletlerini giydi. Bu taşralı, üstelik de atkuyruklu genç kızın görüntüsüne gülümsemeden duramadı.

Felipe gelmemişti. Saat altıda sabırsızlanmaya başladı. Telefon

da çalmıyordu. İçinde bir keyifsizliğin yükseldiğini hissetti; yine de sabırsızlığını zapt etmeye çalıştı; Felipe'yi geciktirebilecek olan bütün olasılıkları düşündü. En azından telefon edebilirdi; ahizeyi kaldırıp numaraları çevirmek her halde sorun değildi Hem de telefon görüşmelerine bu denli düşkün görünen Felipe için! Eline bir kitap alıp kendini hamağa attı.

Dikkatini toplayamıyordu. Saat yedide kalktı, kafese kapatılmış ufak bir sincap gibi evin içinde gezindi ve ne yapması gerektiğini düşündü. Belki de en doğrusu onu daha fazla beklemeyip dışarı çıkmaktı. Antonio'nun numarasını çevirdi; ancak yanıt alamadı. Hiç kuşkusuz onu davet ettiği geziden henüz dönmemişti. Sara ve Adrian da evde yoklardı. Günün yalnızlığı içinde birikti ve sessizlikle birlikte büyüdü. Teybe bir kaset koydu. Her ne kadar geçen haftalarda Felipe'nin işleri hakkında tahminler yürütmemeyi kafasına koymuş olsa da, bunu engelleyemiyordu. Belki de gerçekten adi bir Don Juan'a kurban gitmişti. Buna karşın Felipe'nin davranışları ona böylesi bir durum için fazlasıyla dürüst geliyordu. Kendine bir kadeh rom doldurdu. Bunun üzerine daha fazla kafa yormak istemiyordu; nasıl olsa ertesi gün her şeyi ilk ve son kez olarak ortaya çıkarırdı. Artık onun sırları kendisini ilgilendirmiyormuş gibi davranmayı istemiyordu. Birçok kadın "hükmeden" ya da "ele geçiren" olmakla suçlanma korkusundan ötürü bu duruma düşüyordu.

Saat dokuzu vuruyordu. Artık gelmeyeceği kesindi. İnes Halası erkeklerin günü gününe uymayan kapalı birer kutu; gözü görmeyen, birkaç yıldızlı geceler gibi olduğunu söylerdi. Erkekler mağaraydı; dinazoryenler arasındaki ateş, geniş bir göğsün güvencesiydi, kadını severken tutan ellerdi onlar; değişmez ufuklara, sağlam sınırları olmayan düşüncelere sahip olma avantajının tadını çıkaran varlıklardı.

Ezelden beri imtiyazlıydılar. Hepsi soluk almak ve gelişmek, beslenmek, dünyayla ilişki kurabilmek için bir kadının karnından gelmelerine ve ona bağımlı olmalarına karşın daha sonradan kadınları boyundurukları altına alıp acıyla desteklenmiş bacaklarından onlara yaşamı armağan eden kadınların güçlerini zorla ellerinden almak için bu bağımlılığa karşı alışılmadık bir vahşilikle isyan ediyorlardı.

Televizyonu açtı; kötü bir film oynuyordu, diğer kanaldaysa can sıkıcı bir dizi gösteriliyordu. Faguas'ta sadece iki kanal vardı. Televizyonu kapattı, ışıkları söndürdü, arka kapıyı kilitledi. Biraz daha kitap okumak üzere soyundu ve yatağa yattı. Bu arada saat on bir olmuştu. Başı ağrıyor, kendini üzgün ve aldatılmış hissediyordu; kendi kendisine ve romantik hoppalığına kızıyordu. Sonunda yalnızlığın sessizliği onu uykunun kollarına bıraktı.

Dallarıma gece bürünmüştü; cırcırböcekleri, ateşböceklerinin baş döndüren aşk dansları arasında tekdüze şarkılarını söylüyorlardı. Düşünde zar zor ona ulaşmayı becerdim. Uçmaktan ve çiçeklerden oluşan düşüne adımı -Itzâ, şebnem- kazıdım. Kuş sürülerinin, binek hayvanlarının ve uzun saçlı, pis kokan İspanyol erkeklerin üzerinde havalandıklarını gördüğümde ben de uçmanın hayalini kurardım. Kuşlar böylesine küçüktü ve bizim aksimize böylesi bir avantajın sahibiydi.

Birçok olay beni şaşkına çeviriyor. Onun kanında olmak tıpkı kendi içinde yaşamak gibi bir şeydi. Benim bedenim de aynı böyle olmalıydı.

Damarların, bağırsakların ve ciğerlerin özlemini duyuyorum. Buna karşılık düşünceleri bir halka oluşturarak gürültüyle uçuşan bir papağan ailesi gibiydi. Ona göre yine de düşüncelerinin bir düzeni vardı. Tıpkı bir diğer aynanın içinde ardı arkası gelmez bir şekilde yinelenen ayna gibi, o görüntüler de birbirine bağlıydılar.

Aynaların büyüsünü düşünmekten kendimi alamadım, İspanyollar bizi onlarla kandırmayı başarmıştı. Başlangıçta bütün hareketlerimizi tekrarlayan bu görüntünün bir şaka olduğunu düşünmüştük. Kendimizi suyun hareketli ve kısa aynasında değil de, açıkça ilk olarak gördüğümüzü anlayana dek.

Bir insanın kendisini ilk defa görmesinden daha büyüleyici ne olabilirdi ki? Kendisini tanımasından başka? Yarince, ben küçük bir aynaya bakarken kızmış ve beni şaşırtmıştı. Ancak o zamana değin ne denli güzel olduğumu bilmiyordum. Ve kendimi incelemek hoşuma gitmişti. Erkekler birçok şeyi anlamıyor.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bir gürültü onu uyandırdı. Karanlıkta sessizce yata kaldı. Dışarıda gece rüzgârı esiyor, ağaçları kımıldatıyordu. İlk önce şiddetli rüzgârın kapıyı sarstığını düşündü. Ancak vuruşlar düzensiz, gürültülü ve şiddetliydi. Korkuyla aniden tümüyle uyandı. Çarçabuk kimonosunu üzerine geçirdi ve oturma odasına gitti. Işığı açarken Felipe'nin sesini duydu. Sesi kısık çıkıyordu.

"Işığı kapat, çabuk, kapat!"

Sürmesi açılan kapı dışarıdan bir vücudun ağırlığıyla itilerek açılınca kenara kaçmak zorunda kaldı. Yalpalayarak yürüyen bir adam, Felipe'nin koluna dayanarak içeri girdi.

Neler olduğunu sormaya zaman bulamadı. Felipe'nin yanından geçerken ve yabancıyı, tereddüde kapılıp ona bakmadan yatak odasına doğru götürürken, onun değişken yüz ifadesini zar zor fark etti.

"İyi kapat, bütün sürmeleri kilitle ve ışığı söndür." Şaşkın şaşkın itaat etti. Ne olmuştu, gecenin ortasında bu ani baskın da ne demek oluyordu? Tuhaf şeylerin, tehlike ve ümitsizliğin kokusunu alıyordu.

Titreyen dizlerle yatak odasına geri döndü. Yerde ne olduğu belirsiz büyük, ıslak ve kırmızı lekeler gördü. Felipe'nin adamla ilgilendiği odaya gitti.

"Yarayı sarmak için sargı malzemesi olarak kullanabileceğimiz birkaç çarşafın var mı?" diye sordu Felipe ve yara üzerinde yavaş yavaş daha da koyulaşan mendili sıktı.

Tek kelime etmeden banyoya gitti. Orada dezenfeksiyon malzemelerini, pamuğu ve ilkyardım için gerekli diğer şeyleri saklardı. Elleri titriyordu. Birkaç mendil, makas ve çarşaflarla geri döndü. Hepsini yatağın üzerine koydu.

Adam nefes alırken garip sesler çıkartıyordu. Mendili koluyla beline doğru bastırdı. Kan, küçük damlalar halinde pantolonuna akıyordu.

"Ağır yaralı. Kaza mı geçirdi? Hastaneye götürmeli ya da bir doktor çağırmalıyız", dedi çatal çatal çıkan bir sesle.

"Olmaz. Belki yarın. Şimdi bana yardım et. Kanamayı durdurmalıyız."

Biraz daha yaklaştı. Adam, Felipe'nin yaraya pres uygulaması için mendili çekmişti. Lavinia dirseğin üstündeki kolu, yuvarlak deliği, cildi ve eti, durmadan akan kanı gördü. Aklına karmakarışık görüntüler geliyordu. Faguas'ın karanlık yönü aniden, beklenmedik bir şekilde ve kendisine hiç sorulmadan evine gelmişti. Sonunda Felipe'nin esrarengiz telefon görüşmelerini, ani yok oluşlarını anlıyordu. Hipnotize olmuşçasına yaraya bakıp kusma isteğini bastırmaya çalışırken öfke ve korku duydu.

Felipe, çarşafı adamın koluna olabildiğince sıkı sardı. Lavinia, çarşafı boyayan lekeleri görmemeye çalışıyordu; dikkatini tuhaf bir şekilde solgun görünen adamın yüzüne vermişti. Kendisini kapana kısılmış gibi hissediyordu. Olup biteni izlemekten ve ara sıra yardım etmekten başka bir şey yapamıyordu. Başı büyük, heyecanlı bir kalp gibi atıyordu.

"Vurulmuş", dedi Lavinia en sonunda bunu söylemeyi gerektiren bir dürtüyle. Felipe, basınçlı sargıyı döndürüp iyice sıktı. Kumaşın beyazı kendini dehşetle belli eden kırmızılığı emdi.

Adamın solukları zayıftı. İfadesiz yüzünü Felipe'ye çevirmişti. Sanki onu hiç ilgilendirmiyormuşçasına olayı izlemişti. Genç ve orta boyluydu, hafifçe çekik gözleri ve kalın dudakları vardı; saçları kahverengiydi ve alnına dökülüyordu. Lavinia'nın konuştuğunu duyunca ona doğru döndü.

"Endişelenmeyin, companero (yoldaş)", dedi, "evinizde ölmeyeceğim". Bunu söylerken üzgün üzgün gülümsüyordu. Felipe, terden sırılsıklam olmuş durumda ateli daha sert çekmeye çalıştı. Sonunda çarşaftan bir parça daha kopardı ve adamın koluna bağladı. Sonradan alnında biriken teri kuruladığı mendille kanı sildi.

"Evet, sanırım bir kez daha yakanı sıyırdın. Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Sanki az önce bir kurşun yemişim gibi... Her şey yolunda, endişelenme, sen companeroyla ilgilen. Dehşete kapılmış gibi görünüyor."

"Onunla ilgileneceğim, ama sanırım senin şu an için yerinden kıpırdamaman gerekiyor. Companero kötü. Burada kalman daha iyi olur. Böylesi daha emin. Şimdi bir şeyler içmeli, sonra da uyumalısın. Çok kan kaybettin."

"Pekala, göreceğiz. Hâlâ onun bu işe ne diyeceğini bilmiyoruz."

Sadece yaralı onu fark etmiş gibi görünüyordu. Felipe yatağı temizleme işini bitirmek üzereydi. Hiç kuşkusuz, Felipe onun evinin daha güvenli olacağını ima ediyordu. Onun kendisini bu işe sokmaması, böylesi bir durumu en ufak bir uyarı bile olmadan, hazırlıksız yaşamaya kendisini zorlamaması gerektiğini düşündü.

"Ona içecek olarak verebileceğimiz bir şeylerin var mı?" diye sordu ve ondan yana döndü. Yüzü sert ve ifadesizdi; belirli tek bir düşünce ona egemenmiş gibiydi.

"Ona portakal suyu sıkabilirim. Ve ayrıca süt de var." diye yanıtladı Felipe'nin sesindeki gizli emre şaşarak. Kendisini oyun dışı kalmış ve cesareti kırılmış hissetti.

"Süt daha iyi", dedi yaralı. "Portakal suyu midemi ekşitiyor".

Felipe onu mutfağa kadar izledi.

"Sütü biraz ısıtmak gerekmez miydi?"

"Sanmıyorum", diye yanıtladı Lavinia. "Kanamalarda her türlü sıcak içeceğin zararlı olduğunu okumuştum... Bana neler olduğunu ve onun kim olduğunu anlat."

"Adı Sebastian. Gel, ona sütünü verelim, sonra sana her şeyi anlatırım."

Felipe pencereye yaklaştı. Hâlâ şiddetli bir rüzgâr esiyordu. Uzaklarda bir köpek havlıyor, ara sıra bir otomobil geçiyordu. Lavinia, onun bütün kapıların kilitli olup olmadığından emin oluşunu izledi. Sebastian sütünü içiyordu. Sonra yastıklara dayandı. Gözlerini kapadı.

"Teşekkürler" dedi, "teşekkürler companero."

Lavinia, düşen bir ağacı anımsatan soğukkanlı bir huzur içindeydi.

Felipe'yle birlikte yatak odasından çıktılar. Ev alacakaranlık içindeydi, ay içeriye soluk bir ışık veriyordu. Portakal ağacının gölgesi çinilerin üzerinde dans ediyordu. Felipe kendini divana bı-

raktı, başını arkaya yasladı ve gözlerini kapadı. Yeni bir bölüme hazırlanmak isteyen bir oyuncu gibi, bir el hareketiyle yüzünü ovuşturdu.

"Lavinia," diyerek gözlerini açtı ve ona oturmasını anlatmak istedi. Alnındaki çizgilere ve sesindeki sert tona karşın yüz ifadesi biraz olsun yumuşamıştı.

Onun yanına oturdu ve sessizce bekledi. Soru sormak istemiyordu, hiçbir şey bilmemek daha iyi, diye düşündü. Faguas'ta hiçbir şey bilmemek daha iyiydi.

"Sebastian, Ulusal Muhafız Kıtası tarafından ele geçirilmek üzereydi. Oturduğu evi basmışlar. Güç bela kaçıp kurtulmuş, diğer üç companeroysa öldürülmüş."

Felipe dikkatle ona bakıyordu. Lavinia'ysa nasıl tepki vermesi gerektiğini bilmiyordu. Kaçmayı yeğlerdi. Ulusal Muhafız Kıtası'nın onların izlerini sürdüğü düşüncesi onu dehşete düşürmüştü. Yöntemleri fazlasıyla bildikti: İşkence, volkan krateri. Ve kendisi bir kadındı. Felipe bunu yapmamalı, gizlice evine girmemeliydi! Belki de başka bir yol kalmamıştı, buna karşın onu tehlikeye atmaya hakkı yoktu. Ya yatağında uyuyan o yaralı! Ümitsizce nasıl davranması gerektiğini düşündü.

"Şimdi niçin gelemediğimi ve karanlık işlerimin, telefon görüşmelerimin ne olduğunu biliyorsun."

Yumuşakça ona baktı ve ellerini onunkilerin üzerine koydu. "Bunu böyle öğrendiğin için üzgünüm. Eğer başka çare olsaydı onu buraya getirmezdim. Onu kendi evime götüremezdim. Orada başkaları da oturuyor. Muhakkak bir şeyler öğrenmişlerdir, bir ihbar her şeyin sonu olurdu... Onu buraya getirmekten başka bir şey aklıma gelmedi. Burası en güvenli yer. Üzgünüm."

Karanlığa karşın Felipe'nin benzinin solgunluğunu, yüzünde parlayan teri görebiliyordu. Lavinia da terliyordu. "Ya şimdi? Şimdi ne yapacağız?"

"Bilmiyorum. Henüz bilmiyorum", diye yanıtladı Felipe ve elini saçlarının arasından geçirdi.

Düzensiz divanda güçlükle soluk alarak yastıkların üzerinde yatıp fıçı sallıyormuşçasına bacaklarını kendine doğru çekerken Lavinia onun çaresiz olduğunu hissetti. Felipe aniden doğruldu ve

sanki kendi kendisiyle konuşuyormuşçasına ona bakmadan "Ölüme asla alışılmıyor. Hayır, asla." dedi.

Ölen üç companeroyu da tanıyordu, hatta içlerinden biri, Fermin, okul arkadaşıydı.

Bu akşamüzeri bir toplantıya çağırılmıştı. O yüzden söz verdiği gibi, ona gelememişti. Fermin bölgenin sessizliği hakkında şaka yapmıştı. Kısa bir süre önce örgütün zaten az olan parasıyla kiraladıkları o küçük evde kendilerini güvenlikte hissetmişlerdi (Lavinia söz konusu olan şeyin ne olduğunu biliyormuşçasına "örgüt'ten bahsediyordu). Burası bir kenar mahalleydi. Evler tahta barakadandı; derme çatma tuvaletler arka bahçedeydi; bunlar daha iyi bir yaşam arayışı için kente gelmiş compesinoların (erkek köylü) evleriydi. Felipe, saat dokuzda eve gitmek üzere oradan ayrılmıştı;

"Hiçbir şey fark etmedim, kesinlikle hiçbir şey", dedi bütün bu olup bitenler için kendini suçlayan bir ses tonuyla. Pazar akşamında o sessiz caddenin ayrıntılarını kafasında canlandırmak için çabalıyordu; evlerinin kapılarında oturan kadınlar ve erkekler, sokak köpekleri, her zamanki gibi takırdayan karoserlerle çekip giderken gürültü çıkaran otobüsler. "Kesinlikle hiçbir şey fark etmedim" dedi ikinci bir kere, Sebastian hakkında bildiklerini anlatırken. "Birdenbire Ulusal Muhafız Kıtası ortaya çıkmış. Jiplerin gürültüsünü duymuşlar ve aynı anda: 'Çevreniz sarıldı, teslim olun!' denmiş. Ve hemen hemen hiç cephaneleri yokmuş. Sadece iki makineli tüfek. Silahlarını doldurup siper alırken Sebastian'ın kurtulmak, tehlikeyi atlatmak ve kavgaya devam etmek için kaçmayı denemesi gerektiğine karar vermişler. Zaman kazanmak için 'geliyoruz', diye bağırmışlar. Arka bahçenin duvarından atlamadan önce Sebastian'ın duyduğu son şey bu olmuş. Dün akşam saat dokuzda henüz yaşıyorlardı."

Sustu ve sanki ümitsizliğe düşmemek için bir insanın yakınlığına gereksinim duyuyormuş gibi kollarını uzattı.

Lavinia, tek kelime bile edemeden ve onu nasıl avutacağını bilemeden onu göğsüne bastırdı. Onu tümüyle içine alabilir, dişil bedeninin korumasını ona verebilirdi. Onun düzenli soluğunu, kolayca yaralanabilir olan sert ve sıcak etini hissetti. Belirli bir

hızla havada uçan bir parça kurşun Felipe'ye, dokunduğu tene zarar verebilirdi. Ölümü aniden bu denli yakında hissetmek onu titretti. Felipe evden ancak saat dokuzda ayrılmıştı. Ya kısa bir süre daha orada kalsaydı? Onu kendine daha sıkı bastırdı; artık asla tanıyamayacağı arkadaşlarını düşündü. Onun hissettiklerini, ölümün sessiz acısını, acizlik duygusunu düşündükçe ağlama isteğiyle dolup taşıyordu.

Şafak söküyordu. Felipe ayağa kalktı ve pencereye gitti. Uzaklarda horozlar ötüyordu.

"Biz Kurtuluş Hareketi'yiz" diyerek Lavinia'nın zaten tahmin ettiği şeyi onayladı. "Bunun ne demek olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Evet, silahlı mücadele."

"Çok doğru. Silahlı mücadele. Bunu artık sadece dağlarda sürdüremezdik. Giderek çoğalıyoruz; kentlerde de harekât yapmaya başlıyoruz. Ulusal Muhafız Kıtası'nın daha fazla terör uygulamasına izin veremeyiz. İlkel göçmenler olayını anımsıyor musun? Bu tip şeylere daha fazla seyirci kalamayız. Şiddete karşı sadece şiddet işe yarar. Bu tek olasılık."

Felipe, yavaş yavaş yeniden gücünü topluyordu. Tıpkı korkunç bir haberden sonra yaşamaya devam etmeye karar veren bir hasta gibi. Lavinia ona baktı. Kendini bu riske atması, geleceğini hiç düşünmemesi çılgınlıktı; onu silahlı mücadeleye katılması yolunda ikna etmeleri de.

"Hiç şansınız yok, Felipe. Hepinizi öldürecekler. Bu delilik. Sen zeki bir insansın. Senin böyle şeylere inanabileceğini hiç düşünemezdim..."

Felipe ona döndü; bir şeyler söylemek istermiş gibi görünüyordu. Lavinia, bu bakışı asla unutamayacaktı. Felipe, Lavinia'nın gözlerindeki korkuyu fark etmiş olmalıydı ki, son anda kendini tuttu.

"Haydi, bize kahve yap", dedi sadece.

Mutfak masasının çevresindeki tahta iskemlelerde karşılıklı oturup fincanları önlerinde öylece dururken, Felipe onun elini tuttu.

"Lavinia, seni güç duruma sokmak istemiyorum. Senin huzu-

runu kaçırmak istemiyorum. Aksine, senin kayıtsızlığın, rahatlığın benim hoşuma gidiyor. Senden ne bizi anlamanı, ne de kabul etmeni istiyorum. Bu sana çılgınca geliyor olmalı; ancak bizim için doğru olan yol bu. Senden rica ettiğim tek şey Sebastian'ın, onu başka bir yere götürebilecek duruma geleceğimiz güne dek onun burada kalması. Senin evin güvenli. Onun burada olduğunu kimse tahmin edemez. Bu, Hareket için çok önemli. Daha sonra senden başka hiçbir şey istemeyeceğimize dair sana yemin ediyorum."

"Peki sen, sen ne yapacaksın?"

"Bütün gün onun yanında kalacağım ve olayların nasıl geliştiğine bakacağım. Sonra onu götüreceğim. Şahsen oldukça kötüyüm Sorun elimizde olanağın olmayışı. Evler, arabalar, tüm bunlar. Öncelikle onu nereye götürebileceğimizi düşünmeliyim."

"O halde Hareket çok fazla büyük değil."

"Güçleniyor", diye yanıtladı Felipe ve ona bir kez daha dikkatle baktı. "Nasıl, kabul ediyor musun?"

Lavinia ona bakarken, böyle bir soru sormanın ona zor geldiğini hissetti. Felipe'nin gözleri parlıyordu. Elini bırakmış, bir şeyler söylemesini bekliyordu. Tuzağa düştüm, diye düşündü, hayır diyemem. Yine de duygusallıkla hareket etmemeliydi. Bu bir oyun değil, kanlı bir gerçekti. Böyle bir şeyin asla kendi başına gelebileceğini düşünmemişti.

Gerillalar, ona göre ayrı gezegenlerden gelen varlıklardı. Kuşkusuz İtalya'da geçirdiği zamanlarda o da tüm arkadaşları gibi Che Guevara'dan etkilenmişti, ayrıca Fidel Castro ve devrim hakkında büyükbabasıyla konuşurken yaşadığı büyülenmeyi hâlâ çok iyi anımsıyordu. Bu, diktatörlüğe karşı olmak demekti; fakat elinde silahla, hiçbir acıma duygusu olmadan öldürmek için eğitilmiş bir orduya karşı savaşmak farklı bir şeydi.

Diktatörlüğü reddetmesi, anne ve babasının evine, toplumun ona vermiş olduğu, bağımsızlığını elinden almak isteyen role eski adetlere karşı kişisel isyanıyla sıkı sıkıya bağlantılıydı. Başka bir şey için, bu çılgın macera için başka bir kişilik gerekirdi. Abartılı bir idealizm. Ama aynı zamanda cesaret de. Her ne kadar bunun Don Kişot vari bir cesaret olduğuna inansa da bunu tanımak zorundaydı. En azından ölmek istemiyordu.

"Hala bir yanıt vermedin" dedi Felipe "ne var, hiçbir şey söylemeyecek misin"? Sesi bir gece önceki kararlılığını yeniden kazanmıştı.

"Her ne kadar bunu istesem de seni reddedemeyeceğimi biliyorum. Görüyorum ki yaptığınız şeyi yapmak için nedenleriniz var. Sadece bu düşünceleri paylaşmadığımı bilmeni isterim. Ben aynı hamurdan değilim. Sebastian şimdilik burada kalabilir ama senden onu mümkün olan en kısa sürede götürmeni istiyorum. Bunu korkunç bulduğunu biliyorum; ancak daha fazlasını yapabileceğimi sanmıyorum. Sana karşı dürüst olmalıyım."

"Seni anlıyorum. Zaten biz de şu an için daha fazlasını istemiyoruz."

"Hayır. Rica ediyorum, 'şu an için' deme. Cesaretiniz için sizi takdir ediyorum; fakat yanıldığınızı, kahramanca intihara kalkıştığınızı düşünüyorum. Beni bir daha bu işlere sokma."

"Kabul, peki", diye yanıtladı Felipe.

Lavinia masaya eğildi, başını kollarının üzerine koydu ve gözlerini kapadı. Kendini yorgun ve bitkin hissediyordu.

"Biraz dinlenelim", dedi Felipe, "sanırım, bazı sesler duyuyorum".

ALTINCI BÖLÜM

Ah, nasıl da onu sarsmayı, ona yardım etmeyi isterdim. O da tanıdığım diğerleri gibiydi. Ürkek. Yaşamlarını böyle kurtaracaklarını düşünüyorlardı. Üzgün, cansız korkuluklar olarak ölen birçok insan. "Korku, kötü bir öğüt verendir", demişti Yarince planlarının atılganlığından ötürü ona saldırdıklarında.

Felipe'nin hiddetinin gücü dışarı fışkırıyordu; buna karşılık Lavinia, bir şaşkınlık denizinde yüzüyordu. İçsel görüntüleri soluk, kanı suluydu. Sanki geçmişi yokmuş ve geleceği renkli bir kumaşmış gibi, dünyasına yapışmıştı. Vaftiz suyunun yüreği temizlediğini düşündükleri için vaftiz edilen bizlerden biriydi. Atlara ve ateş çemberine, uzun, sert kılıçlara karşı hiçbir şey yapamamışlardı; teslim olmak ve beklemekten başka yapacak bir şey kalmamıştı; çünkü onların tanrısı bizim tanrılarımızdan daha güçlü görünüyordu.

Beş günlük yolculuktan sonra Maribios açıklarında İspanyollara karşı sürdürmüş olduğumuz savaşın iniltilerini hâlâ duyar gibiyim. İspanyol kumandanın keşif heyetinden haber almıştık. Tapınaklarını ve evlerini inşa ettikleri yörenin çevresindeki köyleri istila etmek istiyorlardı. Bizim bölgemize yerleşmek üzere bir kent kurdular. Tam bir ümitsizlik anıydı. Araziyi tanımamızdan ve saklandıkları yerleri bilmemizden yararlanarak onlara gece gündüz pusudan saldırdık. Yine de pek çok savaşçımızı yitirdik, ilk saldırıdan sonra canavarlarını bulup getirdiler ve sopalarıyla ateş yağdırdılar. Üzerimize çullanıp bizi dağılmaya zorladılar.

O sıralarda Tacoteyde'nin, yaşlı rahibinin aklına İspanyolları kesinlikle geri püskürtecek bir plan geldi.

İki gün ve iki gece ormanın derinliklerinde, kamp ateşi başında tartıştık. Ben kabul etmiyordum; İspanyolların üzerinde bırakabileceği olası etkiyi fark ettiğimde, bu bana anlamsız bir fedakârlık gibi gelmişti. Yarince, Quiavit ve Astochimal bağıra çağıra düşüncelerini belirtiyorlardı; biri olayın lehinde, diğerleri aleyhindeydi.

En sonunda herkesin hürmet ettiği beyaz saçlı ihtiyar Coyevet, kaderimizi tayin etmemizi önerdi.

Şimdi bile, hâlâ, savaşçıların o gece üç kumandanın çevresinde halka oluşturduklarını görür gibiyim. Ağaçların çatallarıyla beraber yanan dallar. Yerde oturup tütün içen Coyevet ve Tacoteyde.

Oklar fırlattılar; hava, yay kirişlerinin etrafında ıslık çalıyordu. Yarince'nin ve Quiavit'in okları uzaklara dek gidiyordu. Astochimal kaybetti. Başını öne eğdi ve uzun bir inilti kopardı.

O akşam savaşçılar, topluluklardan kırk yaşlı erkek ve kadını seçtiler. Onları kampımıza bıraktıklarında, battaniyelere sarılmış, halka oluşturarak yerde oturup tütün çiğnerlerken hâlâ uykulu gözleri vardı. Tacoteyde onlarla konuşuyordu. Onlara Sahillerin Efendisi Xipe Totec'in rüyasına girdiğini ve ona istilacıları sürmek için bilge kadınları ve erkekleri kurban etmenin yeterli olacağını söylediğini anlattı. Sonra da savaşçılar kurban edilenlerin derilerini giyip yeniden savaşa gitmeliydiler. İspanyollar dehşete düşüp kaçacaklardı. Ve Maribios'ta kentlerini kurmaktan vazgeçeceklerdi. Onlara kurban edilmek için seçildiklerini söyledi. Şafak vakti ölmeleri gerekiyordu.

Ben her şeyi çalılıklardan izliyordum; çünkü rahibin işlerine karışmak biz kadınlara yasaktı. Çadırda kalmalıydım; ancak Yarince ile birlikte savaşa katıldığımdan beri, zaten bir kadının görevlerine aykırı davranır olmuştum. Bana bir texoxe, bir cadı gözüyle bakılıyor ve Yarince'yi cinsiyetimin kokusuyla büyülediğim düşünülüyordu.

Bu gösteriyi gün ağarırken böylece izlemiştim. Yaşlılar battaniyelerine sarılmış, yan yana oturuyor ve buruşuk yüzleriyle Tacoteyde'yi dinliyordu. İlk önce suskun kaldılar. Ardından birbiri ardınca yere secde edip uzun iniltiler kopardılar. "Böyle olsun, böyle olsun", diyorlardı. Sesleri büyük bir faslı andırana dek "Böyle olsun, böyle olsun", demeyi sürdürdüler.

Göğsümde kırık bir testi taşıyormuş gibiydim. Ölmesi gereken yaşlılarımızın boylarını görüyordum. Onlarla birlikte halkımızın tarihi, bilgeliği, geçmişimizin yılları, yüzyılları da ölecekti. İçlerinde birçoğu, şimdi olayı donuk, bronz yüzlerle izleyen savaşçılarımızın anne, babaları ya da büyükanne ve büyükbabalarıydılar.

Bu kurban edilme olayına nasıl da üzülüyorduk! Tacoteyde, gelen günün şafak vakti Xipe Topec adına çabucak kurulan sunakta birbiri ardınca yürekleri çıkarılırken, hepimiz sırtımızda büyük bir yük hissediyor ve kanımızda İspanyollara karşı nefret taşıyorduk.

Tacoteyde onların derilerini yüzdü. Savaşçılarımızın kırkı birbiri ardı sıra bu korkunç giysileri üzerlerine geçirdiler; bunu yaparken içlerinden birkaçı hıçkıra hıçkıra ağladı. İşlerini bitirdiklerinde içimizi titreten bir bakışla bize baktılar.

İspanyollar aklımızdan geçenin ne olduğunu bilseler, diye düşündüğümüzde acımızı unutuyorduk. Hayvanları bile dehşete kapılacak ve biz kazanacaktık. Yaşlılarımızın kurban edilmesi boşuna değildi.

Ancak onların merhametsizliğini hesaba katmamıştık. Kuşkusuz önce dehşete düşmüşlerdi. Onların geri çekildiklerini görüyorduk; bu arada zehirli oklarımızla kalbura çevirdiğimiz birçoklarını da öldürmüştük. Fakat öfkeden kudurmuş gibiydiler. "Kafir" ve "pis" olduğumuzu söyleyen haykırışlarla bize saldırdılar ve atlarının üzerinden demir çubukları ve ateşli sopalarıyla bizim aramızda dehşetli bir kırıma neden oldular.

Yeniden dağlara çekildiğimiz o gece birbirimizin yüzüne bakamıyorduk. Bu, aramızdan birçoklarının onların totemlerinin, tanrılarının bizimkilerden daha güçlü olduğunu söyledikleri geceydi.

Yarince kendini yüzükoyun yere fırlatmış, yüzünü çamurla sıvamış, yanına yaklaşmama bile izin vermiyordu. Tıpkı yabani bir hayvan gibiydi.

Kanımı, savaşçılarımızın kanını, büyük bir sakinlik ve bir kabile reisinin duruşuyla Lavinia'nın odasında yatan Felipe'de buldum. Sadece Lavinia, yağdanlıktaki fitil gibi değişkendi ve ben onun kanında kendimi zapt edemiyor, ona seslenmek zorunda kalıyor, kulağının labirentlerinde saklanıyor ve ona fısıldıyordum.

Lavinia, saat yediye doğru artık kalkma vakti olduğuna kesin kanaat getirerek uyandı. İş ve haftanın akışı evde ne olursa olsun devam ediyordu. Lucrecia neredeyse gelirdi. Onu engellemeli, dönmesi için bir bahane uydurmalıydı. Paçavra kokan şiltenin üzerinde doğruldu. Felipe onu dinlenmesi için, şu anda sandık odasından başka bir şey olmayan, ama gelecekte çalışma odası olarak

döşemek istediği yan odaya göndermişti. Doğru dürüst uyumayı başaramamıştı. Lavinia, yarı açık kapıdan Felipe'nin şafak vakti evin içinde dolaştığını, caddeyi kontrol etmek için Sebastian'ın yattığı odadaki pencereye gittiğini gördü.

Şimdi onun yan odadan gelen sesini duyuyordu; Felipe Sebastian'la konuşuyordu. Bacaklarını kendine doğru çekip yüzünü dizinin üzerine koydu. Gerçek, günışığında daha kötü, diye düşündü. Artık hiçbir şey eskisi gibi değildi. Düne kadar huzurlu olan yaşamı bir daha asla eski haline dönmeyecekti. Cenin halinde beklemeyi, duvarlar ve kapı aralıklarından geçen bu seslerin bildirdiği tehlikeden uzak, güvenli bir yer aramayı yeğlerdi. Buna karşın ayağa kalktı, giyindi ve pencereye yaklaştı. Çimenlerin üzerinde çiğ tanecikleri ışıldıyordu. Dışarıda her şey sakin görünüyordu. Lucrecia tam zamanında geldi. Lavinia kapıyı açtı, onu selâmladı ve işyerinden birkaç arkadaşının özel bir proje üzerinde çalışmak için eve geleceklerini açıkladı. Bunu yaparken sesine kendinden emin bir ton vermeye özen gösteriyordu. Evi temizlemesi gerekmediğini, her yere kâğıtların atılacağını, her şeyin kirleneceğini söyledi. Çarşamba günü yeniden gelmesi daha iyi olurdu. Lucrecia buna rağmen inatla kapıda dikiliyor, kahve yapabileceğini, ihtiyaçları olacak her şeyle ilgilenebileceğini söylüyordu. Hayır, bu gerekli değil, diye tekrarladı Lavinia. Yarım saat içinde gelirlerdi. "Çarşamba günü görüşmek üzere", diyerek gülümsedi, "daha duş almam gerekiyor". Lucrecia'ya, boyun eğmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Çaresiz bir yüzle oradan ayrıldı.

Lavinia eve geri döndü. Pek fazla inandırıcı konuşamadığım düşündü; çok şaşıran Lucrecia işin nedenini bu tuhaf meslekte mi arıyordu acaba? Felipe'nin siluetini, onu pencereden dışarıyı nasıl gözetlediğini görmüş de olabilirdi.

Peki ya şimdi, şimdi ne yapmalıydı? İşe gitmeli miydi? Bunu diğer ikisiyle konuşması gerekiyordu. Ama ilk önce yüzünü yıkamak için banyoya girdi. Tekrar tekrar yüzünü suyla ıslattı.

Yoksa büroya gitmemeli miydi? Aynı korkuyu yine içinde hissetti. Dışarıda her şeyin her zamanki gibi olduğunu düşünmek ona zor geliyordu. Hiçbir şey değişmemiş olmalıydı: otobüsler, taksiler, ofisin asansöründeki insanlar. Ya kendisini çıplak, kırılgan his-

seden, bakışlarından ürken, yüzünden bir önceki gece olanların, gizin, kanın anlaşılmasından korkan o.

Evde kalmayı yeğlerdi. Gerçi Lucrecia'yı halletmişti; ancak her an biri gelip kapıyı çalabilirdi. Ya Felipe kapıyı açarsa ne olurdu? Ya yatağındaki yaralı Sebastian?

Aynada gözlerinin altındaki halkaları gördü; aynı yüz, sadece biraz yorgun, tıpkı sabaha kadar eğlenilmiş bir geceden sonra olduğu gibi. Onu bu şekilde gördüklerinde hiç kimse sorunlarını sezemezdi.

Banyodan çıktı ve yatak odasının kapısını çaldı.

Felipe'nin "içeri gir" diyen sesini duydu. Kiminle konuştuğunu sordu. Lavinia açıklamada bulundu.

Yaralı, yatakta doğrulmuş oturuyordu. Kolunda temiz bir sargı vardı. Yaranın kanaması durmuştu. Fakat yüzü hâlâ solgundu.

"Günaydın, companero", dedi. Ona "companera" demeye devam ediyordu.

"Günaydın", diye karşılık verdi. "Nasıl?"

"Daha iyi, çok daha iyi. Teşekkür ederim."

"Size, ofise mi gitmem yoksa burada mı kalmam gerektiğini sormak istemiştim."

İki adamın bakışları soru sorarcasına karşılaştı. Herhalde burada kalması daha iyi olur, sen ne dersin?" dedi Felipe ve Sebastian'a baktı.

"Hayır" diye yanıtladı Sebastian. "Sanırım gitmesi daha iyi olur, her ikinizin de ofiste olmaması iyi değil."

"Peki ya bir şeye ihtiyacınız olursa" dedi Lavinia, "ya bir şey olursa".

"Bugün birini daha bekliyor musunuz?"

"Hayır, hiç kimseyi beklemiyorum."

"O halde endişelenmeyin. Burada oldukça emniyetteyiz. İşe gitmeniz gerçekten de daha iyi... Eğer seni ararlarsa onun haberi olur. Bize bilgi verebilir", dedi bu kez Felipe'ye dönerek. "Gazeteleri getirebilir ve daha başka ne konuşulduğunu öğrenebilir Eğer ev kilitli olursa hiç kimse yokmuş gibi görünür. Gitmesi daha iyi.", dedi bir kez daha ve Lavinia'ya bakmak için dönerken ekledi: "Yokluğumuzun Felipe'ninkine bağlanması iyi olmaz."

Sebastian'ın sesi sakin ve kendinden emindi; sanki her günkü olaylardan ya da pazar günü denize gidileceğinden söz eder gibiydi.

Lavinia, orada kalmayı yeğlerdi. Ondan beklenen her şeyi yapmak istemiyordu. Bu, yüzünden de anlaşılabilirdi. Yüzü şeffaf gibiydi. Onu anlamak kolaydı. Giderek daha da gerginleştiğini hissetti. Yine de hiçbir şey söylemedi; Sebastian'ın bakışları ve rahatlığı Lavinia'nın utanmasına neden oluyordu.

"Bir eczaneye girip antibiyotik de alabilirsin, herhangi güçlü bir antibiyotik olabilir. Yaranın iltihap kapma olasılığı var", dedi Felipe.

"Bugün eve doktor çağırmayacak mısınız?" diye sordu Lavinia.

Kolaylıkla bir kaza olmuş gibi yapabilirlerdi. İki erkek onu sakinleştirdi. Bir doktor çağırmak istiyorlardı; fakat bu herhangi bir doktor olmamalıydı. Lavinia eve döndüğünde bu konuyu konuşacaklardı.

Sebastian, haberleri dinlemek için radyoyu odaya getirmesini rica etti. Lavinia giysilerini derleyip topladı ve evden çıktı.

Cadde sıcaktı. Her taraftan, toz ve rüzgârla karışan toprağın nemli soluğu yükseliyordu. Her sene kuraklık daha kötü oluyor, her sene daha çok balta girmemiş orman ağaçları kesiliyordu. Caddedeki meşeler kül grisi renkteydi. Lavinia komşu evleri incelerken adımlarını sıklaştırdı. Yakınlarda bir bahçıvan bahçe makasıyla çimleri biçiyordu. Her şey her zamanki gibi, diye düşündü.

Olağan bir günün bu sakin atmosferinde farklı olan sadece kendisiydi. Ofise geç gidecek olan ve bu yüzden daha hızlı yürüyen kendisi.

Korku tüm vücudunu sarmıştı. Felipe'nin bir önceki gece, Sebastian'm kaçışından söz ederken iki kez yinelediği tümce bir kabus gibi aklına geliyordu: "Hiçbir şey fark etmedim, kesinlikle hiçbir şey." Ya buradaysalar? Ya güvenlik güçleri evin çevresine gizlice yaklaşır ve vurmak için uygun zamanı beklerlerse?'

Asansöre geldi ve tek başına yukarı çıktı. Bu saatte binanın giriş salonu boştu. Metal duvarlarda kendi aksini gördü. "Hiç kimse bir şey fark etmeyecek", diyerek kendisini sakinleştirdi.

"Ben eskisi gibiyim. Her zaman olduğum gibiyim". Bununla birlikte buna pek de öyle inanmış değildi; içindeki kan bir adrenalin akımıyla bir taraftan diğer bir tarafa gidip geliyordu.

Silvia'yı selamladı, ofisine girdi ve önlerinden geçerken ressamlara başıyla işaret verdi. Her şey olağandı. Felipe "doğal davran" demişti. Ve çıkmadan önce ona sarılmıştı. Bu arada onu bu işe sokmuş olmanın kendisini üzdüğünü de yinelemişti. Buna karşın farklı davranmadılar, diye düşündü; ondan söylentileri öğrenmesini, gazeteleri getirmesini, ilaç almasını istiyorlardı.

Eve dönmemeyi, her iki erkek de gidene dek Sara ve Adrian'da kalmayı yeğlerdi. Sorumluluğunun bilincinde olmamayı, ondan istediklerini yapmaya zorlayan bu baskıyı, ona "korkak olma", "onları yarı yolda bırakamazsın", "onların öldürülme riskini göze alamazsın" diye konuşan içindeki sesin baskısını hissetmemeyi isterdi. Felipe'ye duyduğu aşkın gücünü... Her ne kadar bu sadece Felipe'ye duyduğu aşktan daha başka bir şey olsa da, diye düşündü. Sonuçta bunun aşk olup olmadığını, böylesine yeni başlayan bir ilişkiye aşk denip denmeyeceğini bilmiyordu.

Mercedes'e seslendi ve gazeteleri istedi. Mercedes'e, Felipe'nin telefon edip işe gelmeyeceğini, kendini iyi hissetmediğini söylediğini anlattı. Lavinia nasıl yalan söyleyebildiğine şaşıyordu.

Mercedes ona biraz kuşkuyla baktı ve her zamanki gibi koket bir tavırla kalçalarını sallayarak kahve ve gazeteleri almak için dışarı çıktı.

Bu sırrı Mercedes de paylaşıyor muydu? Daha başka kim biliyordu? Bu olağan görünen insanlardan başka kim çifte bir yaşam sürüyordu?

Kız, kahve ve gazetelerle birlikte geri geldi; fincanı önüne gazeteleri de yanına koydu.

"Dün ne olduğunu duydunuz mu?" diye sordu. "Hayır", diye yanıtladı Lavinia ona hiç bakmadan; kendini ele verebileceğinden korkuyordu. Mercedes'in sorusu kalbinin hızla çarpmasına yol açmıştı; gazeteleri karıştırmaya başladı.

"Evet, zaten siz de başka bir yerde oturuyorsunuz", dedi Mercedes, "ama benim oturduğum yerden silah sesleri duyula-biliyordu. Olanları görmeliydiniz; uçaklar, tanklar... tıpkı bir savaş

alanı gibiydi. Muhafızlar delirmiş gibiydi! Ve bu arada sadece üç kişi vardı! Düşünün bir kez! Üç kişi!"

Bunu söylerken çoktan dışarı çıkmıştı.

Lavinia sandalyesinin arkasına yaslandı ve gözlerini yumdu. Bitkinlik ona suda sürükleniyormuş gibi bir duygu veriyordu. Büyük yudumlarla kahvesini içti; şimdi yalnız olabildiği, kendine ait küçük ofisi için müteşekkirdi. Gazeteleri okumayı daha sonraya bıraktı.

Bütün günü burada geçirmeye nasıl dayanacaktı? Hayır, bu gerilime, midesindeki bu kasılmalara, göğsünün ortasında yumruya, boğulma duygusuna dayanamazdı.

En sonunda başını önüne eğdi ve evin önündeki askerlerin resimleriyle, manşetlere baktı: TERÖRİSTLERİN YUVASI AÇIĞA ÇIKARILDI. ULUSAL MUHAFIZ KITASI BAŞARILI BİR OPERASYON GERÇEKLEŞTİRDİ. Resmin alt kısmında üç gerilla vardı. Acaba içlerinden hangisi Fermin diye kendine sordu. Hepsi genç ve parçalanmış olan iki erkek ve bir kadının cesetlerine, her taraftaki kan ve kurşunlara, kurşunların isabet ettiği evin resmine baktı.

Felipe'nin arkadaşları, diye düşündü. Sebastian da onlarla birlikteydi ve şimdi de onun yanındaydı. İçlerinden biri. Kendi evinde.

Resimlere bakarken, katledilmiş başka genç insanların fotoğraflarının içinde uyandırdığı o uzak acıma duygusunu hissetmemişti; bu ölüler ona daha yakındı, tehlikeli olabilecek kadar yakın. Onların tanıdık olmayan, kurşun isabet etmiş ve tanınamayacak hale gelmiş olan yüzleri yaşamına girmiş, ruhları onun için gerçek olmuştu.

Tıpkı dün gece olduğu gibi şimdi de, kendini böyle katlettirme, bu şekilde ölme, bu genç yüzlerle Büyük General'in ordusuna karşı koyabileceğine inanma konusunda bu ölülere karşı duyduğu serzenişin içinde yeniden yükseldiğini hissediyordu. Cesetlerin kaskların yanındaki Ulusal Muhafız Kıtası'nın gülünç silahları, telsizleri, makineli tüfekleri, tankları...

Ve şimdi o da, Lavinia da bu intihar atılganlığına karışmıştı.

Dona Nico, onlara meyve suyu hazırlayan ve ofisin temizlik

işlerine bakan kadın içeri girdi ve ona her sabah içtiği havuç ve portakal suyu karışımını getirdi. Bardağı yazı masasının üzerine bırakırken bakışları gazetelere takıldı.

"Zavallı çocuklar", dedi neredeyse duyulmayan bir sesle, "Olay benim oturduğum yerde oldu", dedi düşüncelerinde haklı olduğunu göstermek için.

"Nasıl oldu?" diye sordu Lavinia, nasıl dedikodu toplayacağını bilemeden.

"Bilmiyorum" dedi kadın emin olmayan bir tavırla ve ellerini önlüğüne sildi, "Nasıl olduğunu bilmiyorum. O sırada çamaşır yıkıyordum. Silah seslerini duydum. Düzensiz, insanı dehşete düşüren silah sesleriydi bunlar. Neredeyse gece yarısına dek sürdü. İçeride bir yığın insan olması gerektiğini düşünmüştük ama çıka çıka üç kişi çıktı. Bildiğim her şey bu".

"Onları tanıyor muydunuz?" diyerek soru sormaya devam etti Lavinia.

"Hayır. Onları hiç görmemiştim."

"Peki ya Ulusal Muhafiz Kıtası onların orada olduğunu nereden biliyordu?"

"Bilmiyorum. Hiçbir fikrim yok", dedi kadın ve yavaşça kapıya doğru gitti, ardından hızla dışarı çıktı.

Diktatörlük bu işte, diye düşündü Lavinia, korku; hiçbir şey bilmediğini söyleyen kadın. Kendisi bile bu işe karışmak istemediğini söylemişti. Hiçbir şey bilmemek daha iyi, daha güvenliydi. Faguas'ın karanlık yönünü algılamamak. Dona Nico'nun çıktığı gibi dışarı çıkmak. Tek başına ayakta durmaya çalışan ve çocuklarına bakmak zorunda olan ona kim sitem edebilirdi ki?

Her şeye karşın Sebastian kaçıp kurtulmuş ve hiç kimse onu ele vermemişti.

Gazeteleri okuduktan sonra çalışmayı, taslağını çizdiği lüks evin yapı planlarına konsantre olmaya çalıştı: fayans döşeli banyolar, avlular. Ölen insanların fotoğraflarını kafasından atamıyordu. Çizimlerin arasına giriyor, büyük odaların içinde, dış duvarların, çatının, balkonların arasında ortaya çıkıyorlardı.

Tüm bunlara karşın kendisini daha sakin hissediyordu. Farklı şeylerin olmadığı ofis çevresi ona yavaş yavaş her şeyin normal

olduğu duygusunu yeniden kazandırıyordu. Hiç kimse Felipe'yi almak için gelmemişti. Her şey yolunda, dedi kendi kendine, hiçbir şey değişmemişti.

Ofiste zaman çabuk geçiyordu, saat neredeyse beş oluyordu. Antibiyotik almak için eczaneye gitmeli, sonra da gazetelerle birlikte eve dönmeliydi.

Mimarlardan biri başını kapıdan içeri uzatıp Felipe'nin ne zaman geleceğini bilip bilmediğini sordu.

"Bir şey mi oldu?" diyerek onun sorusuna soruyla karşılık verdi ve aynı anda gerginleştiğini hissetti; ancak heyecanını yenmeye çalıştı.

"Önemli bir şey yok. Sadece ona bir şey sormak istemiştim."

"Telefon etti ve kendisini iyi hissetmediğini söyledi", dedi

Lavinia korkusu yavaş yavaş geçerken. Gülümseyerek "yanlış bir şeyler yemiş olmalı", diye ekledi.

Neredeyse hiç düşünmeden yalan söylüyordu.

Korkusu benim üzerimdeki etkisini azaltmamıştı; onun korkusu bana dokunuyor, beyninin açık renkli kumullarında geçmişini ve yaşadığı zamanı ayırt etmeyi öğrenirken beni yumuşatıyordu. Başlangıçta bu zordu. Bir olayı işleyebilmek üzere anılarının arasında hareket ediyordu. Renklerin farklılığını anlayana dek ruhlarının kıyaslaması beni şaşırtmıştı. Şimdi yaşadığı zamana ilişkin bir duygu hissettiğinde, renkler ışıl ışıl ve canlıydı. Renklerin açık ya da koyu olması bir şeyi değiştirmiyordu. Yaşadığı zamanın siyahı, ay ışığındaki karga kanadıydı; kırmızı, kan ya da bazı günbatımlarının güneşiydi. Buna karşılık geçmişi donuk gözüküyordu: volkan kütleleri gibi siyahlar, kutsal resimlerdekilere benzeyen kırmızılar. Geçmişteki nesneler ve insanlar eski hasretleri ve ekşi kokuları içeren yuvarlak, içi boş bir yankı veriyordu. Şimdiyse yaprakların ve seslerin düz, kaygan ve özlü kokuları var. Böylelikle iz sürmeyi ve seslerinin, düşüncelerinin labirentinde kendimi bulmayı öğrendim.

Yeryüzünde oturduğu o uzun zamandan dolayı birçok şey benim için anlaşılmaz. Yine de değişmeyen pek çok ilişki var; esas olan hemen hemen aynı kaldı. Barış ve geçimsizlik, aşk ve huzursuzluk, özlem ve tereddüt, canlılık ve koma, inanç ve güvensizlik,

tutku ve içgüdü... Sıcağı ve soğuğu, rutubeti ve kuraklığı, özensizliği ve özeni, uykuyu ve uykusuzluğu, açlığı ve susuzluğu, esenliği ve korunmasızlığı anlayabiliyordum.

Bu dokunulmaz bir bölgeydi. İnsan kendi yaptıklarıyla kendi ortamını, dış görüntüleri değiştirebiliyordu. Ağaç dikiyor ya da kesiyor, nehirlerin akışını değiştiriyordu. Bununla birlikte volkanların yerini değiştiremiyor, vadileri dolduramıyor, gökyüzü kubbesini, bulutların biçimini, ayın ve güneşin duruşunu bozamıyordu. Lavinia da kendi içinde işte böyle değiştirilemeyen bir bölge taşıyordu.

Ve işte bu yüzden onun korkusunu anlayabiliyor ve ona kuvvetle su verebiliyordum.

Eczane vitamin tabletleri, alkol ve oksijen peroksit ampullerinin kokusunu taşıyordu. Tahta raflarda üzerlerine tuhaf isimlerin yazılmış olduğu küçük kutular duruyordu. Madeni kutuların üzerinde bisküvi, bonbon ve Alka-Seltzer'le dolu şeffaf mide resimleri vardı. Yağlı bir palabıyığı olan ve beyaz gömleğinin içinde Kuzey Meksikalı bir hayvan yetiştiricisi gibi görünen eczacı, hasırdan yapılmış sallanan koltuğunda oturuyor ve akşamın alacakaranlığının verdiği uykuyla gazete okuyordu.

Lavinia güçlü bir antibiyotik rica etti ve neden olarak komşusunun çalıları keserken yaralandığım öne sürdü.

"Komşunuz tetanoz aşısı oldu mu?" diye sordu eczacı ve palabıyığını burdu.

Lavinia onaylayıp söz konusu olanın sadece olası bir enfeksiyonu engellemek olduğunu söyledi.

Faguas'ta eczacılar genellikle doktorların işlevlerini görürdü. İnsanlar konsültasyonu değil, ilaçları hesaba kattıkları için onlara gitmeyi yeğ tutuyordu. Eczacılar da büyük bir gururla reçete yazmaktaki güçlerini kullanırdı. Lavinia onun çekmecelerden birine gittiğini ve bir torbaya siyah ve sarı renkli kapsüllerden doldurduğunu gördü. Arkadaşı beş gün boyunca her altı saatte bir bu kapsüllerden birini almalıydı. Yeteri miktarda vermişti.

Çantasında ilaçlarla dışarı çıktı. Akşam yavaş yavaş geceye dönüşüyordu. Bu tropik alacakaranlıkların her biri mavi-kızıl bulutların, gökyüzündeki tuhaf şekillerin, portakal rengi ışınların

muhteşem bir oyunuydu. Gün kısa, güzel bir ölümle veda ediyordu.

Taksiden Avenida'da indi. Evine yaklaştıkça daha çok heyecanlanıyor, kasları daha da sertleşiyor, kalbi daha gergin, daha fazla çarpıyordu. Her şeyin çok yakında biteceğinden emin olsam, akşamların olağan sakinliğine geri dönebilsem, diye düşündü.

Ancak bunun böyle olmayacağını biliyordu. O ikisinin en az iki gün daha kalacaklarını ve kendisinin birkaç gün daha çifte yaşam sürmek zorunluluğu duyacağını hesapladı.

Buna karşın bir sınırı aşmıştı, kendi kendine böyle söylüyordu. İnes Halası gelişimin, kişisel sınırları aşmanın, insanın sahip olmadığına inandığı yetenekleri deneyimlerle tespit etmek anlamına geldiğini söylerdi. Hiçbir zaman bir günü böyle geçirebileceğini düşünmemişti. Hiçbir suçluluk duymadan, şaşırtıcı bir soğukkanlılıkla yalan söyleyebileceğini. Üzerinde uzun uzadıya düşünmeden. Sanki sözcükler kullanım için hazır bekliyorlarmış gibi ve hop! Eczanede, ofiste, hiçbir yerde hiç kimse hiçbir şey fark etmemişti.

Yalan söylemek her zaman onun için bir sorun olmuştu.

"Yalan söylemek, günahtır", derdi okuldaki rahibeler.

Yasaklardan biri de "Asla yalan yere yemin etmemek"ti. Korkudan Rahibe Teresa'nın bir sürü korkunç ayrıntılarla tanımladığı, cehennemin sıcak ateş dalgalarının korkusundan yalan söylemeyi bırakmıştı. Yalan, çocukların kibrit çakıp ateşin içinden parmaklarını geçirmelerine neden olurdu. İşte cehennem böyleydi; öldürmeden, sonsuza dek sadece vücudu, tüm vücudu yakan bir ateş.

Yalan söylemeyi öğrendiğini unutmuştu. Her ne kadar artık yalan söylemeyi bir günah olarak görmese de, bir yetişkin olarak gerçeği söylememek onda suçluluk duygusu yaratıyordu.

Ama bu farklı bir şey, diye düşündü anahtarı kilidin içinde döndürüp evin karanlığına girerken.

Karanlık yapışkan bir sessizlik gibi kokuyordu. Bekleyişin sessizliği gibi. Sinmiş bir kaplan gibi. Portakal ağacının altındaki, kapının açılırken çıkardığı ses yüzünden, eli kemerinde hazır bekleyen Felipe'yi seçebiliyordu. Soluk ay, portakal ağacının gölgesini terasın çinilerine düşürüyordu.

Işığı yaktı. Felipe onu selamlamak üzere yanına geldi.

"Nasıl geçti?", diye sordu yavaşça.

"Sanırım, şöyle böyle", diye yanıtladı ve ona bakıp bir daha hiç göremeyeceği arkadaşlarının yüzlerini düşünmekten kendini alamazken gazeteleri uzattı.

Felipe sert bir hareketle gazeteleri aldı ve onun yanında dururken manşetleri, ilk sayfanın sütunlarını okumaya başladı, hiçbir şey söylemeden fotoğraflara baktı.

Lavinia susuyor ve orada, onun yanında öylece kalması gerektiğini mi yoksa geri çekilmesinin mi daha iyi olacağını bilemiyordu.

"Katiller, domuzlar!" dedi Felipe en sonunda kısık bir sesle. Lavinia, ciğerlerinde, göğsünde, kollarında ve bacaklarında sessiz bir haykırışın genişleyip yayıldığını gördü.

Hiçbir şey söylemeden ama arkadan sarıldı ve ölümün yüzünde konuşmanın ne denli yoksul kaldığını düşündü.

Sebastian odanın kapısında belirdi. Daha iyi görünüyordu; kolu bir sargıyla sarılmıştı ve Lavinia'nın ara sıra giydiği erkek gömleklerinden birini üzerine geçirmişti. Hemen Felipe'nin olduğu tarafa gidip gazeteleri okumak için onun yanında durdu.

"Birinin kaçıp kurtulduğu konusunda hiçbir şey yazmıyor", dedi Felipe ve gazeteyi ona verdi. Tek kelime etmeden mutfağa gitti ve Sebastian sessizce okumaya devam ederken büyük yudumlarla içtiği bir bardak suyla geri döndü.

İki erkeğe de olan saygısından ötürü Lavinia geri çekildi; kendini gereksiz hissediyordu. Sessizce bahçe kapısına gitti ve gecenin içindeki bahçeye, bitkilerin sessiz ışınımlarına, kokusunu ortalığa yayan portakal ağacına baktı.

O anda o da bitkilerle aynı cinsten olabilirdi.

Felipe'nin kendisine yaklaştığını hissetti.

"Ofiste önemli bir şey olmadı mı? Kimse beni sormadı mı? Alışılmadık hiçbir şey duymadın mı?"

"Hayır. Önemli hiçbir şey olmadı. Herkes ne olduğunu biliyordu; ancak hiç kimse senin bu işle bir ilgin olabileceğini tahmin edemiyor. Muhafiz Kıtası'nın üç kişiden ötürü böyle bir işe kalkıştığı yolundaki düşünceler beyan edildi. Dona Nico bana olayın oturduğu bölgede gerçekleştiğini anlattı; ama başka hiçbir şey söy-

lemek istemedi. Sadece fotoğrafları gördüğü zaman 'zavallı çocuklar' dedi; ama anlaşılan konuşmaya korkuyordu. Mercedes'e karnının ağrıdığını söyledim."

Felipe yanıt vermeyip Sebastian'ın olduğu yere gitti. Usul usul birbirleriyle konuşuyorlardı. Sonra Sebastian "Pardon, compañero", dedi ve ikisi de odaya girip kapıyı arkalarından kapattılar.

Elbette erkekler ağlamaz, diye düşündü Lavinia pencerenin kenarına dayanıp gözlerini portakal ağacına dikerken.

Felipe, bir önceki gece yaşadığı şoku atlatmış görünüyordu. "Ölüme asla alışılmıyor", demişti bitkinliğin verdiği incinmişlikle. Şimdiyse ölümü dramatik olarak değil de, sadece öfkeyle algılıyorlarmış gibi görünüyordu. Bu açıkça, her ne kadar ona bir kurşun isabet etmiş olsa da, duvarın üzerinden atlayarak kaçan "diğerinden" kimsenin söz etmediğini bildikleri için, artık işin nasıl devam edeceğini kestirdiklerini gösteriyordu. Sanki ölüm ve üzüntü onların içine işlemeden derilerine çarpıp geri dönüyormuşçasına onları böyle etkilenmemiş ve yaralanmamış görmek tüylerinin ürpermesine neden oluyordu. Franco'nun diktatörlüğüne karşı Bask'ın yaptığı eylemlerin meşruluğu üzerine tartıştığı İspanyol arkadaşı Natalia'yı anımsadı. Her iki taraf da soğukkanlılıkla ölüm saçıyordu. Farkları neydi? Savaştaki insanların farkı neydi? Kendilerince haklı gördükleri nedenleri savunmak için birbirlerini öldürmeye karar vermiş silahlı iki adam arasındaki temel fark nerede yatıyordu?

Natalia, "felsefi-metafiziksel" olarak değerlendirdiği Lavinia'nın soruları karşısında heyecanlanmıştı. Lavinia, saldıranla saldırılanın, örneğin Nazilerle Fransız direnişçileri arasındaki farkın bilincinde olmasına karşın, bu soruları sormaktan kendini alamıyordu. Toplumda, sözüm ona nefsi müdafaa için şiddeti haklı bulan insanlar vardı.

Değişik davranış türleri ve sadece öldürmek için öldüren insanlar; yaşamak için, savunmak için, insani olanı çıplak şiddetin vahşetinden korumak için öldürenler vardı. Yine de bir insanın başkalarına karşı silahı eline almak zorunda kalması dehşet vericiydi. İnsanların birbirlerine karşı uyguladıkları vahşi yöntemler yüzyıllardır hiçbir işe yaramamıştı.

Faguas'ta savaşan gençleri haklı görmek kolaydı; haksızlık ve sadece bir tarafın savunduğu ayyuka çıkan ayrımlar, Büyük General'in alternatif koymaktaki muazzam eksikliği oldukça açıktı.

Yine de kuşkuyu bir kenara atamıyordu. Sebastian ve Felipe'nin davranışları yüzünden, duygusuzluğu da beraberinde getiren tehlikeyi düşünmeden edemiyordu. Onu korkutan, tehlikeli bir kararsız denge hissini veren bu duygusuzluk, dağıldığı zaman dünyayı dinozorların ve vahşi hayvanların yaşadığı çağa geri fırlatabilirdi.

Bu, yarı açık pencereden asla unutamayacağı o korkunç sesleri, aniden susan ve sonra daha önce hiç tanımadığı bir acıyla kendini gösteren kuru, güçlü hıçkırıklarla bölünen Sebastian'ın kısık sesini duyduğu andı da dinliyorum. Beni savaşa almalarına karşın katılmamın yasak olduğu o görüşmeler.

Maribios Savaşı'ndan -İspanyolların dediği üzere Derisi Yüzülenlerin Savaşı'ndan- sonra bazen kendi cinsimi lanetlenmiş hissediyordum. Ben onlara gizlice yaklaşmak, onlar için ava gidip yemek pişirmek zorunda kalırken onlar günlerini bu işin nasıl devam edeceğini tartışmakla geçiriyorlardı.

Onlara su almak için nehre indiğimde, birbirinden ayırdığım bacaklarımla kadınlığımı görebilmek için suyun yüzeyinin düz, hareketsiz kalmasını bekliyordum; bacaklarımın arasındaki derinlik bana esrarengiz geliyordu; onu bazı meyvelere, etli dudaklara ve ortadaki ince, pembe renkli tohum tanesine benzetiyordum. Yarince, işte tam orada içine giriyordu ve içimdeyken tek bir resim, tek bir vücut oluyorduk: Birlikte bütünleşiyorduk.

Ben güçlüydüm ve sezilerim birçok defa bizi ani saldırılardan kurtarmıştı. Ben yumuşaktım ve savaşçılar sık sık duygularından söz etmek üzere bana gelirdi. Yaşamı armağan edebilen ve doğumun acısına dayanabilen bir bedenim vardı. Savaşmaktan anlıyordum; onlar için ok ve yayla aynı değeri taşıyordum ve ayrıca yemek pişirebiliyor, bayram gecelerinde onların önünde dans edebiliyordum. Yine de böyle şeyleri pek fazla takdir etmiyor gibiydiler. Gelecek ya da ölüm hakkında karar vermek söz konusu olduğunda beni dikkate almıyorlardı. Ve her şey bacaklarımın arasında taşıdığım bu çukurluk, bir nispero meyvesinin rengindeki, tıp tıp eden bu çiçek yüzündendi.

Bana nasıl baktığını görüyor, ne düşündüğünü hissediyorum. Ait olduğu yeri bulamadan, yolunu şaşırmış bir ateşböceği gibi aramızda, gecenin ortasında vızıldıyor. Evin içinde iki adam tartışıyor. Birçok kez karanlıkta Yarince ve savaşçılarının yaptıkları görüşmeleri, onların seslerinin fısıltılarını gizlice dinlediği gibi.

*

Lavinia kısa bir süre daha bahçede kalıp rüzgârın gölgeleri kımıldatışını seyretti. Adamın ağlaması göğsünde bir sıkıntı bırakmıştı. Şimdi bu yabancı varlığın, evinin huzurlu ortamına dalan bu insanın, Adrian'ın onları tanımladığı üzere bu cesur hayalperestin duyguları olduğundan kuşkulandığı için kendinden utanıyordu. Onlar için ne yapabileceğini düşündü. Az, neredeyse hiçbir şey. Hâlâ bir şey yemedikleri aklına geldi. Onlara bir şeyler hazırlayabilirdi. Mutfağa gitti ve kendileri için ne pişirebileceğini düşündü. Duydukları acıya karşın Sebastian ve Felipe yaşamak için bir şeyler yemeli, beslenmeliydiler.

Lavaboda boş bir sardalye kutusu buldu. Zavallılar, diye düşündü ve kötü donanımlı mutfağından utandı. Gerçekten yapabildiği tek şeyi pişiriyordu: Et soslu spagetti. Felipe mutfak kapısında belirdiğinde tabakları masaya yerleştirmek üzereydi.

"Sebastian'ın kolu nasıl?" diye sordu sanki hiçbir şey duymamış gibi davrandı, suyu döktü, spagettinin üzerinde tereyağını eritti.

"Kolu iltihap kaptı", diyerek yanıtladı Felipe.

"Biz de senden tam bunu rica edecektik", dedi Felipe'nin arkasında beliren Sebastian. Gözleri hâlâ kırmızıydı. "Senden bir companeroyu bulup getirmeni rica edecektik, kendisi hemşiredir. Onunla benim yarınki naklimi de konuşacağız."

"Niçin bana her şeyi yemek yerken açıklamıyorsunuz", dedi Lavinia. "Midenize bir şeyler girmeli."

Masaya otururlarken Sebastian'ın gülümsediğini görmek onu sevindirmişti.

Flor'un -companeronun adı buydu- bir arabası vardı. Lavinia'nın sadece bir taksi tutup onunla birlikte geri gelmesi yeterliydi. Sadece bu. Sonra kurtulacaktı.

"En azından benden", dedi Sebastian ve alaylı bir tavırla gülümsedi.

Sessizce yemeklerini yediler. Sebastian ve Felipe çok aç gibi görünmüyorlardı. Lavinia göz ucuyla Sebastian'a baktı. İnkâr edemezdi: Yumuşak, ama kararlı sesiyle, Lavinia'nın asla mümkün görmediği şeyleri yapmasına neden oluyordu. Ondan yayılan güven ve ikna gücüydü; bu yüzden de onu reddedemiyordu. Onun güveni her türlü emirden daha etkiliydi.

Kendi kendisine, yarın yaşamının yeniden olağanlığına kavuşacağını söyledi. Sonra korkuyu, dehşeti ve karışık duyguları unutabilirdi. Kenti taksiyle boydan boya dolaşma düşüncesinden pek hoşlanmamıştı; ancak bunu yapmaya hazırdı.

"Nasıl, korkun geçti mi?" diye sordu Sebastian.

"Biraz", diye yanıt verdi.

"Bu çok normal", dedi Sebastian yine. "Hepimiz korkuyoruz. Önemli olan korkmamak değil, onu yenmek. Ve sen onunla çok iyi başa çıktın. Cesurlaştın."

"Bana yapacak başka bir şey kalmamıştı", dedi Lavinia ve gülümsemeye çalıştı.

"Bize de öyle", dedi Sebastian ciddi bir ifadeyle. "Yapacak başka hiçbir şey yok."

"Bu yine de aynı şey değil! Siz bunu niçin yaptığınızı biliyorsunuz. Companerolarınız için çok üzgünüm."

"Onlar bir kahraman gibi öldüler", dedi Sebastian, bunu yaparken bir yandan da yumuşak gözlerle ona bakıyordu, "onlar da senin ve benim gibi birer insandı."

"Sanırım, Lavinia'nın artık Flor'u almaya gitmesi daha iyi olur", diyerek sözlerini kesti Felipe. "Geç oldu."

YEDİNCİ BÖLÜM

Akşam saat dokuz. Açık mart göğü sarı ayın ışığında parlıyordu. Taksi seyrek trafikte hızla ilerliyordu. Bu saatte caddeler her zaman olduğundan daha boştu.

Lavinia, Sebastian'ın dediği üzere, arabanın arka köşesine sıkışarak hiç bir arabanın takip etmediğinden emin olmak için arka camdan bakıyordu. Kırmızı, yeşil ve sarı ardı ardına barakadan oluşan yoksul, tek süsü duvarlarındaki göze çarpan renkleri olan kentin doğu yakasına doğru yol alıyorlardı.

Taksi şoförü sigarasını içerken bir yandan da radyodan spor programını dinliyordu.

Lavinia, dikkatli ve kuşkucu bir kadına dönüşen kendisini tanıyamıyordu. Eğer şansı varsa bu kâbus bugün biterdi. Tırnaklarını kemirdi. Geceleri taksiye binmek onu hep huzursuz ederdi. Tehlike ve risk duygusu; bu kez sadece taksi şoföründen değil kötü aydınlatılmış caddelerde onu kuşatan karanlıktan, takip edilme olasılığından da korkuyordu... Kendisine hiçbir şey olmaması, şu Flor denilen kadını bir an önce bulup sağ salim eve geri dönebilmesi için dua etti.

Taksi sola döndü, bir köprüyü geçti; artık parke kaplanmamış bir yoldaydı. Yolun sonunda tuğladan yapılmış birkaç ev vardı. Flor orada oturuyordu. Lavinia taksiden kiremitle örtülmüş çatıyı, evin taşra tipi yapı tarzını ve Felipe'nin ona tarif ettiği sıvasız duvarı görüyordu.

Cadde boyunca giderlerken dikkatle çevresine bakındı. Gözüne önemli bir şey çarpmadı. Felipe'nin de gözüne önemli bir şey çarpmamıştı, diye düşündü ve bir şey olmaması için dua etti.

"Burası" dedi taksi şoförü. Lavinia parayı ödeyip indi. Kapı zili kulakları tırmalayan bir ses çıkarıyordu. Kısa bir süre sonra ayak sesleri duyuldu.

Parmaklıklı demir kapının öbür tarafından bir kadın ona baktı. Lavinia onun tozu dumana katarak Avenida yönüne doğru giden taksiyi gözleriyle izlediğini gördü.

"Buyurun. Kimi aradınız?" Kadın bir adım daha yaklaşmıştı.

"Flor'u aramıştım." diye yanıtladı Lavinia.

"Ben Flor'um" dedi kadın. "Sizin için ne yapabilirim?"

Lavinia, Felipe'nin mutfak masasının üzerinde yazdığı ve sonra tuhaf bir şekilde katladığı kâğıdı ona uzattı. Bu arada Flor'un kâğıdın nasıl katlanmış olduğunu görür görmez her şeyi anlayacağını açıklamıştı. Buna karşın kadm kapıyı açmadan önce kâğıdı açtı ve okudu.

Omuzlarına kadar uzanan, dalgalı, siyah saçları vardı; yüzü esmerdi ve bir hemşirenin nesnelliğine sahipti. Otuzlarında olmalıydı.

Üzerinde hâlâ beyaz iş elbisesi vardı, sadece çoraplarını ve ayakkabılarını çıkarmıştı, plastik terlikle yürüyordu.

"İçeri gel" dedi. Yüz hatlarını bir çırpıda yumuşatan bir gülümsemeyle baktı.

"Seni beklettiğim için bağışla" dedi Flor, "bugünlerde insanın iki kat daha fazla dikkatli olması gerekiyor."

İçlerindeki büyük yapraklı bitkiler, eğrelti otları, kokulu menekşeler ve begonyalar eğri büğrü eski eve sıcak, şirin bir hava veriyordu. Çiçek saksılarıyla dolu bir holden geçtiler. Flor onu, ilk izlenimini tekrar gözden geçirmesini sağlayan rahat, modern döşenmiş bir odaya aldı. Kitapları, plakları, sallanan koltukları, biraz daha bitkiyi, resimleri ve duvardaki Bob Dylan'm bir posterini gördü. Pencerede bir sarmaşık vardı. Sadece raflardaki birkaç kalın tıp kitabı ve bir anatomi bebeği ev sahibesinin mesleği hakkında bir şeyler söylüyordu.

"Beni bir dakika bekle", dedi Flor, "ayakkabılarımı giyeyim, eşyalarımı toplayayım, sonra gideriz."

Lavinia'ya oturmasını işaret edip çiçekli bir perdenin arkasında kayboldu. Lavinia sandalyenin arkalığına yaslanarak kaykıldı. Başı ağrıyordu.

Kısa bir süre sonra Flor üzerinde sade mavi bir elbise, elinde doktor çantasıyla geri döndü. Endişeli görünüyordu.

Işıkları söndürüp pencereleri kapadı. Lavinia onu eski bir Volkswagen'in durduğu garaja kadar izledi.

"Buraya gelirken çifte kontrol yaptın mı?" diye sordu Flor ve arabanın kapısını açtı.

"Nasıl?" diye sordu Lavinia, hiçbir şey anlamamıştı.

"Hiç kimsenin seni izlemediğine dikkat ettin mi?" dedi Flor bu sefer daha açıkça.

"Evet, evet. Hiç kimseyi görmedim."

Flor'un arabayı dışarı çıkarmasını ve garaj kapısını kapatmasını izledi. Tıpkı Sebastian gibi ondan da asalet ve güç yayılıyordu.

Bu insanlarla bağlantı kurmuş olması ona gerçekdışı gibi geliyordu. Onları hep asık suratlı, sabit fikirli, fanatik, bir tür Sa-murailer olarak düşünmüştü. Bunlar gülünç sinema klişeleriymiş, diyerek kendini kınadı ve kendinden utandı. Hiçbir zaman onların normal insanlar olabileceklerini düşünmemişti. Ne de olsa Felipe de onlardan biriydi. Flor da düşüncelerinin dar yapısına uymuyordu.

Kentin doğu yakasının karanlık caddelerini geçip Lavinia'nın oturduğu yakaya giden Avenida'ya geldiler.

"Sebastian'ın kısmen de olsa iyi olması ne şans", dedi Flor. "Onun için çok endişelenmiştim. Ondan hiçbir haber alamamıştık."

"Onu uzun zamandır mı tanıyorsunuz?" diye sordu Lavinia.

"Oldukça", diye yanıtladı Flor baştan savma. "Ve sen de Felipe'yle ahbapsın, öyle değil mi?"

"Evet, birlikte çalışıyoruz."

"Ama bu hikâyeden haberin yoktu..."

"Hayır."

"Kuşkusuz dehşete kapılmışsındır."

"Asla mümkün olabileceğine bile inanmazdım."

"Bu işler böyle", dedi Flor. "Mümkün olabileceğine en az inandığım şey". Evet, diye düşündü Lavinia, bu işler böyle. İnsan bir şeyin mümkün olabileceğine en az düzeyde inandığında bir aynanın içinden geçiyor, günlük yaşamı gizleyen başka bir boyuta, başka bir dünyaya giriyor ve aniden bir arabaya binip isyanın ateş hattını aşmış olan tanımadık bir kadınla sohbet ediyordu. Hiç kuşkusuz Flor için, Lavinia'nın bir evliliğin kaderine karşı, anne ve babasına karşı, toplumsal geleneklere karşı olan isyanları bir çocuk hikâyesinin önemsiz bir bölümünden başka bir şey değildi.

Flor ise başka bir hikâye, tırnak işaretleri olmayan bir hikâye yazıyordu şimdi. Buna karşılık Lavinia, önemli hedefleri olmayan

isyankâr bir gençliğin hikâyesinden daha farklı bir öykü çıkartamazdı.

Flor, hemen her şeyden söz ediyor, bu arada trafiğe, ışıklara da dikkat ediyordu. Önemsiz şeyler. Hiç gergin görünmüyordu. Lavinia ona karşı bir hayranlık duydu. Çocukken Jules Verne'in kitaplarındaki kahramanlara duyduğu derin saygıyı düşündü. Gerçek çağdaş dünyada hayran kalınabilecek insan bulmak kolay değildi. Bundan ötürü onu bir masal kahramanına, insanın hemen hemen hiç ortak bir şeyinin bulunmadığı bir üstün insana dönüştürmek çok cazipti. Onlardan biri olma fikrine kapılmamaya dikkat etmeliydi! Flor gibi, gecenin ortasında yaralı bir gerillaya yardım etmek için polis arabası kaynayan bir kentin karanlık caddelerinde araba kullanan bu "cesur insanlar"la hiçbir ortak yanı yoktu.

Flor ona sorular yöneltiyor, Lavinia da şeytana uyarak onu dikkatle dinleyen bir kadınla, tıpkı çok eski yazgıya boyun eğen ve buna karşın gerçeklerin alışılmadık bir alanında yaşayan, kendi halinden ve kadın olmanın verdiği her türlü normdan uzak davranan bir varlıkla kendisi hakkında konuşarak pes ediyordu.

"Ev burada" diyerek sohbeti böldü Lavinia ve ön tarafı işaret etti. Flor hiç durmadan evin önünden geçti ve birkaç blok öteye park etti. Lavinia işi kavramıştı; güvenlik. Kısa zamanda birkaç kuralı öğrenmişti. Yan yana yürüyorlardı. Adımları boş kaldırım taşlarında tınlıyordu. Birkaç köpek çöp kutusunun etrafını çevirmişti.

Lavinia yanında sessizce yürüyen, doktor çantasını elinde taşıyan kadına baktı. Onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Flor konuşmayı öyle incelikle yönlendirmişti ki, sadece Lavinia konuşmuştu. Sebastian ve Felipe oturma odasında oturmuş, bekliyorlardı.

Flor'u kucakladılar. Hayatta kalan kazazedeler gibi kucaklaşmışlardı. Flor'un gözleri kapalıydı. Zarif selamlaşma sona erdikten sonra Flor, Sebastian'ın kolunu muayene etmek istedi.

Felipe ile yatak odasına geçtiler. Flor'un çantası elindeydi.

Lavinia da onlarla gitti; dışarıda bir kenarda, tek başına kalmak istemiyordu. Belki pamuk ya da alkol uzatabilirdi. Diğerleri de varlığına karşıymış gibi görünmüyordu.

Sebastian yatakta oturup Flor onun sargısını açarken o da kapının yakınlarında durdu.

"Çok fazla iltihap kapmış. Ona antibiyotik verdiniz mi?" diye sordu ardından Felipe'ye dönerek.

"Evet", dedi, "Ampicillin" ve dozunu tarif etti.

Flor profesyonel bir incelikle siyah el çantasını açıp pamuk ve sargı malzemesi aldı. Lavinia yerde, ampullerin, küçük şişelerin ve iğnelerin arasında iki siyah tabanca durduğunu görünce kanının donmasını engelleyemedi. Bu kadınla, sargı bezleri ve pamukların altına gelişigüzel saklanmış silahlarla tüm kenti dolaşmıştı!

"Tanrıya şükürler olsun", dedi Sebastian; yarasını kastetmiyordu. "Yanına almışsın". Silahları o da görmüştü.

Lavinia yine isteksizlik ve ümitsizlik duydu. Onu tüm bunlara bulaştırmış oldukları için onları azarlama isteğiyle doldu. Arabada oturup İtalya hakkında, faşizm kalıntıları ve politik tartışmalar hakkında sohbet ederlerken Flor'un sakin, masum halini düşündü. Çanta, tüm o zaman boyunca ayaklarının dibinde durmuştu; içinde ne olduğundan habersizdi, hatta eve giderlerken Flor'a çantayı taşımayı teklif etmişti.

Silahlara bakınca korkusu geri gelmişti.

Korkusunu engellemek, korkusunun kendi kanı içinde özgürce dolaşmasına izin vermemek çok çaba harcamama neden oluyordu. Korkusu parlak siyah; hareket edemeyinceye dek gittikçe daralan bir ağ gibi onu kuşatıyor, tıpkı ormanlarımızda yaşayan sarılengereklerin ısırışı gibi. Sık sık korkuyu hissetmiştim. İspanyolların üzerine binerek geldikleri vahşi hayvanları ilk kez görüşümü anımsıyorum. Başlangıçta hepsinin tek bir vücut olduklarını sanmıştım. Onların Yeraltı Dünyası'nın tanrıları olduklarına inanmıştık. Ancak onlar da ölümlüydü. Kendileri ve vahşi hayvanları ölüyordu. Hepimiz ölümlüydük, onlar da tıpkı bizim gibiydiler. Bunu fark ettiğimizde artık çok geçti. Korku bize tuzak kurmuştu.

Flor yarayı temizlemişti; deri yuvarlak kurşun deliğini belli ediyordu. Mermi kola arkadan isabet etmiş -bunu küçük delikten görebiliyordu- ve kolun iç tarafının biraz üstünden yeniden dışarı çıkmıştı. Ele kadar kola yakın tüm vücudun kanı çekilmişti.

Flor, Sebastian'dan bir dizi kol hareketi yapmasını rica etti,

böylelikle merminin hareket sinirlerine ve kaslarına ciddi bir zarar vermediğinden emin olabilecekti. Flor, yaranın kapanması ve iltihabın geçmesi için yarayı dikmek istediğini söyledi.

"Lavinia, biraz su kaynatabilir misin?" diyerek ricada bulundu.

Kaynar suda yara iğnelerini strelize ettiler. Flor onları dikkatle sudan çıkardı.

"Bana biraz yardım edebilir misin?" diye sordu Lavinia'ya. "kadınlarla bu konuda daha iyi anlaşıyorum. Erkekler daha çok beni gerginleştiriyor." Yatağın üzerine temiz bir bez yayıp Flor'un gereksinimi olan şeylerde ona yardım etti. Hemşirenin ince elleri hızla çalışıyor, siyah ipliği yaranın bir tarafından diğer bir tarafına çekiyor ve böylece deriyi kapatıyordu. Canı yanıyor olmalı, diye düşündü Lavinia ama Sebastian neredeyse yüzünü bile buruşturmuyordu, sadece boynunu gerdiği görülüyordu. Ensesindeki sinirler ince kablolar gibi dışarı fırlamıştı. Felipe operasyonu izliyor ve ara sıra Sebastian'ın dikkatini başka yöne çekmek için şakalar yapıyordu.

Lavinia, elindeki bez ve aletlerle kendisinin olmayan bir yaşamı sürdüğünü hissediyordu. "Bu gerçek değil", dedi kendi kendine; kendi odasında bulunduğuna (plaklar, yerdeki minder, köşedeki renkli buruşuk örtüler) ve Flor'un yara ipliğini bir kez daha Sebastian'ın cildine batırışını izlediğine inanamıyordu.

Felipe hariç, bu insanlar ona tamamıyla yabancıydı. Birbirlerini algılamadan caddede karşılaşabilir, bir diğer köşeye gelip gözler karamela satan kadının sepetindeki tatlı renklere takılıncaya ve yüzler sonsuza değin kaybolunca kadar, kalabalıkta bir diğer insanın gözleriyle buluşup birbirinden uzak gemilerin siste karşı karşıya gelmeleri gibi bakışları karşılaşabilir, belki de o süreksiz anda birbirleriyle taş çatlasa bu kadarını paylaşabilirlerdi.

Hiçbir zaman bir geceyi böyle; burada onlarla birlikte yapışkan bir mart sıcağında Sebastian'ın acıları, onun için duyulan endişe ve insanı dehşete düşüren bir suskunluk içinde geçirebileceğini aklına, hayaline bile getirmediğini düşündü.

Aralarında sanki birbirlerini yıllardır tanıyorlarmış gibi bir yakınlık oluşmuştu.

Caddedeki gürültüyü duyduğunda başını kaldırdı. Sadece bir arabaydı. Dördü de bir an için birbirlerine baktılar ve sonra yeni-

den Flor'u izlemeye devam ettiler. Birbirlerinden pek haberdar değiller, diye düşündü Lavinia. Ortak endişe bunu gereksiz kılıyor, gözleri aynı keskinliğe hazırlanıyordu; güçlülük ve incinebilirlik birbirlerine çok yakındı, birlikte yüzen deniz dalgalarının sahile ya da kayalara vurup çatlaması gibi, gelen ve giden dalgalar halinde birbirlerini kovalarlardı.

Sonunda Flor işini bitirmişti. Sebastian, koluna ve iğnenin siyah zik zak çizgilerine baktı. Felipe, Lavinia'yı hafifçe omuzlarından tutup vücudunu odadan dışarı yönlendirdi.

"Biraz uzanmalısın", dedi dışarı çıktıklarında. "Artık daha fazla endişelenme. Daha Sebastian'ı yarın buradan nasıl götüreceğimizi konuşmalıyız. Saat geç olacak. En iyisi sen biraz uyu!"

"Felipe", dedi Lavinia, "eğer gerçekten gerekliyse Sebastian biraz daha burada kalabilir. Buradan gitmek zorunda olduğu için ona bir şey olmasını istemiyorum..."

"Sağol", diye yanıtladı Felipe, "yine de bunun iyi olacağını sanmıyorum. Bu gibi durumlarda atiklik çok önemlidir. Birinin Sebastian'ı ele verip vermediğini, onun aranıp aranmadığını bilmiyoruz. Belki de saklanmayı bırakıp kendimizi açığa çıkarmamız için buna ilişkin bir şey söylemediler... Endişelenme."

Felipe, Lavinia'nın alnına babacan bir öpücük kondurup yeniden yatak odasında kayboldu.

Uyumak zorunda olduğunu, onları düşünmemesi gerektiğini ve Sebastian'ın burada kalma teklifini kabul edebileceğini düşündü. Bunu neden yaptığını, sözcüklerin ağzından nasıl döküldüğünü bilmiyordu. Belki de gitmelerinin bu adayı, sanki birbirlerini ezelden beri tanıyormuşçasına birlikte oldukları bu adayı terk etmelerinin vicdanını sızlatacağını düşündüğü için... Bu yüzden, diye düşündü, işte bu yüzden öyle söylemişti; her ne kadar mantıklı olmasa da, yarın üzülecek, korkuyu yine içinde duyacak olsa da. Ancak şimdi hiçbir şey düşünmemeli, sadece gözlerini kapamalıydı. Hemen hemen hiç uyumamıştı.

Kendisini yalnız hissediyordu. Felipe onların yanındaydı ve onlara aitti. Üçü de birbirlerine aitti. Sadece kendisi bu boş odada, uyumasını engelleyen resimler ve düşüncelerden oluşan sisin içinde yatıyordu. Denizi düşünerek bunları kafasından atmaya ça-

lıştı. Bir sahilde yürüyor, martıların sesini duyuyor, beyaz sırtları köpük köpük olan dalgaları görüyordu; uzun, beyaz elbisesiyle terk edilmiş sahilde koşuyordu. Sonra kanatlarını çarptı ve uçtu. Yeniden uçuyordu. Denizin bitimsizliği büyük gökyüzünde giderek küçülürken büyükbabası aşağıdan ona el sallıyordu.

Yeniden gözlerini açtığında bir sonraki günün ışığı yüksek camlardan içeri giriyordu. Yan tarafında Felipe tamamıyla giyinmiş olarak oturmuş sigara içiyordu.

"Gittiler", dedi.

Lavinia doğruldu ve gözlerini ovuşturdu. Gittiler, diye düşündü; korkusu geçmişti.

"Artık duş almalı ve ofise gitmeliyiz", diyerek devam etti Felipe. "Sana teşekkür etmeliyim. Çok cesurmuşsun."

Lavinia yanıt vermeyerek ayağa kalktı ve neden olduğunu tam olarak bilmeden özenle çarşafları katladı. Tekrar ofise gideceklerdi. Sebastian ve Flor yoktu. Her şey her zamanki gibi olacaktı. Hiçbir şey olmamıştı. Her şey iyi ve güzeldi. Ağlama isteğine yenilmemek için derin bir soluk aldı.

Felipe beklentiyle ona bakıyordu. Kuşkusuz aramızdaki her şeyin bittiğine inanıyor, diye düşündü ve tek başına banyoya gitti. Duşun altında gözlerini yumdu ve fışkıran suyun başından aşağı inmesine izin verdi.

Tekrar geri geldiğinde Felipe odayı toplamayı henüz bitirmişti. Kanlı çarşafları yatağın üzerine koymuştu.

"Onları atmamız gerekecek", dedi Lavinia giyinirken.

Felipe pencerede duruyor ve bir sigara daha içiyordu.

"Bu tehlikeli olur" diye yanıtladı. "Onları bulabilirler, bu da bir iz olur. Onları saklayıp daha sonra yıkamamız daha iyi olur"

Çarşafları dolabındaki birkaç eski bavulun arkasına tıkıştırdılar. Evden ayrılmadan önce Lavinia, içeride bir tur attı ve kapıları, pencereleri kapattı.

"Sebastian için her şeyin iyi gitmesini ümit ediyorum", dedi Felipe'ye caddeye çıktıklarında.

"Biz de bunu ümit ediyoruz." Felipe ona sarıldı. "Sağol."

Lavinia onu sıkıca kendine bastırdı. Endişesini anlıyordu; onu artık bir daha görmeyeceğini söyleyebilirdi.

"Seni seviyorum", dedi.

Lavinia o günü tuhaf, sakin bir hoşnutluk duygusuyla sarılmış olarak geçirdi. İnşaat planlarının rutini, çahşma masalarının başındaki teknik ressamlar, ofisin içinde salınıp duran Mercedes, yazı masasının üzerindeki sıcak; tüm bunlar ona önemli birer olaymış gibi geliyordu. Uzun bir yolculuktan geri döndüğü duygusunu taşıyordu. Gün boyunca Sebastian ve Flor birçok defa aklına geldi. Sanki çok uzaktaydılar, öyle ki anıları neredeyse nostalji olmuştu.

"Küçük Prens"teki tilkinin arkadaşlıkla ilgili söylediği şeyi düşünmekten kendini alamadı. Çok kısa sürede kalbine girmişlerdi! Onlara bir şey olmasını istemiyordu. Bakışların ortaklığını, yakınlık duygusunu ve tehlike anındaki dayanışmayı hissetmişti.

Yine de her şeyin artık geçmişte kalması iyiydi. Benzer bir şeyi bir kez daha yaşayamayacağını hissediyordu.

Eve geri döndüğünde her şey temizlikten parlıyordu. Günlerden Çarşamba'ydı ve Lucrecia gelmişti. Bahçedeki ışığı yakıp meyveyle yüklü portakal ağacına baktı. Sonra kendine bir bardak rom koydu ve bedenini hamağa bıraktı.

Orada öylece yatmış müzik dinliyor, akşamın tazeliğini hissediyor ve huzur duyuyordu. Sara'ya ya da Antonio'ya telefon etmek için ayağa kalktığında bir an yine huzursuzluk duydu. Dört gözle beklediği o olağanlık duygusu buradaydı ve buna karşın evini, yaşamını aniden bomboş hisseder olmuştu. Elinde ahizeyle yavaş yavaş bir sigara tüttürerek her zamanki gibi bir sohbeti kafasında canlandırdı.

Kendi kendisine huzurunun ne denli önemli olduğunu sordu; gerçekten onun için bu denli önemli miydi yoksa kendi ayakları üzerinde duran, bir meslek ve kendi evinin sahibi olan bağımsız bir kadın olmak onun için bir duygudan öte bir şey miydi? Hiçbir şey olmayacak, diye düşündü artık. İlk defa olarak, günler yine önceden tahmin edilebilirliğine dönmüştü.

Yalnızlığa hükmetmek onun en büyük kazancıydı. Dünya yağmur altında dağılıp Sebastian, Flor, Felipe ve kim bilir daha başka kim, dışarıda yel değirmeninin kanatlarına karşı savaşırken kendisi burada sonsuza dek kalabilirdi.

Birçok sorunun eşiğinde bulunuyordu. Sadece ben, buraya giz-

lenmiş olan ben düş kurabiliyor; ilişkileri, tercihleri bilebiliyordum. O sadece, bunu adlandıramadan kendi kalbinin gücünü hissederken, ben tek başıma tarihin, kalıtın gücünü tanıyordum

İspanyollar yeni bir dünya keşfettiklerini düşünüyorlardı. Ancak bu dünya bizim için yeni değildi. Tamagastad'a ve Cipatonal'e tapınmış olan atalarımız buraya yerleştiklerinden beri birçok kuşak bu topraklar üzerinde çiçek açmıştı. Biz Nahua'ydık ama Chorotega ve Niquirana dillerini de konuşuyorduk. Yıldızların hareketlerini hesaplamayı biliyor, geyik derisi üzerine yazı yazmaktan anlıyorduk; toprağı işlemiştik ve denizler kıyısında büyük koloniler halinde yaşıyor, avlanıyor, dokumacılık yapıyorduk; okullarımız ve kutsal bayramlarımız vardı.

Chorotegalar, Caribler, Dirianlar ve Niquiranolar öldürülmeselerdi, bugün burada her şeyin nasıl olacağını kim bilebilir ki...

İspanyollar, bizi uygarlaştırmaları ve barbarlıktan kurtarmaları gerektiğini düşünüyorlardı. Ancak barbarlıkla bizi boyundurukları altına alıp halkımızı katlettiler. Birkaç yıl içinde kutsal bayramlarımızın tarihinde olduğundan daha fazla insan katliamına neden oldular.

Bu topraklar yoğun nüfusluydu. Buna karşın yaşamımın yirmi beş yılından sonra tek bir insan bile kalmadı. Onları büyük gemilerle Lima adını verdikleri büyük bir kenti kurmaya gönderdiler; onları öldürdüler, köpeklere parçalattırdılar, ağaçlara astılar, başlarını kestiler, vurdular, vaftiz ettiler, kadınlarımıza fahişelik yaptırdılar.

Bize, bizim tarihimizi ve köklerimizi tanımayan, kendisine tapınmamızı isteyen bir Tanrı getirdiler. O güzel şeylerden geriye ne kaldı? Kendime bunu soruyorum.

İnsanlar hâlâ kaçıyor. Kana susamış hükümdarlar var. Et parçalamaya ve savaşa devam edilecek.

Bu, bizden geriye kalan tek şey Yarince: Direniş.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Lavinia başını işinden kaldırdı ve akşam ışığındaki manzaraya baktı; gökyüzü her Nisan'da olduğu gibi, tarlaların yakılmasıyla ateş kırmızısına boyanmıştı.

Yorgundu ve karnı ağrıyordu. Regl dönemindeyken kendisini hep böyle hissederdi; bitkin ve duyarlı. Az önce Felipe içeri girmiş ve bir önceki gün neden ona gelemediğini açıklamıştı. Önemli bir toplantıydı, ona haber verememişti, orada telefon yoktu.

Lavinia onu beklemişti. Önce hazırlanmış, sabırsızlığına karşı koymaya çalışarak kitap okumuştu. Sonra da şafak sökene dek uyanık olarak yatmış ve uykuya dalmaktan, kapının çalındığını duyamamaktan korkmuştu, uykunun kollarına düşene dek.

Sebastian'la birlikte geçirdikleri günlerden bu yana Felipe onunla Hareket hakkında konuşmaktan kaçınıyordu. Bu konu aralarında bir tabuya dönüşmüştü. Lavinia'nın soruları, zayıf yaklaşma denemeleri, anlama çabaları üzerine baştan savma yanıtlar veriyordu. Önceleri bu onu çok fazla rahatsız etmiyordu. Neler olabileceğini bilmiyordu; tüm bu olanlardan sonra Felipe onu doğrudan doğruya hareketin içine çekmeyi deneyebilirdi. Şoktan kurtulmak, Felipe'yle olan ilişkisini kesip atmak konusunda duyduğu kuşkuları yenmek, kendi evini yeniden dolu, yalnızlığını yeniden verimli ve hoşnutluk verici hissetmek, her şeye karşın Felipe'yle ilişkisini yaşamaya devam etmek haftalarını almıştı.

Bununla birlikte aslında onun davranışını anlamıyor ve buna kızıyordu. Felipe onun nedenlerini çok çabuk kabul etmişti, olayları oldukları yerde bırakmak, ilişkilerini tek başlarına karara bağlayan sözcükler ve olaylarla zehirlememek daha iyiydi. Lavinia, Felipe henüz başlamamış olduğu bir işe girişmekten vazgeçsin diye -duyduğu kuşkuyu fark eder korkusuyla- onu bir sürü nedenle bombardımana tuttuğu Sebastian'ın ortadan kaybolmasından sonraki akşamlarda ileri sürdüğü nedenlere karşı çelişkiye düşmüştü.

Felipe'nin onu sessizce dinlediğini, öne sürdüğü her şeyi kabul ettiğini anımsıyordu.

"Biliyorum, biz birlikte yüzemeyiz", demişti en sonunda Felipe. "Sen benim kıyımsın. Eğer birlikte yüzebilseydik bizi hangi kıyı karşılardı ki?"

Lavinia'nın dehşetine ek olarak onun ev ortamının rahatlığına, gülümsemesine, günlerinin güvenli huzuruna razı olmuştu.

"Sebastian hikâyesi bir zorunluluktu. Seni herhangi bir olaya bulaştırmak istemiyorum. Bana inanmalısın."

Onu ikna etmek çok kolay oldu, diye düşündü Lavinia. Felipe'nin onu Hareket'in içine sürüklemek istemediği açıktı.

Bu mantıklı değil, diye düşündü Lavinia. Yaşamına bir anlam ve amaç veren şeyi onunla paylaşmayı denemesi daha mantıklı olurdu.

Aslında kendi korkusunun suçunu Felipe'de, onun kendisinde Hareket'e girme düşüncesini uyandıran yılgınlığına karşı savaşmamasında, korkularını izlenme ve işkence hikâyeleriyle daha da güçlendirmesinde arıyordu. Ama Felipe'nin onu kazanmaya çalışmasının onu alarma geçirip geçiremeyeceğinden, salt Hareket'ten değil, Felipe'den de kaçmasına neden olup olmayacağı konusunda kendinden emin olamıyordu.

Ve buna karşın: bundan söz etmek, bunu sormak onun için sıkıntı veren bir düşünceye dönüşmüştü. Sürekli bir denemeye, açıklanamaz bir uyarıma. Ve hiçbir zaman Felipe'nin onu engelleyeceğini, geri çekeceğini düşünemezdi.

Emin olduğu tek şey güvensizliğiydi. Felipe yanında da olsa kendini yalnız hissediyor, ses geçirmez, havasız bir odada uçurumlar kadar derin bir yalnızlığın içinde olduğunu sanıyordu. Onunkiyle hiç bir ortak yanı bulunmayan bir dünyaya ait olan bir adamla birlikteydi. Onu iyi bir huzur bulma ortamı olarak gören bir adamla. Bir günden diğerine ortalıktan kaybolan, bir komplonun yutmuş olduğu bir adamla. En iyisi onu bırakmak olacak, diye düşündü. Ancak bunu yapamazdı.

Eğer Felipe kendisine önceden cazip gelmişse bile bu büyülenme şimdi iki kat daha güçlenmişti. Esrarın ve tehlikenin soluğu onu neredeyse sihirle kendine çekiyordu. Bir kenarda durmak istemiyor, yine de kesin adım atmak konusunda kendine güvenemiyordu. Eğer Felipe bu konuda ısrar etseydi belki bir kez daha

düşünebilirdi. Bazen onun bunu yapmasını arzu ediyordu. Kendi kendisine, yaşama kişisel bağımsızlıktan başka bir borcu olup olmadığını soruyordu. Ancak Felipe bu hususta her türlü konuşmadan kaçınıyordu.

Bu arada kent protestolarla kaynıyordu. Büyük General kamuya ait toplu taşıma araçlarının ve süt fiyatlarının yükseltilmesini emretmişti. Halk, öğrenciler ve işçi grupları tarafından kışkırtılarak sokaklara dökülüyor, gösteriler yapıyordu. Kentin bazı semtlerinde gece toplantıları düzenleniyordu. Kaldı ki insanlar, Kurtuluş Hareketi'ne destek vermekle suçlanan ve cezaevinde açlık grevi başlatmış bir öğretmenin serbest bırakılmasını talep ediyordu. Üniversite bahçesinde otobüsler ateşe veriliyor, geceleri büyük ateşler yakılıyordu. Büyük General basına sansür uyguluyordu. Caddeler ateşli ayaklanmalara sahne oluyordu.

Felipe eylemlere katılıyordu, bundan emindi. Buna karşılık bugünlerde ona Felipe'yi beklemek ve aşkının korkuya dönüşeceği duygusunu bastırmaktan başka yapacak bir şey kalmıyordu. Felipe'yi yaşamının merkezi durumuna getirmek istemiyordu. İstesin ya da istemesin, kendisini bin yıllık alışkanlıkların içinde hapsolmuş görüyordu. Mağarada oturup kocasının avdan ya da savaştan dönmesini bekleyen, fırtınadan korkan, çevresinin vahşi hayvanlar tarafından sarıldığını hayal eden, bir yıldırım ya da bir okla vurulan kadın. Huzursuz, karanlıkta onun çığlığını duyunca yerinde neşeyle zıplayıp deli gibi çarpan kalbiyle ona seslenen, onun sapasağlam döndüğünü görerek ertesi güne kadar yiyeceği olduğunu ve kocası yeniden ava gidinceye, yeni korkuya, yeni bir dehşete, vahşi hayvanların yeniden öfkeyle solumasına dek korunacağını bilerek sevinen kadın.

En son dalgayı ıkına sıkına alt edip huzura kavuşana dek onun karnında kalmasına izin vermek, tüm tenini ona sunmak için küçük şehvet kulesini çevreleyen, ağzını mızrakla kuşatan kale çukurları üzerindeki tren köprülerini, kapıların sürmelerini ve yer altı yollarını ona açmak... Felipe onun bacaklarını ayırabilmek ve ıslak kadınlığını görebilmek, bir çiçeğin ağzına konan bir arı gibi onun suyunu içmek, tuzlu özsuyunu yutabilmek için onun içinde daha derinlere doğru ilerledikçe, kendi vücuduymuşçasına taşan ve pay-

laşılan şehveti, Felipe'nin hep daha fazla yaprağını düşürdüğü utancın çiçeklerini yaşamaya artık hakkı yokmuş gibi, arzulara karşı sevgilinin dar evine kapatılmış olduğunu hissediyordu.

Palmiyelerle dolu bir vahanın hayalini yaratabilmek için onu kendisine saklamasını, korumak istemesini kınayamazdı. Normal bir erkeğin gereksinimlerini karşılamak, yaşamda normal bir alana, kendisini bekleyen bir kadına sahip olmak için kullanıldığından dolayı onu ayıplayamazdı. Onu kınamak demek, hazır olmadığı bir karara varmak demekti; onu derhal terk etmek. Bu iki alternatiften hiçbirine karar vermek istemiyor ve böylece bekleyişin çelişkisine düşüyordu.

Kendi kendisine öfke duyuyordu. Son zamanlarda bu onun en güçlü duygusu haline gelmişti. Aramaktan bıktığı Antonio, Florencia ve diğerlerini görmekten artık hoşlanmıyordu. Onların dünyası tuhaf bir şekilde küçülmüş ve onu hiç ilgilendirmeyen çatışmalarla dolar olmuştu.

Çevresi geceye dönüşmüştü. Ofis sessiz ve karanlıktı. Sessizliğin sesi kendi dalgınlığında ansızın patladı. Tek başına bu kadar geç saate kadar orada kalmış olmak onu şaşırtmıştı. Hemen çantasını aldı; sonunda bu tuhaf duyguyu, kapatılmışlığı, tuzağa düşmüş olma duygusunu üzerinden atarken asansöre ve caddeye giden koridorlar boyunca koştu.

Park yerine gelip kısa bir süre önce aldığı arabasıyla oradan ayrılırken saat yediydi. Canı eve gitmek istemiyor; ancak Sara'yı ya da arkadaş grubunu görmeyi de çekmiyordu. Düşüncelerini onlarla paylaşmanın olanaksız olduğunu anlaması onu daha da yalnız kılıyordu. Geçen Pazar günü Florencia'nın anne ve babasının sayfiyedeki evine gittiklerinde kendisini ne kadar rahatsız hissettiği yeniden aklına geldi. Kentin genç, zengin insanlarının izlediği Campesino'nun manzarası onu sıkıyordu. Sebastian ve Flor'un yüzlerini hayalinden atamıyor, o ikisi bu şık eğlenceleri görseler ne düşünürler, diye kendi kendisine sormadan yapamıyordu.

Kendisini sık sık böyle hissediyordu. Sebastian ve Flor tıpkı bir filmdeymişçesine, sanki o bölüm, yaşamındaki o kısa tecavüz anı acımasızca, hiç değişmeyecekmiş gibi görünen bir dünyanın, kendi dünyasının düzenini değiştiren derin bir yarığa dönüşmüş-

çesine gözlerinin önüne geliyordu. Hatta rüyalarına bile giriyordu. Savaşların, esmer tenli kadın ve erkeklerin düşünü görüyordu. Bu onun için doğrudan doğruya boşuna karşı koyduğu bir girdap gibiydi.

Kendi kendisine küsmüştü. Uzaklaşıp kaçamadan başını önüne eğerek bir ileri, bir geri sallandığını hissediyor. Onun sanki bir uçurumda olduğunu görüyordum. Daha ısrarlı olup olmamam gerektiğini bilmiyorum. Sarmal ilişkileri hâlâ anlayamıyorum. Geçmişimden, yaşamımdan bazı görüntülerin rüyalarına girdiğini, korkuya karşı direndiğim zaman korkusunu defedebileceğimi biliyorum. Tıpkı bu ağaçta oturduğum gibi, onun kanında da oturduğumu biliyorum. Yine de onu kökten değiştirmeye ve yaşamını elinden almaya hakkım olmadığını hissediyorum. Bunu kendisi yaşamak zorunda! Ben sadece aynı zamanda ona da ait olan bir kanın yankısıyım.

En kötüsü tüm bunları konuşabileceği hiç kimsenin bulunmayışıydı. Sara'yla sohbetler belirsiz, gerçek olmayan bir hal almıştı. Lavinia onunla nedenlerini açıklamadan Felipe'yle olan ilişkisindeki hoşnutsuzluğunu konuşamıyordu. Her ne kadar olaylara çağdaş bir bakış açısıyla bakmanın yerinde olması ona daha kolay gelse de, Sara'nın bir erkekle olan ilişkide olağan plan ve beklentiler üzerine sorduğu sorulara yanıt veremiyordu. Şu anda olduğundan daha başka bir gelecek vaat etmeyen bir ilişkide birdenbire güven ve istikrara özlem duyması nasıl da bir paradokstu! Felipe ona günün birinde yeraltında saklanmanın kendisi için gerekli olabileceğini açıklamıştı. Lavinia ona Brezilyalı şair Vinicius de Morais'in aşk üzerine dizeleriyle yanıt vermişti: "Aşk ölümsüz olamaz; çünkü o bir alevdir; ama korunduğu sürece sonsuza dek sürer." Böylece bu anın güzelliğini, bu anki yaşamı savunmuştu. Yine de kendi tereddütlerini birisiyle paylaşamadan, böylesine belirsiz bir gelecekle birlikte yaşamanın ne denli zor olduğunu kabul etmişti.

Kuşkularını kendisine saklamaktan başka yapacak bir şey olmadığını düşündü yeni aldığı arabasına binerken. Motoru çalıştırdı, nereye gideceğini bilmiyordu; sadece şose yola çıkmak, uçurum kadar derin olan yalnızlık duygusunda kaçmak istiyordu.

Caddelerden geçerek Avenida'dan yukarıya doğru çıktı. İnes Halası'nın, onu anlayan, onunla konuşabildiği bir insanın özlemini duydu.

Uzaktaki fener kulesinin ışığı gibi, aklına birdenbire dalgalı saçları, esrarengiz yüz hatları ve birlikte geçirdikleri gecede hissettiği iki kadın arasındaki dert ortaklığıyla Flor'un görüntüsü geldi.

Fakat ona gidebilir miydik ki? O gece Flor evindeyken vedalaşmamışlardı bile. Ve Flor önceden aramadan, istek üzerine ziyaret edilebilecek sade insanlardan biri değildi. O, başka bir dünyaya aitti. Ama neden olmasın ki, dedi kendi kendisine, Flor kendisini ziyaret etmeme karşıysa, bunu bana söyleyecektir.

Lavinia kararlı bir şekilde sağa dönüp şose yoldan uzaklaştı ve Flor'un evinin nerede olduğunu anımsamaya çalıştı. Kentin doğu yakasına giden yönü takip etti. Eski, bakımsız otobüsler duraklardaki insanları, karanlıkta yüzleri sadece birer karaltı gibi seçilen ve dış duvarları göze batan renklerle boyanmış olan bekleme kulübelerinde toplanan kadın ve erkekleri davet ediyordu.

Köşeden döndü ve Flor'un oturduğu caddeye sapan köprüyü buldu. Flor'un onu nasıl karşılayacağı konusundaki kuşku ve güvensizlik yine içini kaplamıştı. Bununla birlikte artık çok yakın olduğunu düşündü. Kuşkusunun, güvensizliğinin onu zapt etmesine, bütün edimlerine engel olmasına izin veremezdi. Gençliğinden beri gururlandığı güvenini yitirmemeliydi.

Yine tahta barakaları fark etti. Bazılarının kapısı açıktı, içerisi görülebiliyor ve tüm gerçek gözler önüne seriliyordu; tek bir oda, arka tarafta bir ocak, akşamın serin havasının tadını çıkarmak için kapının önünde tahta sandalyelerde oturan aile, yalınayak oynayan çocuklar.

Arabasını Florun evinin önündeki henüz sıvanmamış duvarın önüne çekti. Bunu yaparken Flor'un arabasının garajda durduğunu ve evde ışıkların yandığını gördü.

Kapının zili kulakları tırmalarcasına çaldı ve Lavinia ayak sesleri duydu. İçinden Flor'un onu kabul etmesi için dua ediyordu.

Flor kapıya geldi. Lavinia'nın orada durduğunu görünce yüzü sevinçli bir şaşkınlıkla aydınlandı.

"Merhaba" diyerek demir parmaklıklı kapının asma kilidini açtı. "Bu ne sürpriz!"

"Merhaba", diye yanıtladı Lavinia. "İçeri girmeden önce seni ziyaret etmemin bir sakıncası olup olmadığını sormak istiyorum... Bunu yapıp yapmamaya bir türlü karar veremedim..."

"Pekâlâ artık buradasın", dedi Flor, "bu kadar resmi olma ve içeri gel". İçten bir tebessümle Lavinia'ya bakıyordu.

Duvarında Bob Dylan'ın posteri olan oturma odasına girdiler.

"Kahve içmek ister misin?" diye sordu Flor. "Henüz pişirmiştim."

"Evet, teşekkür ederim", diye yanıtladı Lavinia.

Flor çiçekli perdenin arkasında kayboldu. Lavinia salıncaklı koltuğa oturdu, hafifçe sallandı ve zaman geçirmek için bir sigara yaktı. Kitap raflarına şöyle bir göz attı: Madam Bovary, Bu Toprağın Lanetleri, Cortâzar'ın Gökler ve Cehennem'i, Kadın ve Cinsellik... İsimlerden birkaçını tanıyordu.

Flor iki emaye fincanla geri geldi ve onları masanın üzerine koydu.

"Beni ziyaret etmeye nasıl karar verdin?" diye sordu Flor şekerini karıştırıp Lavinia'ya bakarken.

"Bunu ben de tam olarak bilmiyorum", diye yanıt verdi Lavinia biraz da duraksayarak. "Sadece biriyle konuşmam gerekiyordu. Buraya böyle paldır küldür gelmenin doğru olup olmayacağına bir türlü emin olamadım, ama aynı anda senin bunu bana söyleyeceğini düşündüm."

"Aslında önceden haber vermeden buraya gelmemen daha doğru olur.", dedi Flor," ama başka türlü bana ulaşamazdın, öyle değil mi? O halde bunun üzerine daha fazla kafa yormayalım. Şu anda buradasın ve ben seni yeniden gördüğüm için mutluyum."

Lavinia konuşmaya nereden başlaması gerektiğini bilemiyordu. Neyi konuşmak istiyordu ki?

"Sebastian nasıl?" dedi bir şeyler söylemiş olmak için.

Flor onun iyi olduğunu söyledi. Kendisinin de tahmin ettiği gibi daha iyiydi ve kolunu hiçbir sorun olmadan hareket ettirebiliyordu; yara iltihap kapmamıştı.

"Aslında", dedi Lavinia yeniden, "neden gelmiş olduğumu bil-

miyorum. Sadece kendimi yalnız hissediyordum. Senin beni anlayabileceğini düşündüm."

Flor ona, konuşmasını bölmeden, dostça ve cesaret verir gibi baktı.

"Sanki hiç kimsenin bulunmadığı bir ülkedeyim", diyerek devam etti Lavinia. "Artık kendimi tanıyamıyorum."

"Bu konuyu Felipe'yle konuşmuyor musun?"

"Son zamanlarda birbirimizi neredeyse hiç görmedik. Akşamları, belki gelir, diye onu bekliyorum. Bu arada kendimi hiç de mutlu hissetmiyorum."

Flor güldü.

"Belki de sadece meşguldür."

"Başka bir deyişle", dedi Lavinia, "erkek ister gerilla olsun ister buzdolabı satsın, kadının rolü onu beklemek mi yani?"

"Böyle olması gerekmiyor", diyerek karşılık verdi Flor ve gülümsedi, "bu, kadın olarak kendi yaşamın için neye karar vermiş olduğuna bağlı."

"Ya sen, ne olduğuna sen nasıl karar verdin?"

Flor ona büyük kahve yudumları, açıklayıcı jestler ve suskunluk anları arasında kendi hikâyesini anlattı. Önemli bir akrabası, bir amcası olduğunu söyledi ama olumlu anlamda değil. Şehirde eğitim alması için onu annesi ve kardeşleriyle birlikte yaşadığı dağlardaki uzak, tenha kulübeden çekip alınıştı. Kahve fiyatlarının ani yükselişi sırasında bir sürü para kazanmış ve oldukça ahlaksız bir bekâr olmuştu. "Beni fiilen evlat edindi" diyerek anlattı Flor, "ancak iyi niyetli değildi". Bu arada genç kızken yıkanmak üzere nehre indiği zamanlarda ona nasıl baktığının farkına varmıştı. "Beni sevgililerinden biri yapabilmek için biraz daha büyümemi bekliyordu", dedi Flor, sert bir yüz ifadesiyle sigarasını ve kahvesini içerken.

Ondan nefret ettiğini söyleyerek devam etti. Onun sıkıştırmalarından kurtulmak için üniversiteye gitmiş, birbiri ardına pek çok ilişkiye girmiş ve buna niyeti olan herkesle yatmıştı. "Ve hiç kimse buna aykırı hareket etmedi", diyerek ekledi, Lavinia'ya meydan okurcasına bakarak. Buna niyeti olmayan tek insan Sebastian olmuştu. Flor, amcasına duyduğu derin nefreti kendisine duyduğu

nefretle değiştirirken içine düştüğü onu mahveden uçurumu fark edebilmesi için Sebastian'ın onu kendi kendisiyle yüzleştirdiğini, gözünü açtığını anımsıyordu.

"Önceleri buna karşı koyuyordum", dedi, "ama sonra düşünmeye başladım."

Sebastian'la tartışmalarının bu evresinde Ulusal Muhafız Kıtası üniversiteyi işgal etmişti. "Tabancayı buraya, çantana sakla", demişti Sebastian siren seslerinin kampüse yaklaştığı ve farklı gruplar arasındaki tartışmanın çatışmaya dönüştüğü o korkunç anda. "Çabuk buradan kaybol. Eve git ve beni orada bekle. Bu akşam gelirim."

Onun kendisine bu denli güven duymasının, kendisini çantasındaki tabancayla yakalayacak olsalar bile onu ele vereceğine inanmamasının yarattığı büyük sevinçle oradan kaçmıştı.

"Bana güvenmiş ve beni yaşamımın en kötü anlarından biriyle karşı karşıya bırakmıştı", diye ekledi. Saatler sonra Sebastian sanki önemli bir şey olmamışçasına evine gelmiş, çekmeceye, iç çamaşırlarının arasına saklamış olduğu tabancayı sormuştu. Sebastian, o akşam onu amcasının evini terk edip biriktirmiş olduğu parayla şu anda oturduğu evi satın almaya, Hareket'le birlikte çalışmaya ikna etmişti.

"Bana olan güveni beni ikna etmişti", dedi Flor. "Ya kabul edecektim ya da amcasından öcünü almak zorunda olduğuna inanan gülünç bir varlık olarak kalacaktım."

Ardından defalarca yeterliliğini göstermiş, Sebastian'ın sürekli olarak ona tekrarladığı üzere, Hareket'in insana yaşam gücü veren bir şey olarak bakılması gereken bir psikoterapi olmadığını kavramak zorunda kalmıştı. Sonunda sadece kendisiyle barışmayı değil, aynı zamanda kolektif bir sorumluluğu da üzerine almayı öğrenmeyi başarmıştı.

Lavinia yine kafasındaki görüntüleri birleştiriyordu. Flor'un kendisininkine benzeyen, belki biraz daha yoğun, ama bütünüyle benzer bir yaşam sürdüğünü düşündü. Flor şimdi başını sandalyenin arkalığına yaslamıştı. Lavinia onun anlattıklarını heyecanla ve Flor'un ona bu denli güvenmesine şaşarak dinlemişti.

"Kolay olmadı", diyerek bitirdi Flor, "bu kararlar asla kolay

değildir. Ama bazen olaylar öyle gelişir ki, sanki seni en doğru anda yakalar. Ama kendin karar vermelisin. Senin sorunun Felipe değil."

"Biliyorum, biliyorum", dedi Lavinia; sesi kendini savunur gibi çıkmıştı. "Ama bana öyle geliyor ki, bana en yakın insan olmasından ötürü belli bir sorumluluğu var."

"Onun açıkça istediği şey, yorgun bir savaşçıdan çok, bir sığınak", diyerek gülümsedi Flor, "onu bekleyen, onun için yatağını sıcak tutan ve bu arada erkeğinin gizlice onu koruduğunu, haklı bir dava için savaştığını bilerek mutlu olan bir kadın. Başlangıçta Che Guevara bile kadınların asıl rollerinin, birincil olarak yemek pişirmek ve gerillaların gizli mesajlarını taşımak olduğunu düşünüyordu... Bu savaş daha çok uzun sürecek!"

"Ama ben onun için bir nehir kıyısı olmak istemiyorum", dedi Lavinia yeniden.

"Pekala madem istiyorsun, Hareket'imizin ne olduğunu ve ne yapmak istediğini daha iyi anlayabilmen için sana biraz bilgi verebilirim. Kendi kararlarını daha sonra verebilirsin. Böylece o nehir kıyısında onu bekleyebilirsin, ama elinde ok ve yayla."

Lavinia, bu bilgilerin tüm sorularına yanıt olup olmayacağını bilmediğini söyledi ama yine de bunu derleyip toparlayabilirdi. Felipe hedefi iyi seçilmiş bir ok kazanmıştı.

"Aman dikkat" diye yanıtladı Flor "Burada söz konusu olan sensin, Felipe değil".

Ayrılırken Flor, bu bilgileri taşırken dikkatli olması gerektiğini söylemişti; enselenirse kesinlikle tutuklanırdı. Ayrıca eline Hareket'in tarihçesini, program ve tüzüğünü, güvenlik önlemlerini anlatan çoğaltılmış birkaç broşürü de tutuşturmuştu. Hareket'i tanıdığı zaman bunun ona kesinlikle ters gelmeyeceğini söylemişti Flor, özellikle de Sebastian'la ilgili hikâyeden sonra. Okuduktan sonra onları Flor'a geri vermesi gerekiyordu.

Arabaya bindiğinde el çantasını kendisine bastırdı ve sonra hemen yanına koydu, Flor kapıda durmuş ona el sallıyordu. Motoru çalıştırdı ve arabayı Avenida yoluna doğru sürdü. Köşede bir devriye arabasının durduğunu gördüğünde, gecenin içinde evine doğru yol alıyordu.

Kalbi yerinden oynadı; ani bir sıcak dalgası tüm vücudunu sardı. Direksiyonu daha sıkı kavrayıp hızını düşürdü ve onu durdurmamaları için tüm azizlere dua etti. Yanlış bir şey mi yaptım, diye düşündü Lavinia; terden sırılsıklam olmuştu. Ya polis evraklarını istediği zaman çantasındaki broşürleri görürse? Sinirli hali polisin dikkatini çekerse? Etrafına bakmadan yavaşça polislerin yanından geçti. Onu durdurmamışlardı. Yola devam ederken dizlerinin titremesini ve ağlamasını güçlükle bastırdı.

Tekrar tekrar çantasını kavrayıp bir şey olmadığına kesin kanaat getirebilmek için kendisine dokunurken bunun bir oyun olmadığını düşündü.

Lavinia, Felipe'nin şu an kendisini görse ne söyleyeceğini merak etti ve gerginleşerek yeşil ışıkta hızını artırdı; eve gitmek istiyor, sanki tüm kent kendisinin yasal olmayan evraklarla dolaştığını biliyormuş gibi geliyordu.

Eve geldiğinde Felipe'yi televizyonun karşısında uyurken buldu. Ona rastlamayı beklemiyordu. Kısa bir süre önce, her gece boşu boşuna beklemelerden ve kapının çalındığını duyamama korkularından kurtulmak için ona bir anahtar vermişti. Ama Felipe bu anahtarı ilk kez bugün kullanıyordu. Lavinia onu uyandırmamak için yavaş hareket ediyordu; kâğıtları saklamak için uygun bir yer bulma düşüncesiyle yatak odasına doğru seğirtti.

Çevresine baktığında bakışları giysi dolabının üzerindeki tozlu bebeğe takıldı. Çocukluğunun hiçbir işe yaramayan kalıntısına. Sevgili bebeğinin bir kalbi olmadığını, aksine içinin oyuk ve boş olduğunu keşfedişinin getirdiği o büyük şaşkınlık anını hâlâ çok iyi anımsıyordu.

Bebeği aşağı indirip kafasını yerinden çıkardı, kâğıtları onun oyuk göğsüne saklayıp başını tekrar yerine taktı.

Televizyonun beyaz ışığıyla dolu, Felipe'nin yatağında uyuduğu diğer odaya geçti. Ona baktı. Tıpkı devrilmiş bir heykel gibi görünüyordu.

Yastıkları arkasına koyarak uzandı ve onu böyle izlemenin keyfini çıkardı. Televizyon son haberleri gösteriyordu; Büyük General campesinolar için sözüm ona bir reform hakkında bilgi veriyordu. Taşrada devrim yapmaktan söz ediyordu. Büyük General'in

bu sözcüğün anlamını gasp etmesi, zorla ele geçirme, kimyasal olarak temizleme deneyiydi. Çirkin, şişman, tıknaz, beyaz tenli, siyah saçlı, özenle parlatılmış dişleriyle yapay bir tavırla gülümseyen, ince elli bir adamdı. Gücünün bilinciyle, iyi huylu bir uyuşuklukla hareket ediyordu; çevresindeki bakanlar boyun eğen, yapay bir tavırla ve yüzlerini buruşturarak gülümsüyordu.

Kentin çeşitli kesimlerinde yapılan toplantılardan, caddelerde yanan otobüslerden hiç söz edilmiyordu.

Lavinia bebeğin karnına doldurduğu kâğıtları düşündü. Felipe'ye baktı. Ona bundan söz etmemeye karar verdi. Onu kendi kararlarının alanına sokmayacak, her ne kadar bu kadınlar tarihinin bir parçası ise de, onun kendisine yaptığı gibi dipnotlara, yaşamının bir kilit noktasında dahi ortaya çıkmayacak olan o masum bilgisizliğe onu mahkûm edecekti. Çünkü o olmadan şu anda duyduğu kuşkuyu, taşıdığı soruları beslemeyeceği doğru olsa da, tüm bunların Felipe için kaçınılmaz bir olay, günlük yaşamın kendisi için daha fazla bir sonuç getirmemesi gereken kolay bir değişimi olduğu açıktı.

İstemeden de olsa Felipe onu başka bir gerçekliğin eşiğine getirmişti ve şimdi onu yine öte tarafa geçirmeye uğraşıyordu.

Senin sorunun Felipe değil, demişti Flor. Şimdi salt bu yüzden kendi kararını yine kendisi vermeliydi.

Neler düşünüyorum ben böyle, diye sordu kendi kendisine anlayışsızın, şoka uğramışçasına. Bu nasıl bir ortaklıktı? Söz konusu olan sadece daha fazla bilgi sahibi olmak, diyerek kendi kendini yatıştırdı, ancak tamamıyla da sakinleşememişti.

Felipe hâlâ uyuyordu. Lavinia, dalgın dalgın gece rüzgârının kımıldattığı portakal ağacına baktı. Bebeğin kalbinden, kâğıtlar önüne akın ediyor, evin sessiz havasında yüzüyorlardı.

Bana bakıyordu. Gözlerinde, ciğerlerinde ve bağırsaklarında kavganın kararlı gücünü hissediyordum. Rüzgâr beni bir ileri, bir geri sallıyordu. Yakında yağmur yağacak. Toprak, yağmur kokusunun anısını serbest bırakmaya başladı; suları koruyan Quiote-Tlâloc'u çağırıyor.

Artık, bu ülkeye yerleşmek için Ticomega ve Maguatega'dan geçerek sömürüden kaçan ve buraya gelen atalarının da benim ya-

şadığım meyve ve bitkilerde bulunduklarına inanıyorum. Belki de yankılara yerleşen onlardan biriydi; belki de onlardan biri benim içimde yaşıyor, bana evimi terk ettiriyor, Yarince'nin tarafında savaşmam için beni dağlara götürüyor.

Yaşam sürekli kendini yeniliyor.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Lavinia, cumartesi gününün sıcağında uyandı. Yakında yağmur yağacağını düşündü ve yağmur mevsiminin serinliğini, bulutlu sabahları, bulutlu günlerin rahatlığını özledi.

Felipe çoktan gitmişti. Komodinin üzerinde bir kâğıt buldu:

"Seni uyandırmak istemedim. Öpüyorum Felipe."

Lavinia yatağa, onun yanına geldiğinde kısa bir süre için gözlerini açıp ayakkabılarını çıkarmış, ancak hemen Lavinia'ya dönük olarak, can sıkıcı bir koca gibi uyuyakalmıştı.

Lavinia gerindi ve bacaklarını çarşafların serin uçlarına uzattı. Kâğıtları okumalıyım, diye aklından geçirdi. Bu sabah Sara'yla kahvaltı etmeseler daha iyi olacaktı. Lavinia kendisini evde kalmaya zorladı. Arkadaşını arayıp acil bir işi yerine getirmesi gerektiğini söyledi. Yine ustalıkla yalan söylemişti. Sara anlayışlı davranmış ve onu özür dilemekten kurtarmıştı.

Bebeğin kafasını yerinden çıkarıp kâğıtları içinden aldıktan sonra duş almadan sadece portakal suyu, kahve ve bir dilim ekmekle yatakta rahat bir kahvaltı yaptı.

Son kitapçığı elinden bıraktığında saat ikiyi çeyrek geçiyordu. Gizli, kötü basılmış ve kaba çizimlerle donatılmış broşürler yatağın üzerinde siyah beyaz böcekler gibi dağınık bir şekilde duruyordu.

Gözlerini kapayıp arkasına yaslandı. Hiçbir şeyin yeniden biçimlendiremeyeceği dünyayı yeniden yaratmanın düşü kurulabilir miydi? Daha kötü, diye düşündü; bir hiçlikten daha kötü. Bir çöplükten, çöp ve hurdayla dolu bir yıkıntıdan yeni bir dünya yaratmak mı? Yeryüzünde bu dünyayı böylesine bir enerjiyle yeniden keşfeden insanların bulunması haklı ve mantıklı mıydı? Hüznün nedenlerini bu denli açık olarak tanımlayan ve umudu Hareket'in programında olduğu gibi madde madde nitelendiren insanlar? Ulaşılamayacak olan bütün şeylerden, ulaşılabileceğine tam bir güvenle inanılarak söz edilmiş program. Okuma yazma kursları, herkese ücretsiz, kaliteli sağlık hizmeti, herkese ev, taşra reformu

(Büyük Generalin televizyon şovuna benzemeyen gerçek reform), kadının kurtuluşu (Peki ya Felipe gibi devrimci, ama buna karşın şovenist olan erkeklere ne olacak, diye düşünmeden edemedi), yolsuzlukların, diktatörlüğün sonu... Her şey kötü bir filmin bitmesi gibi geçecek ve ışıklar yanacaktı; onların istedikleri işte buydu: ışıkları yakmak. Ve broşürlerde de aynen böyle yazıyordu: "Karanlığın sonu; diktatörlüğün uzun gecesinden uyanış". Işıkları yakmak ve daha fazlası, bal ve süt nehri -İncil vari bu dil hoşuna gitmişti- daha iyi bir dünyanın ütopyası. Sonra bu yeni Don Kişotlar'ın kuralları, tüzükleri, sayısız görevler ve az tanınan haklar... Liberal, kardeşçe duyguları olan, eleştirel ve sorumluluğunun bilincinde yeni bir insanın, sevgi taraftarının, acı çekip kendinden aşağı insanlarla düşüp kalkmaya hazır olan birinin statüleri. Umut taşıyan bir mesaj için çarmıha gerilmeye hazır olan ama birbirlerini yarı yolda bırakmaya niyetli olmayan çağdaş İsa figürleri, diye düşündü Lavinia. Muhbirler için kurşuna dizmeye dek varan ağır cezalar vardı. (Ya bunu gerçekten yapıyorlarsa?)

Bununla birlikte büyük çoğunluğun umutlarını ve gereksinimlerini unutmak ne kadar da kolaydı! Burada evde, yastıkların, bitkilerin ve müziğin arasında, arkadaşlarla diskotekte, Felipe'yle yatakta; sabahları soğutulmuş ya da ısıtılmış ofiste. Kaç kişi bu şekilde davranıyordu! Bütün arkadaşları bunu yapıyordu. Her tarafa yayılmış olan yoksulluk, kulüplerdeki ve şık restoranlardaki kristal avizelerin ışıltısına, Sara'nın kolay ve tatlı yaşantısına, anne babasının yorucu sosyete yaşamına ket vurmuyordu.

İçinde doğduğu bu aldatıcı hayal dünyasının ya da sadece otomobil penceresinden gördüğü diğer gerçek dünya lehine karar verip vermemek onun elindeydi. Tozlu caddeleriyle baraka semtinin önünden geçip giderken bakışlarını ufuktaki yüce bulutlara ve deniz kıyısındaki volkan silsilelerine doğru kaldırmak... Kaç insan sanki tüm bunlardan haberi yokmuşçasına kendisine karşı böyle davranıyor ve eşitsizliği yaşamın ezeli kanunu olarak görüyordu.

Kendisiyle daha ne kadar süre küskün kalacağını sordu Lavinia kendine. Romantik düşüncelerini defedemeyeceğini anlaması artık daha iyi olurdu. Düş kurmanın da hoşuna gittiği doğruydu. Çocukluğundan, Jules Verne günlerinden bu yana düş kurardı. Daha

iyi bir dünyanın düşünü kurmanın neresi yanlıştı? Bu sadece "compañero" olma, bir romanın duygusal kadın kahramanı gibi birtakım komplolara katılma düşüncesinden kendisini uzak hissetmesini sağlayan mantıklı bir şeydi.

Kendi kendisiyle gerçekleştirdiği -artık kendisine böyle söylüyordu- bu sürekli sorguyu; kor ateşten adalete dönüşen, kitap kahramanlarıyla dolu bir çocukluk, akıl almaz düşler ve kendisini uçmaya davet eden büyükbabasıyla yetişmiş olan mantıklı beniyle diğer beni arasındaki bu gel-gitleri yarmak zorundaydı.

Nasıl da kuşku duyuyor! Konumu buna elverişli. Çok fazla düşünüyor; gözlerinin önündeki sis yoğun. Bizim zamanımızda, savaş patlak verdiğinde, aniden uyanan ve vaktinin çoğunu boş boş oturup boyun eğerek harcadığını fark eden ve hatasını anlayan pek çok kadın vardı.

Ben şanslıydım. Annemin bana gücenmesine karşın benim erkek çocuklarının oyunlarına, ok ve yaya karşı bir zaafım vardı. Annem bunu, Yarince'in adamlarıyla birlikte Taguzgalpa'ya geldiği ve gözlerimizin sonsuza dek birbirine kenetlendiği o akşam öğrenmişti. Ateşin yanı başında beni bekliyordu; yanına yaklaştığımda İspanyollarla olan savaş bittiğinden bu yana yüzüne yerleşen o üzgün bakışla bana baktı. Güçlü elleri mısır buğdayından açtığı hamuru yoğuruyordu.

"Savaşçıların yanındaydın" dedi bana. Sesiyse "Burada değildin, orası kadınlara göre bir yer değil, onlar senin kanını alevlendirdi", demek istiyordu.

"Çok uzaktan gelmişler", diyerek yanıt verdim ona. "Bunlar Caribler. Yok olmayı, her şeyin sona ermesini istemiyorsak başkaldırmamız, savaşmamız gerektiğini; İspanyolların topraklarımızı, denizlerimizi ve altınlarımızı ele geçirmek için bizi katledeceğini; geçmişimizi, tanrılarımızı yok edeceğini söylüyorlar. Birçok erkek yarın onlarla birlikte savaşa gidecek. Bu eski kavgayı ve küskünlüğü gömüp beyaz adamlara karşı birleşeceğiz. Ben de gitmek istiyorum."

"Sana savaş alanının kadınlara göre bir yer olmadığını söyledim. Senin göbek bağın bu ocak ateşinin külleri altında. Senin yerin burası. Gücün burada."

"Kumandan Yarince beni de götüreceğini söyledi."

"Evet", dedi annem sadece. "Meydanda onun sana nasıl baktığını gördüm. Senin de ona nasıl baktığını gördüm."

Gözlerimi yere indirdim. Annemin kalbinden hiçbir şey gizlenmiyordu.

"Zaten kadınlar hep erkekleri takip eder", diyerek devam etti annem. "Bu bir beddua değil. Eğer seni seviyorsa babanla törenleri görüşür, armağanlarını sunar ve kabilesinin hayır duasını alır."

"Savaştayız. Artık bunların hiçbiri mümkün değil. Yarın sabah şafak sökerken yola çıkmalıyız. Beni lanetleme, anne. Bana hayır dualarını ver", dedim ve önünde diz çöktüm.

"Seni içgüdülerinden başka hiçbir şey yönetmiyor", diye yanıtladı. "İtzâ, bana İspanyolları lanetlemekten başka nedenler de göstermen mümkün mü?"

"Geriye sadece iki olasılık kalıyor, anne." Ayağa kalktım. "Ya onları lanetlemek ya da onlarla savaşmak. Gitmeliyim; ama sadece Yarince'den ötürü değil. Ok ve yay kullanabiliyorum. İçinde yaşadığımız günlerin aldatıcı barışına, olacak şeyleri beklemeye daha fazla dayanamıyorum. Gitmemin benim kaderim olduğunu içimin derinliklerinde duyuyorum."

Ellerini uzatıp mısır unundan açtığı hamurdan beyaza bulanmış avuçlarına bakışı hâlâ aklımda. Ellerini kaldırdı ve tekrar indirdi. Başını eğdi ve böylece bana daha fazla konuşmak istemediğini belirtti. Bana tekrar diz çöktürüp yaratıcılarımız Tamagastad ve Cipatonal'e seslendi, dinsel törenle onun adına takdis edildiğim Quiole - Tlâloc'u da çağırdı.

Onu kapıdan yansıyan ışıkta, güçlü bir volkan gibi hâlâ hayal meyal görüyorum. Yolculuğumun sabahı kuru bir dala benzeyen, yukarı kaldırdığı eliyle beni yolcu edişini.

Tek kuşkum oydu. Bana sevgiyi öğreten o.

Telefon çalıyordu.

"Evet, buyurun. Kim arıyor?" dedi Lavinia.

"Lavinia?"

"Evet, benim", diye yanıtladı. Hattın öbür ucundaki sesi bir yerlerden tanımasına rağmen çıkaramamıştı.

"Lavinia, benim, Sebastian."

Sebastian'ın adı onu aniden yatağındaki karışıklığa geri döndürmüştü. Sebastian ondan ne istiyordu? Ne olmuştu?

"Felipe sende mi?"

Kalbi hızla çarpmaya başlamıştı. Hayır, Felipe onda değildi, işe gitmişti, kendisine sadece bir not bırakmıştı.

"İşe mi? Cumartesi günü mü? Bir saat önce buluşup birlikte bira içmeye gidecektik!" dedi Sebastian, sesi neşeli çıkıyordu.

Felipe, Sebastian'ı bekletmiş miydi? Lavinia korkudan deliye dönmüştü.

"Ama bana çalışması gerektiğini bildiren bir not bırakmış", diye ısrar etti Lavinia; Sebastian'ın sesinin tasasız çıkmasına özen gösterdiğini fark etmemişti. Kafasında korkunç düşünceler oluşmaya başlamıştı. Sebastian'ın telefonda niçin güldüğünü, bugün bile işe gitmesi gereken Felipe'yi niçin iğnelediğini anlayamamıştı. Gerçekten de hafta içi yeteri kadar çalışıyorlardı!

Lavinia yavaş yavaş normal bir sohbete girmesi gerektiğini kavramaya başlıyordu. Yapamadı. Sözcükler ağzından dökülmek istemiyordu.

Sebastian en sonunda durumu anlamıştı.

"Hemen heyecana kapılma", dedi. "En iyisi beni almaya gel. Merkez hastanesinin önündeki telefon kulübesindeyim. O zaman rahat rahat konuşabiliriz. On dakikaya dek seni bekliyorum. Güneşte çok fazla kalamayacağımı unutma" diyerek alaycı bir tavırla ekledi.

Ahizeyi yerine koyduğunda Lavinia'nın bacakları titriyordu. Şiddet ve yıkım görüntüleri mide çukurunun ortasına saplanıyor, gözlerine yaşlar doluyordu.

"Şimdi düşünmemeliyim" dedi kendi kendine vurarak. Öldürülmüş cesetlerin fotoğraflarıyla dolu bir gazetenin hayalini kafasından atamadan, hızla ayağa kalktı ve bir önceki gün giydiği giysileri üzerine geçirdi. "Sakinleşmeliyim" dedi kendi kendine, saçlarını tarayıp çantasını ve anahtarlarını alarak arabaya doğru giderken.

Motoru çalıştırırken şu ana dek onunla avunduğu, Felipe'nin gecikmesinin en son nedeni olabileceği şeyi, trafiğe takılma olasılığını reddederken gizli ilişkilerin en önemli noktası olan dakik-

likle ilgili pasajı düşündü. Bunu güvenlik önlemlerinde okumuştu: Bekleme süresi on beş dakikayı aşmamalı. Oysa Sebastian, Felipe'yi bir saatten fazla beklemişti...

Cumartesi gününe özgü boş yollar hızlı araba kullanmaya olanak tanıyordu. Soluğunun ritmik sesi korku dolu sessizliği bölen tek şeydi.

Sebastian'ın koltuğunun altında gazetesi, başında kasketiyle köşede durduğunu gördü. Şişman, beyaz önlüklü manav kadınla sakin sakin sohbet ediyordu. Kaldırım, paket ve torba taşıyan yayalarla doluydu. Hastanede ziyaret saatiydi.

Kaldırıma yanaştı ve "Sebastian", diye bağırdı. Bu bölgede korna çalmak yasaktı.

Sebastian başını kaldırdı, kadınla çabucak vedalaşıp ciddi, kızgın bir yüzle arabaya bindi.

"Bunu bir daha yapma", dedi koltuğa otururken.

"Neyi?" diye sordu Lavinia şaşırarak; bir an Felipe için duyduğu korkuyu unutmuştu.

"Beni caddede, halka açık yerlerde bu isimle çağırmayı. Adımın gerçekten bu olup olmadığını bilmiyorsun."

Takma adlardan söz edilen broşürleri anımsadı. O halde Sebastian'ın adı Sebastian değildi! Bu sadece bir takma addı. Ve belki de Flor'un adı da Flor değildi. Felipe, Felipe değildi... Kimbilir, belki de yarın gazetedeki fotoğrafın altında Felipe'nin adının Ernesto ya da Jose olduğunu okuyacaktı. Tüm bunlar ona nasıl da yabancıydı! Kendimi bütün bu olanlara uyduramıyorum, diye düşündü endişeyle.

"Affedersin" dedi "o halde Felipe'nin adı da bu değil, öyle değil mi"?

"Hayır, onun adı gerçekten Felipe", diyerek yanıtladı Sebastian. "Onun adı legal."

Lavinia'nın da okuduğu gibi "legal"ler ve "illegaller vardı. Sebastian'a arabayı eve sürüp sürmemesi gerektiğini sordu. Sebastian başını salladı, endişeli görünüyordu.

"Ne dersin kötü bir şey olmuş olabilir mi?" diye sordu Lavinia.

"Bilmiyorum, bilmiyorum" diye yanıtladı Sebastian. "Bu çok

tuhaf; Felipe her zaman çok dakiktir. Bu yüzden ona ne olmuş olabileceğini bilmiyorum. Şimdi senin evine gidip bir saat daha bekleyelim. Eğer hâlâ gelmemiş olursa sana ne yapacağımızı söylerim. Şimdi sakinleşmeye çalış" dedi ve Lavinia'nın koluna hafifçe dokundu.

Lavinia dikkatini araba kullanmaya yöneltip -Dikkatli ol ki polis bizi herhangi bir aptallığından ötürü durdurmasın, demişti Sebastian- onun endişesini görmezlikten gelirken, Sebastian sakin bir ses tonuyla konuşmaya başlamıştı.

Korkuyu kontrol altında tutmanın, yuları salmamanın önemli olduğunu söylüyordu; yer altında saklandığı yılları ancak bu şekilde atlatabilmişti, iyimser olmalı, inancını yitirmemeli, umudunu korumalıydı. Biz böyle idare ediyoruz, diye de ekledi. Korkusunu iyi anlıyordu. Korku dolu bekleyişi bilirdi. "Bu maksatla saklanılan yerde kımıltısız davranır insan" dedi. "Ya da gizli bir yerden diğerine giderken hippi ya da bir ev ziyareti yapan doktor gibi kılık değiştirilir. Bazı kılıkların bana ne denli yakıştığını görmelisin" diyerek onu güldürmeye çalıştı. Ona korkmaması gerektiğini söylemek istemiyordu; tersine sadece sakin olmaya çalışması gerektiğini söylüyordu. Bu gibi duygulardan en az diğerleri kadar kaçınılmalıydı. Savunma mekanizmalarının onu duygusuzlaştırmaması, soğuk, mekanik davranan bir varlık haline getirmemesi önemliydi. Her ne kadar duyarlılığım korumak pahalıya patlarsa da, sürekli ölüm tehlikesi onu yaralanmaz bir varlığa dönüştüremezdi. Bununla birlikte günlük, olağan duygulardan uzaklaşmamak önemliydi; "bu halktan, insanlardan uzaklaşmaya benzer" dedi.

Lavinia onu sessizce dinliyordu. Sebastian, onunla çoktan bir companero olmuş gibi konuşmaya kararlı görünüyordu. Ama o bir companero değildi. Acı çekmek istemiyordu. Felipe'nin öldürülmesini istemiyordu. Felipe'nin başına bir şey gelirse onlardan nefret edeceğini düşündü. Ondan, Flor'dan ve sanki hiçbir şey ifade etmiyorlarmışçasına yaşamlarını heba eden, onların böyle hayalperest olmalarını sağlayan tüm hareketten nefret ederdi.

Eve yaklaşıyorlardı. Sebastian ona evin çevresinde birkaç tur atıp ondan sonra arabayı garaja park etmesini emretti. Hiç kimsenin onları izlemediğine emin olmak zorundaydılar.

Sebastian'a daha onun evinde ve Lavinia'nın onlara ait olmayı arzuladığı o son gün duyduğu aynı yakınlığa benzer bir yakınlık duygusuna ve fedakarlığa karşı hiddetli bir isyan duyarak, onun talimatlarına uydu.

Bütün yol boyunca, kendi kendisiyle çelişip İnes Halası'nın dua ettiği tüm azizlere dua ederek evin kapısını açtığında Felipe'yle karşılaşmayı umdu. Anahtarı kilidin içinde döndürürken gözlerini kapadı ve kapıyı yeniden açtığında onu portakal ağacının yarı gölgesindeki terasta otururken göreceğini düşündü.

Ama bahçe kapısı tıpkı bıraktığı gibiydi. Ev yine sessizdi. Eşyalar kımıltısızdı. Gölgede hiç kimse beklemiyordu.

İçeri girdiler. Banyoya giderken Sebastian'a oturmasını söyledi.

Duyduğu korku yüzünden yaşaran gözlerini Sebastian'ın görmesini istemiyor, ağlama isteğini kontrol altında tutmaya çalışıyordu. Bir histeri krizinin eşiğinde olduğunu hissediyor, caddeye koşup Felipe'yi arama dürtüsünü duyuyordu. Eğer Sebastian orada olmasaydı kesinlikle Avenida'yı boydan boya dolaşıp her yerde Felipe'yi aramak üzere evden dışarı çıkardı.

Yüzünü yıkadıktan sonra banyodan çıktı. Ağlamamıştı. Ağlamaya başlayınca bunu kolay kolay durduramaz, bu da onun Sebastian'ın söylediği şey yüzünden ezilip büzülmesine yol açardı.

Haksız serzenişler yüzünden ağlamaktan korkuyordu. Susadığı ve bir bardak su içmek istediği bahanesiyle mutfağa gitti.

Sebastian'ın oturma odasından "Bana da bir bardak su getir" dediğini duydu.

Bardaklarla geri döndü ve onları masanın üzerine koydu.

"Otur", dedi Sebastian, "Felipe bir yerlere takılmış olmalı. Bu gecikme onun ölmüş ya da tutuklanmış olduğunu göstermez". Lavinia başını salladı ve oturdu. Yapacak bir şeyler olup olmadığını, kime telefon edip Felipe'den bir haber alabileceğini düşündü.

Sebastian'ın "Radyoyu getir", dediğini işitti, "belki haberlerde çıkar".

Radyoyu odanın ortasındaki masanın ortasına koydu. Her zaman bölücü eylemler hakkında yayın yapan resmi radyo istasyonu Ulusal Radyo, bir caz programı sunuyordu. Duke Ellington, her zaman olduğu gibi trompetini ustaca çalıyordu.

Dışarıdan ara sıra arabalar geçiyor ve onların divana uzanmış olarak koruduklarını sessizliklerini bozuyordu.

Çevresi olan arkadaşlar, diye düşündü. Anne ve babasının ahbabı olan biri aklına gelmişti. Noellerde hep pahalı, fevkalade armağanlar, alarmlı radyolar, üzerine dijital saat monte edilmiş tükenmez kalemler gönderirdi. Bu adam kesinlikle bir şeyler yapabilir, diye düşündü. Hükümetle iş görürdü ve ayrıca Büyük General'in iyi bir dostuydu. Ama bunu nasıl yapmalıydı? Bu anne ve babasını arayıp onlara bazı şeyleri anlatmasını gerektirirdi. Bu fikri de aklından çıkardı. Annesi bu insanlarla yapacak hiçbir şeyi olmadığını söylerdi.

Peki ya Julian, diye düşündü ve bunun üzerinde durdu. Belki Julian'ın tanıdığı birileri vardı. Felipe ve Julian birbirlerini severlerdi. Ayrıca Julian'ın bu işe sırdaş olduğunu da tahmin ediyordu. Felipe'nin iş saatleri sırasında esrarengiz kaçamakları çoğalmca onu odasına çağırırdı.

"Bazen beni kuşkuya düşürüyor" demişti Felipe, gençliğinden bu yana tanıdığı Julian'dan söz ederken. O zamanlar ara sıra şehirdeki akrabalarını ziyarete giderdi. Bir kadınla olan ilk macerasını Julian'la birlikte yaşamıştı. Arka arkaya "Moulin Rouge"un Lavinia'ın hep belirgin bir merakla caddeden baktığı yüksek duvarlı ve kırmızı ışıklandırmalı bir genelevin yarı karanlık odasına girmişlerdi.

Felipe kendisine odadaki küf kokusunu, Julian odaya girdiğinde üzerine bir şeyler geçirmiş olan kadını olanca canlılığıyla anlatmıştı. Genç, çekici bir kadındı. Pantolonunun düğmelerini iliklerken kadının eğlenerek onu izlediğini görmüş, böylece kendisini çok eski bir gücün sahibi olarak gördüğünü anlama şansına ermişti. Kadın ona, bir deftere ilk karalamalarını yapan bir çocuğa bakar gibi bakmıştı. Felipe genelevdeki kadınların hep üzgün ve perişan göründüklerini düşünmüştü ama Terencia'nın pırıl pırıl bir gülümsemesi vardı ve sadece bu işten keyif alınması gerektiğini söylemişti. Kadının üzerine çıkıp bir kadının bacakları arasında yatıyor olduğunu düşünüp cinselliğinin bir örümcek ağı gibi ıslak, sıcak bir tünelle kuşatılmış olduğunu hissederken hemen boşalmış ve aynı anda kadının ne denli gerildiğini, sinirlendiğini, saklamaya çalıştığı bir öfkeyle homurdandığını fark etmişti.

Lavinia'ya kadının ona "Şimdi bu işin nasıl olduğunu biliyorsun, artık kendini gerçek bir erkek gibi hissedebilirsin" dediğini, kendi kendisinden utandığını ve her ne kadar bu, erkek olmanın üzücü bir tarzı olsa da, genelevden daha bir gururlu, daha bir yetişkin olarak çıktığını anlatmıştı.

Julian birşeyler yapabilir, diye düşündü Lavinia.

"Felipe'nin bir arkadaşı var, ofisteki şefi Julian. Belki o bir şeyleri ortaya çıkarabilir", dedi radyoda haberleri bulmaya çalışan Sebastian'a bakarak.

"Gerçekten gerekli olmadan önce şüpheleri uyandırmak, arının yuvasına kazık sokmak doğru değil", diye yanıtladı. "Bu gibi işlerde aceleci davranmamak lazım. Bu çok tehlikeli... Haberlerde bir şey yok", dedi. Yeniden Duke Ellington konserini veren Ulusal Radyo'yu açtı. "Bu zenci iyi çalıyor, trompette bir numara derim ben. Müzikten hoşlanır mısın" diyerek Lavinia'ya döndü.

Dikkatimi dağıtmaya çalışıyor, diye düşündü Lavinia ve başını sallayarak onayladı.

"Bu günlerde şu filmi gördün mü? Adı neydi o filmin?"

"Woodstock'u?" diyerek yeniden sordu Sebastian.

"Evet" dedi. "Felipe'yle birlikte".

"Ya, o sendin öyleyse... Felipe bana filmi hoşlandığı bir kadınla beraber izlediğini anlatmıştı. Aşağı yukarı iki ay kadar önce, öyle değil mi? O kadının sen olduğunu düşünebilmeliydim. Ne kadar zamandır birliktesiniz?"

"Sen vurulmadan kısa bir süre öncesinden bu yana."

"O zaman benim yaralanmam şahitlik günü gibi bir şey?" diyerek sırıttı Sebastian ve bu arada iyileşmiş olan kolunu tuttu. Yara izini gizlemek için uzun kollu bir gömlek giymişti.

"Evet", dedi Lavinia, "Tamı tamına, nerdeyse, senin yaralanmandan önce ve sonra olmak üzere yaşamımın ikiye ayrıldığı söylenebilir."

"Ne şeref" diyerek ona takıldı Sebastian "Ben sadece kaçak bir ziyaretçiydim".

"Hayır" diye yanıtladı Lavinia kuvvetle "öyle değildin. O günden beri yaşamımı sorguluyorum, o günden beri şüphe duyuyorum".

"Ne için şüphe duyuyorsun?" diye sordu Sebastian.

"Tam olarak bilmiyorum... Şaşkına döndüm. Kimi zaman bu kadar cesur olmanızdan dolayı sizden nefret ediyorum. Ama sonra yeniden sizin gibi olmak istiyorum. Kendi isyanım olarak düşündüğüm şey bana gülünç geliyor. Kim olduğunuza, nereye gittiğinize o kadar emin, o kadar kararlı görünüyorsunuz ki... Bu işe bulaştırılmaktan korkuyorum. Bu bana göre değil. Ben sizinle aynı hamurdan değilim."

"İnsan o hamurdan ya da bu hamurdan değildir" diyerek yanıtladı Sebastian. "insan kendi kendisini yaratır. Ve sana gelince, sen de pekâlâ bu işe bulaşmış görünüyorsun" dedi Sebastian açıkça bir parça alay da taşıyan bir gülümsemeyle.

"Temelde işe bütünüyle kendi isyanınla başlayıp başlamamış olman bir şey değiştirmiyor. Birçoklarında ilk adım budur. Her ne kadar bunu istese de Faguas'ta insan, gözlerini sonsuza dek kapalı tutamıyor. Görmezlikten gelmek istedikçe şiddet seni arayıp buluyor. Burada hepimizin içinde, adeta ulusal bir pay gibi şiddet var. Ve insan karşı koymazsa bundan da payını alıyor ya da sen kendin almasan bile diğerleri paylarını alıyor... Ve bu noktada bilinçli olmanın öyküsü başlıyor. Çünkü başkalarının bu şiddetten pay almasına izin verildiğinde ister istemez karmaşık durumlarla karşı karşıya kalınıyor."

Duke Ellington solo konserini bitirmiş, son nota havada asılı kalmıştı. Sebastian haklıydı. Çoktan karar verilmiş bir olguya şüpheyle yaklaşıyordu. Çünkü her ne kadar bir kararın eşiğinde olduğunu düşünse de, bir olayda yer almanın tüm korkularını yaşıyordu. Şiddet çoktan içine sızmıştı. "Dün Flor'daydım" dedi Lavinia "Bana Hareket'le ilgili bir dizi bilgi verdi. Bugün onları okudum".

Sebastian şaşırmış görünüyordu. Lavinia kendi kendine Flor'un bundan zarar görüp görmeyeceğini sordu.

"Bu hareket üzerinde ilk kez olarak bir şeyler okuyuşun mu?" diye sordu Sebastian.

"Evet" diye yanıtladı Lavinia.

Sohbet, kaçınılmaz bir şekilde dönüp dolaşıp Felipe'ye geliyordu. Sebastian Felipe'nin ona en azından Hareket'in yazılarını tanıtmamış olmasını anlamıyordu.

"Onun normal bir yaşama gereksinmesini anlayabiliyorum", dedi Lavinia ve saate baktı. Kırk beş dakika geçmişti. Saatin acımasız göstergesinden başka bir şeye yoğunlaşmak giderek zorlaşıyordu.

Sebastian, konuşmasına birdenbire ara verdiğinde "com-pone-ro'ların sorunları" üzerinde bir şeyler anlatıyordu. Kulak kabartan bir hayvan gibi başını kaldırdı. Yaklaşan adımları, uzun gece bekleyişlerinden sonra iyice tanıdık olan adımları, hızla asfaltı döven topuk seslerini Lavinia da duymuştu. Anahtar kilidin içinde dönüp Felipe sağlıklı, cesur ve ansızın karşılaştığı parlak ışık yüzünden gözlerini kırpıştırarak oturma odasında görünene dek hareketsiz kaldı.

Hiçbir şey anlamadan Lavinia ve Sebastian'a baktı.

"Burada ne arıyorsun" diye sordu Sebastian'a.

Sanki Lavinia orada değilmişçesine ona baktı. Lavinia hiç sesini çıkarmıyor, onun böyle aniden ortaya çıkmasından ötürü sakinleşemiyordu.

"Söz verdiğin saatte sen kendin gelmezken" dedi Sebastian, Felipe'nin ses tonuna açıkça öfkelendiğini belli ederek, "bir de bunu bana mı soruyorsun. Bir saat seni bekledim, sonra burada olabileceğini düşündüğüm için Lavinia'yı aradım; ama senden hiçbir iz yoktu... Artık bir şeyler olduğunu düşünmeye başlamıştık!"

"Ama ben oradaydım", diye bağırdı Felipe. "Hem de kararlaştırılan saatte! Ben de seni bekledim. Aynı endişeyi ben de duydum. Sonra başına bir şey gelmiş olabileceğini düşündüğüm için birçok gidip gelmeden sonra buraya döndüm."

Her iki erkek içlerinden kimin haklı kimin yanlış davranmış olduğu konusunda hareketli bir tartışmaya girdiler. Nerede buluşmaları gerektiği bir türlü açığa çıkmıyordu. Felipe, parkın köşesinde diyor, Sebastian hastanenin giriş kapısı diyerek ısrar ediyordu. Lavinia hem gülüp hem de ağlayarak kendini kaybetmişti.

Küçük bir yanılsamayla dünya tersine dönmüştü. İşte yaşam da böyle uçurumun kenarındaydı. Biri yanılır, geç kalır ve ölümün kokusu her soluğa işlerdi. Ama Felipe yaşıyordu. Gazetelerde hiçbir resim çıkmayacaktı.

İkisi hâlâ Sebastian'ın bir kuryeyle gönderdiği haberi tartışıyordu. "Parkın köşesinde yazdığına eminim. Yazık ki kâğıdı yaktım." dedi, Felipe. Yavaş yavaş sakinleşti, sonunda güldüler, birbirlerine sarıldılar ve "Tanrıya şükürler olsun, ne dehşetti ama Lavinia'ya bak, zavallı, gel onu kollarına al", diyerek şakalaştılar.

Saatler sonra Lavinia, Felipe'ye sokulmuş yatıyor ve uyuyamıyordu.

Uzun bekleyişten, karışıklığın yarı yarıya aydınlatılmasından sonra Felipe, Sebastian'ı bırakmak üzere bir kez daha dışarı çıkmak zorunda kalmıştı. Lavinia evde tek başınaydı yine. Kendisini yapayalnız hissettiğinden Felipe'nin geri dönecek olmasının sadece bir hayal olduğunu düşünmüştü. O gelinceye kadar yeniden paniğe kapılmıştı. Birbirlerini uzun uzadıya, şefkatle sevmişlerdi; Lavinia en sonunda olası bir ölüm düşüncesi yüzünden, öpücüklerini ve dokunuşlarını acımasızca kuşatan bu düşünce için ağlayabilmişti. Kendisine, birkaç ay öncesine değin tasasız ve şimdi artık değişmeye başlamış olan, şaşkına dönen, içinde, kimliğini, hedefini ve güvenini hâlâ bulamamış olan kıza ağladı. Sevginin karşısındaki değersizliğine, şiddetin yıkıcılığına, daha fazla kaçamayacağı sorumluluğuna ağladı. Önceden hiçbir uyaran olmaksızın, sanki vücudu kafa üstü bir girdaba yuvarlanmışçasma, karnında bir çocuk taşıma isteği duydu. Ümitsizliğin verdiği o olağanüstü güçle birlikte yaşamında ilk defa olmak üzere bunu istiyor, Felipe'yi içinde tutmayı, Felipe'nin içinde çiçeklenmesini, kanında çoğalmasını arzu ediyordu.

Uyuyamadan yorgun düşmüştü; kendini bu hayvansal içgüdüye göre, yine kendisi tarafından ele geçirilmiş ve hayalinde öylesine belirgin gördüğü çocuğun görüntüsünün oluştuğu mantığının üzerine bir set çekilmiş olduğunu hissediyordu. Ona göre annelik, her zaman, belirsiz bir geleceğin belirsiz bir olayı olmuştu. Şimdi yaşamı değişip geliştikçe bu düşünce daha da belirsizleşiyordu. Gün geçtikçe yaşamı önceden tahmin edilemeyen olaylara daha da teslim olur gibiydi. Sabah ve akşam belirsiz ülkeler; kayıp ve ölüm günlük eşlik edenlerdi. Bu durumda geriye üreme isteğinden vazgeçmekten başka bir seçenek kalmıyordu. Bu türlü bir belirsizliğe bir çocuk ayak uyduramazdı. Bunu düşünmek kesinlikle uygunsuzdu. Bu fikirden vazgeçmeliydi.

Karnı ağrımaya başlamıştı. Ağrısı yavaş yavaş öfkeye, ilişkileri izin vermediği için asla yaşayamayacak olan bir çocuğun görüntüsünden doğan belirsiz bir öfkeye dönüştü.

Çocuk doğurmamakta direniyorduk.

Şiddetli savaşlardan aylar sonra savaşçılarımızdan birçoğu ölmüştü. Yerle bir olmuş köylerimizi, yine efendilere ait olan ülkemizi, arazi sahipleri için köleler gibi çalışmak zorunda kalan halkımızı görüyorduk.

Angarya işler yapmak zorunda kalan ya da gemilerle gönderildikleri yerlerden bir daha asla dönmeyen, annelerinden ayrılmış delikanlılarımızı görüyorduk. İspanyollar yakaladıkları savaşçılarımızı en kötü işkencelere tabi tutuyorlardı. Onları köpeklere parçalattırıyor ya da dört ata bağlayıp yerlerde süründürerek öldürüyorlardı.

Açık ordugâhlarımızdan giderek daha fazla adam firar ediyordu. Kölelik kaderine teslim olmak için karanlıkta sessizce yok oluyorlardı.

İspanyollar tapınaklarımızı yakıp kül ediyor, üzerinde tarihimizin kutsal yazmalarını yaktıkları büyük odun yığınlarını ateşe veriyorlardı. Miras olarak bize sadece delik deşik bir ağ kalıyordu.

Kuzeyin dağlık, ormanlık bölgelerine, volkan silsilelerindeki mağaralara çekilmek zorunda kalmıştık. Oradan ülkenin içine uzanıyor, savaşmaya hazır erkekler arıyor, mızrak, ok ve yay yapıp güç topluyorduk.

Taguzgalpa kadınlarından haber almıştım. Erkekleriyle artık yatmamaya karar vermişlerdi. İspanyollara köle doğurmak istemiyorlardı.

O gece dolunay vardı, gebe kalma gecesiydi. Bunu karnımdaki kasılmalardan, tenimin yumuşaklığından, Yarince'ye duyduğum arzudan anlıyordum.

Kurumuş yaprakların rengindeki büyük bir iguanayla avdan geri dönmüştü Yarince. Ateş yanıyor ve mağarayı kırmızı bir ışıkla aydınlatıyordu. Yemekten sonra yanıma geldi. Kalçamı okşadı. Ateşin ışığında gözlerinin nasıl parladığını görüyordum.

Elini kendimden uzaklaştırıp mağaranın derinliklerine doğru yöneldim. Beni izledi; bunun sadece bana duyduğu arzuyu körük-

lendirmeye yarayan bir oyun olduğunu düşünüyordu. Beni öptü; öpücüklerinin benim dudaklarımda baldan yapılan bir içkiye dönüştüğünü biliyordu. Öpücükleri beni sarhoş ediyordu.

Onu öptüm, içimde buharlaşan göllerin suyu gibi, yumuşak sahnelerin, bir gecelik olmayan düşlerin, bir çocuğun; asi, yenilmez, soyumuzu devam ettirecek, bize benzeyecek, bizim karışımımız olacak bir savaşçının hayali yükseliyordu.

Dudaklarım ona yenilmeden önce kendimi geri çektim.

"Hayır, Yarince. Hayır", dedim ona. Ve ardından bir kez daha "Hayır" deyip ona Taguzgalpa kadınlarından, kendi kabilemin kadınlarından söz ettim. Kölelik, kentlerin ve gemilerin yapımı için çocuk istemiyorduk biz. Cesur birer savaşçı olur olmaz köpekler tarafından parçalanacak olan çocuklar.

Bakışları bir delinin bakışlarını andırıyordu. Kendini geri çekti. Bana korkunç bir hayalet görmüş gibi bakıyordu. Sonra dışarı koştu; artık bir sessizlik hüküm sürüyordu. Sadece ateşte yanarak ölen dalların çıtırtısı duyuluyordu.

Ardından erkeğimin bir kurt gibi uluduğunu işittim. Çok sonra her yanı çalılar tarafından çizilmiş olarak geri geldi.

O gece ağlayarak birbirimize sarıldık ve üzüntünün ağır örtüsüne bürünerek bedenlerimizin arzusunu bastırdık.

Yaşama, üremeye, embriyonlara karşı direniyorduk. Bunu her düşünüşümde köklerimin etrafındaki toprak nasıl da acı veriyor!

Yağmur mu yağıyor yoksa ben mi ağlıyorum, bilmiyorum.

ONUNCU BÖLÜM

Faguas'ta yağmur yağıyordu. Tropikal kış ve yağmur mevsimi başlamıştı. Hafta sonu yaklaşıyordu. Lavinia, geçen pazardan beri Flor'la buluşmayı erteliyordu.

Yazı masasından yağmurun ıslattığı camı görüyordu, damlalar aşağı yuvarlanıyor, küçük nehirler oluşturuyor, birbirleriyle çarpışıyor ve camın yüzeyinde şelaleler olarak şekilleniyorlardı. Yağmur mevsiminde öğleden sonranın kalın göğü, siyah bulutlarla örtünür ve selini öfkeyle boşaltırdı. Toprak, fırtınaların şehvetine teslim olurdu. Gelecek doğumları müjdeleyen keskin bir koku yayılırdı ortalığa. Çevredeki her ayrıntıda yeşilin derinlikleri görülebilirdi. Ağaçlar kalın tepelerini ıslak saçlar gibi sallardı. Bu, kuşların sefahatlerini kutladıkları ve kentin su taşkınları altında doğal görünümünü kaybedip çamura, uçan karıncalara ve akan çatılara uyduğu bir mevsimdi. Yaşlı insanlar romatizmalarından şikâyet ederdi. Fakat sabahları yataklar tazelik, çarşaflar da serinlik hissini verirdi; bedenlerin yattığı yerler sıcacık olurdu.

Bu işi daha fazla erteleyemezdi. Bu daha da korkutucu olurdu. Bu durum işine ket vuruyor, dikkatini dağıtıyordu. Karar veremekten daha kötü bir şey olamazdı. Günlerden perşembeydi. Flor ona hastanedeki telefon numarasını vermişti. Onu aradı. Birbirlerini paydos saatinden sonra görmeyi kararlaştırdılar.

Flor yavaş konuşuyordu. Bitkin görünüyordu; gözlerinin altında derin gölgeler vardı. Hastanedeki işi yorucuydu. Bir sürü insan muayene olmak istiyordu; buna karşılık çalışan sayısı çok azdı.

Flor onda saygı uyandırırken Felipe onu "sert" olarak nitelendiriyordu. Sebastian'ın Flor'la olan ilişkisini anlattığında, Sebastian'ın incileri çıkarmak için bir istiridyeyi açan balıkçıya benzediğini söylemişti.

Lavinia ona baktı ve Flor'un iç dünyasının sedeften yapıldığını düşündü. Onu tutkuyla seven amcası, Lewis Carroll'ün Alice için

yarattığı amcaya benziyordu. Bu olay Flor'da yara izleri ve kuşku bırakmıştı. Flor ona "sert" gelmiyordu; onda daha çok kapalı, acı çeken ve kırılgan olduklarını bilen insanlara özgü bir şeyler vardı. Bununla birlikte Lavinia Flor kendisiyle konuştuğu zaman, onu dehşete düşürmemeye çalışan, yavaş yavaş ilerleyeceğini söyleyen bir şefkatle karşılaşıyordu. Başlangıç olarak Lavinia çok daha fazla okumalıydı, inancının körü körüne ya da zayıf olmaması gerektiğini söylemişti. Lavinia'nın programın "düşleri" olarak nitelendirdiği olasılıkların bilincinde olmayı öğrenmesi gerekiyordu. Flor, dünyayı başka gözlerle görmeyi öğrenmek, etraflarını daima bu denli açıkça sarmış olan kesinlikleri yıkmak, yalanı "şüphesiz" doğru olarak kavramak, gerçeklikte iyiyi ve kötüyü birbirinden ayırmayı öğrenmek, ilgili eğilimlere nasıl bağlı olduklarını anlamak için duruma hakim olması gerektiğini söylemişti.

Daha sonra uygulamanın ayrıntılarını konuştular. Flor, güvenlik talimatlarının yazılı olduğu broşürleri saklamasını söyledi.

"Şimdi onları ezbere bilmek zorundasın" diye ekledi Flor, "tıpkı okulda ezberlenen bir şiir gibi. Başlangıçta bunlar sana abartılı, uçta, tuhaf ölçüler gibi gelebilir. Ama bunlar vazgeçilmez ölçülerdir, sadece senin güvenliğin için değil, herkesin güvenliği için. Bugün senin için kendi 'ben'ini 'biz'le değiştireceğin süreç başlıyor. Her şeyden önce Sebastian gibi yeraltında bulunan compañeroların güvenliğini sağlamalısın. Ve asla örgütteki işi seninle ilgili olmayan birine bizden, yaptıklarından söz etmemelisin."

"Felipe'ye bile mi?" diye sordu Lavinia.

"Felipe'ye bile", diye yanıtladı Flor.

"Daha iyi", dedi Lavinia, "kararımı öğrenmesini istemiyorum."

"Katılımından haberdar olup olmaması senin sorunun. Zaten bu aynı zamanda onun bilmesi gereken şeylerin tümü. Eğer istersen ona rahatça söyleyebilirsin."

"İstemiyorum", dedi Lavinia yeniden.

Flor gülümsedi.

"Ayrıca sana bir de takma ad bulmalıyız. Adının ne olmasını isterdin?"

"İnes", diye yanıtladı Lavinia hiç düşünmeden.

"Kimi zaman özel görevler için kendimize başka takma adlar da takıyoruz" dedi Flor. "Bunun sadece bizim aramızda geçerli olduğunu zaten biliyorsun. O yüzden halkın içinde adını asla kullanma."

Lavinia, Flor'a caddenin ortasında Sebastian'a adıyla bağırdığını anlattı. "Kendimi ne denli aptal hissettiğimi tahmin edemezsin", dedi.

"Buna alışacaksın", dedi Flor. "Bu bir öğrenme sürecinden başka bir şey değil. Zamanla duyuların keskinleşecek. Adrenalin bizde diğer birçok hormondan daha iyi işlev görür. Ve görüyorsun ki buna karşın zaman zaman cumartesi günü Felipe ve Sebastian'ınki gibi durumlar da oluyor. Her ikisinin de yeterince deneyimi olmasına karşın".

Flor kısa bir süre daha konuşup biraz daha açıklamada bulundu. Rüzgâr pencerenin önündeki sarmaşıkları kımıldatıyordu. Bob Dylan düşünceli düşünceli onlara bakıyordu. Havada yağmur kokusu vardı. Gökyüzünde, uzaklarda şimşekler çakıyordu. Flor sustuğunda, Lavinia aniden onun yorgunluğunu fark etti.

"Yorgunsun, değil mi?" diye sordu.

"Oldukça", diye yanıtladı Flor ve saçlarını yüzünden çekti.

Flor, Lavinia'yı kapıya kadar geçirdi. Ansızın geri dönüp ona sarıldı.

"Kulübümüze hoşgeldin, İnes", dedi; gülümsemesi bir şimşeğin ışığıyla aydınlanmıştı.

Lavinia'nın taze kanını hissediyordum; o enfes suyun, yeni yağan yağmurun büyük dalgası beni sel suyuna katmıştı. Bu, tuhaf bir şekilde benim yaratılışım. Bu ben değilim. O yeniden dünyaya gelen bu değil. Atalarımın 'iyi saatte olsunlar'a karışmaktan dehşetli korktukları gibi bana karışmış değil. Hayır, öyle değil. Yine de aynı kanın içinde birlikte yaşıyoruz ve aynı zamanda onun da ait olduğu tarihimin dili damarlarında şarkı söylemeye başladı. Hâlâ korkuyor. Hâlâ geceleri onun dehşetinin canlı renklerini görüyorum: ama artık o direniyor, ayaklarını yere sağlam basıyor, kendi köklerini yetiştiriyor. Artık yağın üzerindeki ateş gibi dans etmiyor.

Ah, ocağın külünü alazlamak ne kadar da zor; ateşi körükle-

mek, hamur yoğurmak zorunda olan kadınlarını ve sıcacık yataklarını geride bırakıp gitmek ne kadar da zor savaşçılar için.

Başlangıçta Yarince mutlaka kampta kalıp savaşçıları beklememi istiyordu. Bunu ancak kendi zayıflığımı kullanarak engelleyebiliyordum. Ya İspanyollar gelirse -böyle diyordum- bana ne olurdu? O uzun bekleyiş saatleri sırasında başıma ne gelebilirdi ki? Demir adamlar tarafından tecavüze uğramaktan ya da jaguarlar tarafından parçalara ayrılmaktansa savaşta ölmeyi yeğliyordum.

Savaş birliğinde zehirli oklarımı atacağım güvenli bir yer bulmaları konusunda onları kandırıp ikna etmeyi başarmıştım.

İyi bir atıcıydım, böylece bana kısa bir süre sonra emir yetkisi verildi; bununla birlikte yine de geri tarafta onlar için yemek pişirip yaralıları iyileştirmek zorundaydım. Daha sonra güç toplamak ve savaşı devam ettirmek üzere kuzeyin mağaralarına çekildiğimizde -birçok kabile reisi nehir akıntısına karşı koyamayan sazlar gibi boyun eğmişti- Yarince beni evlere girip savaş başlatmaları konusunda erkeklerle konuşmam için köylere göndermişti. "Kadın getirme", demişti Yarince. Öfkelendiğim halde bana böyle emretmişti. Savaş sırasında kadınların göğüslerini ateşli sopalara karşı uzatacaklarını düşünmenin erkeklere zor geleceğini söylüyordu. Ben bunu hiç düşünmemiştim. Savaşta benim adıma korktuğunu bana hiç söylememişti. Endişesini öğrenmek beni üzmüştü. Pes ettim.

Fakat benim gönderilmem pek başarıya ulaşmamıştı. Erkekler bana güvenmiyordu. Kadınlarsa benim çevremde toplanıyordu. Onlara hikâyemi anlattığım zaman beni dinliyorlardı. İspanyollarla yaptığımız savaş hakkında bilgi sahibi olmak istiyorlardı. Ancak hiçbiri bize katılıp katılamayacağını sormuyordu. Sanırım, bunun olası olabileceğini akıllarına getirtmiyorlardı. Onlara göre ben bir texoxe, bir cadıydım.

Onlara birçok kabile kadınının İspanyollara köle doğurmama konusunda kararlarını anlattım. Yere bakıyorlardı. Genç olanları sırıtıp ipe sapa gelmez şeyler söylediğimi düşünüyorlardı.

Bu dönemler zordu. Üzgün üzgün mağaralara geri dönmüştüm. Hatta bazen tuhaf bir kütleden yapıldığımı, hamurdan yaratılmadığımı bile düşünüyordum. Kimi zaman da aklımdan

annemin, beni kamında taşırken bir büyü yaptığını geçiriyordum. Belki de ben kadın vücutlu bir erkektim. Belki de ben yarı erkek, yarı kadındım.

Yarince benim böyle konuştuğumu duyduğu zamanlar gülüyordu. Elleriyle göğüslerimi avuçlayıp kadınlığımı kokluyor ve "Sen bir kadınsın, bir kadın. Sen cesur bir kadınsın" diyordu.

Lavinia eve dönerken fırtına patladı; şeffaf kamçı darbeleri ve sanki gök yarılıyormuşçasına, gürültüyle kopan bir fırtına. Fırtına öfkeyle ağaçları sarsıyor, toz bulutları geceyi daha da karanlık kılıyordu. Her an başlayabilecek olan yağmura karşı korunak arayan birkaç insan gördü. Kendisiyse arabasını tuhaf bir şekilde sakin, çevresinde olup bitenlerden tümüyle soyutlanmış olarak sürüyordu. Yağmur ilk önce büyük, tek tek, adeta çekingen damlalar halinde, sonra da aniden zincirlerini koparmış gibi, bir otomobilin kaportasına taşlar fırlatılıyormuşçasına gürültüyle rüzgârlıkların üzerine vurmaya başladı.

Arabanın korunmuşluğu içinde, kendi huzuruna ve sakinliğine bürünmüş olarak en sonunda şüphelerinin altına bir çizgi çekip kararını verdiğini düşündü. Belirsizliğin haftaları geride kalmıştı. Eğer günün birinde kendini artık hiçbir şey yapamayacak durumda hissederse o zaman yenilmiş olduğunu anlayıp bunu kabul etmekten başka çaresi kalmıyordu. Her insanın yanılmaya hakkı vardı.

Kim bilir yaşam nasıl değişecek, neler olacaktı. Bunu tahmin etmek güçtü. Hiçbir tanıdığıyla, onu bekleyen şeyler üzerine tahmin yürütemezdi. Sorularıyla ne Flor'u ne de Sebastian'ı rahatsız edebilirdi. Bunu Felipe'ye söyleme isteğine karşı koyup koyamayacağını düşündü. Bunu öğrenmesi, onu bu işe uygun görmediği için kazanamamış olan insan olduğundan ötürü kendini kötü hissetmesi hoşuna giderdi. "Bunu intikam amacıyla kullanma" demişti Flor; Lavinia da bunu ona işte bu yüzden söylemek istemediğini yadsımıştı. Bununla birlikte bu nedeni biraz olsun kapsıyordu; bunu inkâr edemezdi. Aslında Flor'un ve Sebastian'ın bunu ona söyleyip onu utandırmalarını istiyordu.

Kendi düşüncesine göre eğer erkekler devrimci olmak istiyorlarsa böyle davranmamalıydılar. Acaba Che de aşağı yukarı böyle mi davranmıştı? Flor, Che'nin sonradan Bolivya'da bir kadın ge-

rilla olan Tania'yla birlikte olmasına karşın kadınların iyi bir aşçı ve gerillalar için iyi bir ulak olacağını yazdığını anlatmış ama Che'nin değiştiğini söylemişti. Peki ya Che'nin sevgilisi Tania kimdi, diye sordu kendi kendisine Lavinia, yağmurlu yollarda ilerleyip çamura bulanan cadde köşelerini dönerken. Motorun su yığınları içinde kuyruğu titremesini istemiyorsa arabayı dikkatli kullanmalıydı.

Che Guevara'nın aşk hayatı kimi ilgilendirirdi ki? Tarih bu gibi ayrıntılarda kalmazdı. Tarih, kahramanlarının özel yaşamlarıyla ilgilenmezdi. Çünkü o her zaman erkekler tarafından yazıla gelmişti. Fakat kadınlar böyle şeylerle ilgilenirdi. Aşkı sorgulamak "kadınlara özgü" bir şeydi. Peki ya niçin erkekler de bunu yapmazdı, aşkın kendileri için olan önemini gizler, onu karanlık yatak odalarına kaldırırlardı? Bütün kadınların ve erkeklerin yaşamında fazlasıyla yeri olan böylesine normal bir olayın niçin her zaman ikinci plana atılmasına izin verilirdi? Belki de sadece kadınların üstünlüğüne izin verilen tek bölge, doğal olarak katılmalarına izin verilen tek alan bu olduğu için. Niçin aşka olan gereksinimlerini kabul etmek erkeklere bu denli zor geliyordu?

Felipe kendi kendini aldattığını, bencil davrandığını yeterince erken fark ederdi. Onun zekiliğine ve dürüstlüğüne hayrandı. Onun çabalarını, Felipe onu gelenekçi bir insan olarak görse de, aşka karşı duran eril direncini yenmek istemesini, görmezlikten gelemezdi. Kimi zaman mutlu, hep oyun düşünen cüce bir cine, onu seven, sevgi dolu, ışıl ışıl bir yüze benziyordu. Onun gelişimine aykırı olan, yaşamının diğer alanlarında gösterdiği düşünce ve davranış tarzlarından sıkılmasını görmek üzücüydü. İbret almak ona iyi gelirdi. Kendisi izin vermedikçe onu dahil etmeyeceği bir sırrın sahibi olduğunu bilmek Lavinia'ya yarıyordu. Ama şimdi daha fazla onu düşünmek istemiyordu.

Sağanak yağmurun altında, oturduğu semtin eğilmiş kızıl meşe ağaçlarını gördüğünde bunu Felipe'den ötürü yapmadığını kendi kendine bir kez daha yineledi. Bu onun da ülkesiydi. O da başka şeylerin düşünü kuruyordu. Büyük, beyaz bulutlu, zincirlerini koparırcasına yağan yağmurlu bu ülkeyi o da seviyordu. Faguas daha iyi bir geleceği hak ediyordu. Hayır, bu Felipe'den ötürü değil,

dedi kendi kendine bir daha eve dönüp motoru durdurup yağmurun altında şemsiyesiyle kapıya doğru koşarken.

"Niçin bu denli sessizsin?" diye sordu Felipe daha sonra bahçedeki terasta.

Lavinia'dan sadece birkaç saat sonra gelmiş ve onu hamakta düşüncelere dalmış yatarken bulmuştu. Şimdi tam karşısındaki beyaz hasır koltukta oturmuş, dikkatle ona bakıyor ve dalgın dalgın yağmurdan ağırlaşmış gümüşi yeşil renkteki yapraklarını Felipe'nin yanına uzatan portakal ağacının birkaç yaprağıyla oynuyordu.

"Bilmiyorum. Belki de sadece yorgunum" diye yanıtladı.

Gerçekten bitkin ve aynı zamanda da gergindi. Felipe'ye sanki uzaktan, bir cam kubbenin arasından bakıyordu.

"Bir süredir oldukça dalgınsın," diyerek yeniden başladı, "sanki burada değilmişsin gibi. Düşüncelerin başka bir yerde. En azından bana ne olduğunu söyle. Belki sana yardım edebilirim."

"Yardıma ihtiyacım olduğunu sanmıyorum", diye yanıtladı Lavinia, takma adı "İnes"e alışmak ve kararının gerçekten doğru olup olmadığını düşünmek için yalnız kalmayı yeğlerdi.

"Eğer bir krize katlanılıyorsa, bu konuda biriyle konuşmak her zaman iyidir", diyerek devam etti Felipe.

"Bir kriz yaşadığımı da nereden çıkarıyorsun?" diye sordu ters ters. Felipe'nin kendini beğenmiş, babacan tavırları sinirlerini bozuyordu.

"Bir kaplan gibi tepki veriyorsun" dedi. "Seni ayıplamıyorum. Sonuçta hepimizin krizleri oldu."

"Senin bir tane krizi atlattığına bile inanmak bana güç geliyor. Doğarken her şeyi tahmin etmişsin gibi görünüyor", diye karşılık verdi bir portakal yaprağı koparıp acı tadını, yaprağın damarcıklarından yükselen kokuyu hissedene dek çiğnerken.

"Haksızlık etme. Pek çok kriz yaşadığımı gördün... Sebastian olayı örneğin, companerolar katledildiği zaman..."

"Ben de bunu kastetmiştim", dedi. "Sen bir krizi ancak senin dışında bir şeyler geliştiği ama senin duygularını ilgilendirdiği zaman yaşıyorsun; her şeyi kontrol altında tutuyor gibisin."

"Sadece iyi gizliyorum", dedi ve dosdoğru ona baktı, "ama

seni temin ederim ki, ben de içsel savaşlarımı taşıyorum. Ben de sık sık daha konuşkan olmayı, düşünce ve duygularımı birileriyle paylaşmayı arzu ediyorum; ama kendi sorunlarıma karşı tek başıma mücadele etmeyi, zaaflarıma karşı tek başıma direnmeyi öğrendim ben."

"Bizi birbirimizden ayıran şeyin, benim kendi kendime yetebilirliğimin senin üzerinde bıraktığı olumsuz etkiden kaynaklanıyor olması sadece çok yazık", dedi Lavinia. "Mükemmel insanlarla ya da öyle görünen insanlarla ilişki kurmak zor."

Felipe ona doğru eğildi, elini tuttu ve gülümsedi.

"Benim mükemmel olmadığımı biliyorsun, değil mi?"

"Hiç kimse değildir. İşte o yüzden bu beni rahatsız ediyor. Her zaman her şeyden emin olma çabası, demek istiyorum. Senin hiç şüphe duymadığın zannedilebilir. Sürekli bana önerilerde bulunuyorsun, ama benden hiç öneri almıyorsun" dedi Lavinia acıyla.

"Olabilir, belki de hep kendim için endişelenme gereğini duyduğum içindir. Ve pek çok şeyi gizli tutmaya alışınca da insan böyle oluyor."

"İnsan tüm yaşamı boyunca kendisi için endişelenemez, Felipe. Bunu en iyi sen bilirsin. Diğer insanlar önemli bir rol oynuyor. Seni etkiliyorlar, örneğin..."

"Peki, insanın kendisine sabit noktalar aradığı doğru. Ne de olsa senin de söylediğin gibi sosyal varlıklarız. Asıl demek istediğim benim krizlerimin düşünsel alandan çok davranışsal alanda ortaya çıktığı. Asla varoluş üzerine düşünme fırsatım olmadı. Bu denli soyut. Her zaman bir şekilde yolumu açan sorunları çözmek zorunda kaldım ve bunlar daha çok pratik sorunlardı."

"Ama kendi kendini hiç sorgulamadın mı; ne istediğinden, kim olduğundan, bu dünyada ne aradığından emin olamadığın olmadı mı hiç?"

Felipe susuyordu. Lavinia onun anımsamaya çabaladığını, hafızasında sorular aradığını gördü.

"Dürüst olmak gerekirse, hiçbir zaman", dedi sonunda, "gerçeklik kendi yanıtlarını her zaman ben onları aramadan kendiliğinden, zorla kabul ettirdi. Kim olduğumu biliyordum; ayrıca okumak istediğimi de biliyordum ve sonra Ute'nin yardımıyla ülkemin durumunu düzeltmek için geri dönüp savaşmak zorunda ol-

duğumu kavradım... Benim bu dünyada yaptığım şey tamamıyla bu. Bu benim için asla güç olmadı."

Belki de, diye düşündü Lavinia, çeşitli olanaklarım olduğu için sadece benim durumum böyle. Seçim yapabilirim.

"Fakat Almanya'da da kalabilirdin", diyerek başladı yeniden. "Geri dönmeye değip değmeyeceği, ülkenin durumunu düzeltmek için savaşmanın gerçekten mümkün olup olmayacağı konusunda hiç bocalamadın mı? Bazen bu sana romantik, ütopik bir düşünce gibi gelmedi mi?" diyerek onu kışkırttı.

"Almanya'daki yaşam bana göre zordu. Mimarlık öğrenimimin yanı sıra bahçıvan olarak da çalışmak zorundaydım. Beni alıkoyan tek şey Ute'yle olan ilişkimdi; bununla birlikte o, geri dönüp bir şeyler yapmamın benim için daha iyi olacağına inanmıştı. Orada da savaşımımızı tanıtmak için destek, para ve politik ilişkiler talep eden campanerolar tanıyordum. Onların görüşlerinin doğruluğuna ikna olmuştum. Beni inandırmak güç olmamıştı. Ülkemin durumunun kötüye gittiğini zaten kendi deneyimimden biliyordum. Bunun romantik gelip gelmediğini bilmiyorum; ancak en iyi ikna edici motiflerden birisi de insanın içine yerleşen inanç. Faguas'taki savaşın öyküsünü okuyorsun ve direnişin gücünü, orada toplanan enerjiyi hissediyorsun. Onun var olduğunu, söz konusu olanın o olduğunu, onu uyandırman, onu doğru dürüst sürdürmen gerektiğini fark ediyorsun..."

"Bunun hemen hemen olanaksız olduğunu düşünmüyor musun?"

"Hayır. Bunun güç olduğunu, ancak olanaksız olmadığını düşünüyorum. Yaptığımız şeyin doğru olduğuna ve başka hiçbir yolu olmadığına eminim. Sana başka bir şey daha itiraf edeyim. Bir insanı sadece savaştığı ve yaptığı şeyin bilincinde olmak yönlendirmiyor; aynı zamanda kişisel hoşnutluk da çok önemli. Örneğin senin bu dünyada ne yapıldığı konusunda söylediği şey... İnsanın bütün enerjisini günün birinde güzel bir ev, bir araba, iyi bir meslek, cazibeli bir eş sahibi olmak ve ardından, "Peki ya şimdi" diye sormak için harcamadığı bilinen bir şey. Biz insanlar öyle mükemmel yapılmışız ki, tüm yaşamımızı, bütün yeteneklerimizi salt tüketip şişmanlamak ve yaşlanmak için kullanmamız çok yazık. Ben

yaşamak için en basit olgunun gelecek için, bizden sonra gelecekler için bir şeyler yapmak yükümlülüğünü içerdiğine inanıyorum. Eğer uçaklar, denizaltılar, uydular yapabiliyorsak bizi çevreleyen dünyayı da herkesin layık olduğu şekilde değiştirmek için yeteneğimiz var demektir, içinde yaşadığımız bu teknoloji çağında insanların açlıktan ölmelerinin, bir doktor bile bulamamalarının akıl almaz bir şey olduğunu düşünüyorum..."

"Ama normal bir yaşam sürme düşüncesi senin de hoşuna gidiyor, öyle değil mi? Eve gidip televizyonun karşısına oturmaktan başka hiçbir endişeleri olmayan orta sınıf insanlara imrendiğini bana yeni anlatmamış mıydın?"

"Evet, öyle. Bazen onları, bu tarz bir yaşam sürmeyi, ölümle cilveleşmeyi, yeraltında saklanarak yaşamayı doğal bulmuyorum. Aslında bu böyle olmamalıydı. Sadece sefaletin yok olmasını ya da artık diktatörlerin olmamasını istediğimiz için ölmek ya da ölümle burun buruna yaşamak zorunda kalmamalıydık. Doğal olmayan onların var oluşu ve buna karşın bir daha varoluşu; bizim de buna karşı savaşmaktan başka yapacak bir şeyimiz yok. Bazen sana demin söylediğim şeye karşı direnirken tüm bu endişeler olmadan, normal bir işi ve güvenli bir yaşamı olan, çevresi torunlarıyla sarılmış, yaşlanan bir adam olmanın nasıl olacağını düşünüyorum. Ama sonra sokağa çıkıyorsun, çevrene bakıyorsun ve hiçbir şey hissetmediğin zaman sadece bunu yapabileceğini kavrıyorsun. Ben içinde bir parça insanlık olan, etrafında dilenen, açlıktan kıvranan çocuklarla sarılı hiç kimsenin bir gala yemeğinden zevk alamayacağına inanıyorum. Bunu yapan insanlar açlıktan kıvranan çocukların varlığını kanıksamış, hiçbir şey yapmamaya alışmışlar. Şiddetin böylesini sakin sakin kabul ediyorlar ve bizim neden silahlara sarılmak zorunda olduğumuzu, bunu kabul etmediğimiz, bunu normal bulmadığımız için böyle davrandığımızı anlamıyorlar".

"Ama normal bir yaşam hikâyesine geri dönmek gerekirse",' dedi Lavinia bu kez, "her iki dünyaya göre yaşamını düzenlemenin yanlış olduğunu düşünmüyor musun? Benimle birlikte, deyiş yerindeyse normal bir yaşamın var, companerolarınla birlikte de önemli bir şeyler yapmanın hoşnutluğunu duyuyorsun..."

"Bunun nesi yanlış bilmiyorum", dedi Felipe, soruya gözle görülebilir ölçüde şaşırmıştı." Eğer seni tanıma ve seninle bir ilişkiye girme şansına sahip olmuşsam bunu kendime niçin yasaklamam gerektiğini anlamıyorum. Söz konusu olan mazoşist bir davet değil. Hepimiz yaşamayı seven, sevmeye ve sevilmeye hakkı olan insanlarız. Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Belki de soruyu başka türlü yönetmeli", dedi Lavinia, "ve sana yaşamı, deyiş yerindeyse açlıktan kıvranan çocuklara karşın gala yemeğine giden normal insanlardan biri olan benimle paylaşmanın seni rahatsız edip etmediğini sormalıydım..."

"Ama ben senin bu insanlardan biri olduğunu düşünmüyorum ki", diye haykırdı Felipe; şaşkınlığı, Lavinia'nın nereye varmak istediğini ümitsizce anlamaya çalıştığı belli oluyordu. "Companerom olarak benim duygularımı paylaştığını sanıyorum. Bütün bunları birbirimizi tanıdığımızdan bu yana öyle çok konuştuk ki!"

"Duygularını bir ölçüde paylaştığım doğru olabilir", diye yanıtladı, "ancak bu pasif bir paylaşım. Bu seni rahatsız etmiyor mu?"

"Eğer yanlış anımsamıyorsam Sebastian'ı buraya yaralı olarak getirdiğim günden bu yana bana bizi anladığını, ancak bu işe bulaştırılmak istemediğini, kendini buna hazır hissetmediğini, bunun seni korkuttuğunu söylüyordun. Bizim kahramanca intihara kalkışmamızı kabul etmiyordun. Eğer doğru anımsıyorsam bunları sen söylemiştin."

"Ya sen, eğer gerçekliği değiştirmeyi bu denli aklına koymuşken, beni de değiştirmeyi bir kez olsun düşünmedin, değil mi? Beni razı etmek için tüm çabaları harcardın, hatta kendi görüşlerim ve pasifliğim hakkındaki kuşkularını dile getirdiğimde korkularını güçlendirdin. Bunun senin yaşamında normal bir alana sahip olma arzusuna bilinçsizce bağlı olduğunu mu sanıyorsun?"

"Sanırım, Lavinia", dedi Felipe yarı eğlenerek, "Juarez'in bir zamanlar dediği gibi, diğerlerinin haklarına dikkat etmek barıştır. Sen zeki bir insansın ve istediğin gibi düşünmeye de hakkın var. Seni Hareket'e girmen için zorlayamam. Bu benim tarzım değil. Sana korkmaman gerektiğini de söyleyemem. Çünkü bizim yaptığımız iş tehlikeli ve korkutucu. Sanki bir partiye davet ediliyor-

muşçasına bize katılman için sana rol yapamam. Hareket bir oyun değil... Bu olgunun, senin düşünüş tarzına saygı göstermemin, normal bir yaşama arzu duymamla bir ilgisi olduğuna inanmıyorum."

"Hareket'e katılırsam bunu iyi mi bulursun yoksa kötü mü?"

"Bana olasılık soruyorsun!"

"Senin nehir kıyın olduğumu, eğer her ikimiz de yüzersek senin için hiçbir nehir kıyısı kalmayacağını söylediğini unuttun mu?"

"Ama sadece sen kendi kararsızlığın içinde kendini kötü hissetmeyesin diye... Beni severken yararlı bir şeyler de yaptığını hisset diye..."

"Hayır, Felipe, bunu söyleme. Bunun doğru olmadığını biliyorsun. Ne zaman sana, size katılmamın o küçük olasılığından söz etsem -ve bunu her seferinde büyük kuşkularla söylüyordum- açıkça benim kuşkularımdan yana çıkıyor ve bana şu nehir kıyısı hikâyesini anlatıyordun."

"Ama bu, senin bize katılma düşüncesinin sana ne denli güç geldiğini bildiğimden ötürü, senin kendini kötü hissetmemen için çizdiğim bir resim, Lavinia!"

"Doğru. Bana güç geliyor", dedi ve düşünceli ve suskun bir tavır takındı ve en sonunda ona kararını söylemesi için Felipe'nin kendisini ikna etmesini bekledi. Eğer bunu gerçekten istiyorsa bu, bunu yapması için son şansıydı.

Ama Felipe hiçbir şey söylemedi. Ona yaklaştı. Sarıldı. Saçını okşadı. Artık geç olduğunu, şimdi normal çiftlerin birbirlerini sevdikleri zamanı yaşadıklarını söyledi.

Lavinia şaşkınlığını gizliyordu. Onu kendisiyle birlikte "dünyanın değişimi"ni paylaşmaya çağırmamaktaki direnişiyle güzel konuşması arasında nasıl bir çelişki vardı! Böyle bir şeyi bir daha denemeyeceğini düşündü ve Felipe'ye hayır dedikten sonra kendisini bitkin ve yorgun hissetti; hayır, şimdi bunun için çok yorgundu.

O an gelecek, diye düşündü, o zaman bunu ona söyleyecekti. Her şeyi bilen yüzündeki şaşkınlığı görmek çok hoş olacaktı.

Düşlerinde Lavinia Felipe'den çok uzaklarda uçuyordu.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Pazartesi. Lavinia lüks bir yatak odasının çizimini yapmak üzereydi. İş yavaş yavaş tekdüzeleşiyordu. Bu kentin sadece sırdaş gözlerin görebileceği çifte yaşamlı gizli yaşantısının bir parçası olduğunu bilirken burada yüksek taburesinde oturup odalar çizmek, renkler ve şekiller bulmak inanılmaz geliyordu.

Çevresindeki karşıtlıklar bazen onu sıkıyordu. Geçen haftayı eski arkadaşlarıyla geçirmişti. Cumartesi sabahı Sara'da kahvaltı etmiş ve aynı akşam Antonio ve grubuyla birlikte bir partiye gitmişti. Parti boyunca sanki kendi yanına düşmüş ve yerinde olmadığı duygusunu taşımıştı. Tuvalete gitmek bahanesi uydurmuş, eve gitmeyi istemişti. Uzun uzadıya ellerini yıkamış, açık kahverengi desenli fayansları, küvetin yanındaki ıtır çiçeği saksısını ve aynalı duvarları incelemişti. Dışarıdaki yüksek volümlü müzik içeriye dolarken aslında bu dünyanın gerçek dünya üzerinde asılı durduğunu düşünmüştü. Ama sonra hemen ardından kendisine bu dünyanın gerçek dünya olup olamayacağını sormuştu. Bir banyoya kapatılıp kapatılmadığını, canavarlar ve tehlikeli masal yaratıklarının arayışında bir balonun içinde hedefsizce uçup uçmadığını.

"Felipe'yle birlikte olmaya başladığından bu yana çok değiştin", demişti Florencia ona. Kendi kendine başka bir insana dönüşüp dönüşmediğini, hep olageldiği gibi biri olmayı yavaş yavaş bırakıp bırakmadığını sormuştu. Hiçbir şey için endişe duymadığı zamanlar çok uzakta kalmıştı. Hiç kuşkusuz, değişmek üzereydi. Sorun sadece, bunun sonunda ne olacağını bilmemesiydi. Şimdilik üç kişiliği birden içinde taşımaya karar vermesi gerekiyordu: arkadaşları ve işi için bir kişi, Hareket için bir kişi ve Felipe için bir ayrı kişi daha. Bazen bu üç kişiden hangisi olduğunu bilmemek onu korkutuyordu.

En azından ofiste eskisi gibi başarılıydı. Günlük yaşantısı, Julian'ın ricaları üzerine, Miami'den zevksiz malzeme ve halılar getirtmemeleri ya da ülkenin tropik iklimine İsviçre tarzı ahşap

köşkler yaptırmaya diretmemeleri için ikna etmesi gereken, geleceğini önceden bildiren "evli kadınlar" tarafından yeterince bölünüyordu.

Bu kadınlar Lavinia'ya gereksiz işler çıkartıp başını ağrıtıyorlardı; bununla birlikte onların tuhaflıklarıyla eğlendiğini ve ona fıkra ve anekdotlar için harika malzemeler oluşturduklarını inkâr edemezdi.

Bu Mayıs gününde ofisine, Lavinia'nın yaşamını sonsuza dek değiştirecek olan iki kadın geldi. Mercedes geldiklerini haber verdi. Ters bir yüz ifadesiyle masanın önünde durup "Şef sizi çağıracak. Yanında iki rüküş kadının olduğunu söylemeliyim", dedi ve başka hiçbir şey söylemeden dışarı çıktı.

Gerçekten de içeride baygın baygın teatral bir havada bakan çarpıcı renklere boyanmış yüzleriyle iki zayıf kadın vardı. İnce bileklerini bilezikler süslüyor ve bol altınlı kollarını yukarıya kaldırmak için özellikle çaba harcadıkları hissini uyandırıyorlardı.

İçlerinden biri aralıksız konuşurken diğeri de uyum içinde başını sallıyordu. Lavinia içeri girdiğinde, onu kendi cinslerinden bir varlığı görüp aşağı sınıftan olduğunu kabul ettikleri ilgisiz bakışlarla süzdüler. Kesinlikle benim sekreter olduğumu düşünüyorlardır, dedi Lavinia kendi kendine, bu tip kadınlara göre kocalarını ellerinden alan rakibelerdir onlar.

"İyi günler", dedi.

"İyi günler", diye yanıtladılar.

"İyi günler, Lavinia", dedi Julian da ve ziyaretçilere dönerek ekledi: "Senyorita Alarcan en iyi mimarlarımızdandır." Bu arada eliyle ona oturmasını işaret etmişti.

Kadınlar onun soyadını ve mesleğini duyduklarında yüz ifadeleri bir anda geniş bir gülümsemeye dönüşmüştü.

"Sana Senyora Vela ve kızkardeşi Senyorita Montes'i takdim etmek istiyorum" diyordu şimdi Julian ona. Onlara her zamanki "çok memnun oldum" ifadesiyle elini uzattı. Her iki kadının da eli ince ve gevşekti; bileklerinin fazla dikkat çekmemesi için ellerine aceleyle ve pek az cilveyle uzatmışlardı.

Vela adı Lavinia'ya tanıdık geliyor; ancak bu adı hafızasında bir yere yerleştiremiyordu.

İşin ne olduğunu açıklığa kavuşturmak için Julian ona döndü ve Vela ailesinin kısa bir süre önce satın aldığı arazide, kentin güneyini çevreleyen tepede bir ev yaptırmak istediğini anlattı.

"Arazi düz değil", dedi ve bir plan yaydı, "ama yine de bir sürü ilgi çekici olasılık tanıyor."

"Manzara tepeden olağanüstü", dedi Senyora Vela. "Oraya bir ev kurulup kurulamayacağını bilmiyorum; ama eşim olacağını söyledi. Buraya eşimle birlikte gelmek isterdim; ancak o çok meşgul ve bu yüzden ev işini benim ele almamı rica etti", diyerek sızlandı kadın kaderine küskün.

"Eşinin sana bu tür özgürlükleri tanımasından dolayı mutlu olmalısın", dedi Senyorita Montes, Julian'a ve Lavinia'ya bakarak. Kadın, kız kardeşinin şikâyetini gizlemek için gözle görülür bir çaba harcamıştı.

Lavinia ikisine de eğlenerek bakıyordu. Bir piyesten çıkmış gibiydiler. Burnunu her şeye sokan gülünç bir kız kurusuna benzeyen Senyora Vela, kardeşinden daha gençti. Kuşkusuz çocuklarıyla da ilgileniyordu. "Evde kaç kişi oturacak?" diye sordu Lavinia.

"Eşim ve ben, iki çocuğumuz, kız kardeşim... ve elbette hizmetkârlar. Ama ev büyük olmalı ve yeteri kadar yer sunmalı."

"General Vela toplumsal yaşamı çok sever", dedi göze batan renklerle makyaj yapmış olan Senyorita Montes.

General Vela! O yüzden bu ad Lavinia'ya tanıdık gelmişti! Gazeteler onun Büyük General'e olan sadakatinden söz ederlerdi. Terfisinden önce General Vela, otomobil plakası, ceza makbuzu ve ehliyet ticaretinde keseyi hatırı sayılır ölçüde doldurabilmek için, Büyük General'e askeri hiyerarşide yükselmelerinden önce sadık adamlar temin eden bir polis şefiydi. Ve şimdi ona ev yapmak zorunda olduğunu düşündü, hem de kendisi!

"Birçok oturma odası, yemek odası ve ilave odalara ihtiyacımız olacağını düşündüm", dedi Bayan Vela. "Bir de çocuklar için bir yüzme havuzuyla oyun bahçesine ihtiyacımız var... Eşimin de bilardo masası için bir odaya."

Lavinia sorular sormaya devam etti; onu şimdi farklı bir merakla izliyordu. Kardeşler evin olası özelliklerini ve odalarını saya

saya bitiremiyorlardı. Kısa bir zaman sonra çantalarını açıp Faguas'takiler isteklerini karşılamadığı için "dışarıdan getirtilen" malzemelerin kullanılacağı yolundaki arzularını dile getirerek gazete kupürleri çıkardılar. Lavinia, kardeşlerin gazeteden kestikleri resimlere bakmak üzere masaya eğildi. En azından Ursula Andress'in dağ kulübesini değil de, Raquel Welch'in yazlık evini istiyorlardı. Film yıldızı, çizgili yatak örtüsü olan yuvarlak yataklı bir yatak odasında, kusursuz beyaz mobilyaların üzerinde poz vermişti.

Senyorita Montes de Velalar'ın büyüyen oğullarının uçaklara, kuşlara ve uçan her şeye olan ilgisinden söz ediyordu.

Sonra bahçedeki fıskiyelerden, içlerinden sular akan duvarlardan, aynalı banyo duvarlarından konuştular. Lavinia ve Julian ara sıra birbirlerine bakıp kardeşlerin yapma şelale fikirlerini dikkatle dinliyormuş gibi davranıyorlardı.

Tüm bunların pahalıya mal olacağını bildiğini açıkladı Senyora Vela, ancak para hiç önemli değildi. General tüm hayatı boyunca çok çalışmıştı. Çok kazanıyordu, ayrıca evi çocuklara da miras bırakmak istiyorlardı.

En sonunda tüm o zaman boyunca her iki kadına karşı da kibar ve dikkatli davranmış olan Julian, sohbeti devam ettirmek ve onlara ilk çizimlerden birini göstermek için gelecek hafta içinde bir gün verdi. Kadınlar bileziklerini şıngırdatarak ayrıldılar.

Lavinia kendini Julian'ın ofisinde bulunan divana attı. Gülmesi mi yoksa ağlaması mı gerektiğini bilmiyordu; sonradan görmelerin şen lakırdılarından bıkıp usanmıştı. Önceleri kendisini salt mesleki alanda rahatsız hissetmişti. Şimdi Hareket'in bir üyesi olmuşken kendi kendisine henüz kazandığı yeni bilincinin ilk denemesini yapmanın zamanı gelip gelmediğini soruyordu.

"General Vela'nın ta kendisi"dedi Julian ve kapıyı kapattı.

"İnanılmaz", diye bağırdı oturduğu yerden.

"Paralarıyla ne yapacaklarını bilemiyorlar", dedi Julian.

"Onlar için çalışacak mıyız?" dedi Lavinia onu deneyerek. "Bu kirli parayı alacak mıyız"?

"Duygusal olma", dedi Julian ve inşaat alanının planını rulo yaptı. "Elde ettiğimiz paranın çoğu dürüstçe kazanılmamıştır. Tek

fark, bunun burada daha belirgin oluşu. Ayrıca Büyük General, sadık adamlarının memnun olduklarından ve kendisini savunacaklarından emin olmak için onları zenginleştirmeyi planlıyor gibi görünüyor. Böylece, hoşnutsuzluğa ve isyana daha iyi diş geçirebileceğini düşünüyor. Büyük olasılıkla bu siparişten sonra başkaları da kapıya dayanacak."

"Yani bu, senin bu arada kazancını katlayacağın anlamına mı geliyor?" diye sordu Lavinia; hâlâ nasıl davranması gerektiğine karar veremiyordu.

"Ahlâkçılık taslama", diye yanıtladı Julian. "Eğer paralarını illa ki çarçur etmek istiyorlarsa biz de onlara bu arada biraz yardım ederiz, olur biter. Bu kez senden klişe ve bayağı zevklerden vazgeçmeleri için onları ikna etmeni istemeyeceğim. Endişelenme".

"Bu yüzden ben de hiç endişe duymayacağım", dedi Lavinia ve ayağa kalktı. "Sadece paralarını çarçur etme konusunda onlara yardımcı olmayı isteyip istemediğimi bilmiyorum."

"Parayı öyle ya da böyle çarçur edecekler; eğer bizimle olmazsa hiç yorulmadan bulacakları başkalarıyla. Onların etrafa para saçmalarını sen ya da ben engelleyemeyiz. Ve ayrıca ticarette ilkelerle hareket edilmemeli."

"Bu düşünce beni huzursuz ediyor. Siparişi arkadaşlarından birine yaptırtamaz mısın?" diye sordu Lavinia ve ilkelerinin birdenbire yaşamında ne kadar önemli bir rol oynamaya başladıklarını düşünmekten kendini alamadan, dışarı çıkmak üzere ayağa kalktı.

"Hayır, Lavinia", diye yanıtladı Julian ve ciddi bir ifadeyle ona baktı. "Arkadaşlardan hiçbirini bu işle görevlendiremem. Bu iş için senden daha iyisi yok. Eğer ilkelerimiz tarafından yönetilmeyi istiyorsak, evde oturalım daha iyi."

"Benim onlarla çalışmamı istemeyebilecekleri hiç aklına gelmedi mi?" diye sordu Lavinia; şimdi bir kandırma taktiği uyguluyordu. "Adım onlara bir muhalefet ailesinden geldiğimi düşündürebilir..."

"Aksine, bu onların hoşuna gidecektir. Bu insanlar aristokrat isimlerden kolayca etkilenirler, onların muhalefetten olup olmamalarının hiçbir önemi yok. Düşleri sizler gibi olmak. İnan bana,

onlar tek gerçek muhalefet olarak sadece gerillalardan korkuyorlar."

Julian masasındaki dosyayı açıp içinden kâğıtları çıkarmaya başladı; böylece konuşmanın bittiğini göstermiş oluyordu. Lavinia not defterini aldı ve kapıya yöneldi. Julian bir kez daha başını kaldırdığında henüz kapının kolunu tutuyordu.

"İşi şahsen ben gözetim altında tutacağım. İkimiz birlikte çalışacağız. Felipe'nin ilgilenmek zorunda olduğu bir sürü projesi var."

Julian'ın Felipe'den haberi var, diye düşündü. Onu, General Vela'yla ilişkiye girme konusunda zorlamak istemiyordu. Felipe'nin bu siparişte yer almayı reddedeceğini biliyordu. Lavinia odasına gittiğinde telefona sarılıp Felipe'nin odasını aradı. Julian'ın Felipe'nin odasına girdiğini görmesini ve sır saklamayan biri olduğunu sanmasını istemiyordu.

"Felipe?"

"Evet?"

"Benim, Lavinia."

"Sesini tanıdım", diye yanıtladı; sesi sevinmiş gibi gelmiyordu, meşgulmüş gibi çıkıyordu daha çok.

"Az önce General Vela'nın eşine bir gün verdim. Yeni evleri için bize bir sipariş vermek istiyorlar. Julian işi almamı istiyor."

Suskunluk.

"Felipe, ben işi almamam gerektiği kanısındayım."

Suskunluk.

"Ben işi alman gerektiği düşüncesindeyim", dedi en sonunda hattın diğer ucundan. "Evet, bu işi mutlaka almalısın." Sesi daha da etkili çıkıyordu.

"Fakat..."

"Bunu daha sonra konuşalım", diye araya girdi. "İşim var."

Lavinia ahizeyi yerine koydu ve dalgın dalgın pencereden dışarıya baktı. Evet, Julian'ın ofisine gidip ona evi çizmeye hazır olmadığını söylemek hoşuna giderdi. İş arkadaşlarının, mimarların ve ressamların vereceği tepkiyi, ofiste çıkacak dedikoduyu düşündü. Rüşvetçiliğe ve yersiz kararnamelere karşı doğrudan doğruya direnmeye cesaret edemeden rejimi eleştiren iş arkadaşları isyanın olası olduğunu o zaman anlarlardı. Daha sonra bunu ona

açıkladığında Felipe'nin onu anlayacağına emindi. Sebastian'ın da onu destekleyeceğinden hiç kuşkusu yoktu. Kendi kendisinden hoşnut olarak ayağa kalktı, çizim masasının önündeki tabureye atıldı ve çalışmaya koyuldu.

"Niçin bu işi kabul etmek zorunda olduğuma bu denli eminsin?" diye sordu Lavinia, Felipe'ye akşam geç bir saatte. "Sebastian'ın benimle aynı fikirde olacağına eminim."

"Saf olma", diye yanıtladı Felipe. "Senin isyan dediğin şey göz açıp kapayıncaya dek geçer. Gayet rahat işine son verilebilir ve bir başkası senin yerine geçirilebilir. Zaten Julian'ın sana bu işi vermesi yeteri kadar tuhaf. Bizden haberi var..."

"Anlamıyorum", dedi Lavinia ve ona baktı.

Felipe geldiğinde Lavinia çoktan yatmıştı. Soyunmuş ve geç geldiği için özür dilerken çarşafların arasına girmiş ve ondan Senyora Vela ve kız kardeşinin siparişiyle ilgili her şeyi anlatmasını istemişti. Lavinia bunu yapmış ve aynı zamanda ona işi almayı protesto etme, bu konuda direnme kararını da açıklamıştı. Felipe bu işi kabul etmenin çok önemli olduğunda diretmişti.

"Kurmay'ın söz konusu olduğuna emin misin?" diye sordu bir kez daha.

"Elbette bundan eminim", dedi Lavinia. "Söz konusu olan o."

"O halde onun yaşamı, alışkanlıkları, ailesi hakkında bir yığın bilgi edinebileceğinin farkında değil misin? Onun evini, yatak odasını, banyosunu çizeceğini anlamıyor musun?" diye bağırdı Felipe ümitsizliğin eşiğinde.

Lavinia susuyordu. Yavaş yavaş anlamaya başlıyordu. Aklından suikastlerin, Aldo Moro'nun, yatak odalarındaki ölülerin görüntüleri geçti. Midesi bulandı.

"Onu öldürmek mi istiyorsunuz?" diye sordu; bunu başka türlü ifade edememişti.

"Sorun bu değil", diye karşılık verdi Felipe. "Bu insanlar hakkında daha fazla bilgi edinmek, güvenlerini kazanmak çok önemli, anlıyor musun?"

Anlıyordu. Ama bu korkunç düşüncelerle sarsılan karışık bir anlamaydı. Yaşı geçkin o kızı, bombanın parçalara ayırdığı kibar rahibeyi düşündü.

"Anlıyorum" dedi. "Onların icabına bakabilmek için bu bilgilerin yararlı olacaklarını anlıyorum."

"Lavinia, biz insanları öldürmenin gerekli olduğuna inanmıyoruz. Eğer böyle olsaydı Büyük General'i çoktan yakalayabilirdik. Birkaç insanın değişmesinden çok daha köklü değişiklikler istiyoruz biz."

"O halde bütün bu bilgilere neden gereksiniminiz var?"

"Çünkü savaşın altın kuralı düşmanını iyi tanımak, onun nasıl yaşadığını, nasıl düşündüğünü bilmektir. Bu bilgilerin ne işe yarayacağı senin sorunun değil. Senin görevin sadece bunları temin etmek. Ailenin güvenini kazanmak, evlerine girip belgeleri ele geçirmek..."

"Ama hiç kuşkusuz bu çok tehlikeli olacak", dedi Lavinia soru sorarcasına.

"Olabilir, dedi Felipe, "haklısın. Ama bu önemli. Ayrıca biz de seni koruruz."

"Hareket'in bir üyesi olmalıydım", dedi yeniden ve dosdoğru ona baktı.

"O zaman bana bütün bilgileri verirdin."

"Bu ikisinin arasında pek fark yok."

"Şart değil. Bana bilgi vermeye devam etmekten başka bir sorumluluğun yok."

"Ya sana çoktan Hareket'in bir üyesi olduğumu söylersem?"

"Sana inanmam."

"Üzgünüm, ama bu doğru."

Lavinia, Felipe'nin tepkisini bekliyordu. Felipe afallamıştı; inanmaz gözlerle ona bakıyordu. Sessizce birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Lavinia gözlerini kaçırmadı.

"Bunu benden gizlemiş olman beni kırdı", dedi Felipe sonunda.

"Elbet bir gün söyleyecektim. Sadece bunu tam olarak ne zaman yapacağımı bilmiyordum."

"Buna ne zaman karar verdin?" diye sordu Felipe.

Lavinia düşüncelerine, Sebastian ve Flor'la yaptığı sohbetlere kısaca değindi.

"Peki bundan bana neden hiç söz etmedin?" diyerek hiddetlendi Felipe.

"Denedim", diyerek karşılık verdi Lavinia, "ancak sen çağrıma yanıt vermedin. Yoğun bir şekilde benim katılımımı istemediğini hissettim. Sanki kıyamete kadar benim yeterince olgun olmadığımı söyleyecekmişsin gibi geldi."

"Gerçekten de öyle", dedi Felipe; şimdi gözle görülecek kadar öfkeliydi. Onun fikrine göre Lavinia, bu işi ciddiye alacak bir üye olmak için yeterince olgun değildi, henüz pek çok kuşkusu vardı, ne istediğini tam olarak bilmiyordu. Lavinia, kuşku duyabilecek insanların sadece, hiçbir kuşku taşımayan Hareket üyelerinin hakkı olup olmadığını sordu alayla. Salt Felipe böyle düşünüyor olmalıydı. Tutumu Sebastian ve Flor'unkinden çok farklıydı.

"Seni herhangi birinden daha iyi tanıdığım için", dedi Felipe yüksek bir ses tonuyla. "Bizi intihara teşebbüs eden insanlar olarak nitelemediğini söyleyebilir misin? Generalin yaşamını tehlikeye atabileceği için hakkında bilgi toplama düşüncesinin seni daha az önce paniğe sokmadığını? Sanki onun yaşamı pek çok companeronunkinden daha önemliymiş gibi! Sanki onlar yaşamımız için bize bir şey veriyorlarmış gibi!"

"Bizi sizlerden ayıran işte bu, öyle değil mi?" diye ekledi Lavinia. "Yaşamın bize göre bir kenara fırlatılıp atılamayacak bir şey oluşu."

"Elbette", diye yanıtladı Felipe. "Bir sıfır öndesin. Ancak Vela gibi insanları korumak gerekmez."

"Sanırım, ne beni ne de düşüncelerimi anlıyorsun", dedi Lavinia; sakinliğini koruyor, yumuşak bir ses tonuyla konuşuyordu. "Asla benim Hareket için yeteri kadar olgun olduğumu düşünmeyeceksin. Bu senin işine gelmez. Normal yaşantını korumak, nehir kıyını, senin emrin altında kendini geliştiremeden çalışacak olan zavallı küçük kadınını sonsuza dek tutmak istiyorsun. Tanrıya şükür, herkes senin gibi değil!"

Lavinia yavaş yavaş sakinliğini yitiriyordu. Biriken öfkesi, uyuyamadığı ve onu beklediği geceler, onun babacan, burnu Kaf Dağı'nda tavırları, onu rahatsız ediyordu.

"Diğerlerinin ne bok düşündüğü beni hiç ilgilendirmiyor", diye bağırdı Felipe. "istediklerini düşünsünler. Onlar seninle birlikte yaşamıyorlar. Onlar şımarık bir iyi aile kızının çılgınlıklarına kat-

lanmak zorunda değiller! Sen busun işte: kendi sınırlarını tanımayan, her şeye sahip olabileceğini düşünen, şımarık, küçük bir kız çocuğu."

"Kimse bana nerede doğmak istediğimi sormadı!" diyerek parladı Lavinia, "bu benim suçum değil, beni anladın mı?"

"Tüm komşular seni dinlemek zorunda mı?"

"Bağırmaya önce sen başladın."

Yatağın öbür tarafına oturmuştu. Çıplaktı; bacaklarını çarşafın üzerine uzatmış susuyor ve kendi kendisini, kendine ait yabancı bir organı uzaktan görüyormuşçasına yoğun bir dikkatle ayaklarına bakıyordu. Ayaklarını kımıldatıp ayak parmaklarını kastı. Aralarında ağdalı bir suskunluk yayılıyordu; sanki odada birbirlerinin pençe darbelerini bekleyen iki sinmiş kaplan vardı. Lavinia bakışlarını yukarı kaldırmak, Felipe'yi görmek, konuşmak istemiyordu, sadece bekliyordu.

"Dilini mi yuttun?" diye sordu Felipe fazla yüksek olmayan bir sesle.

Lavinia, sessizce ayak parmaklarına bakmaya devam etti.

"Seni kim örgütledi? Sebastian mı?"

"Flor", dedi Lavinia başım kaldırmadan.

"Elbette", diye haykırdı Felipe, "tahmin etmeliydim."

Ayak tırnaklarının bazı yerlerindeki ojeler çıkmıştı. Onları silmeliydi.

Suskunluk giderek derinleşiyordu. Dışarıda rüzgâr artık daha şiddetli esiyor, pencereden gölgesi düşen ve duvara siyah desenler çizen portakal ağacının dallarını kımıldatıyordu. Bakışlarını fark ettirmeden ayak başparmağından kaldırdı. Felipe ellerini başının altına koymuş yatıyor ve gergin gergin örtüye bakıyordu. Lavinia, daha ne kadar böyle durup bekleyeceklerini düşündü. Felipe'nin yanıldığını anlaması için ne kadar süreye ihtiyacı olacaktı? Hiçbir şey yapmayacağını düşündü. Yeniden konuşmaya başlaması için hiçbir neden yoktu. Konuşmayacaktı. Konuşması gereken oydu.

"O halde bu olup bitmiş bir şey", dedi Felipe, sanki kendi kendine konuşur gibiydi.

"Evet", dedi Lavinia, "daha henüz başladığım şeyden tekrar geri dönecek değilim."

"Büyük olasılıkla haklısın", diye karşılık verdi. "Aslında bu bana hiçbir güçlük çıkarmayacak, aksine... Ama bunu değiştiremem."

Tek koluna yaslanıp ona baktı. Ardından elini uzattı ve utangaçça onun koluna dokundu.

"Aslında sevinmeliydin", dedi Lavinia. "Bunun seni rahatsız etmesini tuhaf bulmuyor musun?"

"Ben de bunu düşünüyordum", diye yanıtladı. "Beni rahatsız eden senin Hareket'in bir üyesi olma yolunda aldığın karar değil, aksine bunu bana söylemeden yapmış olman."

"Ama bunu sana söyledim..."

"Evet, evet", diyerek onun sözünü kesti Felipe, "haklı olabilirsin. Seni tehlikeye atmak istemediğim için, seni bu işin dışında bırakmayı, sana karşı koruyucu davranmayı istemiş olabilirim. Ama her şeyi emrimin altına aldığım doğru değil. En azından senin dediğin şekilde..."

Lavinia hiçbir şey söylemeden ona baktı.

"Peki, peki", diyerek devam etti Felipe. "Sen kazandın. Buna alışmaya ve sana yardım etmeye çalışacağım."

"Zengin ve şımarık bir kız olmama karşın mı?" diyerek iğneledi onu.

"Hem de nasıl", diye yanıtladı Felipe ve başını hafifçe kaldırıp alaycı bir tavırla ona baktı.

Duyguları yatışmıştı. Birbirlerine karşı şefkatliydiler. Gerilim tam anlamıyla azalmış sayılmazdı; ancak öpücükleri, sözcükleri ve okşayışları bunu yarı yarıya örtmeyi başarıyordu. Felipe, şakalaşarak Lavinia'nın omzunu ısırdı; Lavinia öpüşlerin, ısırışların, ellerin ve bacakların arasında Felipe'nin işin içinden sıyrılmayı nasıl becerdiğini, ona "yardım edeceğini" nasıl rahat rahat söylediğini düşündü; ona inanmayı, kendini teslim edip uzlaşma aramayı yeğlemişti.

Sonra Flor ve Sebastian'la konuşup, "onların sorumluluk duyguları", ağır basarsa evi yapmaya karar verdiler.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Sebastian ve Flor'un sorumluluk duyguları ağır basmakla kalmamıştı. Çarşamba günü ona tüm dikkatini bu projeye vermesini, çevrede ilerleyebildiği kadar ilerlemeye cesaret etmesini, gördüğü ve Vela Ailesi hakkında bulabildiği her şeyi onlara iletmesini söylemişlerdi. "Her şeyi" demişlerdi. En küçük bir ayrıntı bile ona önemsiz görünmemeliydi. Bu işe tıpkı Felipe gibi yaklaşıyorlardı. Gösterdikleri nedenler Lavinia'yı ikna etmişti. Başka bahaneler öne sürmeyi göze alamamıştı.

Ayrıca toplumsal yaşamda yer almasının, kulüpteki arkadaş ve tanıdıklar çevresini korumasının ve balolara katılmasının muhakkak gerekli olduğu konusunda da ısrar etmişlerdi. Kendisini soyutlamaması gerektiğini düşünüyorlardı. Onlarla görüşmeliydi. General Vela onun hakkında bilgi edindiğinde geldiği sınıfa uygun ilişkileri koruduğuna ilişkin hiçbir kuşkuya yer verilmemeliydi.

Ne tuhaf, diye düşündü Lavinia buluşmalarından sonra. Hareket'teki görevi düşündüğü gibi yaşamını değiştirmemiş, aksine kendi yaşamının rolünden ibaret kalmıştı.

Eve geldiğinde ortalığı darmadağın buldu. Evi bir küf kokusu sarmıştı. Lucrecia temizliğe gelmemiş olmalıydı. Sabah kahvaltısından kalan kahve fincanları mutfak masasının üzerinde duruyordu; odasındaki yatağı da düzeltilmemişti. Açık panjurlardan yağmur suları içeri girmişti. Işığı yaktığında küçük damlacıkların parladığını gördü. Portakal ağacı bir o tarafa bir bu tarafa sallanıyor ve dallarını pencereye vuruyordu.

"Merhaba", diyerek onu selamladı. "Bugün bir hayli ıslanmış olmalısın."

Bu arada ağaçla konuşmak onun için bir alışkanlık haline gelmişti. Onu böyle yeşil ve meyvelerle dolu olarak gördükçe bitkilerle konuşmanın iyi olduğunu söyleyen her kimse, onun haklı olduğuna iyice inanmaya başlıyordu. En azından bu ağaç selamına müteşekkir görünüyordu.

Ayakkabılarını çıkarıp terliklerini giydi. Sonra yatağın yanındaki fincanı ve boş su bardağını mutfağa götürdü ve bulaşık yıkamaya başladı. Bulaşık fırçasını bardakların ve fincanların üzerinde gezdirirken kendi kendine Lucrecia'ya ne olmuş olabileceğini sordu. Lucrecia her zaman için güvenilir bir insan olmuştu. Acaba hasta mıydı?

Evi düzenli görene dek çalışmayı başarmıştı. Düzensizliğe tahammül edecek havada değildi. Lucrecia yarın gelse keşke, diye düşündü. Muhakkak bir aksilik çıkmıştı.

Ama Lucrecia ne ertesi gün, ne de bir sonraki gün geldi.

"Oraya gidip ona ne olduğuna bakmalısın", dedi Felipe o, sabah ofiste.

"Bunu ben de düşündüm", diye yanıtladı Lavinia. "Bu akşam bununla ilgileneceğim."

Lucrecia'nın adresini yazdığı kâğıdı hâlâ çantasında taşıyordu. Onun biçimsiz el yazısını okumak kolay değildi -Lucrecia sadece iki sene okula gitmişti- ama Lavinia semtin ve caddenin adını çözebilmişti. Bu yeterli olurdu, nasıl olsa komşuları onu tanırdı.

Daha ana caddeden, tahta barakalı kenar mahalleyi gördü. Arka tarafta, akşam ışığında, bir kilisenin silueti görülüyordu. Ana caddeden ayrılıp toprak yolda ilerlemeye başladı. Daha ilk barakaların oralarda caddenin ışıklandırması sona eriyordu. Sadece acınacak haldeki evlerden dışarıya biraz ışık vuruyordu. Çitlerin arkasında mandalina ve muz ağaçları vardı.

Taştan yapılmış kilisenin önündeki meydana ulaştı ve arka taraftaki sokaklardan birine saptı. Önünden geçtiği çocuklar arkasından bakıyordu. Araba engebeli arazide sallanıyor, tavuklar ve domuzlar yağmur mevsimi iyice çamura bulanmış olan yolunu kesiyordu.

Altı-yedi kişilik aileler burada, tek bir odadan oluşan evlerde yaşıyordu.

Sefaletin bu üzücü dünyasına ulaşmak için güzel semtlerden birkaç kilometre uzaklaşmak yeterliydi. Sabahları Lucrecia'nın insanlarla dolu, yamru yumru otobüse binmek için erkenden bu toprak yolu geçip ana caddeye gidişini düşündü. İnsanların ne denli adaletsiz olduğunu düşünmeden edemedi. Ölüm çok daha demo-

kratikti. İster aile mezarlığına, ister herhangi bir yere gömülsünler, öldüklerinde bütün insanlar eşitti; toprağın alanda bütün cesetler aynı şekilde çözülüyordu. Böyle olduktan sonra demokrasi neye yarardı ki?

Bir köşede sohbet eden, genç insanlardan oluşmuş bir grubun yanında durdu ve Lucrecia'nın oturduğu sokağı sordu. Biraz daha gitmesi gerektiğini söylediler. Lucrecia sokağın sonundaki dükkanın yanındaki evde oturuyordu.

Bu arada güneş batmış, gün ışığı neredeyse kaybolmuştu. Bir odun kasasını arkasından sürükleyen esmer tenli, çıplak ayaklı bir kadın yokuşu tırmanıyordu. Yokuşun yukarısında birkaç çocuk oturuyordu. Araba oraya yaklaştığında çocuklar merakla Lavinia'ya baktı. Bu saatte buradan pek fazla araba geçmiyor olmalı, diye düşündü Lavinia.

Lucrecia'nın barakasının önünde durdu. Odun taşıyan kadın, uzaktan onun arabadan inişini izliyordu. Lavinia kendisini rahatsız, keten giysisi ve yüksek ökçeli ayakkabılarıyla yersiz hissetti. Kapıyı çaldı. Aşağı yukarı on iki yaşlarında bir kız çocuğu kapıyı açtı.

"Lucrecia burada mı oturuyor?" diye sordu Lavinia.

"Evet", diye yanıtladı kız, sanki eve sığınıyormuşçasına birkaç adım geri çekildi. "Evet, burada oturuyor. Teyzem olur."

"Evde mi?"

"Teyze, kapıda biri var", diye bağırdı kız geri dönerken.

Kapı biraz daha açıldı, böylece Lavinia saçtan yapılma damı gördü. Bir kirişin üzerinde geceleri uyumak için yayılan yıpranmış şilteler asılıydı. Tellerle bağlanmış bir ampul, aşağı doğru sallanıyordu. Köşede oldukça eski bir iskemle duruyordu.

Lucrecia'nın "Kim geldi?", diyen sesini duydu.

"Benim Lucrecia, Lavinia", diye yanıtladı kapıdan.

"İçeri gelsin, içeri gelsin", dedi Lucrecia. Kız söz dinleyerek kenara çekildi. Lavinia oturma ve yatak odası işlevini bir arada görüyormuş gibi görünen küçük odaya baktı. Lucrecia'nın sesi, tahtadan yapılmış bir paravanın ve kirli, kapalı bir perdenin arkasından geliyordu. Tüm oda küfün ve eski giysilerin kokusunu taşıyordu.

Lavinia perdeyi çekti ve Lucrecia'yı portatif bir karyolada başında bir mendille yatarken buldu.

"Ah, Senyorita Lavinia", dedi kadın, "evime gelmek zorunda kalmanız ne kötü. Hasta olduğum için işe gelemedim. Öyle ateşim var ki!"

Lavinia biraz daha yaklaştı ve Lucrecia'nın kıpkırmızı olmuş gözlerini gördü. Kadının beti benzi atmış, dudakları tuhaf bir şekilde morarmıştı.

"Sana ne oldu, Lucrecia?" diye sordu. "Çok kötü görünüyorsun. Doktora gittin mi?"

Lucrecia elleriyle yüzünü kapayıp ağlamaya başladı. "Hayır"diye yanıtladı içini çekerek, "doktora gitmedim. Doktora gitmek istemiyorum. Rosa, bir iskemle getir", dedi kıza ve sonra ağlamaya devam etti.

Lavinia, Lucrecia'nın yanına, girişte gördüğü aynı iskemleye oturdu. Bu, tüm evdeki tek iskemleydi.

"Doktora gitmek istememek de ne demek oluyor?" diye sordu Lucrecia'nın hıçkırıkları arasında. "Haydi, bırak ağlamayı. Bu ne zaman başladı?"

Sefaletin yaşlandırdığı genç kadın, kızı annesini almaya gönderirken utançla çarşafa sarındı.

"Lucrecia", diyerek onun üstüne gitti Lavinia, "bana ne olduğunu söyle. Sana doktor getirebilirim. Bırak ağlamayı. Doktor sana muhakkak yardım edecektir. Eğer istersen hemen gidebiliriz..."

"Ah Senyorita Lavinia! Bana karşı ne kadar iyisiniz!" diyerek hıçkırdı Lucrecia. "Ama doktor istemiyorum!"

"Doktora gitmek istemiyor. Yüksek ateşten ölmeyi yeğliyor", dedi Lavinia'nın arkasından bir ses.

Lavinia arkasına döndü ve perdenin orada önlüklü, şişman bir kadının dikildiğini gördü. Bu, Lucrecia'mn kız kardeşi, küçük kızın annesiydi.

"Haydi, söyle ona", diyerek devam etti kadın Lucrecia'ya dönerek. "Orada ateşten ölene dek öylece yatıp ağlayarak beklemezsin. Eğer sen söylemek istemiyorsan ben söylerim."

Lucrecia'nın hıçkırıkları artmıştı.

"Ona bunu yapmaması gerektiğini söyledim", dedi yeniden Lucrecia'nın kızkardeşi, "ama o beni dinlemek istemiyor."

Lucrecia en sonunda hıçkırıktan sarsıla sarsıla Lavinia'ya olduğu kürtajı anlattı. Çocuğu doğuramazdı. Babası, kendisini he-

saba katmamasını ve çalışmaya devam etmesini söylemişti. Ayrıca Lucrecia, yarım bıraktığı okula da devam etmek istiyordu. Bu çocuğu dünyaya getiremezdi. Çocuk sahibi olmak ve onun gereksinimlerini doğru dürüst karşılamadan ve yeterince besleyemeden yalnız bırakmak istemiyordu. Sonunda bir arkadaşı ona, bu iş için fazla para almayan bir hemşirenin adresini vermişti.

Ve böylece çocuğu aldırmıştı. Ancak kanamanın durmak bilmeyişi tuhaftı. Çok kötü, sanki çürümüş gibi kokuyordu ve üstüne üstlük bu ateş... "Hiç kuşkusuz bu Tanrı'nın bana vermiş olduğu bir ceza", dedi Lucrecia "Yaptığım şeyden ötürü ölmem gerekiyor". Hayır, hiç bir doktor tarafından görülmek istemiyordu. Doktor ona çocuğu kimin aldığını muhakkak sorardı; hemşire onu, adını hiç kimseye söylememesi konusunda uyarmıştı. Doktorlar bunun yasak olduğunu biliyorlardı ve bunu fark etmemeleri olanaksızdı. Bu yüzden hapse girebilirdi.

"Oyun oynamaya git, Rosa, sana oyun oynamaya gitmeni söylemiştim", dedi annesi kıza ve tehditkâr bir şekilde havaya kaldırdığı eliyle onu dışarı çıkardı.

Lavinia ne yapılması gerektiğini düşündü. Bu sadece içindeki duyduğu isteği, en sonunda biraz sakinleşen ve artık sadece yavaş yavaş hıçkıran Lucrecia'nın ağlayışına katılma dürtüsünü bastırmak için değildi.

"Hemşire bir arkadaşım var", dedi Lavinia, "onu getireceğim."

Flor'a haber vermek istiyordu, en azından ona ne yapılması gerektiğini söylerdi. Ayağa kalktı.

"Teşekkürler, Senyorita Lavinia, teşekkürler", dedi Lucrecia ve yeniden ağlamaya başladı.

Lavinia karanlık caddeye çıktığında derin derin soluk aldı. Çevredeki barakaların üzerine gecenin karanlığı çökmüştü. Yağmurdan yıkanan gökyüzü yıldızlarla doluydu. Yıldızların parıltısıyla başka hiçbir ışık rekabet edemezdi. Lucrecia'nın kız kardeşi kapının eşiğinde durmuş elini saçlarının arasından geçiriyordu.

"Hemen dönerim", dedi Lavinia ona, "hemen geri geleceğim." Arabasına binip yola koyuldu ama henüz ana caddedeyken durmak zorunda kaldı. Gözyaşları karşıdan gelen arabaların farlarını renkli bir tül gibi çevreliyordu.

İki saat sonra Flor, Lucrecia'yla birlikte hastanenin acil servisinin cam kapısından içeri girerek kayboldu. Lavinia, ayaklarını sürükleye sürükleye bekleme odasına geri döndü.

Odanın tavanı yüksekti, tavana yayılmış ve birçoğu çalışmayan neon lambalar kötü bir ışık saçıyordu. Tahta bankların birine çöktü. Hastanenin bu tipik kokusu, ilaçların ve korkunun kokusu olmasaydı, burası bir Protestan kilisesinin cemaat için ayrılmış bekleme salonuyla karıştırabilirdi. Odanın kenarlarında ve ortasında tahta banklardan oluşan bir dizi sıra vardı. Kirli elbiseli, hasta çocuklarıyla kadınlar ve erkekler sessizce bekliyorlardı. Lavinia kolunu bankın arkalığına koyup gözlerini kapadı. Başı ve sırtı ağrıyordu.

Şans eseri olarak Flor durumu her zamanki sakinliğiyle kontrol altına almıştı. Lucrecia'mnki gibi durumlara alışık olan yeteri kadar doktor arkadaşı vardı. "Bin misli güç durumlarla karşı karşıya kalıyoruz", demişti.

Lavinia gözlerini bir an daha kapalı tutup bekleme süresini kısaltmak için biraz olsun kestirmeyi ümit etti. Ancak bir türlü uyku bastırmıyordu. Tekrar gözlerini açtı, çevresine bakındı ve odadakilerin onu izlediğini fark etti. Gözlerini tam olarak açmadan bakışlarını çevirdi; bununla birlikte insanlar ona tiyatrodaymış ve Lavinia'nın üzerine projektörlerin ışığı düşüyormuşçasına bakıyor, onu izliyorlardı.

Kendisini rahatsız hissediyordu. Dikkatini dağıtmak için yere baktı. Gözleriyle karşısında duran bir dizi ayağı takip etti. Bankların altındaki zemin pislikle doluydu. Yaşlı kadınlar ayaklarını kıpırdatıyordu. Şişmandılar. Varisleri ayakkabılarının kaba, siyah derilerinden fışkırıyordu. Kadın ayakkabısının ucuna, ayağına denk gelmesi için delik açmıştı. Mora boyalı kırık ayak tırnakları tuhaf görünüyordu. Lavinia öbür yandaki ayaklara baktı. En fazla otuz yaşlarında olan genç bir kadının ayaklarıydı. Esmer, çatlak derili ayaklar, bir zamanlar beyaz olan sandaletlerin içindeydi. Tırnaklarında pul pul dökülmüş kahverengi kızıl ojeler vardı. Lavinia, onun bacaklarından fırlamış damarlarını gördü. Bakışları hemen karşısındaki erkek ayakkabılarının yıpranmış tabanlarına takıldı. Kenarları tırtık tırtık olmuş, lastikleri aşınmış kısa çoraplar. Hip-

notize olmuşçasına üzgün ayakları izlemeye devam etti. Sonra başını kaldırdı. Herkes ona bakıyordu. Tekrar bakışlarını indirdi; bu sefer kendi ayaklarına bakıyordu. Yüksek ökçeli, beyaz İtalyan derisinden yapılma sandaletinden görünen kırmızı ojeli, beyaz düzgün ayakları vardı. Ayakları ne güzeldi. Aristokrat. Yeniden gözlerini yumdu.

Orta yaşlı, güçlü, sevecen yüzlü bir doktorla birlikte gelen ve Lucrecia'nın iyileşeceğini söyleyen Flor onu düşüncelerinden ayırdı. Kan nakli ve kürtaj yapmak zorunda kalmışlardı. Lavinia'nın onu bugün getirmesi iyi olmuştu. Bir gün daha gecikselerdi dünyadaki hiç bir doktor onu kurtaramazdı.

Flor'la birlikte kadınlar koğuşuna gitti. "J" kodlu hasta salonu uzun ve dardı, her iki tarafında yataklar duruyordu. Donuk yüzlü kadınlar onu bakışlarıyla Lucrecia'nın uyuduğu yatağa gidene dek takip etti. Giysilerine, çantasına değer biçiyor, onu tepeden tırnağa süzüyorlardı. Lavinia ayaklarının ucuna basa basa yürüyor, yer yarılıp içine girmeyi diliyordu. Her nedense kendini suçlu hissediyor, bu yabancı acılara girişi ona bir hakaretmiş gibi geliyordu.

Flor ise gülümsüyor, yaklaşması, Lucrecia'ya eğilip elini alnında gezdirmesi için ona cesaret veriyordu. Lucrecia'nın kardeşine söylemesi için yatak numarasını bir köşeye not etmesini söyledi. Flor, Lucrecia'nın çok daha iyi olacağını düşünüyordu; kardeşi onu öğleden sonra üç ile beş arasında ziyaret edebilirdi.

Sonraki günlerde Lavinia, ofiste General Vela'nın evi için ilk çizimleri yaparken ümitsizliğe ve cesaretsizliğe karşı da savaşıyordu. Yaşamın ona durmadan çelişkiler sunduğunu hissetti. Yan yana sürdürdüğü her iki yaşamı çakışıyor, onu sarsıyor ve kişiliğini bütünüyle zedeleme konusunda tehdit ediyordu.

Hastanenin bekleme odasında geçirdiği akşam bir türlü aklından çıkmıyordu. Orada gördükleri onu sürekli olarak takip ediyordu; şaşkınlığı Lucrecia'nın kız kardeşi ve yeğeniyle birlikte kadınlar koğuşunun büyük salonundaki hasta yatağının yanı başında bulunan sandalyede oturduğu üç gün süren öğleden sonra ziyaretleriyle daha da güçlenmişti. Beyaz çarşafların arasından hayretle ona bakan kadınların yüzlerini hâlâ unutamıyordu.

İnsan iyi niyetinden başka hiçbir şeye sahip değilse, adaletsiz-

liğin getirdiği koşulları sırtında taşımak zorundaysa, zenginliği; çatlak el ve ayaklarından, kötü yapılmış kürtajlardan ötürü boşalmış karınlarıyla hastane yataklarında yatan ya da tıpkı kendisi, Lavinia gibi, doğacağı yeri seçebilecek olan çocuklarıyla doğumun kaderine ve farklı yaşam koşullarına, kardeşleri, amcaları, babaları ve anneleriyle karanlık küflü barakalarda büyümeye mahkûm edilen kadınlardan ayıran bir yara izi gibi hissediyorsa, bu dünyada yerini araması çok zordu.

Lavinia'nın kurşunkalemi kapı ve pencere çizmeyi bırakmış, aniden el ve ayak resmi yapar olmuştu. Başını kaldırdı; çizim masalarının üzerindeki neon lambaların sesini, çırakların, kahve fincanlarıyla gelip giden sekreterlerin sohbetlerini, klimanın titreşimlerini duyuyordu. Lucrecia herhalde şimdi evinde, hayatta kalabildiği için mutlu olmalıydı. Belki de kendisine bir tas çorba yapmış, hastayken terden sırılsıklam olan çarşafları yıkıyor ve kız kardeşinin kızı Rosa'nın ince sesiyle semtin sokaklarında "Tortillalaar, tortillalaar", diye bağırarak satış yapması için tortula pişirmek üzere pazardaki tezgâhından eve geri gelmesini bekliyordu.

Bu diğer gerçekliğin kuvvetle beliren ışıkları, Lavinia'nın tüm yaşamı boyunca ansızın önüne çıkmış, gizlenmiş, tekrar belirmişti. Bunlar ona acıyı çağrıştıran kımıltısız resimlerdi. Bilincinde denizdeki bir potkal gibi ancak şimdi yüzmeye başlayan bulanık, soluk, saklı anlar. Hafızasının kıyılarındaki mesajlar. Onu sarsarak uyandıran mesajlar.

"Eğer onlardan biri olsaydım", dedi kendi kendine, "benim gibi birine, benim gibi görünen birine hiç inanmaz, onun hakkında kesinlikle iyi şeyler düşünmezdim."

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sara bakışlarını eğrelti otları ve bitkilerle dolu olan bahçesinin üzerinde gezdirip aralıksız olarak alışveriş, evin düzeni ve elbiseleri iyi durumda bulundurmakla ne denli meşgul olduğundan söz ediyordu. "Ben iyi bir eşim", dedi, "biliyor musun, böyle olmak hoşuma gidiyor. Bu, seni tıpkı diğer işler gibi hoşnut eden bir meşguliyet, evle ilgilenip kocanın hoşnut olacağı her işi yapmak."

Sadece tuhaf olan, olayların yavaş yavaş gelişiyormuşçasına Adrian'ı hiç ilgilendirmeyen bir zamanda gelişmesiydi. Akşamları işinden haberlerle, dış dünyanın yenilikleriyle eve geldiğinde, rolünü değiştirip "ilginç" bir sohbeti sürdürmek Sara'ya genellikle zor geliyordu. Daha da zoru Adrian'la yatağa girip onun çok hoşuna giden o küçük, baştan çıkarma oyunlarını oynamaktı. Daha sonradan bir kelebek gibi uçmak, şehvetli bir kadın olmak için, her gece bu kristal küreyi kırıyor, bu evcil tekdüzeliğin yumuşak örtüsünü kaldırıyordu.

"Neredeyse ona rol yapmam gerektiğini düşünüyorum. Bana bir şey anlattığında yavaş yavaş kırmak, yaşamının ritmine bir ivme vermek, onu ilgiyle dinlemek için kendimi zorlamam gerekiyor."

Evden gidip onu kendi sessiz dünyası, bahçesi ve olağan evcil yaşantısıyla baş başa bıraktığında her şeyin daha kolay olduğunu söylüyordu.

Ve ayrıca bu durumdaki bütün kadınların benzer şeyleri yaşıyor gibi göründüklerini fark etmişti: Günlerini kocalarının rahat etmelerine adıyorlar; ancak sabahları tekrar ortadan kaybolmak üzere akşamları gelen bu varlıklar çevrelerindeki yabancılar, yabancı bedenler olarak kalmaya devam ediyorlardı.

Bu gerçekten böyle değil mi, diye sordu Sara ve "ev kadınlarının tümüyle kendilerine özgü bir evrende yaşadıklarını ve ertesi gün kişisel meşguliyetlerini kendilerine yeniden bahşetmek için

akşamları zorla yatak işine koyulduklarını söylerken Lavinia'ya baktı.

"Beni anlayıp anlamadığını bilmiyorum", dedi. "Senin gibi insanlar için ev yaşamı dehşet vericidir, adeta bir çöl gibidir. Bu, erkeklere göre de böyle. Ancak insan kendi dünyasını keşfediyor, kendi vaktini geçiriyor. Örneğin kasaplarla konuşmak benim hoşuma gidiyor; pazardaki fiyatlar için pazarlık etmek, bahçeyle ilgilenmek, begonyaların büyümesini izlemek bana zevk veriyor. Günlük yaşamın tadını çıkarıyorum. Bana tuhaf gelmeye başlayan şey, sabahları yine gitmek üzere akşamları gelen, bambaşka bir yaşam süren Adrian'la yatağı, banyoyu ve mutfağı paylaşmak..."

"Görüyor musun", Lavinia en sonunda söze girebilmişti, "sorun bu işte. Erkekler büyük olaylar dünyasını kendilerine ayırırlarken kadınlar da günlük yaşamla ilgilenmek zorunda kalıyor."

"Ama benim görüşüme göre de Lavinia, kocalarımız dünyamıza zorla girdikleri için, onlara biz kadınların kapıları kapatması gerektiği".

"Kendini kandırma, Sara", diye yanıtladı Lavinia. "Eğer kocalar olmasaydı ev kadınları da olmazdı ve sözünü ettiğin o dünya da bambaşka bir yer olurdu."

"Söylemek istediğim kocaların ortadan yok olması değil, anlamıyor musun? Gerçek şu ki, onlar var. Benim demek istediğim biz ev kadınlarının, tıpkı işlerinin başında olan erkekler gibi, bizi hoşnut eden kendimize özgü bir yaşam tarzımızın olduğu."

"Bundan hiç kuşkum yok" dedi Lavinia alay ederek, "Maaş ve toplumsal bir kabul olmadan."

"Bu çevrede beni herkes seviyor", diye karşılık verdi Sara biraz da kendini beğenmiş bir tavırla. "İnsanlar beni tanır ve dikkate alır. Ve toplumsal kabulü de kendi arkadaş çevremde buluyorum."

"Tıpkı gerçek bir ev kadını gibi", dedi Lavinia.

"Bu beni kesinlikle rahatsız etmiyor. Ev kadını olmak, çok saygıdeğer bir görev. Sana yaptığım şeyden hoşlandığımı söylemeye çalışmıyorum, daha çok bir keşif..."

"Keşfettiğin tek şey işbölümü", diyerek onun sözünü kesti Lavinia, ümitsizliğin eşiğinde.

"Hayır, Lavinia. Biz ev kadınlarının kendi aramızda kocalarımız hakkında neler konuştuğumuzu duysan muhakkak şaşkınlıkla dinlerdin. Onlardan tıpkı bizimle hiç bir ilişiği olmayan yabancı varlıklarmışçasına söz ediyoruz, masa örtülerindeki lekelerden, balık servisinin ne zaman yapılacağından, bahçelerimizin bakımından... Tuhaf olan, erkeklerin bu dünyanın sadece kendilerinden ibaret olduğunu düşünmeleri. Dürüst olmak gerekirse ben, her ne kadar dünya onların etrafında dönüyor gibi görünse de, onların daha az önemli oldukları hiç bir yerin olmadığına inanıyorum. Buna karşılık olarak insanların basitçe düşündükleri şey, erkeklerin işe gitmek üzere sabahları evden ayrıldıklarında ev kadınlarının dünyasının ancak o zaman normale dönen bir dünya oluşu. Onları rahatsız eden şey bu."

"Bu, ev kadınlarının dünyasının gerçekten var olma nedeni mi yani", dedi Lavinia. "Senin böyle konuştuğunu duyan her feminist fena halde öfkelenir."

"Bunun kadınların kendileri için bir dünya kurmanın bir yolu olduğunu anlamıyor musun?"

"Hayır", diye yanıtladı Lavinia tereddüt etmeden. "Sözünü ettiğin yavaş yavaş ve erkeği bir istilacı olarak görmek, bana daha çok bilinçsiz bir isyanın bir şekliymiş gibi geliyor."

"Fakat biz kadınların çok önemli, somut, tahmin bile edilemeyecek denli bir gücün, deyiş yerindeyse tahtın ardındaki gücün sahibi olduğumuza inanmıyor musun?"

"Bu erkeklerin uydurması".

"Biz bunu hiçbir zaman bir güç olarak algılamadık, aksine hep bir boyunduruk olarak gördük. Ben ev imparatorluğunun boyunduruk gibi görünen kabuğunun altında sağlam yapıları barındırdığına ve erkeklerin sadece kaçınılmaz bir ek olduğuna inanıyorum."

"Olabilir", dedi Lavinia tartışmadan yorulmuş bir halde, "aslında ben senin ev kadınlığı gerçekliğinden daha fazla bir şeyler hissettiğine ve kendine buna ilişkin savunma mekanizmaları geliştirdiğine inanıyorum. Bu hep böyle olagelmiştir. Gerçekte bizim için hiçbir şey değişmedi."

"Senin kendine, benim de kendime ait fikrim var", diye karşılık verdi Sara.

Lavinia, Sara'yla daha fazla tartışmamayı yeğliyordu. Düşüncelerinde başka şeylerle meşguldü. Konuyu derinleştirmek bir alışkanlığa yol açabilirdi. Belki de Sara, Adrian'dan sıkılmaya başlamıştı ve bunu kabul etmek istemiyordu.

Hava kararıyordu. Akşam ışığı bahçedeki malinke ağacının alt dallarına vuruyordu. İki arkadaş da susmuş, her biri kendi düşüncesine kapılmış, yüksek ayaklı bardaklardan buzlu çaylarını içiyorlardı.

"Toplumsal yaşamda ne gibi yenilikler var?" diye sordu en sonunda Lavinia.

"Kız arkadaşlarımızdan birçoğu bekârlığa veda etmek için parti veriyor", diye yanıtladı Sara. "Yakında herkes dünya evine girecekmiş gibi görünüyor. Ve iki hafta içinde de kulübün yıllık balosu var. Bu arada sen de oraya gidip gitmemek istediğini düşündün mü? Yoksa hâlâ bu kulüplere girmemeye ve kendini dış dünyadan uzak tutmaya kararlı mısın?"

"Herhalde gideceğim", diye yanıtladı Lavinia. "Son zamanlarda kendimi oldukça yalnız hissediyorum. Belki değişiklik olsun diye, bir parça toplumsal yaşam bana iyi gelir."

"Elbette bu sana iyi gelecektir", dedi Sara. "Kulüp, bu sene hiçbir masraftan kaçınmıyor. Yirmiden fazla genç kız ilk defa sosyeteye takdim edilecek. Kesinlikle çok eğleneceksin. Elbette ki bu senin diskoteklerinden daha farklı; ancak eğlenceli."

"Bu büyük bir gösteri", dedi Lavinia. "Bundan; en çok artırana satılmak için bir vitrinde duruyor olma duygusundan hiç hoşlanmamıştım."

"Ben hiç öyle hissetmedim", diye karşılık verdi Sara. "Ben bunun, genç insanların birbirlerini tanımak ve bir partner bulmak için en normal, en doğal yol olduğunu düşünüyorum. Ayrıca artık kendini böyle hissetmeyeceksin. Kesinlikle daha çok eğleneceksin. Herkes senin nerede olduğunu sorup duruyor."

Lucrecia'nın sefaleti yaşayan barakasındaki olaydan ve hastanedeki ayakları gördükten sonra baloda eğlenmek zor olacaktı. Bunu Sara'yla konuşmanın hiç anlamı yoktu. Ayrıca bu, Sebastian'ın ona korumasını söylediği görüntü için de yararlı olmazdı. Kulübün toplumsal yaşamında yer almasının sadece imajı, yüzde

yüz bir sosyete kadını olarak taşıdığı rolü için önemli olmadığını birçok kere yinelemişti. Bu çevrede Hareket için çok değerli olabilecek bilgiler toplayabilirdi. "Bu insanların ne düşündüğünü, ne yapmak istediğini öğrenmek bizim için çok önemli" demişti Sebastian.

"Kendimi daha iyi hissedeceğim doğru olabilir", dedi Lavinia Sara'ya ve sesinin inandırıcı çıkmasına gayret etti. "Özellikle de bu kadar ara vermişken."

"Dilersen baloya birlikte gidebiliriz", dedi Sara. "Eminim, Adrian ikimize de seve seve eşlik eder... Peki ya Felipe, o ne olacak? Buna canı sıkılır mı? Onun da gelebileceğini sanmıyorum..."

"Hayır, elbette gelemez", diye düşündü Lavinia. Felipe kabul edilmemişti. Kulübe kabul edilmek ayrı bir prosedürdü. Sadece ücretini ödemek yeterli olmuyor, ayrıca toplanıp dilekçe sahibinin soy ağacını uzun uzadıya tartışan bir kabul kurulunun huzuruna da çıkılması gerekiyordu. Sonra siyah ve beyaz toplarla oy veriliyordu. Hatta Büyük General'in yüksek rütbeli memurlarının bile girişi yasaktı. Aristokrasinin büyük çoğunluğu Büyük General'in partisini ve üyelerini "avam", "yontulmamış askerler" ve "sonradan görme" olarak nitelendiriyordu. Aristokratlar en azından toplumsal yaşamda güçlerini korumuşlardı; bu onlara yeterli geliyordu. Lavinia kulüp üyesi seçimlerinin saçma sapan prosedürünü düşündükçe gülümsemeden duramıyordu. "Olanaksız!", dedi ve devam etti: Felipe kabul dilekçesi verse sadece siyah toplara oy verilirdi. Ama o zaten böyle bir şeyi aklından bile geçirmez. Bunun onu herhangi bir şekilde ilgilendirdiğini hiç sanmıyorum." Felipe için yapılacak yorumları düşünüp yeniden gülümsedi.

"Kim bilir, kim bilir", dedi Sara. "Felipe gibi basit ilişkilerden gelip akademisyen olan insanlar, alışılageldiği üzere kulübün bir üyesi olmaya can atıyorlar. Elbette o, kabul edilmek için en ufak bir şansının bile olmadığını bildiği için, bunu asla itiraf etmeyecektir... Eğer evlenseydiniz durum değişirdi..."

"Yanılmıyorsam gerçekten de bütün insanların kulüp üyesi olmak istediğini düşünüyorsun, öyle mi?" diye sordu Lavinia arkadaşının sözleri üzerine duyduğu kızgınlığı güçlükle gizleyebiliyordu.

"Neden öyle olmasın ki?", diye karşıladı Sara. "Genç bir akademisyen olan Felipe'nin kariyeri için bu çok büyük bir avantaj olurdu. Bu ülkede bir şeylere güvenen her insanın kulübün bir üyesi olduğunu kimse inkâr edemez."

"Eğer ona, benimle evlenirse kulübe üye olabileceğini anlatırsam", dedi Lavinia alaycı bir tavırla, "belki Felipe o zaman gerçekten bana talip olur."

"Bunun onun için iyi olmayacağını söyleyemezsin", diye yanıtladı Sara ısrar ederek. "Senden çok onun için."

Sara'ya yardım edilemez, diye düşündü Lavinia. Onu daha fazla dinlemek, onun ufkunun günden güne nasıl daraldığını görmek istemiyordu.

"Gitmeliyim", diyerek ayağa kalktı. "Saat neredeyse altı olmuş; daha süpermarkete gitmem gerek. Evde yiyecek hiçbir şey yok."

"O halde şimdi baloya birlikte mi gidiyoruz?" diye sordu Sara.

"Uygun bir giysimin olup olmadığını bilmiyorum", dedi Lavinia iğneleyen bir tavırla. "İnsanlar olan elbiselerimi daha önce gördüler."

Sara onu kapıya kadar geçirdi. Kıyafet konusunda tasalanmaması gerektiğini söyledi ciddi ciddi. Herkesin onu yeniden görmekten mutlu olacağından dolayı bunun pek de önemi yoktu.

Evet, diye düşündü Lavinia ve süpermarkete girdi, bununla başa çıkabilirdi: Sara ve Flor'un yaşamları birbirinden ne kadar farklıydı.

Açık renkli aydınlatılmış süpermarketin bir klinik kadar temiz atmosferi çevresini sarmıştı. Açılış töreni gerçek bir olay olmuştu.

"Başkentin en büyük marketi!" "Hiçbir yönden Kuzey Amerika'daki bir süpermarketten geri kalmaz" diye yazmıştı gazeteler.

Hâlâ pırıl pırıl olan alışveriş arabalarından birini alıp koridorlardan geçerek mallarla dolu olan rafların arasında dolaşmaya başladı. İngilizce ve Fransızca yazılı teneke kutular, gösterişli cam kavanozlardaki renkli marmelatlar, füme edilmiş istiridyeler, kalamarlar, kırmızı havyar, siyah havyar.

Ekmek, jambon ve peynir aldı. Bu saatte dükkânlarda çok az insan olurdu. Birkaç kadın küçük çocuk giysileri reyonunda bebek

beslenmesi üzerine tartışıyordu (Bunlar Sara'nın sözünü ettiği kadınlar, diye düşündü ve arkadaşının geliştirdiği kuramları anımsadı).

Kasiyer kız gülümseyip Lavinia'nın ne kadar az alışveriş ettiğine dikkat çekti. Lavinia yanıt vermedi. Ona ne denli yorgun olduğunu anlatmak zorunda mıydı? Sara'dan ve kısa bir süre öncesine değin "normal" olarak nitelendirdiği her şeyden nereye gittiğini bilmeksizin hızla ulaştığı duygusunun cesaretini kırdığını ve hastanedeki insanların gerçekliği tarafından da kabul edilmediğini hissettiğini? Elbette bunları söyleyemezdi. Kasiyer ona sessizce bakmış ve Lavinia'nın davranışını onun dalgınlığına vermişti.

Dışarı çıktı. Yamalı pantolonlu, çıplak ayaklı bir çocuk arabasına doğru seğirtiyordu. "Arabanıza göz kulak oldum", diyerek ümitle elini uzattı. Lavinia birkaç bozuk para çıkarıp ona verdi. Çocuğun canlı, siyah gözleri vardı. Doktor ya da avukat olabilirdi, diye düşündü Lavinia ve kafasındaki görüntülerin birbirine karıştığını hissetti; kendisine ne olduğunu anlamıyordu. Tüm cadde ansızın tek bir haykırışa dönüşmüştü. Çevresi hızla değişiyordu. Çocukluğundan beri her şeyin böyle olduğunu düşündü: nesnelerin her zaman aynı konumda kaldığını. Bunu her zaman görebilirdi. İnes Halası'nın Hıristiyanlık perspektifinden yola çıkarak kendisine değişimleri gösterdiğini anımsadı. Ve kendisi hiçbir şeye bakmaksızın gürültücü arkadaşlarıyla birlikte geziden geziye, partiden partiye giderken bu caddelerden geçmişti. Eğer kulüpteki partileri ve görkemli kulüpleri aşağılıyorsa, bu ancak başka türlü biri olmak istemesinden ötürü yaptığı bir protesto davranışıydı. Buna karşılık referansları acı verecek denli keskindi. Sanki çok büyük bir tiyatronun salonundaki rahat yerini sahne, ön sahne lambaları ve gösterinin başarıyla ve alkışla sona ermesi gerektiğini bilen bir sorumluluk duygusuyla karıştırmıştı.

Yüzleri olmayan belirsiz kadınlar ve erkekler ağının bir parçası olduğundan bu yana onu saran duygularıyla birlikte eve girerken, oturduğu caddenin kızıl meşelerinin üzerine karanlık çökmüştü. Baloya katılmanın ne denli farklı, oraya gönderiliyor olmanın, kendi insanları arasında gizli kapaklı işler yapmanın ne denli tuhaf olacağını düşündü.

Aldıklarını mutfağa götürüp ekmek poşetini açtı ve kendisine jambonlu ve peynirli bir sandviç yaptı. Sonra geri kalanları buzdolabına yerleştirdi. Yemek yerken gazete okumak için terasa çıktı.

Felipe bu akşam gelmeyecekti. Bunu yaprakların arasında ve havada hissediyordu. Olacak olayları çiçeklerin kımıldayışından, rüzgârın estiği yönden ve havadaki kokudan anlama yeteneğine, sezgisine güveniyordu.

Felipe bugün gelmeyecekti ve böylesi daha iyiydi.

Artık yeryüzünü arkasında hiç bir iz olmaksızın terk etmeyecek, tıpkı solan çiçekler gibi. Gizlenerek bana baktığı gecenin içinde döl yatağından yavaş yavaş dualar geliyordu en sonunda. Çiçeklerimin kokusunu tembelliğin ağır uykusundan uyandıran o uyuyan kadın artık geride kalmıştı. Lavinia adım adım kendi temellerine yayılmış, tanrıların mısır buğdayı ekmek için yeryüzüne göndermeden önce insanlara bahşettiği saf duyguların mekânına ulaşmıştı. Benim yakınlığım onun kayıtsızlığını delen bir kılıç olmuştu. Yine de yeni yeni çiçeklenmeye başlayan ve günün birinde şarkı söylemeye başlayınca asla ölmeyecek olan duygular onun içinde öteden beri saklıydı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ertesi gün Vela kadınları ofisine geldi. Lavinia burnunu sildi. Yağmur zamanı sürekli hapşırırdı.

"Üşüttünüz mü?" diye sordu bekâr kız kardeş ilgiyle.

"Saman nezlesi", diye yanıtladı Lavinia ve not defterini yazı masasına koydu.

"Eşim de hep saman nezlesine tutulur", dedi Senyora Vela. "Saman nezlesi olan insanlar mevsim geçişlerinde dikkatli olmalılar. Havada o kadar çok çiçek tozu var ki."

Demek General Vela'nın bahar nezlesi vardı.

"Pekala, çizimler nasıl gidiyor?" diye sordu adı Azucena olan bekâr kız kardeş.

Lavinia ilk çizimlerini çıkardı. "Çalışmamın çıkış noktası olarak geçen günkü sohbetimizden yararlandım. Buradakiler birkaç genel tasarım, başlangıç için sadece birkaç düşünce. Sarp bir eğimle inen araziden yararlanmak ve toprağı olabildiğince az hareket ettirmek için evi üç farklı zemine oturttum. İlk katı oturma odaları için, ortadaki katı yatak odaları için, en alt katı da personelin çalışma alanı için ayırdım." Çizim üzerinde ana girişi ve bir kattan diğerine çıkan merdivenleri gösterdi. "Personelin çalışma katı da dahil olmak üzere her üç zemin de manzaraya hakim olmalı."

Senyora Vela, saplarında minik pırlantalar parlayan bir gözlük takmıştı. Evin içinde dolaşırmış gibi işaret parmağıyla çizimlerin üzerinden geçerken kaşlarını çatmıştı. Senyorita Azucena ümitle bir kız kardeşine bir plânlara bakıyordu. Ara sıra başını kaldırıyor ve gülümsüyordu. Daima güler yüzlü olmaya çalışan insanlardandı. Kendine özgü ilgi alanları yokmuş gibiydi, sanki sadece başkalarının yaşamını hoş kılmak, dargınlık ve kavgaları önlemek için vardı. Lavinia'da sempati ve acıma karışımı duygular uyandırıyordu.

"Görüyorum ki, eşimin çalışma odasını oturma salonunun yanına koymuşsunuz", dedi Senyora Vela.

"Evet, onun da manzaralı bir odaya sahip olması için", diye yanıtladı Lavinia.

"Ancak ben oraya sizin daha geriye attığınız müzik odasını yerleştirmenizin daha uygun olacağını düşünüyorum. Eşim çok fazla okumaz. Müzik dinlemeyi yeğler. Eğer canı kitap okumak isterse, bunu yatakta ya da oturma odasında yapar."

"Gerçekten de iyi bir kitap okuyucusu değildir", diye ekledi Senyorita Azucena açıklamada bulunarak.

"Peki ya bilardo odası? O da güzel manzaralı tarafta olamaz mıydı?" diye sordu Senyora Vela yeniden.

"Ancak manzaralı tarafta hemen hiç yer kalmadı", diye yanıtladı Lavinia.

"Ama personelin çalışma alanına bir bakın", dedi Senyora Vela yeniden. "Bu ne israf! Güzel manzara hizmetçilerin neyine!"

"Eğer personelin çalışma alanını çok fazla iç tarafa kaydırırsak havalandırma sorunuyla karşı karşıya kalırız", dedi Lavinia. "Bu durumda yağmur zamanı çamaşırlar iyi kurumaz" diye ekledi, hizmetçiler için çok fazla endişelendiğinin düşünülmemesi için.

"Sanmam. Kenarlarda pencereler var", diye diretti Senyora Vela.

"Ama hava yeterince dolaşamaz", diyerek diretti Lavinia da.

"O halde orası biraz sıcak olur. Fakat bu büyük bir sorun değil... Hizmetçiler çamaşırları dışarı asıp yağmur yağınca içeri alabilirler."

"Peki personelin çalışma alanını ikinci katın iç tarafına koysak?" diyerek öneride bulundu Senyorita Azucena.

"Bunu deneyebiliriz", diye yanıtladı Lavinia. "Daha önce de söylediğim gibi bu sadece ilk çizim."

Yatak odaları ve diğer özel odaların sadece yerlerinin belirlendiğini söyleyerek anlatmaya devam etti Lavinia; bunun için ailenin yaşamsal alışkanlıkları üzerine daha fazla bilgi sahibi olmak gerekiyordu.

O sırada Julian içeri girdi. Her iki kadın sandalyelerinden geriye dönüp bunun kadınlar grubu için uygun olacağını düşündüklerini belli eden bir gülümsemeyle ona baktılar. Saç buklelerinden birini düzeltirken Senyora Vela'nın bilezikleri şıngırdadı. Lavinia onlara sempatik geliyordu; ama Julian da bir erkekti.

"Nasıl, ilerleyebiliyor musunuz?" diye sordu Julian sempatik ama kayıtsız bir tavırla.

"Henüz başlamıştık", diyerek yanıt vermek için acele etti Senyorita Azucena, "ancak her şeyin en iyisi olacakmış gibi görünüyor. Senyora Alarcon'un ilginç fikirleri var."

"Hem de çok ilginç fikirleri", diye ekledi Senyora Vela.

"Bundan hiç kuşkum yok", dedi Julian ve çizime bir göz atmak için masaya yaklaştı. "Bilardo odasının manzaraya bakan bir penceresi olması yolunda bir olanak aramamızı arzu ediyorlar. Sadece personelin çalışma alanıyla ilgili bir güçlük çıkıyor."

Lavinia ona, hizmetçi odası olarak da kullanılabilecek olan çamaşır ve ütü odalarını gösterirken, Julian dikkatle planlara bakıyordu. Lavinia, kadınların Julian'dan dikkatle bir açıklama beklediklerini gördü. Kararını söylemek üzere bir Tanrı'nın gönderilmesini beklemiş gibiydiler. Lavinia'nm aklına yine, Sara'yla yaptığı sohbet gelmişti. Arkadaşı nasıl olur da, erkeklerin ev kadınları için önemli olmadığını düşünebilirdi?

"General Vela, çocukluğundan beri bir bilardo tutkunudur", dedi Senyorita Azucena.

"Bu, onun gevşeme tarzı", diyerek ekledi Senyora Vela. "Eve gelince ilk olarak bir parti bilardo oynar."

"Günlük işlerinin"; ani baskınların, dağlarda gerillaları yakalamak üzere sürdürülen sürek avlarının, çiftçi köylerine yapılan napalm bombardımanlarının stresinden kurtulmak için renkli topların üzerine eğilmiş, tişörtlü şişman bir adam Lavinia'mn gözlerinin önüne geldi. Acaba bilardo oynarken ne düşünürdü?

Ben de "orada manzaraya bakan büyük bir pencerenin uygun olacağının iyi bir fikir olduğunu düşünüyorum", dedi Julian en sonunda. "Personelin çalışma alanı ikinci ya da birinci kata da kaydırılabilir; olmazsa odaların bölümü için başka bir alternatif düşünürüz. Lavinia'nın da muhakkak size söylemiş olacağı gibi, bu daha sadece ilk çizim. Bu aşamada bizi en çok ilgilendiren, bu stilin, demek istediğim, bu farklı zeminler üzerine kurulan çözümün temelde hoşunuza gidip gitmediğini öğrenmek."

"Hoşuma gitti", diye yanıtladi Senyora Vela, "eminim, eşimin de hoşuna gidecektir."

"Kahve ister miydiniz?" diye sordu Lavinia ve kapıya yöneldi.

"Hayır. Teşekkürler", diyerek yanıt verdi Senyorita Azucena, "sadece sabahları kahve içiyoruz. Alışık olduğumuz üzere erken uyuyoruz; eğer bu vakitlerde kahve içersek geceleri uyku tutmuyor. Çok teşekkürler."

"Ama ben bir tane alırım", dedi Julian.

Lavinia, Silvia'dan kahve isteyip masasına geri döndü. Odaların konumunu ve büyüklüğünü belirleyebilmek için aile hakkında bir dizi soru sordu.

"Oğlunuzun on üç, kızınızın da dokuz yaşında olduğunu söylemiştiniz, öyle değil mi?" diye sordu.

"Evet, doğru", diye yanıtladı Senyora Vela.

"Evet", diye ekledi Senyorita Azucena, "çocuk çok hareketli. Eniştem oğlu kuşlara çok düşkün olduğu için ümitsizliğe kapılıyor. Madem uçan şeylerden bu kadar hoşlanıyor, bari uçakları sevseydi, diyor."

"Uçakları da seviyor", diyerek alelacele araya girdi Senyora Vela, kardeşine cezalandırırmış gibi bakıyordu. "Sadece helikopterlerden biraz korkuyor."

"İşin aslı, bu doğru." dedi Senyorita Azucena bu kez. "Duvarında uçak motifleri olan bir oda hoşuna gidecektir."

"Oğlunun ve kızın odalarının birbirlerine çok yakın olmasını istemiyoruz", diyerek kuşlar ve uçaklar hakkındaki tuhaf tartışmayı bitirdi Senyora Vela. "Yaş farkı dolayısıyla sık sık tartışıyorlar.

Ve bu daha ilerisi için de iyi değil."

"Ayrıca her ikisinin de ayrı ayrı banyoları olmalı", diye ekledi Senyorita Azucena.

"Kızınızın odası için özel bir isteğiniz var mı?" diye sordu Lavinia.

"Biraz daha büyük olması gerektiğini düşünüyorum. Bilirsiniz, biz kadınlar daha fazla yere gereksinim duyarız", diye yanıtladı Senyora Vela suç ortaklığını yansıtan bir gülümsemeyle. "Ve dekor da ağırbaşlı olmalı."

"Eşiniz çizimleri görmek istemez mi?" diye sordu Lavinia onaylayan bir gülümsemeyle. Julian ona çabuk tarafından bir bakış fırlattı; ancak hiçbir şey söylemedi.

"Çizimleri değil", diye yanıtladı Senyora Vela yine. "Tamamlanmış projeyi görmek ister."

"Ayrıntılarla bizim ilgilenmemizi istiyor. O çok meşgul bir insan; bunu geçen sefer de söylemiştik. Tüm ülkede dolaşıp durmak zorunda", diye ekledi Senyorita Azucena, "onun işlerini azaltıyor olmamız daha iyi."

Lavinia bürosuna döndüğünde hâlâ belli belirsiz gülümsüyordu. Vela kardeşlerle giriş kapısında ayrılmıştı. İnsanın evlerini yaptığı kişiler hakkında bu denli çok bilgi edinmesi inanılmaz bir şeydi.

Sebastian'ı yoksul semtlerin birindeki bir sinemanın köşesinden alması gerekiyordu. "Tam tamına saat altıda", demişti Flor, "ne bir dakika önce, ne bir dakika sonra." Arabasının radyosu açıktı; onun için "Hareket'in resmi zamanı" olan "Radio Minuto" dakikası dakikasına zamanı veriyordu. Müziğin arka planında saatin ilerleyen tik-tak'ları duyuluyordu. Müzik, dakika başı zamanı bildiren ve telefondaki bant kayıtlarını anımsatan ifadesiz sesli bir spiker tarafından bölünüyordu.

Bir süre amaçsızca dolaşıp hiç kimsenin onu takip etmediğinden emin olması yolunda verilen talimatlara uydu. Sürekli olarak dikiz aynasına bakmaya alışmak ona zor geliyordu. Bu ona gereksiz görünüyordu. Onu kim takip ederdi ki?

Ancak Flor güvenlik önlemlerine kesinlikle uyması konusunda ısrar etmişti; hiçbir zaman hiç kimseye güvenmemesi konusunda da. Lavinia daha işin başında bir hata yapmak istemiyordu. Arkasındaki kırmızı arabanın gerçekten köşeden döndüğüne, kendisi gibi dümdüz giderek yola devam etmediğine emin olmak için her ayrıntıya dikkat etmeye çalıştı.

Tahminlerinde yanılmış ve buluşma noktasına kararlaştırılan saatten beş dakika önce gelmişti. Sebastian görünürlerde yoktu; sadece bir tezgâhın önünde birkaç müşteri vardı.

Radyonun tik-tak'ları arasında Janis Joplin'in "Me and Bobby Mc Gee" adlı parçası çalıyordu. Tik-tak sesleri müziğe bir ivedilik kazandırıyordu. Kente karanlık çökerken bir iki kavşağı geçip buluşma noktasından birkaç blok uzaklaştı. Evlerin kapısında kadınlar salıncaklı koltuklarda oturuyor, soğuk bir şeyler içip günün

basınçlı sıcağının verdiği yorgunluğu çıkarıyorlardı. Kedileri, köpekleri ve kaldırımda seksek oynayan çocuklarıyla yaşamları gece gündüz devam ediyor, şu beş dakika bir türlü geçmek bilmiyordu.

En sonunda spikerin sesi bilgi verdi: "Saat on sekiz." Tekrar sinemanın bulunduğu caddeye döndü. Başında kasketiyle Sebastian kararlaştırılan yerde duruyordu.

Arabayla ona yaklaştı. Yanına geldiğinde sanki o anda bir arkadaşını görmüş gibi arabayı durdurdu, başını pencereden dışarı çıkardı. Sebastian yaklaştı; o da, sanki bu rastlantısal bir karşılaşmaymış gibi davranıyordu.

"Selam", dedi Lavinia. "Nereye gitmek istiyorsun?"

Sebastian, herhangi bir yerin adını söyledi.

"Eğer istersen seni götürebilirim", dedi.

Sebastian arabaya bindi, yola devam ettiler.

"İyice dikkat ettin mi?" diye sordu Sebastian.

"Fazlasıyla", dedi. "Erken geldiğim için son çeyrek saatten beri çevrede dolanıp duruyorum."

"Geç gelmektense erken gelmek daha iyi", diye yanıtladı Sebastian. "Zamanı doğru ayarlamayı öğreneceksin. Aslında en iyisi ne çok geç ne de çok erken gelmektir. Ortalıkta çok dolaşırsan göze batabilirsin. Eğer çok erken gelirsen buluşma noktasından uzaklaşıp karar verilen saatten iki üç dakika önce yeniden gelmek en iyisidir. Zaman ve hız duygusunu geliştirmeli ve kenti avucunun içi gibi bilmelisin. Ama bu zamanla olacaktır. Başlangıç için tüm bunlar çok olağan. Şimdi güney yönüne doğru git ve gözünü dikiz aynasından ayırmamayı unutma. Velalar'ın evi nasıl ilerliyor?"

"İlk çizimi bitirdik. Eşine, tasarımlarımızı evlerinde General'e açıklamayı önerdim; ancak kadın projenin bitimine dek beklemenin daha iyi olacağını söyledi. Vela'nın ülke içinde bir yerlerde olduğu çok açık."

"Kontrgerilla harekâtına kumanda ediyor", diyerek onu aydınlattı Sebastian.

"Evin inşası ne kadar sürecek?"

"Değişir", dedi Lavinia. "İnşaat planlarının bitip kabul edildiği andan itibaren altı, sekiz ay sürebilir. Bu, inşaat firmasının ne kadar iyi olduğuna bağlı."

"Diğer bir deyişle planlar gelecek ay kabul edildiği takdirde ev aralık ayında bitebilir mi?"

"Doğru", diyerek onayladı Lavinia.

Sebastian sustu.

"General Vela'nın saman nezlesi var" dedi Lavinia ve topladığı bilgileri gururla vermeye devam etti. "İşten döndüğünde büyük bir keyifle bilardo oynuyor. Okumayı sevmiyor, müzik dinlemeyi yeğliyor. Henüz gelişmekte olan oğlu gözle görülür bir şekilde kuşları çok seviyor, bu da babasını ümitsizliğe düşürüyor. Çocuğun ilgisini uçaklara yöneltmek istiyor. Ama çocuk helikopterlerden korkuyor... Aile erken yatıyor..."

"Çok iyi, çok güzel", dedi Sebastian ve gülümsedi. "Önündeki arabayı bu kadar yakından takip etme, duyuyor musun? Önceden tahmin edilmeyen bir manevra yapabilmek için her zaman yeteri kadar mesafe bırakmalısın, özellikle de arabanda yeraltında saklanan biri varsa."

Lavinia, onun dediğini yaptı ve aynı anda aniden bir korkunun onu sardığını ve adrenalin salgıladığını hissetti. Sebastian'ın saklandığını unutmak çok kolaydı. Ve o burada, arabasında, yanında öylece oturuyordu. Tehlike dürtüsünü yeniden hissetmeye başlamıştı; yeraltında saklanan birini arabasında gezdiren gerçekten de kendisi olduğunu algılayıp hayrete düşerken dikiz aynasından baktı.

"Şu andan başlayarak," dedi Sebastian; dizginleri yeniden eline almıştı, "onlarla yaptığın her konuşma hakkında bir rapor yazacaksın. Mümkünse hemen ardından; çünkü daha sonra önemli ayrıntıları unutabilirsin. İsimsiz ve kopyasız tek nüsha. Her hafta bunları bana teslim edersin. En küçük bir ayrıntının bile çok önemli olabileceğini daha önce Flor sana söylemişti. Proje ilerleyince General'le evinde bir görüşme yapmak için diretirsin. Belki bekâr kadınla, baldızıyla daha sıkı bir ilişki kurabilirsin ve onun güvenini kazanabilirsin. Baloya hazırlandın mı?"

"Çoktan, ama hâlâ orada ne yapmam gerektiğini tam olarak anlamış değilim.

"İnsanlara karşı nazik ol."

"Dalga geçme, Sebastian."

"Dalga geçmiyorum, çok ciddiyim. Baloya katıldığın, eski evrene geri döndüğün için sevindiğin izlemini uyandırmalısın. Tanıdıklarını deli çağların geçtiğine inandırmalısın... En önemlisi bu. Bunun dışında insanların yorumlarına dikkat etmeli, sana yararlı gibi görünen her şeyi aklında tutmalısın. Önemli olan, orada olman gerektiğine karar verebilmen. Bilgi toplamak için entrikacı bir tavır geliştirmelisin."

Dağlık caddeyi tırmandıkça hava değişiyordu. Açık pencerelerden içeri serin bir rüzgâr giriyordu. Dışarıda karanlık cadde kenarındaki ağaçlar kımıldıyordu.

"Kendini nasıl hissediyorsun?" diye sordu Sebastian değişik bir şiveyle ve kasketini çıkardı.

Sebastian onu her seferinde bir kez daha şaşırtıyordu. Her ne kadar sertlik doğru bir ifade olmasa da, o uysallığın ve sertliğin bir karışımıydı. Hareket'ten söz ettiğinde sesi daha çok nesnel, kesin ve açık bir ton alırken kişisel konular üzerinde sohbet ederken hissedilir ölçüde yumuşuyordu.

"Ben iyiyim, teşekkür ederim", diye yanıtladı.

"İyi olduğunu biliyorum", diye karşılık verdi Sebastian. "Bu görülüyor. Ancak kendini nasıl hissediyorsun? Bütün o karşıt duygularından ne haber?"

"Şöyle böyle", dedi kısaca ve Sara'yı, baloyu, oradaki arkadaşlarının düşüncelerini, Lucrecia'yı ve hastanedeki ayakları düşündü. Bunların hepsi ona önemsiz ayrıntılar gibi gelecek, onu sıkacak şeylerdi.

"Hareket'in bir üyesi olduğunu öğrendiğinde Felipe nasıl tepki verdi?"

"Önce çok kötü. Benim yeteri kadar olgun olmadığımı, ona bağımlı olarak çalışmaya devam etmem gerektiğini söyledi; fakat sonunda bunu kabul etmekten başka çaresi kalmadı."

"Belki de o bir olgunluk termometresi keşfetmeliydi ne dersin? O zaman belki de hepimiz Hareket'ten atılırdık."

İkisi de güldü.

"Şimdi işini onunla konuşma, ondan öğüt alma girişiminde bulunmamaya dikkat etmelisin. Felipe'nin Vela'nın eviyle ilgili genel geçer bilgilere sahip olması, her ikinizin de alanlarınızı birbiriniz-

den ayırıp sınırı korumanız daha iyi. Sadece bu yolla seni dikkate almayı ve senin olgun olup olmadığının farkına varmayı öğrenecektir. Alışıldığı üzere biz erkeklere, bazı şeyleri kadınlarla paylaşmak güç gelir. Bu noktada rekabet sorunlarımız ortaya çıkar. Bir erkeğe sevdiği kadının önünde kendini önemli hissetmek belirli bir hoşnutluk verir. Bilirsin işte, maçoluk..."

"Sen bir maço gibi görünmüyorsun", dedi Lavinia ve göz ucuyla ona baktı.

"Elbette ben bir maçoyum. Yalnızca bunu Felipe'den daha iyi saklıyorum. Beni bekleyen bir kadının olması benim de hoşuma giderdi..." dedi biraz da alaycı bir tavırla.

Lavinia, kendi kendisine onun bir karısı olup olmadığını sordu. Onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu; kendisinden de hiçbir şey öğrenemezdi. Hal ve tavırlarından onun köklü bir aileden gelmediğini sezinliyordu. Kullandığı bazı ifadelerden, deyiş yerindeyse, taşralı olduğu ortaya çıkıyordu. Bununla birlikte o kişisel sorulara hep kaçamak yanıtlar veriyordu.

"Bana hiç de öyle gelmiyorsun. Flor bana, senin onu nasıl Hareket'e aldığını anlattı."

"Biz hepimiz birer maçoyuz, Lavinia; hatta siz kadınlar bile, biraz maçoluk var. Önemli olan öyle biri olmanın iyi bir şey olmadığını fark etmek. Ama söylemekle yapmak arasında çok fark var. Çaba harcadığım şey..."

"Biz kadınlarda da bir parça maçoluk olduğu konusunda seninle hemfikir değilim", diyerek onun sözünü kesti Lavinia. "Biz sadece belirli bir davranış biçimine alıştırıldık... Sizler tarafından, erkekler tarafından."

"Yine şu eski, yumurta mı tavuktan, tavuk mu yumurtadan çıkar, sorununa döndük. Doğru olan, kadınların oğullarını birer maço olarak yetiştirdikleri. Bunu kendi deneyimimden biliyorum."

"Bunu tartışmıyorum; ancak bu biz kadınların da içimizde bir maço taşıdığından değil, aksine dünyanın erkekler tarafından yönetilmesinden... Daha sonra faturayı bize çıkarmak isteyen erkekler tarafından... Pencereyi kapar mısın? Üşüyorum?"

"Kim bilir, kim bilir", dedi Sebastian pencere kolunu çevirirken. "Eğer kadın olsaydım oğullarıma kendi ilgi alanlarıma yönelik bir davranış biçimi aşılamaya çalışırdım."

"Sanırım, onları annenin seni yetiştirdiği gibi yetiştirirdin."

"Belki. Bunun üzerine sonsuza dek tartışılabilir. Kesinlikle emin olduğum tek şey, ilişkileri değiştirmek gerektiği. Hareket'in programı dahilinde kadının kurtuluşu da var. Kendi adıma ben companeroların ayrımını önlemeye gayret gösteriyorum. Ama bu kolay iş değil. Erkek ve kadınları hemen aynı noktaya getiremiyorsun; kadınlar hemen onlardan talep edilmeksizin ev işlerini üstleniveriyor. Hemen sonra erkeklerin kirli çamaşırlarını yıkamak üzere kendilerine verilmelerini istiyorlar... Buradan, bu yoldan sapacaksın...", dedi aniden.

Şimdi kahve tarlaları ve koyu yeşil çalılıkların arasında yılankavi çizgiler çizen dar bir toprak yolda gidiyorlardı. Nem, parbrizin üzerinde, bir film gibi, birikmişti. Nereye gidiyoruz, diye düşündü Lavinia ve büyükbabasının mülkünün yakınlarında olduğunu fark etti.

"Burada iniyorum", dedi Sebastian.

Lavinia hayretle frene bastı. Civarda ne bir yol ayrımı, ne bir ev, ne de herhangi başka bir şey vardı.

"Burada mı inmek istiyorsun?" diye sordu şoka uğramışçasına.

"Endişelenme. Gideceğim yer buraya çok yakın. Yolun geri kalanını yayan gidebilirim."

"Seni almaya gelmem gerekmez mi?"

"Hayır. Beni yine buradan alacaklar."

"Burası", bir hiçliğin ortasındaydılar. Belki yolun sonunda bir ev vardır, diye düşündü hâlâ onu bu ıssız, soğuk, dar yolda bırakacak olma düşüncesiyle rahatsız olan Lavinia.

"Şu arka taraftan dönüş yapabilirsin", dedi Sebastian ve eliyle bir girintiyi işaret etti. "Sana tarif edeceğim."

Arabadan indi ve Lavinia'ya daracık yolda nasıl geri gideceğini gösterdi. Araba yeniden karşı yönde durduğunda bir kez daha pencereye yaklaştı.

"Görüşmek üzere" deyip Lavinia'nın başını okşadı. "Çok teşekkür ederim. Raporları unutma. Flor sana yeniden ne zaman buluşacağımızı söyleyecektir."

"Kendine dikkat et", diye yanıtladı Lavinia. "Burası çok ıssız."

Sebastian gülümsedi, bir kez daha el sallayıp ona gitmesini işaret etti.

"Partinizde iyice dans et", dediğini duydu onun.

Dönüş yolunda Lavinia, arabayı daha hızlı kullandı. Virajlar onu dinlendiriyordu. Geceleri şosede araba sürmek hoşuna gidiyor, özgürlük duygusunu hissettiriyordu. Kendisinden hoşnuttu. En sonunda bir işe yaradığını hissediyordu. Ama neye, diye sordu kendi kendine birdenbire; canlı, sempatik gözleriyle Senyorita Azucena'nın başını sallayan yüzü, sürekli olarak kız kardeşinin kaba davranışlarını bastırmaya, Velalar'ın dünyasıyla uzlaşmaya çalışan kişiliği aklına gelmişti.

Hareket, aile hakkındaki bilgileri ne için kullanacak, diye sordu kendi kendine huzursuzca ve her iki kız kardeşten de bilgi almanın kolaylığını, ailenin bir tablosunu, gelenek ve göreneklerini, alışkanlıklarını, kendine özgülüklerini ve büyüyen oğullarıyla yaşadıkları çatışmayı düşündü. Çocuğu tanımayı isterdi. Ve her şeyi aklında tutup bilgi aktaran kendisi... Felipe onu General ve ailesi için endişelenmekle suçlamıştı. Ama bu kaçınılmazdı, diye düşündü. Çünkü şiddet olağan değildi. Felipe'yi, Flor'u ve Sebastian'ı ateş ederken düşünmek ona zor geliyordu. General Vela'yı tanıyınca kuşkusuz daha farklı düşünecekti. Ulusal Muhafız Kıtası askerlerinin değişik bir yüz ifadesi vardı; onlar halkı şekilsiz, suratları olmayan kitleler olarak görmeye alıştırılmışlardı Kendilerinin de bu suratı olmayan kitlelerden geldiklerini nasıl oluyor da unutmayı başarıyorlardı? Askerlerin büyük çoğunluğu basit, çiftçi ailelerden geliyordu. General Vela'nın kendisi de bir aristokrat değildi. Eşi ve baldızı bir öğretmen ya da idari memurun kızları olmalıydı.

Belki de başına gelenler Vela gibi insanların tam tersi bir şekilde gelişiyordu; belki de onlar soylarından ve anne babalarının evlerini, onların darlığını anımsatan her şeyden nefret etmeye başlıyorlardı. Bir kez yüksek mevkiye geldiler mi anılarından nefret ediyor ve kendilerini bir zamanlar yaşamış olduklarından ayıran mesafeyi ortaya koyuyorlardı.

Sıcak bölgeye yeniden geri dönmeden önceki son virajı alırken, kentin ışıklarının uzaklardaki bir ışıklı hah gibi parladığını

gördü. Bir gerilim dalgasının kendisini sardığını hissetti. Sebastian'ı bıraktığı yolda her şeyin yolunda olduğundan emin olmak için geri dönebilmeyi isterdi. Herhangi bir General Vela'nın onun gülümsemesini sonsuza dek dondurmak için onu delik deşik ettiğini düşünmek hoşuna gitmiyordu.

Onun bu denli korktuğu adamı, işgalcilerin ordu komutanı gibi hayal ediyorum. Belki o da başka tanrılara inandırmak için birilerini vaftiz etmek istiyordur.

Annem hep Calahunilerimizin, kabile reislerimizin, başlangıçta, İspanyolları tanımak için keşif heyeti kurduklarını anlatırdı. Onları büyüleyen taguizle, altın sunarlarmış onlara. Annem bu gezilerin birinde babama eşlik etmiş. Bunun gerçek bir temsil olduğunu söylerdi. Beş yüze yakın insan kuş ve akla gelebilecek her türlü armağanı taşırmış. Yanlarında beyaz tüylerden yapılmış şemsiyeleri de olurmuş. Altın mücevherler içinde on yedi kadın kabile reislerinin yanı başında gidermiş.

Annem başkomutanı anımsıyordu. Armağanları bıraktıkları çadırda dimdik ayakta dururmuş. Altın sarısı, dağınık saçları varmış. Kabile reisimizle konuşup daha çok altın talep etmiş ve vaftiz olmaları, "kitapsız" tanrılarından vazgeçmeleri gerektiğini söylemiş. Bizimkiler üç gün içinde yeniden geleceklerine söz vermişler.

Kabile reisi, daha İspanyolların kampından ayrılmadan erkekleri yanına çağırmış. İşgalciler sayıca azmış ve dört ayaklı vahşi hayvanlarına binmedikleri zaman zayıf ve korunmasız görünüyorlarmış. Kabile reisleri üç gün sonra dört yüz, beş yüz savaşçıyla geri gelmişler; ama işgalcilerin isteği üzere vaftiz olmak için değil, aksine onlarla savaşmak için. Üzerlerine saldırıp onlar arasında büyük bir karmaşaya yol açmış, arkalarında birçok ölü ve yaralı bırakmışlar. Diğer kabile reisleri de aynı şekilde onları izleyip gizlice İspanyolların bölgesine girmiş, onlara getirdikleri armağanları almışlar; çünkü onlar tanrı değilmiş ve ne konukseverliği ne de tapınmayı hak ediyorlarmış.

İşgalciler kaçmışlar. Oklarımız altında birçoğunun can verdiği uzun yürüyüşlerde onları gemilerine, büyük, yüzen evlerine sürmeyi başarmışlar. İspanyollar gitmiş. Annem kutlamaların yapıldığını, içkilerin içildiğini, dans edilip oyunlar oynandığını

anlatırdı. Ama aylar sonra İspanyollar yeniden gelmişler; daha çok gemi, yüzlerinde saçları olan daha çok erkek, daha çok vahşi hayvan ve tüfekle. Bizimkiler tek bir savaş kazanmanın yetmeyeceğini anlamışlar.

Lavinia kulüpteki davet için hazırlanmaya başlamıştı. Lucrecia'yla birlikte elbise dolabına bakıyor ve akşam için hangi elbiseyi seçmesi gerektiğini düşünüyordu.

"Ne kadar güzel elbiseleriniz var", diye haykırdı Lucrecia bütün gece kıyafetlerini yatağın üzerine serdiklerinde. Lucrecia kırmızı bir elbiseyi kaldırıp geniş, kaba ellerini elbisenin üzerinde gezdirdi. Elbisede bir delik olduğunu keşfetti ve deliği Lavinia'ya gösterdi. "Fare kemirmiş olmalı. Daha önce görmüştüm", diye yanıtladı Lavinia.

"Elbiseyi kısaltabilirim", diye önerdi Lucrecia elbiseleri incelerken. "Hâlâ giyilebilecek durumda, Senyorita. İnsan atmaya kıyamaz."

Yoğun kan kaybından ötürü ölümden dönen Lucrecia'nın hâlâ bir pırıltı taşıyan esmer yüzü kolayca kızarıvermişti; gözleri yatağın üzerinde duran zarif kumaş yığınına duyduğu hayranlık ve imrenmeden dolayı parlıyordu.

Lavnia aniden, Lucrecia'ya ikisi arasında bir şeylerin biraz da olsa değişebileceğini hissettirme arzusunu duydu. "Lucrecia", dedi. "Senden bir şey rica edeceğim." "Buyrun, Senyorita Lavinia..." Lucrecia şaşkın şaşkın Lavinia'ya bakıyordu.

"Artık bana Senyorita Lavinia demememeni ve "sen" diye hitap etmeni istiyorum."

"Ama ben size hep böyle hitap ettim... Buna alışamam! Olmaz! Bunu söylemeye cesaret edemem", diyerek kekeledi gözlerini indirip kızarırken.

"Her ne kadar bunu söylemeye cesaret edemeyeceğini düşünsen de, denemelisin", dedi Lavinia ısrarla. "Lütfen... Bana yaşlı bir kadınmışım gibi davranman hoşuma gitmiyor."

"Siz benim patronumsunuz. Size nasıl olur da Lavinia der, 'sen' diye hitap edebilirim? Bu çok saygısızca olur. Lütfen benden bunu istemeyin..."

"Peki, bana bu şekilde hitap etmeye devam edersen o zaman

ben de sana aynı şekilde davranırım. O zaman ben de sana Senyorita Lucrecia der ve 'Siz' diye hitap etmeye başlarım."

Birbirlerine bakıp güldüler. Lucrecia'nın gülüşü sinirliydi. "Olmaz, olmaz", dedi. "Bana nasıl Senyorita Lucrecia dersiniz?" yeniden gülmeye başladı.

"Göreceksin "...

"Tanrı aşkına, aklınıza neler geliyor!"

"Şu andan başlayarak iki arkadaş olacağız", dedi Lavinia. "Arkadaş olmamızı istiyorum."

Lucrecia ona üzgün gözlerle bakıyordu. Arkadaş mı, diyordu bu gözler. Arkadaş mı?

"Nasıl isterseniz", diye yanıtladı Lucrecia ve ne yapması gerektiğini bilemeden bakışlarını yere indirdi. Sanki kurulaması gereken ıslak elleri varmışçasına elleriyle önlüğünü buruşturuyordu. "Sanırım, çamaşırları toplamam gerekiyor", dedi ardından, "yoksa yağmurdan ıslanacaklar." Hızla avluya çıktı.

Beni asla kabul etmeyecekler, diye düşündü Lavinia, balo giysilerinin üzerine oturup alacakaranlığın gölgelerinin yavaş yavaş güneş ışıklarının üzerine çöküşünü izledi. Bunu söylememeliydim, diye düşündü, ben kimim ki, böyle bir şey söylüyorum.

Balodan bir hafta önce La-Concordia Cezaevi müdürü aleyhindeki davada sanığı ağır bir şekilde suçlayan askeri doktorun cesedi bulunmuştu. Halkın cinayete karşı duyduğu hiddet, zapt edilen bir öfkeyle kenti sarmıştı. Sokak köşelerindeki polis müfrezeleri iki katına çıkarılmıştı.

Dr. Flores, arabalarını ziyaret etmek istediği San Antonio kasabasından sonraki caddede, arabasının yanında kurşunlanmış ve daha sonra da ölü olarak bulunmuştu. Polis, sözde, katillerin izini bulamamıştı. Cezaevi Müdürü Yüzbaşı Lara, bir önceki hafta sonu iyi halden serbest bırakılmıştı. Failin o olduğundan hiç kimsenin kuşkusu yoktu. Bunu çizim odasında elden ele dolaşan muhalefet gazetesinin özel ekinin manşetleri de söylüyordu. Doktor ertesi sabah toprağa verilecekti. Cenazeye pek çok kişi katılacaktı. Büyük General, yüzlerce insanın rejime karşı protestolarının bir ifadesi olarak cenazeye gelmesine karşı hiçbir şey yapamazdı. Doktor da askeriyeye dahilken bunu nasıl yasaklayabilirdi ki? Ölü-

nün kendisi bile cenazesinin muhalefetin seçim kampanyası sırasında adı kötüye çıkan o pazar gününden, Pazar Katliamı'ndan bu yana yapılacak en büyük politik eyleme dönüşmesini engelleyemezdi.

Lavinia, onun bürosuna girdiğinde Felipe telefonla konuşuyordu. Ertesi sabah için birileriyle "buluşma noktası" ayarladıktan sonra telefonu kapadı ve ona baktı.

"Mahkemeden bu yana hepimiz bunun olacağını biliyorduk", dedi Lavinia. "Lara'nın hapisten çıkar çıkmaz onu öldüreceğini biliyorduk."

"Ancak bunu önlemek bizim gücümüz dahilinde değildi", diye yanıtladı Felipe.

"Yarın cenazeye gidiyor musun?" diye sordu.

"Evet. Fakülteden birkaç öğrenciyle gidiyorum."

"Ben henüz kiminle gideceğimi bilmiyorum", dedi Lavinia kararlı görünebilmek için: "Ama şunu biliyorum ki, kesinlikle oraya gideceğim."

Bu sefer cenaze alayının mezarlığa yaklaşmasını uzaktan izlemek zorunda kalmayacaktı. Bu sefer durum farklı, diye düşündü Lavinia ve mahkemede sakin bir ses tonuyla konuşan doktoru anımsadı. Büyük General, hiç kuşkusuz kendi onayıyla gerçekleşmiş olan bu cürüm karşısında halkın duyduğu nefreti hissetmeliydi.

"Az önce tam da konuyu Sebastian'la konuşuyordum", dedi Felipe.

"Sana kesinlikle oraya gitmemen gerektiğini bildirmemi istedi. Kuşku uyandırmamalısın, özellikle de şu anda." "Fakat ..." diye kekeledi Lavinia; inanamıyordu. "Bunu ben söylemiyorum", diyerek devam etti Felipe. "Bunu biraz önce Sebastian söyledi. Sana iletmemi rica etti."

"Ama... neden" diye sordu Lavinia ve Felipe'nin yazı masasının karşısına oturdu. "Bunu anlamıyorum."

"Çok basit, Lavinia. Biraz çaba harcarsan sen de anlayacaksın. Bütün basın orada olacak, televizyon, fotoğrafçılar. Ve her türlü güvenlik güçleri ve ordunun devriyeleri... Hatta Vela'nın ortaya çıkma olasılığı bile var. Seni orada görmesi uygun değil. Ve ona,

bundan söz edebilecek herhangi birinin. Televizyonda ya da gazete fotoğraflarından görünmen iyi olmaz..."

Lavinia başını salladı. Hepsi doğruydu, sadece anlamak için çaba harcaması gerekiyordu. Ancak bu kolay değildi. Hareket'e üye olduğundan ve yaşamının değiştiği, başka bir insan olduğu, en sonunda kendi yaşamına hükmedebildiği düşüncesine alışmaya çalıştığından bu yana aktif olarak bir şeylere katılabileceği anın gelmesini bekliyordu. Korkusunu yeneceği ve belirsiz verdiği kararın sadece kuramsal olmayan sonuçlarını da cesaretle karşılayabileceği o anı. Ancak olaylar tam tersi şekilde gelişiyor gibiydi. Ona mimar olarak konumundan yararlanması ve buradan hareketle Vela ailesi hakkında bilgi toplaması, eski arkadaş çevresine yeniden katılması, baloya gitmesi ve gösterilerde yer almaması talimatları veriliyordu.

Lavinia böyle bir şeyi hiç beklemiyordu. Böyle olacağını düşünmemişti. Görünen oydu ki, sadece şimdiye değin olduğu gibi bir insan olarak Hareket'in işine yarıyordu.

"Bu, lanet olası bir engelleme" dedi ve sandalyesiyle birlikte geriye doğru kaykıldı.

"Yaşamımın kökten değişeceğini, bir şeylere katılabileceğimi; şimdiye kadar olduğu gibi soyutlanmak zorunda kalmayacağımı düşünmüştüm."

Ve soyutlanmış, Sara ve Adrian'ın toplumunda kalmıştı. Evlerindeki terasta huzursuzca oturuyor, bakışlarını bahçeye dikmiş televizyon haberlerini dinliyordu. Suskun bir kitle süngüleri takılı, cenazeye katılıyor, ölüyü daha sonraki ölümden koruyormuş gibi davranan yoğun bir kasklı askerler dizisi arasında mıhlanmışçasına mezarlığa doğru yürüyordu.

Kenti bir suskunluk sarmıştı. Ofisler ve dükkânlar kapalıydı. Resmi kitle araçlarının tekrar tekrar durumun "olağan" olduğunu ve halkın işe gitmesini, bu "esef edilecek olay"dan yararlanmaya kalkacak "ajitatör"lere kulak asmamasını söylemesine karşın hiç kimse işe gitmemişti.

Daha sabah erkenden askerlerin yoğun bir faaliyet içinde olduğu görülebiliyordu. Lavinia, Sara ve Adrian'a doğru giderken cenaze alayının gelecek olduğu Avenida yönüne giden askerlerle

dolu askeri araçları fark etti. Panzerler mezarlığın çevresindeki köşe başlarında sözüm ona şeref muhafız kıtası olarak yer almışlardı. Top namlularında cenaze çelenkleri vardı. Askeri tören olması bahanesiyle daha sabahın ilk saatlerinde uçaklar tüm şehir üzerinde uçmaya başlamışlardı. Resmi radyo ve televizyon kanalları cenazeyi "parlak bir askerin şerefli belgesi" olarak gösteriyorlardı. Televizyon kameraları tabutun içinde bulunduğu cenaze arabasına ve ağlamaktan yüzleri şişmiş doktorun eşi ve çocuklarına yoğunlaşmayı yeğliyor, resimlerin arkasındaki insan yığınlarını belirsiz kıldıklarını onlara sezdirmemek için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Caddenin her iki yanında süngüleri takılı olduğu halde saygı duruşunda duran ve cenazeye katılanlara eşlik eden askerler vardı. Kalabalığın tek bir çığlığı, tek bir asi hareketi tahmin edilemeyecek oranda bir katliama yol açabilirdi. Etrafları sarılmış ve hareketsizliğe, sessiz protestoya mahkûm edilmişlerdi. Bundan başka her şey intihar demekti.

Sara, Adrian ve Lavinia sessiz, kımıltısız ve aynı gerilimi hissederek küçük ekrana bakıyorlardı.

"Umarım kimse bir şey yapmaz", dedi Sara sıkıntıyla.

Lavinia, şimdi orada öğrencileriyle birlikte sessizce yürüyen ve uygun anı kollayan Felipe'yi düşünmeden edemedi.

"Kimse bir şey yapamaz", dedi Adrian. "Büyük General bu işi iyi planladı. Kesinlikle hiç kimse hiçbir şey yapamaz."

Cenaze alayı şimdi mezarlığa ulaşmıştı.

"Bak Lavinia", dedi Adrian, "oradaki General Vela."

General mezarın yakınında duruyordu; önden giden göbeği ve özenle taranmış, siyah parlak saçlarıyla iri yarı bir adamdı. Kamera bir dakika boyunca onu gösterdi. Elinde bir telsiz tutuyordu. Lavinia midesinin bulandığını hissetti. Kuşkusuz tüm operasyonun komutanı oydu.

Tabut mezar çukuruna indirilmişti. Askeri orkestra ulusal marşı çalıyordu; daha sonra mezarcılar mezarın üzerine taşı diktiler. Kalabalık dağılmaya başlamıştı; aynı anda mezar taşlarının ve anıtlarının arkasından, yan yolların olduğu yerden gelen bağırışlar ve sloganlar kutsal cenaze sessizliğini bozdu: Katiller! Katil muhafız

Kıtası! Büyük General alaşağı! Yaşasın Kurtuluş Hareketi! Havaya ateş edildi. Askerler koşuyor, kalabalık dağılıyordu. Ekrandaki görüntü kayboldu. Yerine ölünün resmi olan bir fotoğraf geldi. Spikerin sesi: "Sevgili izleyiciler, Yüzbaşı Ernesto Flores'in cenaze töreninin yayınını izlediniz", dedi.

Adrian televizyonu kapadı. Üçü de kapıya gitti; bir şeyler yapmış olmak için hareket ediyorlardı. Uzaklardan tek tük silah sesleri geliyordu.

"Aman Tanrım", diye sızlandı Sara. "Kapıyı kilitleyelim, Adrian".

Oturma odasına geri döndüler. Lavinia bir bardak su almak üzere mutfağa gitti. Kafasında korkunç bir film şekilleniyordu. Uzaktan Felipe'yi ve onun hiçbir şeyi riske etmeyeceğini düşünüyordu. Bunun hiç anlamı yoktu. Bir sürü asker caddeleri kontrol ediyordu. Kesinlikle yakalanacaklardı. Ama belki de Felipe başka türlü düşünüyordu. O ve diğerleri kendisi gibi düşünmüyorlardı. Riski başka ölçülerle ölçüyorlardı. Oturma odasına geri geldiğinde Adrian ve Sara salıncaklı koltuklarında oturuyor ve dalgın dalgın bahçeye bakıyorlardı. İkisi de pahalı, üzerlerine iyi oturmuş giysileriyle tıpkı bir fotoğrafta olduğu gibi hiç kımıldamadan mobilyaların, tüm bu özenle seçilmiş ve yerleştirilmiş eşyaların, parlak yapraklı bitkilerin, büyük saksılar içindeki çiçekli avlunun ortasında oturuyordu.

Bütün bunlara ben de sahip olabilirdim, diye düşündü Lavinia ve hipnotize olmuşçasına, başka bir boyuttaymışçasına onları inceledi. Kendi yaşamı da böyle olabilirdi. Kendisi de böyle bir evde, Adrian gibi dalgın dalgın önüne bakıp sigara içen bir adamla birlikte yaşayabilirdi. Ama o herhangi bir noktada yolunu ayırmıştı. Öbür taraftan yoluna devam etmişti ve şimdi de bu dünyaya girmemesi gereken, saklamak zorunda olduğu başka korkuların tutsağı olan kendi yansımasını asla orada göremeyeceği bir aynadan Sara'yla Adrian'a bakıyordu.

"Gitmeliyim", dedi aniden.

"Bu da ne demek oluyor" diye sordu Adrian şoka uğramışçasına. "Çıldırdın mı?"

"Bana bir şey olmaz", diye karşılık verdi ve çantasını aldı. "Oturduğum yerde her şey sakindir."

"Neden mutlaka eve gitmekte ısrar ediyorsun?" diye sordu Sara endişeyle ayağa kalkarken.

"Ben de bilmiyorum", diye yanıtladı Lavinia. "Bildiğim tek şey, hiçbir şey yapmadan daha fazla burada kalmaya dayanamayacağım."

"Ama biz senin yanındayız", dedi Sara. "Sakinleş".

Sakinleşmenin yapılacak en iyi şey olduğunu kendisi de biliyordu. Ama yapamıyordu. Burada daha fazla kalamazdı. Gitmeliydi.

"Bu bir şaka değil", dedi Adrian. "Ben burada olduğum sürece bu evi terk edemezsin."

"Sen benimle evlenmedin", diye karşılık verdi Lavinia. "Bana karışamazsın. Ben gitmek istiyorum. Bırak beni."

Dışarıdan silah sesleri gelmeye devam ediyordu. Lavinia kendinden geçmişçesine kapıya ulaşmaya çalışıyordu; ancak Adrian yolunu kesti. İri yarı bir adam değildi, ama onu durduracak kadar güçlüydü.

"Bırak konuşalım, Lavinia, lütfen", dedi. "Niçin ısrarla eve gitmek istiyorsun?"

Bir yanıt vermiyor, sadece gitmek istiyordu. Uzun zamandır kendine ait hissetmediği bu dünyada olmak istemediğini onlara nasıl anlatabilirdi ki? Ancak yavaş yavaş mantığı ağır basmaya başladı. Niçin ve nereye gitmek istiyordu? Göstericilere katılamazdı; onlar şimdi sokaklarda koşturuyor, belki de cenazeye asker safları arasında sessizce eşlik etmek zorunda kalmalarından ötürü öfkelerini belli etmek için otobüsleri ateşe veriyorlardı...

Beklemekten başka yapacağı bir şey yoktu; tıpkı diğerleri gibi.

Onu niçin dürtmüştüm? Hangi fikir beni buna, onu dışarıya, savaş seslerini duyduğum yere çıkarmaya zorlamıştı? Bunu ben kendim bile söyleyemiyorum. Gücümü ölçme gereksinimi mi duymuştum? Yoksa içimde tüfeklerin yankısı mı yankılanıyordu?

Bu olmamalıydı. Ben onun içindeyim. Bu çevreyi, alışkanlıkları, yasaları bilmiyorum. Tanıdık olmayan tehlikeleri tahmin edemiyorum.

Çoktandır yaşamın duygularına uzak olduğuma inanıyordum. Ama öyle değil: Onu, benim onu hayal ettiğim gibi büyük bir güçle hissediyor. Sadece benim kendi duygularımı bastırmam gerekiyor.

Kendimi korumalıyım. Onun kanında yok olacağım.

Bana ne oldu, bilmiyorum", dedi Lavinia daha sonra.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Birkaç gün sonra ülke "normal"e, geride kalan isyan gerilimli bir sessizliğe dönüşmüştü. Faguas böyleydi: Bir çırpıda boşalan bir enerji depo ediyor ve sonra ülke yeniden, tıpkı bir fırtınadan sonra olduğu gibi, eski çizgilerine kavuşuyordu.

Çok fazla dramatik olaylar yaşanmamıştı: Üç ölü, birkaç düzine yaralı ve kırılan birkaç dükkân vitrini. Piskopos arabuluculuk ediyordu: "Ulusal Muhafız Kıtası tüm ülkede düzeni korumuştur."

Felipe ve öğrencileri yine akşam derslerinde bir araya geliyordu. İçlerinden hiçbiri dayak yememiş, tutuklanmamıştı. Atak olanların arasına karışmamışlardı. Bu sefer riski küçük tutmak istemişlerdi.

"Bu intihar demek olurdu", demişti Felipe ve en sonunda Lavinia'ya hak vermişti. "Silahsız olan her birimize tepeden tırnağa silahlı on asker düşüyordu. Slogan atanlar provokatörlerdi."

Balo hazırlıkları ilerliyordu. Lavinia elbisesini temizlemeciden almaya gitmişti. "Sadece bir saat içinde sabah kadar taze", diye reklam yapıyordu dükkân. Bu, böyle bir servis sunan tek dükkândı. Sahipleri küçük komşu ülkelerin birinden gelen varlıklı sempatik göçmenlerdi. Mükemmel bir evli ve girişimci çift olarak özenle, uzun, plastik torbalara konulmuş kıyafetler arasında gidip gelirlerdi. Plastik torbaların üzerinde kırmızı bir çiçeğin baskısı vardı ve temizlemecinin adı torbanın genişliği boyunca yineleniyordu.

Lavinia beklerken dükkân tezgâhının üzerinde balonun yaklaştığına işaret eden bir yığın gece elbisesi ve smokini görebiliyordu. Gösteriler, ölüler ve ordu silahlarından sıkılan kurşunlar unutulmuştu. Uzun metal çubuklara dizilmiş kaba elbise askıları Lavinia'ya birdenbire çok tuhaf gözüktü. Tezgâhtar numaralı küçük kâğıdı alıp elbise ormanında kaybolurken çok yakında tüm bu hareketsiz duran kumaşların yaşamla dolacağını, zayıf ve şişman vücutları, badem yağı ve başka kokulu maddelerle bürünecek olan, süt ya da sedef gibi beyaz kalması için özenle güneşten korunmuş tenleri saracağını düşündü. Baloyu başka gözlerle görecek

olmak, aynı zamanda hem o gürültü patırtının içinde hem de dışında olmak hiç kuşkusuz bayağı ilginç olacaktı.

"Buyrun", dedi tezgâhtar ve Lavinia'yı düşüncelerinden ayırmış oldu.

Eve geldiğinde telefonun çaldığını duydu. Almacı yerinden kaldırmak için acele etti.

"Lavinia" Annesinin başka hiç kimseninkiyle karıştırılmayacak olan sesi onu hazırlıksız yakalamıştı.

"Lavinia"

"Evet. Benim."

"Lavinia, bugün Sara'yla karşılaştım. Bana baloya gelmek istediğini söyledi..."

"Evet, ne var?"

"Ah, başka bir şey yok, sadece oraya gerçekten gidip gitmeyeceğini merak ettim."

"Evet, gidiyorum."

"Ah kızım, bizi ne kadar sevindirdiğini bilemezsin... Eğer bizimle gelirsen bizi çok mutlu edersin..."

"Yapamam, anne, Sara ve Adrian'a söz verdim."

"Ama onlar için bir şey değişmeyecektir. Sen de bizimle gitmenin yeni evli bir çiftle gitmekten daha iyi olacağını düşünmüyor musun? Böylesi kesinlikle çok daha iyi gözükecektir.

"Bu arada onlar evleneli bir yılı aştı, anne."

"Biliyorum, biliyorum, ama bu o kadar uzun bir süre değil. Onlar hâlâ yeni evli sayılırlar... Bizden ayrı gidersen dedikodu olacaktır. Sen evden ayrıldığından beri bu konu yeteri kadar konuşuldu zaten. Sen hâlâ bekâr bir kızsın."

"Bu kadar endişelenme anne; ben artık büyüdüm. İnsanlar daha önce söylemedikleri ne söyleyebilirler ki?"

"Baban ve ben seve seve sana eşlik edebiliriz. Birbirimizle bu denli az ilgili olmamız normal değil, bu nasıl görünür?"

Aradan geçen bunca yabancılaşma ayından sonra bunun "normal" olmadığını söylüyordu. Annesinin tasaları ve korkularına hayret etmekten başka bir şey yapamıyordu.

"Ama bizim ilişkimiz böyle, anne. Balo hiçbir şeyi değiştirmeyecek."

"Belki bizi şimdi anlayabilirsin. Sonuçta biz senin anne ve babanız. Tüm yaşamımız boyunca böyle devam edemeyiz."

Annesi baloyu, kaybettikleri kızlarının geri dönüşü olarak görüyordu.

"Sizinle gidemem, anne. Sara'ya söz verdim. Orada da buluşabiliriz. Kısa bir süre sizinle de otururum."

Onların yanına oturması kötü olmazdı. Bu sadece adını iyiye çıkarırdı.

"Ama bu aynı şey değil, kızım."

"Anne, lütfen bu konuda ısrar etme..."

"Peki, peki; ama bizimle biraz otursun değil mi? Mutlaka oturur musun?"

"Evet, anne, mutlaka. Babam nasıl?"

"Her zamanki gibi çok işi var. Henüz işten dönmedi."

"Ona benden selam söyle."

"Peki kızım. Baloya bizimle gelmeyeceğine gerçekten emin misin? Sara için bir şey değişmez..."

"Hayır, anne. Sana bunun olamayacağını söyledim. Her şeyi daha da kötüleştirme."

"İyi, kızım, iyi. Ama bizimle oturacaksın, değil mi?"

"Evet, anne."

"O halde orada görüşürüz." "Evet, anne." "Görüşmek üzere, kızım." "Görüşmek üzere, anne."

Almaca baktı ve onu yerine koymayı unuttu. Yüksek ses elinde uzun dalgalar halinde yayılıyordu.

Annesi uzun boylu ve güzeldi. Çocukken, onu seyretmek kendisinde gururlu bir hayret duygusu uyandırırdı. Öğrenci arkadaşlarıyla birlikte okul sıralarında oturduğu okuldaki etkinliklerde diğer anneler arasında onun ne denli iyi, uzun boylu ve güzel olduğunu düşünmeden edemezdi. Ama annesi bu etkinliklerden sıkılır ve hiçbirine katılmazdı. "Hiçbir şeye yaramıyorlar", derdi. "Sadece zaman kaybı."

Güzelliğiyle uğraşmak, arkadaşlarıyla iskambil oynamak, kocasına ve kocasının arkadaşlarına hizmet etmekten artakalan tüm zamanını alıyordu. Annesi, Faguas'a dönüşü için onu uygun bir "çeyiz"le donatmak üzere Avrupa'ya geldiğinde kendisini biraz

olsun ona yakın hissetmişti. Ziyaretinde annesi onu aralıksız olarak modadan, iyi geleneklerden, otellerden ve pahalı lokantalardan söz ettiği o sonsuz alışveriş gezilerine sürüklemişti.

Lavinia'ya göre annesi daima yabancı ve ulaşılmaz bir kişi olmuştu. Küçük bir çocukken bir çocuk masalı onu korkuttuğu için annesinin kollarında korunma ararken acımasız bir yüz ifadesi ve "sulu gözlü olma" sözünü bulmuştu. Küçüklüğünden beri annesinin onu gerçekten sevmediğini hissetmişti.

Tanrı'ya şükür ki, İnes Hala vardı, diye düşündü ve odadaki eşyaların çizgilerini bulanıklaştıran gözyaşlarını sildi. İnes Hala onu seve seve kollarına alır, okşar ve ona tatlı getirir, uyumadan önce onu yatağına yatırır, başını okşar ve ona öyküler anlatırdı; Lavinia'nın nasıl da onun şefkatine ihtiyacı vardı.

"Onu şımartacak", demişti annesi; Lavinia, annesinin halasını, kendisinden ayıracağını düşündüğü için paniğe kapılmıştı.

Ama babası, kız kardeşini savunmuştu. "Öyle yalnız ki zavallı. Kızımız ona mutluluk veren tek varlık."

"Halan seni yalnızlıktan kurtardı", demişti Natalia, Lavinia'nın İspanyol arkadaşı. Ancak hiç kimse onu bir anneye sahip olamamaktan kurtaramamıştı. Ve annesi onun için sürekli bir yokluk olmuştu.

Gerçekten de balodan önce annesinin onu arayacağını düşünmeliydi. Arkadaşlarının ne diyeceği konusunda endişelenmemesi düşünülemezdi. Ve buna karşın sadece bu yüzden onu aramış olması inanılmazdı. Salt bu yüzden.

Aniden almacı hâlâ elinde tuttuğunu fark etti. Telefonun uzun çevir sesi kısa meşgul sesine dönüşmüştü. Almacı yerine koydu ve ağlamaya başladı.

Ertesi gün sıkıntıyla uyandı ve öğleden sonra Sara'ya kuaförde eşlik ettiğinde sıkıntısı daha da büyüdü. Uzun bekleme süresini ve kabul odasında oturan zarif, bakımlı ayaklara sahip tüm o kadınların bakışlarını telafi eden tek şey Vela kardeşlerle karşılaşmasının mutlu rastlantısıydı. Büyük General'in aynı akşam için davet ettiği resmi memurlar gazinosunda ki baloya hazırlanmak üzere büyük bir yapmacıklıkla içeri girdiler. "Eşim kulübe kabul dilekçesini yeni verdi; o yüzden biz ancak gelecek sene gelebileceğiz", dedi

Senyora Vela gerçekte çok uzak olduğu bir güvenle; bu arada Sara onlara bakmaya tenezzül etmişti. "Büyük General gerçekten de çok görgüsüz", diye fikir yürüttü Sara sesini alçaltıp Lavinia'ya doğru eğilirken. "Memurları kulübe kabul edilmediği için kendilerini ihmal edilmiş hissetmesinler diye aynı gün resmi memurlar gazinosunda balo düzenliyor."

Lavinia sadece iki kardeşle aynı pahalı kuaförde karşılaşmanın ve onlara baloya gideceğini söylemenin ne kadar uygun olduğunu düşünüyordu.

Öğleden sonra işten eve geldiğinde kendine büyük bir bardak buzlu portakal suyu hazırlamış ve ardından balo için hazırlanmadan önce bir parça dinlenmek için yatak odasına geçmişti. Yatağa uzanmış, kaslarını gevşetmiş ve parlayan güneşin altındaki bir nehirde yattığım düşünmüştü. Gerginliğini atmalıydı, kendini çok fazla zorlamış ve sinirlenmişti. Bir sinema ekranındaymışçasına kırmızı elbisesiyle kulübün salonlarına girdiğini görüyor, kendisine bakan bakışları fark ediyor; viski bardaklarının içindeki buzların şıngırtısını ve terastaki orkestranın müziğini duyar gibi oluyordu. Her şeyi uzaktan izleyebilir, farklı olmanın gücünü hissedebilirdi. Kulüpten içeri girişini, ayaklarının bir flamenko dansçısının meydan okuyan hareketleriyle elbisesinin kenarlarını havaya kaldırdığını, parlak mermer zemin üzerindeki yumuşak kumaşın topuklarını okşayışını hayal etti.

Şimdi artık kocaman adamlar olan, kadınları kollarına alan ve smokinlerinin yakalarına sıktıkları parfümlerle tertemiz kokan oyun arkadaşlarını düşündü. Lavinia koket bir tavırla gülümseyip mimarlık yaşantısından söz edecek ve yeni oyuncakları olan "isyan" ve "bağımsızlığın" üzerindeki etkisini kaybettiğine karşısındakileri inandırabilmek için sohbete gerekli miktarda can sıkıntısı katacaktı.

Yatağın etrafında dönüp vals yaparken sıcak, terli vücudunu hissetti. Yatağının yalnızlığı bu öğleden sonra olduğundan daha fazla olamazdı. Kendisini yeniden derin dekolteli o kırmızı elbiseyi giymeye zorlayan düşüncenin yarattığı gerginliği hiç kimseye anlatamazdı. Kendisini vitrine çıkarmak bir eğlenti, neredeyse intikam gibi bir şeydi. Kendisini vitrine çıkaracak olanlar artık ne ona

ulaşabilir, ne kişiliğinin çevresine yaklaşabilir ne de kendisini yaşam boyu sürecek evliliğe ve köleliğe zorlayabilirdi. Birkaç arkadaşını yeniden görecek olma düşüncesinin, kendisiyle karşılaşınca soğuk bir baştan çıkarma yoluyla ona yaklaşabilmek, günün birinde hiç bir şansları olmadığını ve tüm bunların bir oyun olduğunu fark etmek için o kibar çekingenliklerini, kibar genç kadınlara gösterdikleri saygıyı bir kenara bırakan genç akademisyenlerin yüzlerinde gördüğü o düşünceye benzer bir eğlence, hani neredeyse Makyavelce bir eğlence olacağını inkâr edemezdi. Tüm bunların hiç bir anlamı yoktu. O kaderin akıntısında karşıt bir yöne yüzmüştü. Her ne kadar insanın kendisinden emin olması iyi bir şeyse de, bu aynı zamanda huzursuzluk da veriyordu.

Yoksa kendisini mi aldatıyordu? Kibar genç kadını oynayan eski arkadaşları gibi kendisini bir roman kahramanına dönüştürüp gülünç mü kılıyordu? Hayır, diyerek kararını verdi, bu aynı şey değildi. Onun için baloya gidişi, bir yabancının eski çevresini tümüyle terk etmek üzere, entrika çevirmesiydi. Bu güzel görüntüler dünyası sonsuza dek kaybolsun diye kendi kabuğundan çıkıp oraya gidişi son bir geri dönüştü.

Evet, böyle olmalıydı, böyle olması gerekiyordu. Vicdanı sızlamıyor, kendisini suçlu hissetmiyordu. Elbette bunun böyle devam etmesini istemiyordu; ancak onu küçüklüğünden beri çevreleyen ve bir gün patlayıp dağılmak zorunda kalan o dünyanın seslerini anımsamaktan da kaçınamıyordu... Belki günün birinde bunu başarırdı. Ve bu gerçekleşirse o zaman diğer uçta, patlayıcı madde içeren kasanın yanında değil, fitili ateşleyen ellerin olduğu yerde durmak istiyordu.

Gözlerini yumdu ve korku duydu. Ağlamak istiyordu; ne o tarafa ne de bu tarafa ait olduğu için. Kendisi, bir arzular, istekler yumağından, yalpalayarak üzerinde dolaştığı güç alanının büyük bir inatla tek bir kutbu gösteren mıknatıslı iğnesi gibi soyut bir yanmadan başka hiçbir şey olmadığı içindi bu istek. Yeni girdiği ve hiç kimsenin olmadığı bu ülkede kendini yalnız ve kaybolmuş hissediyordu; gizli, bilinmeyen bir güç tarafından tamamıyla çıplak vaziyette eski olan her şeyi yıkarak ileriye doğru koşmaya yönlendirilene dek de böyle hissedecekti.

Portakal suyunun son yudumunu içerken kilidin içinde bir anahtarın döndüğünü duydu.

"Merhaba... Merhaba... Lavinia"... Felipe'nin evin içinde bağırdığını duydu.

"Buradayım, yatak odasında."

Felipe terlemiş olarak içeri girdi, gömleğinde ter lekeleri vardı. Lavinia'ya doğru eğilip bir öpücük verdi. Lavinia onun boynunu kokladı, ter kokusunu seviyordu. Bu terli tendeki tuzlu bir tat ya da deniz kokusu gibi ilkel bir şehvetti.

"Saçların çok güzel kokuyor", dedi Felipe ve onun başını okşadı.

"Ne diyorsun, seçkin bir bitkisel şampuan bu", diyerek yanıtladı Lavinia koket bir tavırla. "Aptalca olan sadece bu akşam baloda bir sürü kadının böyle kokacağı. Erkek bir kedi olup gece beni ararsan Vela kardeşlere bile konman mümkün olabilir. Bugün kuaförde onlar da vardı. Büyük General onları bu akşam resmi memurlar gazinosundaki baloya davet etmiş."

"Aa, bu çok ilginç. Büyük General de bir parti veriyor", diyerek fikrini söyledi Felipe ve yatağın kenarına oturdu.

"Evet, Sara onun bu yolla askerlerinin kulüp yönetimi tarafından aşağılanmasını telafi ettiğini düşünüyor."

"Aristokratlar karşısında kendilerinin ihmal edildiklerini hissetmemeleri için onların keyiflerini bozmamak kesinlikle kurnaz bir yol. Büyük General aptal değil. Adamlarını ne zaman eğlendireceğini biliyor."

"Ve Vela kardeşlerin dediğine göre bu düzenli bir eğlence olacakmış."

"Hiç kuşkusuz bu partinizde enine boyuna konuşulacak bir sohbet konusu olacaktır. Sohbet etmek için oldukça ilginç bir konu. Aristokrasinin bu konuda ne düşündüğünü öğrenmek de ilginç olacak. Burada iş sana düşüyor."

"Aristokrasi bu zıpçıktıları asla kabul etmeyecektir. Hem onları kullanıyor hem de aşağılıyor. Bunu herkes biliyor."

"Ancak şu ana dek doğrudan doğruya hiç bir rekabet olmadı aralarında. Herkesin bölgesi sınırlıydı. Büyük General kendisini tehdit altında hissettikçe adamlarına istikrarlı davranmak zorunda

Onlara en kısa zamanda aristokrasiyle rekabet eden meşguliyetler temin etmeliydi. Sanırım bu senin arkadaşlarının pek fazla hoşuna gitmeyecektir. Ben, Büyük General'in asker takımını kendine daha sıkı bağlama, kendisinin bile tahmin edemeyeceği çatışmalar yaratma çabasında olduğuna inanıyorum. Onlardan yararlanabilmemiz için farkına varmamız gereken; çatışmalar."

"Gerçekten büyük General'in kendisini tehdit altında hissettiğine mi inanıyorsun?"

"Son zamanlarda onun huzursuzlaştığını düşünüyorum. Dağlardaki adamlarımızı daha önceki burjuva muhalefetin silahlı, ancak pısırık girişimlerini ortadan kaldırdığı gibi yok edebileceğini düşünmüştü. Ama şimdi yorulduğunu anlamak zorunda. Gittikçe çoğalıyoruz. Kuzeydeki dağlara bir sürü birlik göndermek zorunda kaldı ve büyük kayıplar verdiler. Hâlâ geçen günkü eylemi düşünüyorsan... Gerginler; tek kelimeyle böyle."

"Ama ben yine de kendisini tehdit altında hissettiğine inanmıyorum."

"Hayır, tehdit altında değil. Ama bu iş adamları için daha riskli olmaya başladı ve o bunu bir şekilde telafi etmek zorunluluğunu hissediyor. Orduyu hoş tutmak onun için her zamankinden daha önemli."

"Bu baloyu anahtar deliğinden görmeye çalışmam gerek", dedi Lavinia "Senyorita Azucena için söz konusu olan..."

"Onun bundan şikâyetçi olduğunu sanmıyorum", diye yanıtladı Felipe. "Anlattığın kadarıyla Senyora Vela'nın kız kardeşi rolünü oynamaktan hoşnut."

"Evet, ama mutlu olmadığı da çok açık."

"Onunla daha sıkı fıkı bir ilişki kurmalısın. Eğer sevgilisi yoksa ve bu durumundan hoşnut değilse, o zaman ona bir tane ayarlayabiliriz" dedi Felipe göz kırparak.

"Giymek istediğin giysi bu mu?" diye sordu ardından ve elbiseyi temizlemecinin plastik torbası içinden çıkarıp bakmak için dolaba yaklaştı.

"Evet. Artık yavaş yavaş hazırlanmam gerek. Saat altı buçuğu geçti."

"Ama seni saat sekizde almaya gelmeyecekler mi?"

"Evet, ama daha duşa girmem ve hazırlanmam gerek; acele etmeyi sevmiyorum."

Lavinia ani bir içgüdüyle ona yaklaştı ve başını göğsüne yasladı. Felipe'nin ona sarılmasına şimdi ihtiyacı vardı.

"Çok gerginim", dedi yavaşça; sesi sohbet ederken kullandığı o ince tonunu yitirmişti.

"Neden?" diye sordu Felipe şaşırarak, onu kendinden bir parça uzaklaştırıp keşfetmek istermişçesine baktı.

"Ben de bilmiyorum... Yeniden kulübe gitmekten. Bu bana çok tuhaf geliyor. Hâlâ tam olarak kim olduğumu bilmiyorum."

"Sen Kurtuluş Hareketi'nin bir companerosusun", diye karşılık verdi Felipe. "Bundan emin olduğunu sen kendin söylememiş miydin?"

"Evet, haklısın", dedi. "Belki de sadece aptalca şeyler düşünüyorum."

Dolaptan temiz bir havlu almak üzere onun kollarından sıyrıldı. Bu konuyu hiç kimseyle konuşamadığını düşündü. Ne o taraftan ne de öbür taraftan hiç kimse onu anlamıyordu. Belirsizliğine tek başına katlanmalıydı.

"Ne zaman gitmen gerekiyor?" diye sordu Felipe'ye.

"Sen giyindikten sonra", diye yanıtladı. Seni bu kıyafetle muhakkak görmek istiyorum." Sonra kendine yiyecek bir şeyler hazırlamak üzere mutfağa gitti.

Felipe onu, giyinmesini tamamlayıp Sara ve Adrian'la birlikte evden ayrılırken gördüğünde bu ona artık kıyafet değiştirme gibi gelmiyordu.

Lavinia makyaj yaparken onu izlemiş, huzursuzluğunu gizlemeye çalışarak şakalar yapmıştı. Balonun diğer davetlilerinin göreceği görüntü ortaya çıktıkça daha da sessizleşmiş, daha da güvensizleşmişti. Lavinia aynada kendine baktı ve kendini güzel buldu. Son zamanlarda kilo vermişti; elbisesi, omuzlarına dökülen kestane rengi saçları gibi, parlak tenini daha belirginleştiriyordu. Yüksek ökçeli ayakkabıları ince bedenini iyice ortaya çıkarıyordu.

"Gelişen aristokrasimizin gerçeğe uygun bir kopyası oldun" diyerek, Lavinia'nın keyifsiz bir gülümsemeyle karşılık verdiği sıcaklıkla ona takıldı. Lavinia, Felipe'nin sözlerinde kaliteli görüntü

sünün aralarında yarattığı uçurumu hissetti. Onun da yaşadığı güçlükler var diye düşünmekten kendini alamadı. Felipe şimdi onu o akşam hastanenin bekleme salonunda bekleyen insanlar gibi görüyordu. Belki de "henüz olgun olmadığı" yolundaki düşüncesi bununla ilintiliydi. Onun yerinde olsaydı büyük olasılıkla kendisi de kuşkuya düşerdi.

Akşam rüzgârında palmiyeleri hafif hafif kımıldayan Avenida yolunda, onu baloya götüren arabanın arka koltuğunda, Sara ve Adrian kendisini almaya geldiklerinde Felipe'nin eğlenen yüz ifadesini, her ikisine bakışını (özellikle de smokini içindeki Adrian'a) ve kibarca veda edişini düşündü. Lavinia bu vedalaşmada, sanki Felipe aşılamayacak bir çukurun öbür tarafından el sallıyormuşçasına bir uzaklık hissetmişti. Yeryüzünün birdenbire yarılıp birbirini seven bir kadın ve erkeğin, kocaman ve gittikçe daha da büyüyen bir uçurumla ayrılışını anlatan bir film sahnesinde olduğu gibi.

"Arkada rahat mısın?" diye sordu Adrian. "Pencereyi biraz daha kapatayım mı?"

"Hayır, hayır", dedi Lavinia, "benim yüzümden rahatsız olma."

Şimdi tahta ve mukavvadan yapılmış barakaları, çamurlu, kötü aydınlatılmış sokaklarıyla bir zamanlar göçmenlerin deniz seviyesinden yüksekte kuru yerleşim yerleri aramış oldukları kenar mahalleden geçiyorlardı. Kolay kolay görünmedikleri ve sefaletlerinin uygunsuz görüntüsüyle manzarayı bozdukları yerde onlara "daha uygun" bir yer gösterilene ya da belediye arazileri satıp onları göç etmeye zorlayana dek orada oturabilirlerdi. Sonunda aydınlık, geniş, etrafında kenar mahallelerin olmadığı bir caddeye gelmişlerdi. Kısa bir süre sonra kulübün girişi için kullanılan özel bir yola saptılar. Girişte bekçiler tarafından içeri alınan uzun bir araba kuyruğu bekliyordu. Arabalar duruyor, sürücüler davetiyelerini uzatıyor ve daha sonra bariyer, tıpkı bir demiryolu hemzemin geçidinde olduğu gibi zirveye ulaşıyordu. Bu yöntem, davetli olmayanların yabancıların kabul edilmediği bu dünyaya girmemesi için uygulanıyordu.

Ağaçlardaki projektörler golf sahasını aydınlatıyordu. Gece

maçları için kullanılan tenis sahasının üzerindeki ışıklarda yakılmıştı. Adrian bekçiyi selamladı ve bariyer derhal havaya kalktı.

Park alanında pırıl pırıl Mercedes-Benz'ler, Alfa-Romeo'lar, Jaguar'lar, Volvo limuzinler, dev Amerikan arabaları ve modern Japon otomobillerinden smokinli ve gece elbiseli çiftler iniyordu. Havuzun oradaki orkestra bir bossa nova çalıyordu.

Arabadan indiler. Sara sevinçli ve heyecanlı görünüyordu. Adrian bir tavus kuşu gibi kurumlanıyordu. Tıpkı benim gibi onlar da gergin diye düşündü Lavinia ve elini saçlarında, elbisesinin kıvrımlarında gezdirdi. Adrian ortalarına geçti ve gururla her ikisinin de koluna girdi.

Lavinia kendi kendine Adrian'ın neler düşünüyor olabileceğini sordu. Adrian, onun "isyancılarla ortaya çıkışını" yeterince kınamıştı. Lavinia'nın ne bağımsızlık isteğini ne de Felipe'yle olan "uçarı" ilişkisini onaylıyordu. Tıpkı annesi gibi o da Lavinia'nın baloya gelişini, onun gerçeklikle uzlaşmasının bir göstergesi olarak yorumluyordu. Salon devasa çelenklerle süslenmiş, avizelerin verdiği ışıkla parlıyordu. Avizeler ışıklarını balonun resmi açılışını bekleyen gece elbiseli, dekolteli ve mücevherli renkli bir kalabalığın üzerine saçıyorlardı. Masaların olduğu yerde şampanya bardaklarının şıngırtısına ve viski bardaklarının içindeki buzların çıkardığı sese kahkahalar karışıyordu.

Salon, mavi suyu sualtı projektörleriyle donatılan ve üzerine sosyeteye ilk kez takdim edilecek genç kızların defilesi için bir köprünün kurulduğu havuzla sınırlanan terasa çıkıyordu. Miami'den getirtilen büyük yapraklı beyaz nilüferler suyun yüzeyinde dans ediyordu. Adrian sosyeteye takdim edilecek genç kızların defilesini daha iyi izleyebilmek için havuz başında bir masa ayırtmıştı. Konuklara yerlerini gösteren bir maitre d'honneur'ün eşliğinde masalarına giderken sayısız tanıdıkla karşılaştılar. "Bu ne sürpriz, harika görünüyorsun, kesinlikle bana bir dans ayırmalısın" ya da "Lavinia, sonunda gelebildin", gibi nidalar da onlara eşlik etti.

"Bana öyle geliyor ki, popülariten arttı", dedi Sara yerlerine otururlarken.

"Şu sözde geri dönüşünün talepleri bilinçli olarak artırmak ve

daha fazla hayranın ayaklarına kapanmasını sağlamak için hazırlanmış zekice bir plânın parçası olduğundan şüphelenmeye başlıyorum", diyerek ona takıldı Adrian.

"Çok iyi bir yer seçmişsin", diye karşılık verdi Lavinia gülümseyip ona yöneltilen imalı sözleri dikkate almaksızın. Sonra derin bir soluk alıp akşamın temiz havasını içinde hissetti ve sosyeteye takdim edilecek genç kızlar için kurulmuş köprüye ve havuza baktı.

Sandalyesine rahatça yaslanıp bakışlarını salonda gezdirdi. Her yerde üzeri çiçeklerle bezenmiş masalar vardı. Birçoğu daha şimdiden dolmuştu, diğerlerinin üzerinde de "Reserve edilmiştir" yazılı ufak kartlar duruyordu. Saçlar ve giysiler masadan masaya inceleniyordu. Bu akşam topluluğunun kadınları birbirlerini uzaktan kibarca selamlama ve ünlü modacıların akşam giysilerini uzun uzadıya ve eleştirel bir gözle inceleme oyununa dalmışlardı. Anne babasını göremiyordu. Ya henüz gelmemişler ya da geniş, bitki ve çiçeklerle kaplanmış kolonların birinin arkasında oturuyorlardı. Belki de onları defile başlayıp konuklar yerlerini aldıkları zaman görürdü.

Lavinia'yı uzaktan, çoğunluğu kocalarının kollarında gelen bir sürü okul arkadaşı tanıyor ve selamlıyordu. Yakınlardaki bir masadan Antonio ve Florencia ona işaret ediyorlardı. Lavinia rüzgârın kımıldattığı etekleriyle onları selamlamak üzere ayağa kalktı.

"Bundan böyle seni sadece bu iğrenç yerlerde göreceksiniz gibi görünüyor", diye bağırdı Antonio, onun yaklaştığını görünce, yapmacık bir öfkeyle.

"Bizi çok ihmal ettin", dedi Florencia.

"Neler söylüyorsun", diyerek güldü Lavinia, herkesi burada görünce sevinmişti, "her şey yavaş yavaş sona eriyor..."

"Ya Felipe hikayesi?" diye sordu Antonio.

"Bu kadar meraklı olma", diye yanıtladı Lavinia göz kırparak.

Kulüp başkanı salona girmiş mikrofona doğru ilerliyordu.

"Başlıyor", diyerek sevindi Florencia bir okul çocuğu gibi. Lavinia, Sara ve Adrian'ın oturduğu masaya geri döndü. Başkan konuşmasına başladığında daha yerine oturmamıştı.

"İyi akşamlar, sevgili kulüp üyeleri", dedi mikrofondan; ma-

salarına henüz oturmamış olanları bir koşuşturmadır almıştı. Heyecanlı mırıltılar oyunun başlamasından önce yavaş yavaş kesildi, ta ki artık sesinde bir hoşnutluk ifadesiyle konuşmasına devam eden başkanın söze girmesi için uygun sessizlik olana dek:

"Çok sevgili kulübümüzün uzun tarihinde her sene olduğu gibi bu akşam da bir dizi zarif, genç kızımızı, şerefli üyelerimizin kızlarını sosyeteye kabul etmek için geleneksel yıllık balomuzda toplandık..."

Konuşmada anne ve babalarının adlarıyla birlikte genç bayanların adları da okunurken nitelikleri de övülüyordu.

"Şimdi birbiri ardı sıra çağrılacaklar", dedi Lavinia ve kadınların yukarı kattaki odasında orkestra "La vie en rose"yi çalarken yavaş yavaş merdivenlerden aşağı inmek için adının okunmasını beklediğini anımsadı (şans eseri olarak o zamanlar köprü henüz yoktu).

Başkan şimdi heyecan veren bir ifade tarzı ve orkestranın bir tuşa vurmasıyla birlikte sosyeteye takdim edilecek ilk genç kızın adını okuyordu: Patricia Vilön; kendisinden birkaç sınıf aşağıda olan bu gürültücü kızı okuldan anımsıyordu. Kız, payetlerle bezenmiş broker elbisesi ve kestane rengi saçlarının tepesindeki bir gülle göründü ve kâinat güzeliymişçesine yürümeye başladı. Orkestra konukların kuvvetli alkışı arasında Verdi'nin Aida'sını çalıyordu.

Kulüp başkanı ileriye doğru uzattığı kollarıyla defilesinin sonundaki genç kızı bekliyordu. Hoşnutça ve önemli bir şey yapıyormuşçasına gülümserken onun koluna girdi ve onu sahneye çıkacak diğer genç kızların babalarının olduğu yere götürdü.

Başkana ve ilk genç kızın takdim edilişine birbiri ardı sıra katılan saçları çiçekli beyaz parfüm bulutlarının görüntüsüne fısıltılar da eşlik ediyordu. Sara ve Adrian da aynı şekilde fısıldayıp fikirlerini bildiriyordu. Lavinia da alkışlıyordu. Kendisini "sudaki bir balık gibi" mutlu gösterme yolunda Sebastian'ın verdiği talimatı anımsadı. Her ne kadar şimdi ona fazlasıyla tuhaf gelse de her şeye karşın bu çevreye alışık olduğunu düşündü. Bir boşluk duygusu onu sardı. Ortam ona keyif vermesine rağmen aynı anda bu töreni kutlayan ve bu kızları lüks içinde bir yaşama kendi tarzlarında ço-

ğalmaya mahkum eden yüzlere karşı gülme ve haykırma isteği de hissettirdi.

İçten içe bu oyundan uzaklaşıp Kurtuluş Hareketi'ne katılmakla doğru bir karar verdiğine inanıyordu. Tüm bunları yaşaması ve zenginliğin, sefaletin en kötü taşkınlığı yanında cezasız kalarak var olabildiği ülkesinin çılgınlığını hissetmemesi olanaksızdı; adaletsizliği görmeden, gerillayla birlikte çalıştıkları için helikopterden atılan campeşino'lardan haberdar olmadan, Başkan'ın sarayındaki hücrelerde işkence görenlerin haykırdıklarını sezmeden.

Asıl balo şimdi başlıyordu. Başkan sosyeteye takdim edilen ilk genç kızın koluna girdi ve onu dans pistine götürüp vals yapmaya başladı; diğer genç kızlar da babalarının kollarında birbiri ardı sıra piste geliyordu. Tüm bu coşku dolu alkışlar, rujlu dudaklardaki gülümsemeler, beğendiğini belli eden fısıltı ve sözler en güzel kızın kim olduğunu ve en çarpıcı giysiyi kimin giydiğini tartışabilmek içindi.

Konuklar yerlerinden kalkıp yılın bu önemli toplumsal olayının başrol oyuncularının dans ettiği pistin çevresinde bir yarım daire oluşturdular. Adrian, Sara ve Lavinia da çembere katıldı.

"Bizim de sıraya girdiğimiz günü anımsıyor musun?" diye sordu Lavinia'nın yanında duran Sara. "Sanırım bir daha sadece düğün günümde o denli heyecanlanmıştım."

Lavinia her şeyi hâlâ çok iyi anımsıyordu. Kimi zaman fotoğraf albümünü karıştırır şimdi önünde dans eden kızlarınki gibi bir yüz ifadesiyle babasının kolunda olan kişinin kendisi olduğuna hayret ederdi.

"Her ikinizi de anımsayabiliyorum", diyerek araya girdi Adrian. "Paniğe kapılmış karacalar gibi görünüyordunuz. Tanrıya şükür kadın olarak doğmamışım."

"Annen arkada", dedi Sara birdenbire ciddileşerek. "Sana el sallıyor."

Lavinia o tarafa baktı ve salonun öbür tarafında izleyiciler çemberinde ayakta duran annesini ve el sallamak için kaldırdığı kolunu gördü. Babası, Lavinia'yı görebilmek için gözlüğünü çıkardı.

"Ne kadar yaşlanmış", dedi ve aynı şekilde kolunu kaldırdı Annesi biraz kilo almıştı ve şimdi daha çok gri saçlı bir nine gibi görünüyordu. Buna karşılık babası daha ince ve son görüşmelerinden bu yana hemen hiç değişmemiş gibiydi.

Tam o sırada çember dağıldı. İzleyiciler kulüp başkanının bir işareti üzerine dans pistine çıktı. Anne ve babası kol kola girip salonu Lavinia'nın olduğu yere dek dans ederek geçtiler. 'Büyük an' gelmişti. İnsanların içinde ve müzik eşliğinde gerçekleşen yeniden buluşmada hazır bulunmak için komşu masalardan bazıları başlarını arkaya çevirmişti.

"Nasılsın, kızım?" diye sordu annesi sesine sanki az önce evden birlikte ayrılmışlar gibi bir ton vererek ve onu yanağından öptü. "Ya siz nasılsınız?" diye sordu ardından, aynı şekilde onu yanağından öperek selamlamak için eğilen Sara ve Adrian'a.

"Nasılsın?" diye sordu babası ve onu tepeden tırnağa süzdü. "Fevkalade görünüyorsun." Sonra onu kendine bastırdı.

Babasının kollarından kurtulurken kaybolan oğulları ya da kızları için pişman olan anne ve babaları konu alan o kötü Meksika dizilerini düşünmeden edemedi. Bu çevrede duygularını doğal akışına bırakıp babasının girişimine yanıt vermek, eğilim göstermek olanaksızdı. Onun için üzülüyordu. Çünkü babası onu en azından geçen aylar içinde ara sıra olsa da aramış ve ona her şeyin yolunda gidip gitmediğini ya da paraya gereksinimi olup olmadığını sormuştu.

"Neden oturmuyorsunuz?" diye öneride bulundu Adrian; selamlaşmayı izleyen suskunluğu bölmüştü. "Sara ve ben biraz dans edeceğiz."

Hemen ardından dans pistine yöneldiler. Lavinia, piste doğru giderlerken Sara'nın Adrian'ı ikna etmeye çalıştığını görebiliyordu. Hiç kuşkusuz Lavinia'yı tek başına bıraktıkları için ona çatıyordu.

"Gerçekten de harika görünüyorsun, kızım", dedi annesi otururken, "elbisen de hâlâ çok yeni görünüyor. Sana markası olan mallar satın almaya değdiğini söylediğimi anımsıyor musun? İşte yine haklı çıktım,"

"Gerçekten çok güzelsin", dedi babası.

"Siz nasılsınız?" diye sordu Lavinia.

"Teşekkürler, iyiyiz", dedi babası çabucak. Annesinin olabildiğince az konuşması için sohbeti belirlemeye çalıştığı belliydi.

"Baloda oldukça sükse yaptın", diyerek araya girdi annesi bu sefer de. "Bütün arkadaşlarım bana senin yeniden eve dönüp dönmeyeceğini sordu."

"Bunun olası olmadığını onlara belirtmiş olduğumu ümit ederim", diye karşılık verdi Lavinia öfkelenerek; annesinin daima onda uyandırmış olduğu tepkiyi yeniden içinde hissetti. "İşler nasıl?" diyerek devam etti babası alelacele. "Mükemmel", diye yanıtladı Lavinia. "Fabrikada işler nasıl?"

"Bilirsin işte, her zamanki gibi. Yavaş yavaş günün birinde yerimi alacak bir yönetici aramaya başlamam gerek. Artık çok yaşlandım ve yoruldum. Her ne kadar Büyük General'in bir grup memurunun şu anda inşa ettiği yeni fabrika açılınca bunun değişip değişmeyeceği şimdiden belli olmasa da işler eskisi gibi iyi."

"Ne, yeni bir fabrika mı kuruluyor?"

"Evet, öyle. Artık bir dizi endüstriyel alana, aynı zamanda bankacılığa ve arazi alım-satımına soyunuyorlar. Daha önce Birleşik Banka'dan söz edildiğini duymuş muydun? Örneğin bu, Büyük General'in ve memurlarının parasıyla kurulan bir girişim. Yapabilecekleri her yerde bizimle rekabet etmeyi deniyorlar. Ancak bu yakışık almaz bir rekabet, çünkü kolaylıkla vergiden muaf tutulup devletin mekanizmalarını kurabiliyorlar. Bizi hırpalamak istiyorlar."

"Ne zaman bizi ziyarete geleceksin, kızım?" diyerek yeniden lafa karıştı annesi. "Arkadaşlarınla bir öğle yemeği ayarlayabiliriz."

"Yaşantını nasıl sürdürmek istediğini anlat bize", diyerek annesinin tipik sorularına bir son verdi babası.

"Yaşantım sakin ve düzenli", diye yanıtladı Lavinia. "Bir işim var ve ayrıca ev işleriyle de ilgileniyorum. Endişe duyabileceğiniz hiçbir şey yok." Daha ayrıntılı bir yanıt vermeden bu konuyu kapatmak istediğini söyleyen bir yüz ifadesiyle gülümsedi.

"Ya şu çıktığın adı sanı duyulmamış mimar?" Annesinin aklına şimdi de bu gelmişti.

"O sadece bir iş arkadaşı. Ara sıra buluşuyoruz. Aramızda ciddi bir şey yok... Büyük General'in rekabet etme isteğine karşı bir şeyler yapmayı düşünmüyor musunuz?" diyerek yarım kalan konuya devam etmeyi denedi.

"Bununla ilgili birkaç toplantı yaptık; ancak bir çözüme ulaşamadık."

Annesi gece elbiseleri ve son dedikodular hakkında imalı sözlerde bulunup babası da konferanslarından söz ederken bir süre daha birlikte oturdular. Dans edenleri izledikten sonra, babası ayağa kalktı ve müziğin sesin çok yüksek olduğunu, hiç sohbet edilemediğini, Lavinia'nın evlerine gelmesinin daha iyi olacağını söyledi.

Üçü de ayağa kalktı. Her birinin gerçekten söylemek istediklerini boş veda sözlerinin, yanağa kondurulan öpücüklerin ve "görüşmek üzere"lerin ardına gizlenerek kendine saklamasına karşın, bu buluşmayı güzel bir sahneye taşımış olmak açıkça işlerini kolaylaştırmıştı. Lavinia, ikisi de dimdik bir şekilde dans edenlerin arasında kaybolurken arkalarından baktı: Birbirine çok benzeyen bu bir çift insan anne ve babasıydı. Saçındaki aklara karşın göze çarpan tavırları ve iri gözleriyle babası hâlâ kolaylıkla adım atıp dimdik yürürken önünden geçenlere yorgun yorgun gülümsüyordu. Uzun boylu, zarif, çoğunlukla sinirli ve neşeli bir yüz ifadesine sahip olan, gür saçlarına aklar düşmüş annesi kedisine ince parmaklı ellerini miras bırakmıştı.

Onların arkasından bakarken kristal avizeler ve diğer ışıklar birdenbire ıslak ve bulanık bir hal aldılar. Yaşlarla dolu gözlerindeki bakışları hâlâ anne ve babasını uzaktan görebiliyordu. Aniden diğer taraftan onların da kendisine baktığını, en sonunda akıntıya karşı kürek çekmeye ve karşı kıyıya ulaşmayı başardığını anladı. Aralarında sadece gözyaşları, tüm bunları yıkayıp atmak zorunda olan o su damlacıkları kalmıştı.

"Canın dans etmek istemiyor mu? Burada böyle tek başına oturuyorsun da..." Çıplak omuzlarına dokunan bir el onu ürkütmüştü. Masalar, dans eden insanlar ve orkestra bilincine yeniden geri döndü. Başını kaldırdı ve önünde sosyeteye ilk kez takdim edildiği zamanlardan arkadaşı olan Pablo Jimenez'i gördü. Sessiz, çekin-

gen genç bir adamdı. Teninin, saçlarının ve gözlerinin rengi gürültücü, her şeye karışan annesinin karnındaki yoğun suda açılmış gibi görünüyordu. Herkes tarafından sadece Pablito diye çağrılırdı. Kızlar onu "zararsız" bulurdu.

"Merhaba, Pablito", diyerek yanıt verdi.

"Merhaba", deyip elini uzattı, "gel, dans edelim, yalnız oturma."

Lavinia ayağa kalkarken ilk dansı için bu yumuşak, ne düşündüğü yüzünden kolaylıkla anlaşılıveren, "zararsız" genç adamdan daha iyi bir partner seçemeyeceğini düşündü. Müzik de –bolero– dans pistinde görünmeyi kolaylaştırıyordu. Kendilerine yer açtılar. Çiftler etrafları dans eden diğer çiftler tarafından kuşatılmış bir şekilde kımıldıyor, bedenlerini birbirlerine yaklaştırmak ve yavaşça birbirlerinin kulaklarına fısıldamak için müzikten yararlanıyorlardı.

Pablito güzel bir traş losyonu kokuyordu. Yumuşakça Lavinia'nın beline sarıldı. Müziğe uygun bir ritmle salınmaya başladılar.

"Julian Lazo'nun yanında çalıştığını duydum", diyerek konuşmaya başladı. "Hoşuna gidiyor mu?"

"Evet, çok", diye yanıtladı. "İş çok ilginç."

"Kendini aratır oldun! Sadece ara sıra diskoteklerde görünüyordun."

"Diyebilirim ki, sosyeteye takdim edilişimden sonra çok uzun bir zaman bu tür partilerden sıkılır oldum. Ama bunu atlattım sayılır."

Lavinia ona biraz daha sokuldu. Müziğin ve dansın keyfini çıkartabilmek için onun çok fazla konuşmamasını ümit etti. Dans etmeyi seviyordu ve Pablito da iyi dans ediyordu. Bunu yapmamalıydım, diye düşündü; sohbete devam etmeli, onu sorguya çekmeliydim. Ama hâlâ biraz şaşkındı; anne ve babasını unutup çevresinde olan bitene dikkatini vermekte zorluk çekiyordu.

Onu saran kolların Felipe'nin kolları olmasını arzu ederdi. O zaman rahatça gözlerini kapatır ve müzikle birlikte buradan uzaklaşabilirdi.

"Ya sen, sen neler yapıyorsun?"

"Merkez Bankası'nın yeni açılan araştırma bölümünde çalışıyorum. En azından ismine göre apolitik ve bağımsız olan sosyo-ekonomik araştırmalar yapıyoruz. Göründüğü kadarıyla Merkez Banka müdürü, Büyük General'i, sanıldığından daha kötü olan verileri ona iletmek için büro kurmanın gerekliliği konusunda ikna etmiş. Hükümet, ülkemizde gerçekten ne haltlar döndüğü hususunda biraz daha endişelenmeye başladı. Bundan çok fazla bir şey çıkacağını sanmıyorum ama en azından insan bazı şeylerin düzelebileceği duygusuna kapılıyor ve bu da sadece korkudan kaynaklanmıyor."

"Orada çalışmak tuhaf bir duygu vermiyor mu?"

"Aslını sorarsan, hayır. Bu ülkede sadece içeriden egemen rejim çerçevesi içinde bir şeylerin yapılabileceğine inanmaya başladım. Daha birçok yıl bununla birlikte yaşamak zorunda olduğumuza göre sadece birkaç *şeyin daha iyi* işleyip işlemeyeceğini denemek bana en mantıklı şey gibi görünüyor. Ayrıca az önce de söylediğim gibi, biz bağımsız bir çalışma grubuyuz. Hiç kimse bizim işimize karışmıyor, biz sadece teknokratlarız."

Suç ortaklığının en rahat yolu apolitik olmaktır, demeyi düşündü Lavinia. Ancak birdenbire bilgi toplamak için burada olduğunu anımsadı, isyankârı oynamak için değil. Ayrıca bu türlü bir ima hiçbir işe yaramazdı. Bu çevrede çoğunluk burjuva muhalefetinden yanaydı. Her ne kadar saman altından su yürüterek işbirliği yapılsa da hükümete sövmek adettendi. Genel parola, 'hadi biraz onlara sövelim, ama iyisi mi onları değiştirmeyelim'di. Kısa bir süre önce onun parolası da buydu.

Bolero bitmiş, orkestra sohbetin devamını olanaksızlaştıran daha hızlı bir cumbia çalmaya başlamıştı.

"Seni masana geri götüreyim", dedi Pablito. "Bu ritm bana göre değil."

Sara ve Adrian da geri dönmüşler, peçetelerini yelpaze gibi kullanarak serinlemeye çalışıyorlardı.

"Tanrım, dans pisti fırın gibiydi! Merhaba, nasılsın Pablito?"

"İyiyim, teşekkürler. Siz ikiniz harika görünüyorsunuz."

"Bunda şaşılacak bir şey yok, geride bıraktığımız jimnastikten ötürü", diyerek şakalaştı Adrian.

Pablito'yla dans etmesi, kısa müzik aralarında masalarına gelen eski kız ve erkek arkadaşlarının hücumuna uğramasına neden olmuştu. Akşam, kariyer ve gelecek plânları hakkındaki kaçamak bilgilerin kibar bir atmosferle beslendiği konuşmalarla geçiyordu. Masalarının önünde defile yapan ve dostça gülümseyen bu yüzlerin gerçekten ne düşündüğünü anlamak olanaksızdı.

Eski grubundaki arkadaşlarıyla, onu zorla Felipe hakkında sorguya çeken Antonio ve her zaman şakacı bir insan olan Jorge'yle dans etti. Kirpiklerini kırpıştırıp koket tavırlar almak ve sempatik görünmek ona zor gelmiyor, aksine onu eğlendiriyordu.

Buraya yabancı olduğu duygusu sadece ara sıra geri geliyor; Felipe'nin, Flor'un ve Sebastian'ın görüntüleri, herkesin kolayca unutmuş gibi göründüğü askeri doktorun cenazesi aklından geçiyordu.

Sadece ara sıra biri balonun iptal edilmemesinin büyük bir şans olduğunu ve bir felaketin patlak vermesi korkusuyla dolup taştığını söylüyordu.

Eski okul arkadaşları ona evlilik plânlarından, nişanlılarından, modadan ve en yeni korunma yöntemlerinden söz ediyordu. Ara sıra Adrian'ın kendisine merakla ve eğlenerek baktığını görüyordu. Adrian'ın kendisinin oyun oynadığının farkında olduğundan emindi; ancak aynı zamanda bunun nedenlerini hiçbir zaman tahmin edemeyeceğini de biliyordu. Adrian onu dansa kaldırmak istedi. Kendisini gereksiz bir sorguya çekmek istediğini bilen Lavinia birçok talebin içinde ona yer vermek istemiyormuş gibi davrandı.

"Sanırım, artık yavaş yavaş gitsek iyi olur", dedi en sonunda "Tek bir dansı bile kaldıracak halim yok. Ayaklarıma kara sular indi..."

Sara da Lavinia'yı destekliyordu.

"Evet, artık gidelim", dedi esneyerek. "Yorgunluktan ölüyorum." Lavinia, tekrar salondan geçmemek için havuzun kenarından dolaştı. Park alanında anne ve babasının arabaya binip oradan uzaklaştıklarını gördü.

"Bu akşam oldukça çekiciydin", diyerek ona iltifat etti Adrian dönüşte.

"Gerçekten de sevimliydim, değil mi?" diyerek takıldı Lavinia da.

"Sen gerçekten de sevimli bir insansın", dedi Adrian, "her şeyden önce olduğun gibi davranıp bağımsız bir kadın olmaya çalışmadığın zamanlarda..."

"Ama gerçekten bağımsız bir kadınım", diye karşılık verdi, "kendini kandırmaktan vazgeç."

"Herhalde kadınları hiçbir zaman anlamayacağım", dedi Adrian bunun üzerine. Ardından sustular ve ön koltukta uyuyakalmış olan Sara'nın düzenli soluklarını dinlediler.

Duyduğum bu hasret ev özlemi miydi? Sık sık kabile yaşantıma hasret duyuyordum. Ancak benim durumumda geri dönüş mümkün değildi. Geride bıraktığım şey eski bir paçavra gibi dağılıyordu. Bir daha asla ustalarımızın dans etme ve dokuma sanatında bize öğretmiş oldukları calmeac'ın o sessiz keyfini çıkaramayacaktık, bir daha asla hepimizin eve kapanıp oruç tuttuğu ve biz genç insanlara nehirde yıkanmanın ve balık tutmanın yasak olduğu yılın bu korkunç son günlerinin ardından o kutsal seramoni için süslenemeyecektim.

Lavinia'nın duyguları tuhaftı; bir ok gibi delip geçiyorlardı. Zehir ve bal karışımıydılar. Tüm kişiliği darmadağın bir kumaş aynı anda hem seven hem nefret eden ve vedalaşmak için el sallayan bir kol gibiydi. Birbirine dokunmayan yan yana iki dünya varmışçasına birbirinden çok farklı şeylerin geliştiği bu zaman içinde şaşkına döndüğü belliydi. Bu kanda oturan, ikimizden de bir parça taşıyan biraz ben, biraz da onun gibi.

Kırmızı elbisesini çıkarıp bir iskemlenin üzerine fırlattı ve banyodan gelen ışıkta plise ve danteladan oluşan şekilsiz bir yığına dönüşmesini izledi. Sonra yüzünü yıkayıp gözlerindeki siyah makyajı çıkardı.

Felipe'nin, yatağında kendisini beklediğini ve uyuyormuş gibi yaptığını görmek onu eğlendiriyordu. Yarı kapalı kirpiklerinin arasından kendisini izlediğine emindi. Bu yüzden hareketlerine teatral bir hava verdi. Partinin bütün özelliklerinden kurtulmuş olarak yatağa girmeden önce banyo aynasının önünde çırılçıplak durdu.

"Nasıl geçti?" diye sordu Felipe uykulu bir sesle, Lavinia çarşafların arasına girdiğinde yeni uyanmış gibi yaparak.

"İyi, çok iyi", diyerek yanıtladı Lavinia, Felipe'nin yanağına bir öpücük kondurmak için doğrulurken.

"Hepsi bu kadar mı? Bana başka bir şey anlatmayacak mısın?"

"Sana bunu en kısa yoldan anlatabilmem için düşünmeme izin ver... Dantela ve payetlerle süslü pahalı giysileri içinde bir sürü insan, sosyeteye ilk defa takdim edilecek kızlar için havuzun üzerine özel olarak kurulmuş bir köprü ve suyun üzerinde Miami'den getirtilmiş nilüferler, pek çok önemsiz söylenti, iki orkestra vardı, dans salonu tıklım tıklımdı... Fazlasıyla dans ettim. Sebastian'ın bana talimat verdiği üzere oldukça sevimliydim. Ve annemlerle karşılaştım."

"Peki insanlar nelerden söz ediyor?"

"Akla gelebilecek her türlü şeyden. Bana her zaman kendilerini konuşurken duymak, kendi yalnızlıklarından korunmak için kendilerini sürekli olarak konuşurken duymak zorunda olduklarından dolayı bu kadar çok konuşurlarmış gibi gelmiştir. Başkalarının konuşmalarını sadece kendi övünmelerinin senfonisi içindeki ikinci keman olarak kabul edebilirler. Belki de bu kendi sınıflarının verdiği eğitimle ilgilidir. Biz hepimiz dünyanın merkezi, kainatın başlangıcıymışız gibi yetiştirildik."

"Konuya gerçekten filozofça yaklaştın", dedi Felipe ve gülümseyerek dirseğine yaslandı. "Ama insanlar ne konuştular?"

"Yararlı bir bilgi edinip edinmediğimi bilmek istiyorsun, doğru mu? Konuşulan her şeyi yinelemeye başlayacak olsam sabaha hâlâ bitirememiş oluruz. Bazı toplum sınıflarının insanlar arası ilişkileri konusunda bir konferansla ilgileneceğini sanmıyorum..."

"Doğru. Bize yararlı olabilecek ne konuşuldu?"

Lavinia şimdi ona babasının söylediklerinden, Pablito'dan ve aynı akşam resmi memurlar gazinosunda askerler için bir parti düzenleyen Büyük General'in 'zevksizliği' üzerine yapılan imalardan söz ediyordu.

"O halde Büyük General ve takımının kendi bölgelerinde avlanmaya başlamalarına bozuluyorlar... ilginç", dedi Felipe.

"Bunu tahmin ediyorduk."

Lavinia, onun tahminlerinin doğrulanmasını hoşnutlukla karşıladığını fark etti. Buna karşılık kendisi partiyi başka bir bakış açısından inceleme gereksinimini duyuyordu. Aslında politik şeyler bakımından pek de öyle ilgi çekici sözler duymamıştı; kendisi için çok daha ilginç olan, artık her şeye, yaşamının belirli bir tempo kazandığı, olayların akışının açık bir şekilde gözlerinin önüne serildiği, olayların bir anlam taşıdığı olgusunun ona verdiği gözlem yeteneğiyle yaklaşabilmesiydi. Felipe'ye duygularından söz etmeyi, artık sabahları eskisi gibi kalkmayıp bir balığa, ağaca ya da elmaya dönüşmek için hazır olmasını bekleyen bilinmeyen bir boyutun içi boş deliğinin, dev bir balçık yığının önünde durma hissini duymayı yeğlerdi.

Artık ne yapması gerektiğini biliyordu. En sonunda kendi çağının efendisi olmuş, yetişkinliğe ulaşmıştı. Artık dünyanın kendi çevresinde dönmesini görmek isteyen o çocukça arzu olmaksızın çevresini görebiliyor, 'başka olan'ı ve 'başkaları'm yeni bir ışıkla keşfedebiliyordu.

"Benim çevremden gelen insanların nasıl davrandıklarını görmek gerçekten de çok ilginç", dedi Lavinia dalgın dalgın. "Herkes diğerlerinin dikkatini kendi üzerine çekmek istiyor. Bu noktada akıl almaz bir rekabet başlıyor. Merkez nokta olmak için her şeyi, ama her şeyi yapıyorlar. Ve elbette çok eğlenceliler, insanı öyle güzel eğlendiriyorlar ki. Bol bol gülmek zorunda kaldım. Bak şimdi, örneğin beni uzun süredir görmediler ve buna karşın bana öyle yüzeysel, öyle genel sorular sordular ki: Nasılsın, neler yapıyorsun ve benzeri. Hiç kimse başka bir şey bilmek istemedi. Bunun onları hiç mi hiç ilgilendirmediği çok açık. Onları ilgilendiren tek şey kasım kasım kasılmak, merkez nokta olmak ve aralıksız kendilerinden söz etmek. Belki de böylesi benim için daha iyiydi; yine de herkes ne olduğunu belli etti."

Felipe sadece omuzlarını silkmekle yetindi. Lavinia'nın henüz keşfettiği şey onun için yeni değildi. "Peki kimle dans ettin?"

Ona erkeklerin masaya yaklaşmalarını anlattı. Tepkisini görmek ilginçti. Göründüğü kadarıyla, Lavinia'nın nasıl hareket ettiği onu ilgilendirmiyordu; anne ve babasını bile sormadı. Politik konular dışında bir maço olarak onu, sadece Lavinia'ya kimin

yaklaşmaya çalıştığı ilgilendiriyordu. Yüzü yumuşak bir şehvet ifadesi almadan ve Lavinia'yı kendisiyle tutkuyla, doya doya sevişmek için baştan çıkarmadan, ona sahip olduğu duygusunu hissedip Boleroların ve diğer sosyete danslarının acısını çıkarmadan önce kayıtsızlığı, aslında duyduğu güvensizliği gizleyememişti.

ON ALTINCI BÖLÜM

Flor, ona İnes Halası'nı anımsatıyordu. İkisi birbirinden çok farklıydı, ancak buna karşın Lavinia ikisinin arasında benzerlikler bulmaktan kendini alamıyordu.

"Kabul edilip edilmeyeceğin konusunda çok kafa yoruyorsun", dedi Flor, "ve dünyadaki yerin konusunda... Hepimiz yaşadığımız son güne dek çevremizde kendimizle birlikte kişisel öykülerimizi de taşıyoruz. Yine bir şeyler de üretiyoruz; bir mimar olarak bunu en iyi sen anlarsın. Araziyi doğarken alıyoruz; ancak üzerine kurduğumuz yapı tamamıyla bizim sorunumuz."

"Mimar olarak arazinin yapısının taşıdığı önemi de çok iyi biliyorum", dedi Lavinia gülerek. "Ama haklısın. Belki de ben çok fazla endişeleniyorum."

"Çok doğru. Bu kadar çok tasalanma. Dikkatini yapabileceğin şeyin en iyisi olmasına ver. Zamanla çevren seni tanıyacaktır. Önemli olan kendine karşı dürüst olman. Başkaları buna dikkat eder ve sen de başkalarına bu yüzden dikkat edersin."

Flor böyleydi. Lavinia onu daha iyi tanırken, onun ciddi, bazen de kaba bir görüntünün ardına sakladığı duyarlılığını ve inceliğini gördükçe şaşırmaktan kendini alamıyordu. İki kadın dağlardaki gerilla birimlerine mektup ve eşya paketleyip gönderdikleri uzun akşam sohbetlerinde açık ve iyi bir arkadaşlık kurmuşlardı. Düşleri ve plânları hakkında konuşuyor, birlikte feminist metinler okuyor ve kadınla erkek arasında "yeni ilişki" fikirleri geliştiriyorlardı.

Şimdi yüksek çizim taburesinde oturmuş Vela'ların evinin plânları üzerinde çalışırken Flor'u özlüyordu. Onu haftalardır görmemişti. Tıpkı Sebastian ve Felipe gibi o da çok meşguldü.

Lavinia neredeyse tüm zamanını Vela'ların evinin ilk çizimini bitirmek için harcıyordu. Julian ondan tüm gücünü bu konuya yoğunlaştırmasını rica etmişti.

Çizim masasından kalkıp yazı masasına gitti. Masanın yüzeyi kalın dergiler öbeğinden neredeyse görülmez hale gelmişti Tele-

fonun yanında William Hearst'ın Kaliforniya'daki evinin manzaralı kartpostalları duruyordu. Yüzme havuzu lacivert taş ve altın kakmalı Yunan banyosu stilindeydi, salonlar bir ortaçağ sarayındaki salonları andırıyordu ve kırk oda vardı... Zenginliğiyle övünen insanların zevkini bilmek yararlıydı; her ne kadar hiyerarşik farklar olsa da sonuçta zengindiler.

Yazı masasına oturup işe ara verdi. Kendi zevkine aykırı şeyler çizmek ve Senyöre Vela'nın tatmin olmak bilmeyen keyfini hoş tutmak için araziyi sürekli olarak basit bir estetikle bozmak zorunda kalmak bütün enerjisini alıyordu. Bir sigara yakıp derin bir nefes çekti. Pencereden parlak gün ışığını yumuşak bir tarzda koyulaştıran mayıs yağmurunu izledi.

Telefon çalıyordu. Arayan Senyöre Vela'ydı. Arazinin eğimli olduğunu ve üç katlı bir yapı kurmanın daha uygun düşeceğini kavradığından bu yana heyecanını bastıramıyordu. Hemen hemen her gün Lavinia'yı arıyor ve ev için yeni bir fikir daha üretiyordu. Bugün de müzik odasının yanına, eşine küçük bir sürpriz olsun diye, dikiş odasını da ona bırakmak aklına gelmişti.

"Biliyorsunuz", dedi hattın öbür ucundan, "çok sevdiği bir silah koleksiyonu var. Bu odanın duvarlarında onları sergileyebileceğimizi düşündüm. Siz ne dersiniz?"

"O halde sizin bir dikiş odanız olmayacak", dedi Lavinia. "Unutmayın, eşinizin zaten barlı ve bilardo masalı bir müzik odası var."

"Zarar yok, zarar yok", diye yanıtladı Senyöre Vela. "Zaten ben hiç dikiş dikmiyorum. Terzi evin başka bir yerinde de çalışabilir."

Lavinia, Senyöre Vela'yla konuşurken bir yandan da Hearst'ın evinin kartpostallarına bakıyordu. Odaların birinde bir silah koleksiyonu görmüş olduğunu anımsamıştı. Şimdi elinde arkasında 'Secret Chamber' yazan gizli odanın resmini tutuyordu.

Senyöre Vela'nın tiratlarını dinlemeye devam ederken hayalinde yeni çizim olasılıkları uçuşuyordu.

"Hiç fena değil, hiç fena değil", diyerek destekledi Senyöre Vela. "Hakkınız var. General bu fikre hayran kalacak. Gelecek hafta yeniden görüşmemizin gerektiği kanısındayım, uygun mu?"

En sonunda telefonu kapattığında bir an dalgın dalgın oturdu. Silah rafları çizmedeki görevi General Vela'yla görüşmesini kolaylaştıracaktı. Plân için silahların büyüklüğü ve ağırlığı üzerine ayrıntılı bilgilere gerek duyacaktı. Ondan bir randevu istemek güç olmayacaktı.

Hearst'ın evinin kartpostallarına birkaç defa daha baktı. Gizli bir silah odası, hiç kuşkusuz General Vela'nın üzerinde iyi bir etki bırakacaktı.

İlk çizimlere yoğunlaştığı paydos saatinden kısa bir süre önce Mercedes kapıda belirdi; onu bir fincan kahve içmeye çağırmak istiyordu. Çizim masasına yaklaşıp Lavinia'nın omuzundan baktı.

"Niçin silah ve tüfek çiziyorsunuz?" diye sordu.

"Senyöre Vela şimdi de bir silah odası istediği için", diye yanıtladı Lavinia, "eşinin orduya girişinden bu yana topladığı koleksiyonu var."

"Her gün yeni bir şeyler çıkıyor, değil mi? O halde hep bunun için arıyor..."

"Doğru."

Mercedes şimdi susmuş, masanın etrafında dolaşıp farkında olmaksızın eline fırça ve kalemleri almıştı.

"İşinizi seviyorsunuz, öyle değil mi?"

"Evet, aslında öyle, bana zevk veriyor."

"Benim işim de bana sevk veriyor; ancak bugün biraz sıkıntılıyım."

"Ne oldu?"

"Sorunlarım var."

"Yine mi?" diyerek lafı ağzından kaçırdı Lavinia, kendini engelleyememişti. Mercedes ona güvenirdi. Ofisteki herkes Mercedes'i ziyaret eden ve onunla uzun telefon görüşmeleri yapan Manuel'i tanıyordu. Evliydi. Yakında eşinden ayrılacağına dair ona söz vermişti. Mercedes'in dediğine göre iki yıldan beri aynı şeyi söylüyordu.

"Manuel'in karısının hamile olduğunu öğrendim. Bana çocuklar yüzünden onunla evli kaldığını söylüyordu. Sözde birbirleriyle hiç konuşmazlarmış. Bugün bir arkadaşım beni aradı ve Manuel'in karısının bir çocuk beklediğini söyledi."

"Bak, bu iş bana çok çürük görünüyor."

"Bana da", diye yanıtladı Mercedes ve bulutlu gökyüzüne baktı. "Ama ben Manuel'e inanmak istiyorum. Sadece çocukları yüzünden onunla evli kaldığına inanmıştım... Onlara taptığına emindim. Ama şimdi neye inanmam gerektiğini bilmiyorum."

"Sen genç bir kadınsın Mercedes, güzelsin ve zekisin. Bir erkeğin yaşantısında ikinci yere sahip olmaktan çok daha iyisini hak ediyorsun. Niçin onu sonsuza kadar terk etmiyorsun? Çok yakında dünyada başka erkeklerin de olduğunu göreceksin."

"Hepsi birbirinin aynı."

"Olabilir, ama birkaçı bekardır."

"Ama ben artık genç kız değilim ve bekarlar için önemli olan genç bir kızla evlenmektir. Benim bekleyebileceğim tek şey yeni bir sevgili. İşte bu yüzden benim peşimde hep evli erkekler var."

Belki de, diye düşündü Lavinia, Mercedes haklıydı. Mercedes'in ilişkiye girdiği erkekler toplumsal merdivende yukarı çıkmayı istiyorlardı. Bu yüzden toplumun en yüksek çevrelerinde sahip çıkılan ahlakları korurlardı. Daha önce evli bir adamla ilişkiye girmiş olan bir kadın evlilik pazarında güçlüklerle karşılaşmak zorunda kalırdı. Onlar sevgili olarak seçilir; ama eş olarak saf, temiz, kolaylıkla işlenebilecek genç kızlar alınırdı. "Genç kızların soyunun tükendiğini unutma" diyordu Lavinia şimdi.

"Ama ne yazık ki hâlâ yeterince çoklar", dedi Mercedes ve gülmeden duramadı.

"O zaman yalnız kalırsın, Mercedes. Kötü bir toplumda olmaktansa yalnız kalmak daha iyidir. Manuel'le artık mutlu değilsen, hâlâ onunla birlikte olman için herhangi bir neden göremiyorum."

Mercedes, dalgın dalgın masanın üzerindeki dergileri karıştırıyordu. Aslında sorununu çözmeyi istiyordu; ancak -Lavinia böyle düşünüyordu- ağına takılmış bir örümcek gibi o da sevgisi tarafından esir alınmıştı. Mercedes'in kapıya doğru gittiğini gördü.

"Onu hâlâ seviyorum", diyordu. "Gitsem daha iyi olur. Sizi meşgul ediyorum", deyip dışarı çıktı.

Lavinia dalgın dalgın gün batımında bulutları eflatun ve pembe renge boyayan kurşuni göğe baktı. Mercedes'in durumuna üzülü-

yordu. Sevgiye bu denli kenetlenmek neredeyse bir lanetti. Fazlasıyla kadınca. Erkekler günlük yaşamının endişelerini nasıl oluyor da bir kenara atabiliyorlar, diye sordu kendi kendine. En azından dikkatleri dağılmayacak ve ayaklarının altındaki zemini kaydırmayacak bir uzaklığa gönderiyorlardı endişelerini. Özel yaşamlarını küçük parçalara ayırıp aralarına yüksek duvarlar çekebiliyorlardı. Geride kalan yaşamları ulaşılmazdı. Buna karşılık kadınlar için aşk, güneş sisteminin merkezi gibiydi. Dönüş yönü bir kez değişti mi, kutup başları derhal eriyor, med cezirler, fırtınalar ve kaoslar başlıyordu. Ama kadınlar onlarla ilgilenmeseler aşka ne olurdu? Belki de doğa tarafından belirlenmiş bu alanı koruyanlar kadınlardı. Belki de onlar dengenin bozulmaması için bu görevi üstlerine almaya zorlanmışlardı.

Paydos saatinin gürültülerini, çizim masalarının üzerindeki lambaların söndürülmesini, anahtar seslerini ve günlük, "görüşmek üzere"leri duydu.

Mekanik olarak, uzun uzadıya düşünmeden bir sürü kâğıdı çabucak çiziverdiği çizgilerle doldurmuştu. Çöp sepetine atmadan önce onlara bir kez daha baktı: *Ateşli silahlar, tabancalar, tüfekler* ve -ne garip!- eski arbaletler, sayısız gergin ok ve yaylar çizmişti...

*

Lavinia cinsiyetinin bir nispero meyvesinin renginde olduğunu hayal ediyor ve aşkı sorguluyor. Zaman ilerlemiyor. Birbirimizden çok uzak olan biz; o ve ben, bir ay gecesinde ateşin başında sohbet edebilir, birbirimizi anlayabilirdik. Yanıtsız kalan sorular öyle çok ki. Erkekler sığ suda elimizden kayan bir balık gibi kaçıp kurtuluyor. Onları biçimlendiriyor, onlara dokunuyor, can veriyor, bacaklarımızın arasında barındırıyoruz ve buna karşın onlar bize yabancı kalıyorlar. Sanki yürekleri başka bir maddeden yapılmışçasına. Yarince, onun ruhunu istediğimi düşünüyor. Bir kadının ruhunu onun vücuduna üflemek en gizli arzummuş. Bunu şefkate olan gereksinimimi anlatmaya çalışıp onun yumuşak ellerini yüzümde ve bedenimde gezdirmesini istediğimde söylemişti. Kanımın kaynadığı ve kendimi yeni doğmuş bir bitki gibi üzgün, narin ve kırılgan hissettiğimde biraz daha anlayış beklediğim zaman.

Ona göre aşk bir balta kadar keskin, bir kasırga kadar fırtına-

lıydı. Bana olan anlayışı zedelenmesin diye, onu zapt etmek, bastırmak zorundaydı. Ondan adeta korkuyordu. Buna karşılık bana göre aşk ikiyüzlü olan bir madalyondu: Bir yüzü ateşten ve kılıçtan, diğer yüzü pamuk tutamları ve yumuşak bir yağmurdan.

Annem aşk yeteneğinin sadece kadınlara verildiğini, erkeğin bu konuda pek az şey bildiğini söylerdi. Tanrılar, onların güçlerini aşka yöneltmek istemiyormuş. Ancak ben aşktan çılgına dönen erkekler de gördüm. Beni kendi yanında tutmak için Yarince'nin kendisi, rahibin ve bilge erkeklerin öfkesini kendi üzerine çekmişti. Annem gibi sadece savaş aletlerini taşımaya razı olmak bana zor gelmişti. Bana öyle gelmişti ki, erkekler kadın gibi görünme korkusundan aşklarını gizliyordu.

Akasyalar parkında sözleşmişlerdi. Lavinia, birkaç haftadır Flor'u ziyaret etmemişti; ikisi de çok meşguldü. Genellikle açık alanlarda buluşuyorlardı: Parklarda, restoranlarda ya da Lavinia arkadaşını arabasıyla bir yerden bir yere götürürken. Flor da kahve çalılıklarının olduğu yolun oraya gidiyordu. Genellikle parkta, parka adını veren dev akasya ağacının altında buluşuyorlardı. Kitapları ve defterleriyle taş bir bankın üzerinde otururlarken herkes onları öğrenci zannedebilirdi. Lavinia, Flor'la orada buluşmayı seviyordu.

Ağacın geniş tepesi, gökyüzünün maviliğine katkıda bulunan mavi nakışlı yeşil örtü gibi, büyük bir alana gölge veriyordu. Buradan çürüğe çıkarılmış bir lokomotif üzerinde oyun oynayan çocukları görebiliyorlardı. Sadece kuşların cıvıltısı ve çocukların kahkahaları öğleden sonranın sessizliğini bölüyordu. Sözleştikleri saatte geldiğinde Flor daha ortalıklarda görünmüyordu. Lavinia, arabasını park alanına bıraktı, 'öğrenci' görüntüsünü tamamlayan kitap ve defterlerini aldı ve acele etmeksizin bankın öbür tarafına doğru yürümeye başladı. Hava sıcaktı; yağmurun yağmadığı günler nemden dolayı oldukça boğucu oluyordu.

Bu akşam üzeri lokomotifin üzerinde sadece bir çift çocuk oyun oynuyordu. Rengi atmış, eski, yamanmış giysiler giymişlerdi. Kısa bacaklarıyla lokomotifin tepesine kadar tırmanmaya çalışıyorlardı. Çimenlerin üzerinde annelerinin onlara satmaları için verdiği tatlılar, sigaralar ve sakızlar öylece bırakılmış vaziyette duruyordu.

Daha sonra parka beyaz önlüklü mürebbiyeleriyle tertemiz giysili zengin çocukları geldiğinde lokomotifle oynayamayacaklardı, o zaman mallarını yüklenip cılız sesleriyle: "Karamela şekeri! Karamela şekerleri!", "Sakız! Sakız alın!" diye bağırırken parkın yollarını izleme oyunuyla yetineceklerdi.

Dakikalar sonra Flor'un geldiğini gördü. Hastanede giydiği iş giysilerini bir torbanın içinde taşıyordu. Rengi solmuş kot pantolonunun paçalarından kaba, beyaz çorapları ve basit iş ayakkabıları görünüyordu.

Yorgun görünüyordu; gözlerinin altında halkalar oluşmuştu Daha bir önceki buluşmalarında bile Lavinia'ya, Flor kilo vermiş gibi gelmişti. Şimdiyse yüzünün keskin hatları hiç bir kuşkuya meydan bırakmıyordu: Flor gözle görülür şekilde incelmişti, hareketleri uyuşuktu; ancak gözleri parlıyordu.

"Merhaba", dedi ve Lavinia'yı öpmek için eğildi. "Geciktiğim için özür dilerim. Otobüs gelmedi; arabam da yine bozuk. Büyük olasılıkla artık yapacak bir şey yok."

"Arabanı tamirhaneye götürmüş müydün?"

"Sanırım, bunun hiç anlamı yok. Arabayı onarıyorlar, birkaç gün sonra başka bir yeri bozuluyor. Belki onu hurda demir olarak satabilirler. Yazık, arabama alışmıştım; ama oldukça da eskiydi."

"Her halükarda benim hâlâ arabam var."

"Bu konuyu konuşuruz", diye yanıtladı Flor; bir sigara çıkardı ve çantasının içinde çakmağı aramaya başladı. Lavinia susuyor ve arkadaşının çakmağını bulup sigarasından ilk nefesi çekmesini bekliyordu.

"Pekala", dedi Flor önemli bir sohbete başlayan biri gibi, "herhalde her zamankinden daha fazla meşgul olduğumuzu fark etmişsindir, öyle değil mi?"

Lavinia onayladığını belirtmek için başını salladı. Neler döndüğünü bilmeksizin çevresinde daha fazla hareket olduğunu fark etmişti. Bu olanlara katılamamak onu üzüyordu; ancak Kurtuluş Hareketi'nin yazılı olmayan kuralları, kanunları ve deneme süreleri olduğunu da biliyordu.

"Bazı şeyler oluyor", dedi Flor yere indirdiği bakışlarıyla, sanki kendi kendisiyle konuşuyordu. Birdenbire başını kaldırıp Lavinia'nın gözlerinin içine baktı: "Ant içmiş miydin?"

"Hayır", diye yanıtladı Lavinia ve Hareket'e biçimsel bir girişin sembolik tarzı olan broşürdeki güzel, aynı zamanda da coşkun metni anımsadı.

Flor yeniden çantasını karıştırdı. Çantası bir çocuğun yatağı altında duran ve içinde bir sürü oyuncağı olan, oyuncak sandığına benziyordu. Sonunda bir broşür çıkardı.

Korkudan gerilerek parkın diğer tarafındaki insanlara baktı. Orada sadece oyun oynayan çocuklar vardı; çabucak sakinleşti.

"Elini broşürün üzerine koy", diye buyurdu Flor ve okumak üzere ona vermiş olduğu kitabı altlık olarak kullandı.

"Şimdi öbür elini kaldır, en azından biraz", diye fısıldadı gülümseyerek "ve söylediklerimi yinele..."

Lavinia, Flor'un ezbere bildiği sözcükleri, yemini yavaşça yineledi, ikisi de bu büyük, güçlü tümceleri fısıldıyorlardı. Park ve akasyalar seremoninin katedrali olmuştu. Lavinia korku, duygulanım ve sadece gerçek dışı, fantastik olarak tanımlayabileceği bir belirsizlik arasında gidip geldiğini hissediyordu. Her şey çok çabuk olup bitmişti. Dikkatini sözcüklerin anlamına, yeni günün bir hayal olmadığını anlamak için yaşamına giren şeyin ne demek olduğunu kafasına sokmaya çalıştı. İnsanların tıpkı dünyaya geldikleri zaman olduğu gibi eşit, aynı haklara sahip olmaları, emeklerinin karşılığını alabilmeleri için... Barış içindeki bir gelecek ve halkın kendi kaderinin efendisi olması için. Sömürünün var olmaması için... Hareket'e sadık kalmak ve gerektiğinde Hareket'in sırlarını kendi yaşamıyla korumak üzere ant içmek, muhbirlerin şereflerinin kaybı ve ölümle cezalandırılacağını kabul etmek...

Yabancı bir insanı düşünürmüş gibi duygulanarak kendini düşündü. Şimdi, "Ya özgür vatan ya ölüm" tümlecini söylerken sesini hafifçe yükselten Flor'un, tutkulu fısıltılarının kendisine de bulaşmasına izin veriyordu.

"Ya özgür vatan ya ölüm", diye yineledi Lavinia, Flor ona çarçabuk sarılırken. Flor, parkta durumun sakin olup olmadığını anlamak için etrafına bakarken broşürü çantasına koydu.

Kaçamak, ama bir o kadar da sıcak kucaklaşmaları Lavinia'da zapt edilmiş bir eğilim duygusunu uyandırmıştı. Lavinia eğer Flor'un davranışında tuhaf bir üzgünlük teşhis etmeseydi, aslında

bu çok doğal bir jest, adetin bir parçası, anlaşmanın mührü olarak kabul edilebilirdi.

"İşte şimdi ant içmiş oldun. Andı sana benim içirmem, benim için önemliydi," dedi ve sadece Lavinia'nın endişesini fazlalaştırmaya yarayan bir tarzda gözlerini indirdi.

"Bu işi sen yaptığın için mutluyum", diye yanıtladı Lavinia ve onu bir kez daha kucaklayıp ağlama dürtüsü duydu.

Flor elini saçlarının arasında geçirip alnına düşen perçemlerini bir fularla atkuyruğu yaptığı arka tarafa itti.

"Daha önce de söylediğim gibi", diyerek devam etti Flor; duygularını bastırıp sesinin o nesnel tonunu yeniden yakalayabilmek için gözle görülür şekilde gerilmişti, "bazı şeyler oluyordu. Geçtiğimiz günlerde dağlardaki ve kentlerdeki gerilla komutanlarıyla toplantılar yaptık. Bu arada Hareket için çok kapsamlı kararlar aldık. Zaten son zamanlarda bu konu üzerine yoğunlaşmıştık", diye ekledi açıklayarak (Kendimi soyutlanmış hissettiğimi fark etmiş olmalı, diye düşündü Lavinia). "Ayrıntılardan sana çok fazla söz edemeyeceğim; ancak senin gibi campaneroların belirli bir askeri eğitime alınmasına karar verildi. Bunun henüz öğrenecek olduğun fikirlerle ilgisi var. Fakat General Vela'nun eviyle ilgili görevin çok önemli ve birinci plânda görüldüğü için antremanlarını hafta sonları asgari düzeyde yapmana karar verildi."

Lavinia heyecanlanmıştı; sadece başını sallamakla yetindi (Silahlar, tabancalar, tüfekler, arbaletler, oklar ve yaylar...)

"Senin de bildiğin gibi, Hareket şu anda bizim 'sessiz güç toplama' dediğimiz bir evrede bulunuyor. Son zamanlarda sadece direnişi koruyup ve daha iyi koşulları beklemek için dağlarda operasyonlar yapmıştık. Ancak şimdi dağlarda companeroları eğitmek için hazırlanmamız gerekiyor. Aynı zamanda kentlerdeki bilinci ve savaş koşullarını da iyice arttırmalıyız. Tüm bunlar bir dizi değişikliği gerektirecek. Ayrıca tüm üyelerin kişisel yeteneklerini ve eğitim durumlarını da iyileştireceğiz. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Çok iyi anlıyordu. Sebastian son zamanlarda kahve çalılıklarının olduğu yola gidişlerinde durumun nasıl göründüğünü ona anlatmıştı. Hareket'in yapmak zorunda olduğu zorunlulukları

anlamalıydı. Sebastian bu gereklilikleri o denli iyi açıklamıştı ki, Lavinia niçin bir şeyler yapmadıklarını kendiliğinden soruvermişti. Bu Sebastian'ın gülümsemesine yol açmıştı.

"Evet", dedi Lavinia.

"Ayrıca sana söylemek istediğim bir şey daha var", diye ekledi Flor, "Bundan sonra çalışmaya Sebastian'la birlikte devam edeceksin; bir yolculuğa çıkmam gerekiyor."

Yeraltı! Lavinia'nın aklına ansızın bu gelmişti. Felipe'nin sözlerinden "bir yolculuğa çıkma"nın, Hareket'in dilinde yeraltında saklanmak demek olduğunu biliyordu.

"Nereye?" diye sordu; aslında bunu sormaması gerektiğini biliyordu. Bu sefer bunun gerçek bir yolculuk olmasını, söz konusu olanın başka bir şey olmamasını diliyordu.

"Bunu sana söyleyemem", diye yanıtladı Flor. Gülümsedi ve hafifçe Lavinia'nın koluna dokundu, "ama herhalde anlamışsındır..."

Şimdi ikisi de susuyordu. Lavinia aklından ve kalbinden geçenleri söyleyip söylememesi gerektiğini düşünüyordu. Flor, düşüncelerini böldü.

"Güç anlar yaşıyoruz", diyerek sohbete devam etti, "Bu iş için gerekli olan iyimserliğe sürekli olarak sahip olamıyoruz. Bir daha birbirimizi hiç görmeyeceğimiz duygusuyla ayrılmamalıyız. Bu duyguyu taşıyoruz; ancak birbirimizi tekrar görebilme olasılığımız da var. Bana korkularından söz ettiğin günü anımsıyor musun?"

Şimdi sanki kendi kendisiyle konuşuyor gibiydi; bu akşamüzeri ışığında parkın diğer tarafındaki toprak tepenin üzerinde uçan kuşlara baktı. "Yeraltında saklanmak zorunda olduğumu bana söylediklerinde ben de korkmuştum. Sana anlattığım her şeyi, bir sürü yeni companero hakkında söylediklerimi, başlangıçta Sebastian'ın bana anlatmış olduğu şeyleri düşündüm. Ama daha sonra bunun yeni bir adım olduğunu her yeni adımın insanı yenmek zorunda olduğu korkuyu da beraberinde getirdiğini fark ettim. Zor olan şey; her yeni adımda sorumluluğunun biraz daha artması. Duyduğun korkuyu paylaşma olasılığın giderek küçülüyor. Her ne kadar korkun aynen kalsa da, bu zayıflıklara giderek daha da yalnız karşı koymak zorunda kalıyorsun. Bunun böyle olmasını istiyordum; bu

benim için bir başarı. Yeraltında saklanan kadınların sayısı çok az. Bu, benim için her erkek gibi sorumluluk alıp paylaşabileceğimiz olgusunun bir göstergesi. Ama bir kadın olarak yeni görevlere eğildiğin zaman kendi içsel savaşımını da atlatmak zorunda olduğunu biliyorsun. Kendi yeteneklerinden emin olmak için verdiğin savaşını. Ayrıca kadın olduğun için de korkunu göstermemeye dikkat etmen gerekiyor."

"Sana kesinlikle hiçbir şey olmayacaktır", dedi Lavinia ve aniden bu söylediğinin ne denli boş göründüğünü fark etti. Ama duyduğu korkuyu da Flor'a aksettirmemeliydi.

"Bunu ben de diliyorum", diye yanıtladı Flor.

"İnsanın sahip olduğu yeteneklerin bilincinde olmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Birçok yetenek hemen hiç kullanılmadığı için içimizde öylece uyuyor. Onları uyandırmayı öğrenmemiz gerek. Erkekler sürekli olarak yeteneklerini kullanıyor ve bu yüzden kendilerini asla güvensiz hissetmiyorlar. Erkeklerin ve kadınların farklı yeteneklerde uzmanlaştıklarını yeni fark ettim. Örneğin biz kadınlar duyguların dünyasını daha iyi tanıyoruz. Erkekler bu konuda daha sınırlı. Tıpkı bizim onlardan otoriteyi ve sorumluluğu kullanmayı öğrenmek zorunda oluşumuz gibi, onlar da bizden bunu öğrenmek zorundalar. Burada bir alışveriş mümkün olabilir."

"Bilmiyorum", dedi Flor dalgın dalgın, "şu an kadınsı olanı bastırmanın gerekli olduğuna inanıyorum. Onlara onların alanında, onların silahlarıyla kuvvetle karşı koymalıyız. Belki gelecekte kendi niteliklerimize geri dönme lüksüne erebiliriz."

"Ancak sözünü ettiğin bu içsel savaşında bir kadın olarak sahibi olduğun özellikleri kendine çok göremezsin. Başka bir kişilik edinip kendininkini terk etmen mümkün değil. Çevremizdeki dünyayı feministleştirip savaşımımızdaki gibi sert olayların olduğu yerlerde ona kadınlara özgü bir şekil verebilmemiz gerek!"

"Ben savaşımızı, senin dediğin anlamda oldukça feministleşmiş bulduğumu söylemeliyim. Bu noktada birbirimize gereksiniyor ve bu yüzden diğerleriyle sıkı, duygusal ilişkiler kuruyoruz. Erkeklerimiz bana oldukça duygusal geliyor. Ama korku, tehlike ve ölüm seni savunma mekanizmaları geliştirmeye zorluyor, bun-

lar çok gerekli. Eğer savunma mekanizmalarımız olmasaydı nasıl devam ederdik bilmiyorum."

Flor kendi içine kapanmış gibi görünüyordu. Lavinia ona baktı ve sözlerinin sadece bir buz dağının tepesine ulaştığım düşündü. Flor'un gözleri, Lavinia'nın şöyle böyle bir fikir sahibi olduğu anılarına dalmıştı.

"Eksikliğini hissedeceğim", dedi.

"Ben de", dedi Flor. "Ama çalışmaya Sebastian'la devam edecek olmanın iyi olduğunu düşünüyorum. Senin de dediğin gibi, o feministleşmiş bir erkektir", dedi gülümseyerek, "ancak bunu ona söylememelisin, yoksa başka şeyler düşünür... Her ne kadar bir maço olsa da Felipe de sana yardımcı olacaktır. Ona asla karşı koymayacak herhangi bir kadınla birlikte olmasındansa seninle birlikte olmasının onun için daha iyi olacağına inanıyorum. Onun işlerini nasıl altüst ettiğini düşündükçe! Eşekten düşmüşe döndü."

"Bazen onun muhalefet meraklısı bir maço olduğunu düşünüyorum", dedi Lavinia. "Birlikte olduğu kadınlara bakılırsa bir şeyler onu, belki de bilinçsizce, tekrar tekrar bu durumlara sokuyor."

"Evet, tuhaf. Bunu daha önce hiç düşünmemiştim; ama şimdi sen söylediğinde... Kuşkusuz şu Alman kadın bir kuzu kadar sessiz değildi... Aslında Felipe'nin dürüst bir insan olduğuna inanıyorum. Sadece kuramsal olarak elbette. Uygulamadaysa gerçek bir Kızılderili kadar inatçı..."

"Ve tıpkı Yarince gibi savaşıyor", diyerek ekledi Lavinia dalgın dalgın. Aklıysa Flor'un yeraltına attığı adımdaydı.

"Yarince de kim?" diye sordu Flor merakla.

"Ne?" dedi Lavinia. "Ne söylemişim?"

"Onun Yarince gibi savaştığını..."

"Yarince'nin kim olduğu konusunda bir fikrim yok..."

"Bugünlerde Latin Amerika'nın İspanyollar tarafından fethi üzerine bir şeyler mi okudun?" diye sordu Flor. "Orada Boaco ve Karib Kızılderililerine kumandanlık eden Yarince adlı bir reis varmış. On beş yıldan daha fazla bir süre İspanyollar'a karşı savaşmış. Öyküsü fevkalade. Kızılderililerin bu direnişi neredeyse hiç bitmiyor. Herkes sömürge devrinin tam bir cennet olduğuna inanıyor; ama bu çok yanlış. Her ne kadar bunun doğru ya da bir efsane olup

olmadığı bilinmese de, Yarince'nin kendi saflarında savaşan bir kadını varmış. İspanyollar'a daha fazla köle doğurmamak için direnen bir kadını... Bunu okumalısın. Belki de bir yerlerde bundan söz edildiğini duydun ve bu ad da hafızanda takılı kaldı. Bazen böyle şeyler oluyor, psikologlar buna 'dejâ vu' adım veriyorlar. Bilinçsizce aklında tuttuğun bir şey bu; tıpkı daha önce hiç bulunmadığın bir yere geldiğin zaman oranın sana tanıdık gelmesi gibi."

"Olabilir", dedi Lavinia; dalgındı, "başıma ne denli tuhaf olayların geldiğini tahmin bile edemezsin... Daha önce buna hiç dikkat etmemiştim; ama şimdi sen söylediğinde bunların hep Kızılderililerle ilgili olduğunu fark ettim... Oklar, yaylar ve bu tür şeylerle... Tuhaf değil mi?"

"Bence tuhaf değil. Sonuçta, fazla ya da eksik, hepimiz o kökenden geliyoruz. Belki de çocukken bir şeylerin etkisinde kalmışsındır. Ben kesinlikle hepimizin Kızılderili kanı taşıdığımıza inanıyorum."

"Olabilir. Belki de büyükbabam bana küçükken bu konuda bir şeyler anlatmıştır..."

Hiç bir sonuç alamadan anımsamaya çalıştı. Dikkatini toplayamıyordu. Flor, General Vela'nın evi konusundaki gelişmeleri sordu.

Orada uzun süre oturmuşlardı. Şimdi parkta mürebbiyeleriyle birlikte zengin çocukları dolaşıyordu. Ayrılık zamanı gelmişti.

"Gitmeliyim", dedi Flor sonunda. "Seninle konuşmak bana iyi geldi. Kendimi daha huzurlu hissediyorum, teşekkürler."

"Asıl ben sana teşekkür etmeliyim", diye yanıtladı Lavinia ve yeniden gözlerinin dolduğunu hissetti. "Senin gibi bir dosta sahip olmanın benim için ne demek olduğunu bilemezsin."

"Haydi, haydi", dedi Flor gülümseyerek. "Ölmüşüm gibi konuşuyorsun. Beni daha çok göreceksin. Hareket'in içinde olduğun sürece."

"Kendimi, seni kim bilir bir daha ne zaman göreceğimi bilmeden yaşama düşüncesine alıştıramıyorum."

"Yaşam diyalektiktir", diye karşılık verdi Flor. "Her şey sürekli olarak değişir. Belki yakında yine görüşürüz. İyimser olmak zorundayız."

"Yemin için teşekkürler", dedi Lavinia. "Bana ant içiren kişi sen olduğun için mutluyum."

"Ben de", diye yanıtladı Flor. "Artık gerçekten gidiyorum, geç oldu."

"Seni götüreyim mi?" diye sordu Lavinia ayrılık saatini biraz olsun uzatabilmek umuduyla.

"Gerekli değil", diye yanıtladı Flor. "Beni almaları için yakınlarda bir yerlerde randevulaştım. Buradan ayrılmadan önce bana on beş dakika izin ver."

Dev akasya ağacının altında kucaklaştılar; kucaklaşmaları herhangi bir vedalaşmadaki gibi kısa ve kuşku uyandırmayacak nitelikteydi.

Flor oradan ayrılırken Lavinia arkasından baktı. Şimdi bankta tek başına oturuyordu. Uzaktan çocukların seslerini duyuyordu; hafif sisin içinde yavaş yavaş kaybolan günü seyretmeye başladı.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Koyu renk saçlı, zeki arkadaşının söylediği sözlerin Lavinia'nın içinde yarattığı tepkiyi bastırdım. Onun geçmişime girmesini istemiyorum. Ben onunla birlikte kendi ritmimi anımsamak ve onu toprağın göbek bağına bağlamak istiyorum.

Yarince'nin sonunu düşünmekten bile korkuyorum. Benim ölümümden hemen önce gelmişti. Toprağın içindeki evimden baktığımda bu bana bir düşmüş gibi geliyor.

Korkunç günlerdi. Uzun süren savaş yıllarından bitkin düşmüştük ve çevremizdeki halka giderek daralıyordu. En iyi savaşçılarımız ölmüştü. Birbirimizin ardı sıra ölüyorduk ve yenilgiyi kabul etmek istemiyorduk. Ölülerin mızraklarını dağlara gömüyor ve günün birinde işgalcilere karşı mızrakların ayağa kalkmalarını ümit ediyorduk. Ancak ölümün ve hiçbir ölünün yeri doldurulamıyor ve bu sanki bizi bıçakla ortadan ikiye bölüyordu. Sadece bir hayaletler ordusu haline gelinceye dek, her ölüm yaşamımızdan bir parça taşıyacaktı. Yine de gözlerimizden öfkeli kararlılığımız okunabiliyordu. Ormanlarda yaşadıkça hayvanlar gibi hareket etmeye başlamıştık; hayvanlar bizim müttefiklerimizdi ve herhangi bir tehlike karşısında bizi uyarır olmuşlardı. Terimizde kendi vahşiliklerini kokluyorlardı. Açlığın ve susuzluğun o günlerini nasıl da iyi anımsıyorum!

*

Vela Ailesi'nin eski evi, bir zamanların şık semtlerinden biri olan, ancak şimdi zenginlerin gözdesi villalar semti tarafından pabucu dama atılan bir yerdeydi.

Senyörita Montes, Lavinia'yı içeri buyur ettikten sonra, şimdiki evlerinin kendilerine, bir keşif görevi için bir seneliğine ülke dışında bulunan Kuzey Amerikalı bir profesör tarafından kiraya verildiğini açıkladı.

"O yüzden bu kadar acele ediyoruz", dedi, "ev sahipleri yılsonunda geri geliyor."

Öğle güneşi, klimatize edilmiş salondan görülebilen bahçeye acımasızca vuruyordu. General henüz gelmemişti; ancak her an gelebilirdi. Senyorita Montes, kollarındaki sayısız bileziğin şıngırtısı eşliğinde Lavinia'nın oturmasını rica etti. Lavinia oturdu ve evin yeni çizimlerinin olduğu kâğıt ruloyu dizlerinin üzerine koydu.

Tahmin ettiği gibi ev çok zevksiz, gösterişli, birbirinden farklı, bas bas bağıran stillerin kendini zapt edemeyen bir karışımı içinde döşenmişti: Altın çerçeveli aynalar, duvarlara yaslanmış küçük masalar, damasko döşemeli mobilyalar, kromaj masa ve sandalyeler, dev çiçek saksıları, pastel renkli halılar, manzara reprodüksiyonları, tumturaklı yağlı boya resimler, minik heykeller. Oturma odasının bir duvarı, Avrupa'daki bir ormanın sonbahardaki halini gösteren fotoğraflı bir duvar kâğıdıyla kaplıydı.

"Kız kardeşim birini kesinlikle kendiliğinden bekletmez", dedi Senyorita Montes kibarca, "şu anda bir elbisenin provalarını yaptırıyor. Bugün terzinin geldiği gün; böyle şeylerin nasıl olduğunu bilirsiniz... Bir şeyler içmek ister miydiniz?"

"Bir coca-cola'nız varsa..."

Senyorita Montes ayağa kalktı ve arkasında duvara gömülü bir dolabın bulunduğu perdeye doğru yöneldi. Yanında taşıdığı kantarlardan biriyle dolabın kapağını açtı; dolabın içini neon lambalar aydınlatıyor; ışık, aynaların, bardakların ve içki şişelenen üzerine vuruyordu. Bir bardak çıkarıp aynı şekilde duvara gömülmüş buzdolabını açtı ve içinden bir şişe kolayla buz aldı.

"General, duvara gömülü dolapları çok sever", dedi Senyorita Montes her şeyi yeniden özenle kilitleyip masaya geri dönerken. Kola şişesini buzla dolu bardakla birlikte Lavinia'mn önüne koydu.

"Yerden de tasarruf ediyorsunuz", diye yanıtladı Lavinia kibarca, barın zevksiz dekadanlığı üzerine gerçek fikrini söylememişti.

"O da hep böyle söyler. Çok tutumludur. Ayrıca evdeki hizmetkârların kendilerini ilgilendirmeyen şeylere el sürmelerinden nefret eder. Bilirsiniz, alkolü bir kızın erişebileceği yere koyarsanız o kıza 'güle güle' demek zorunda kalırsınız. Kolaylıkla alışıverir-

ler; erkek arkadaşlarından ya da akrabalarından biri hep bundan yanadır. General buzdolaplı bu barı o yüzden yaptırdı. Başlangıçta bir şeye gereksindiğimde her şeyin kilidini açmayı ve sonra da kilitlemeyi bir hayli yadırgamıştım... Benim evimde hiçbir şey kilitli değildi."

"Ne kadar zamandır onlarla oturuyorsunuz?"

"Erkek çocuk doğduğundan, on üç yıldan bu yana. Evet, on üç yıl oldu. Zaman hızla akıp gidiyor, değil mi?"

"Nerelisiniz?"

"San Jorge'lu. Babam La Fortuna'da yöneticiydi. Bilirsiniz, değil mi? Büyük General'in tütün çiftliği. Kız kardeşim ve eniştem orada tanıştılar. General, o zamanlar Büyük General'in Muhafız Kıtasında'ydı. Sık sık çiftliğe gelirlerdi. Büyük General hafta sonları konuklarını oraya getirmekten hoşlanırdı. Büyük ziyafetler düzenler, sığır ve domuzlar kesilirdi. Evet, kız kardeşim genç ve çekici olduğu için Florencio ona aşık oldu. Kısa bir süre sonra evlendiler. Büyük General nikah şahitleri oldu. Düğün hediyesi olarak derhal Florencio'yu terfi ettirdi ve ona hep öğüt verdi. Florencio bugün bir General. O zamanlar böyle bir şeyi kim düşünürdü ki?" Sanki düşünüyormuş, anımsıyormuş gibi kısa bir ara verdi. "Ve ben evlenmemiş olduğum için ilk çocukları doğduğunda, onlara yardımım dokunsun diye, yanlarına taşınmamı istediler. Çok yalnız olduğumdan -zavallı babam astımdan ölmüştü, annemse beni doğururken hayata gözlerini kapamış- tekliflerini seve seve kabul ettim. Aslında bir rahibe olmayı isterdim; ancak sonuç olarak burada da Tanrı'ya hizmet ediyorum. Ne de olsa bir rahibenin yaşamı oldukça zor koşullarda geçiyor ve bu dünyanın bazı şeyleri de benim hoşuma gidiyor... Örneğin mücevher" bileziklerine baktı ve hafifçe gülümsedi, "mücevherleri çok seviyorum. Balolara gitmekten hoşlanıyorum, oradaki şık giyimli insanlara bakmaktan zevk alıyorum. Pek dans etmiyorum; ama severek izliyorum... Aklıma gelmişken: Geçen günkü balonuz nasıldı?"

Lavinia kolasını bitirdi. Senyorita Montes'in bu denli konuşkan olabileceğini hiç düşünmemişti.

"Çok güzeldi. Gerçekten de alışılmışın dışında güzel bir ba-

loydu. Her sene daha iyi, daha parlak, daha büyük oluyor. Bu vesileyle ben de bir sürü şık insanı bir arada görmeyi seviyorum. Bütün akşam boyunca dans ettim..."

"Ne yazık ki, biz gidemedik; ama gelecek yıl biz de orada olacağız..."

"Gazinodaki balo nasıldı?" diye sordu Lavinia.

"O da güzeldi. Ama bu aynı şey değil, biliyorsunuz. En güzeli ve en önemlisi kulüpte oluyor. Büyük General'in bir balo düzenlemesinin iyi bir fikir olduğunu düşünüyorum. Her şey çok iyi organize edilmişti. Fantastik yiyecekler, şampanya, üç orkestra, şov vardı; ancak sadece, o da pek fazla güzel olmayan beş kız takdim edildi."

Compenerolar, sessiz sakin olması ve çekingenliğinin ardına bir şeyler saklıyormuş gibi görünmesinden dolayı bu bekar kız kardeş hakkında yanılmışlardı. Hiç kuşkusuz kardeşinin ve enistesinin yanında suskunluğa gömülüyordu. Şimdiyse aralıksız olarak şakıyordu.

"Acaba General'in bir işi mi çıktı?" diye sordu Lavinia ve saate baktı.

"Sanmam", diye yanıtladı Senyorita Montes."Az önce telefon ederek gecikeceğini bildirdi. Büyük General'e uğraması gerekiyormuş; ancak geleceğine dair söz verdi. Evdeki öğle yemeklerini neredeyse hiç kaçırmaz, biliyor musunuz? Sadece gerçekten çok önemli bir şeyler olmuşsa ya da başkent dışında bir göreve gitmişse gelmez. Bunun dışında hep evde yer. Aşçı kadın çok iyi yemek pişirir. General'in damak zevkini bilir. Ayrıca siestasından vazgeçmeyi de sevmez..."

Acı acı bağıran tekerleklerin kulakları tırmalayan sesini kapının sert bir şekilde çalınışı izledi.

"Bu o", dedi Senyorita Montes ve çabucak ayağa kalktı. "Bir dakikanızı rica edeceğim; ona burada olduğunuzu haber vermek ve kardeşimi çağırmak istiyorum." Bu sözleri söyleyerek odadan ayrıldı.

Birkaç dakika sonra General Vela'nın karşısında olacaktı. Sinirli sinirli saçlarını düzeltti. Onunla tanışma düşüncesi onu heyecanlandırıyor ve korkutuyordu. O akşamüzeri Flor ona parkta

General'in askeri kariyeri hakkında bir yığın bilgi vermişti. Felipe ve Sebastian da bir önceki akşam onun kişiliğinden söz edip bu bilgileri tamamlamıştı. Hareket'in hapse giren pek çok üyesi, sorgulamada onunla tanışma fırsatı bulurdu, işkenceden sonra gelip onları daha fazla bu şekilde davranmaya zorlamamalarını isteyen "iyi polis" rolünü oynardı. Kuzeyin dağlık bölgelerinde "havacı" olarak adlandırılırdı; Ulusal Muhafız Kıtası'yla işbirliği yapmak ya da gerillaları ele vermek istemeyen köylüleri canlı canlı helikopterden atmak düşüncesi ona aitti. Kuzeydeki 'çamur hücreleri' de onun fikriydi; duvarları betondan, tabanı çamurdan oluşan, soluk almak için sadece yeteri kadar havanın içeri girmesine olanak tanıyan ve üzeri beton bir kapakla kapatılan dar bir delik olan çamur hücreleri. Campesinolar bu çukurlarda bilinçlerini yitirene ya da çıldırana dek günlerce gömülü kalırdı.

Köylülere ve gerillalara karşı sert tutumlarından ve astlarından mutlak bir disiplin beklediğinden ötürü Büyük General'in sağ koluydu. Büyük General kendiliğinden bir şeyler yapması için yardımcı olduğu General Vela'yı halkın adamı diye överdi. Diktatör "O benim kendi eserim", derdi. Vela'nın görevlerine dahil olan, gizli olmayan sırlardan biri de, Büyük General'e kadınlı, kızlı içki alemleri düzenlemekti (bunlar, Senyorita Montes'in keyifli ziyaretler olarak nitelendirdiği toplantılardı).

"Geldiğin kökenin sana verdiği avantajı değerlendirmelisin", demişti Sebastian ona, "ciddi ve kibar davran; ancak onun kendini üstün hissetmesini sağla. Bir prenses kadar nazik ol. Mesleki yeteneklerin konusunda ona güven ver; ama kişisel alanı kullanma..." Böyle bir kişinin karşısına kibar ve saygılı olarak çıkma düşüncesi midesini bulandırıyordu. Flor'la yaptığı konuşmayı düşündü. Bu onun ilk gerçek göreviydi. Korkmamalı ve bunu başarmalıydı.

Tam o sırada kapı açıldı: Arkasında eşi ve baldızı olduğu halde General içeri girdi, Lavinia'yı selamlamak için ona doğru yönelirken feodal bir bey gibi tepeden tırnağa onu süzdü.

"Siz şu ünlü mimar olmalısınız", dedi alay ettiği belli olan bir ses tonuyla.

Lavinia başıyla onaylayıp esrarengiz bir tavırla gülümsedi.

Birdenbire General büyük, şekilsiz elini uzattı. "Goril" tanımına tıpa tıp uyan bir adamdı. Kızılderililere özgü yüz hatları bir zamanlar oldukça güzel olmalıydı, şimdiyse hatları şişmanlıktan ve aptalca bir kibir taşıyan ve beyazları taklit eden yüz ifadesinden bozulmuştu. Kökenini ve geçmişini unutturmak isteyen biri gibi pahalı traş losyonu kokuyordu; üzerinde yüksek memurların giydiği tertemiz, haki renkli üniforma vardı. Dalgalı saçları briyantin yardımıyla özenle taranmıştı. Önden giden göbeği iyi ve zengin bir mutfağa olan düşkünlüğünün kanıtıydı.

Lavinia'ya oturmasını işaret etti ve kendisi de oturdu. Efendilerinin huzurunda dut yemiş bülbüle dönen iki kız kardeş sanki ona cesaret vermek ve General'in kişiliğinin ezici etkisini azaltmak istermişçesine gülümsüyorlardı.

"O halde bunu bize gösterin", dedi General aynı buyurgan, yüksek ses tonuyla.

Hareketlerinin kendinden emin görünmesine dikkat ederek ayağa kalktı; General'in imalı bakışlarını görmemeye çalışıyordu. Velalar'ın oturduğu sandalyelerin yanındaki yuvarlak masaya yaydığı plânlardan birini aldı.

"Sanırım, burada bakmamız daha iyi olur", dedi kararlı bir sesle.

"Evet, elbette", diye yanıtladı General ve ayağa kalktı. Kâğıtların rulolarını tek tek açıp açıklamalara başladı; ön ve yan tarafları, içeriyi, çatıyı, mobilyaları ve bahçe plânlarını açıkladı. General sürekli olarak soruları ve düşünceleriyle Lavinia'nın sözünü kesiyordu; ama Lavinia kibarca tüm soruları açıklamalarının bitiminde görüşmeyi rica etti.

"Bu yöntem hiç hoşuma gitmedi", dedi General. "Eğer sonuna dek beklemem gerekirse sorularımı unutabilirim."

Daha çok Lavinia'yı sinirlendirmek için anlamsız şeyler sormaya, bir arada kullanılacağı için birleştirilecek olan müzik, bilardo odası ve barın ölçüleri, malzemeleri, renkleri ve olasılıkları hakkında sorular yöneltmeye devam etti... Ancak eşinin kararını değiştirmeyi düşünüyormuş gibi görünmüyordu. Sesinin keskin tonuna karşın küçük düzeltmelere girişmişti. Lavinia silah odasının plânlarını yayana dek sesinin o alaycı ve üstün tonunu korudu.

Yüzü şimdi gerçekten ilgili bir ifade almıştı. Böyle bir şeyi daha önce hiç görmediği açıktı. General, Lavinia'nın çizdiği ayrıntılara hayran kalmıştı. İki kardeş birbirlerine bakıp hoşnutlukla gülümsediler. Lavinia ona, merkezi bir eksenin üzerinde dönen ve silahların sergileneceği bölümün tamamıyla dönmesine olanak tanıyan lambrili bir döner duvar fikrinden söz ettiğinde büyülendiği görülüyordu. Bu manevrayı gerektiren alandan görülmeyen, diğer silahların saklanabileceği adeta gizli bir oda ortaya çıkıyordu.

"Tam size göre", dedi Lavinia en sonunda. Hearst'ın evinin kartpostallarında gördüğü "gizli oda"nın nasıl oluştuğunu anlamak için uzun süre kafa patlatmıştı. Bu konuyu Julian'la bile konuşmamıştı. General'i kendi kendine kazanmak onun zaferiydi. Gizli zaferi. İşte olmuştu. Bunu, onun yüzünden anlayabiliyordu.

"Aptal bir insan değilsiniz, Senyorita", dedi; sesi fark edilir ölçüde yavaş çıkıyordu, "bunun çok iyi bir fikir olduğunu belirtmeliyim." Ve eşine dönerek ekledi: "Sonunda akıllı bir iş yaptın."

Lavinia bir prenses gibi gülümsedi ve aynı anda onu vücudundaki her bir sinirle küçümsedi. Sonra ona duvarda sergilenecek silahlar hakkında birkaç soru sorması gerektiğini söyledi.

"Elbette, elbette", deyip başını salladı bunu uygun gördüğünü belirterek, "niçin öğle yemeğine kalmıyorsunuz? O zaman devam edebiliriz."

General Vela'nın evinden ayrıldığında, öğle güneşi kenti yakıp kavuruyordu. Havada siesta ve uyku kokusu vardı. Vela çiftiyle kapıda etrafı beyaz gömlekli ve koyu renkli camlı güneş gözlükleri olan ve önlerinden geçerken ona dostça bakan güvenlik görevlilerince kuşatılmış olarak vedalaştı. Öğle yemeği sırasında General, onun bir muhalefet ailesinden geldiğine dair imalı sözlerde bulunmuştu. "Mimarımız muhalefetin mavi kanını taşıyor", demişti. "Bu bir aile geleneğidir", diye yanıtlamıştı Lavinia da, "politikayla uğraşmayı düşünmüyorum." General de bunun daha iyi olacağını söylemişti. Sonuç olarak politika erkeklerin işiydi.

Muhafızlardan biri arabasının kapısını açtı. Lavinia ona edalı bir tavırla gülümsedi ve elini sallayarak oradan uzaklaştı.

Yol boyunca huzursuzdu; duş yapmak gereksinimini hissediyordu. Julian'ın haberleri beklediği ofise gitmeden önce eve uğ-

ramaya karar verdi. General'in hiç bitmeyecekmiş gibi görünen konuşmaları sırasında zengin, bol yağlı öğle yemeğine ve onun büyük bir gururla "ateş gücü" ve "öldürme kapasitesini" gösterdiği çeşitli silahların savaş özellikleri hakkındaki açıklamalarına sonuna kadar dayanmak kolay olmamıştı. General çok hoşnuttu. Ufak tefek değişikliklerle ön çizimleri kabul etmiş, kesinleşen plânlar için emir vermiş ve Lavina'dan işleri yürütecek olan inşaat firmasını seçmesini rica etmişti; kendisinin de dediği gibi Lavinia ona "güven veriyordu." Olabildiğince çabuk başlanabilsin diye, toprak işleri için kamyonları emrine vermeyi teklif etti, çünkü evin en geç Aralık ayında bitmesi gerekiyordu. Ek iş saatleri için de gerekli olan ücreti ödemeye hazırdı.

Lavinia trafik ışıklarında durup midesindeki bulantıyı dindirmek için elini karnının üzerine koydu. General, 'özel çalışma odası' adını vermek istedikleri silah odası düşüncesine kendini kaptırmıştı.

Öğle yemeği boyunca iki kız kardeş de suskunluğa gömülmüşlerdi. Sadece zaman zaman General'i desteklemek ya da masanın yanında bekleyen hizmetçi kıza talimat vermek için konuşuyorlardı. Bakışları Lavinia'ya, ne denli mutlu ve müteşekkir olduklarını anlatıyordu.

Lucrecia neşeyle kapıyı açtı. Son zamanlarda kendisinden ve dünyadan çok hoşnut görünüyor, süpürgeyi ve toz bezini silkelerken kendi kendine şarkı söylüyordu. Mutfaktaki radyoda Sonora-Matancera'nın bandı çalıyordu ve müzik tüm evin içinde yankılanıyordu.

"Bu saatte gelmeniz ne büyük bir sürpriz", diye haykırdı, ardından endişeyle: "Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz? Solgun görünüyorsunuz!" dedi.

"Evet, evet; ama sakın endişelenme", diye yanıtladı Lavinia koşar adım yatak odasına doğru giderken."Kendimi pek de iyi hissetmiyorum; sonra bu sıcak... Duşa girmek istiyorum."

Çantasını ve inşaat plânlarını yatağa fırlatıp kusma isteğine daha fazla dayanamadan banyoya koştu. Lavoboda yüzünü yıkadı. Kapalı kapının ardından Lucrecia'nın endişeli sesini duyuyordu:

"Senyorita Lavinia, Senyorita Lavinia? İyi misiniz? Kapıyı

açın!" Yüzünü kuruladığı havlu elinde olduğu halde kapıyı açtı. Şimdi biraz daha iyiydi; derin derin soluk alıyordu.

"İyiyim, Lucrecia", dedi. "Yemek dokundu; ama şimdi daha iyiyim. Biraz uzanacağım, sonra yine ofise dönmeliyim."

Lucrecia ona bir limonata hazırlamak üzere mutfağa giderken yatağa yatıp gözlerini yumdu. Yavaş yavaş sakinleşiyor, solukları eski ritmini kazanıyordu. Ancak bundan sonra ofise geri gidebildi.

"Demek her şeyi kabul etti, ha?"

Julian ellerini ovuştururken ofisin içinde bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu.

"Onu ikna edeceğini biliyordum. Bak, seni evin çizimiyle görevlendirmekte haklıymışım, değil mi?"

"Evin Aralık'ta bitmesi için ek çalışma saatlerinin ücretlerini bile ödemeye hazır. Toprak işlerine derhal başlamamızı istedi... Julian, lütfen sürekli olarak koşturup durma, sinirime dokunuyor. Niçin bu kadar gergin olduğunu bilmiyorum."

"Ona kakalamaya çalıştığımız tüm bu çılgınlıkları kabul etmesi inanılmaz bir şey... saunayı, jimnastik salonunu, burgacı, dört salonu... Daha önce hiç bu denli sorunsuz bir müşteriyle karşılaşmamıştım."

"Henüz büyük keşfimden sana söz etmedim", diyerek gülümsedi Lavinia ve arkasına yaslandı. Julian ona soru soran gözlerle baktı ve yazı masasının arkasındaki döner koltuğa oturdu.

"Gizli bir odası ve akla gelebilecek bütün incelikleri olan, ortaçağ saraylarındakileri andıran bir silah odası. Senin bana vermiş olduğun Hearst'ın Kaliforniya'daki evine ait kartpostalları gördükten sonra bunu çizdim."

"Ama ben plânları görmüştüm..."

"Evet, neredeyse on gün önce." Lavinia neşeyle ona baktı. Beş gün kadar önce Senyora Vela beni arayıp silah odası düşüncesinden söz etti. Plânlarda dikiş odası gibi bir şey olduğunu anımsıyorsun, değil mi?"

Julian başını salladı ve heyecanla dinlemeye devam etti.

"Bu odayı ona devretmek istediğini söyledi; eşine bir sürpriz yapmayı düşünüyordu. Bunu bir dergide görmüştü. Önce onu vazgeçirmeye çalıştım; ancak o ısrar etti. Ve ben de böylece o silah odasını çizdim. General hayran kaldı."

"Tahmin edebiliyorum", diyerek gülümsedi Julian.

"Silah odası, resmi inşaat plânlarında çalışma odası adı altında gösterilecek. Gerçek yapı tarzı gizli bir plândan anlaşılacak. Tüm bu gizlilik çekiciliğin bir parçası. Daha çok hoşuna gitsin diye bunu ona ben önerdim. Vela kol saati armağan edilen ufak bir maymun gibi davrandı. Ama bu hikaye aramızda kalsın tamam mı? Lütfen, başka birine söyleme."

"Endişelenme", deyip göz kırptı Julian eğlenerek. Lavinia, Felipe'nin bunu öğrenmesini istemiyordu, plânı iyi bulup bulmayacağından emin değildi.

"Julian"; Lavinia, Julian'ın neşesinden yararlanmaya çalışıyordu, "bildiğin gibi, ben daha önce hiç inşaat projesi çizmemiştim. Senden bu projeyi gözetmeme izin vermeni rica ediyorum. Sanırım, bunu hak ediyorum." Julian dalgın dalgın ona baktı.

"Bilmiyorum, bilmiyorum", diye yanıtladı ardından, "Mühendis ve ustabaşılarla anlaşmak bir erkek için bile yeteri kadar güç. Bir kadın içinse bu bana neredeyse olanaksız görünüyor."

"Bunu denemeden nasıl bilebilirsin ki?" diye sordu sesini yükseltmemeye ve sevimli kalmaya çaba harcayarak.

"Bu insanları tanıyorum", diye karşılık verdi Julian.

"Bunun General'in hoşuna gideceği konusunda sana garanti verebilirim. Benim birinci sınıf bir mimar olduğuma inandı. Plânın eksiği gediği yok. Bana erkek gibi olduğumu söyledi... Hayatında hiç bu kadar zeki bir kadın görmemiş."

"Buna inanıyorum; ancak General senden emir almak zorunda kalmayacak."

"Ama lanet olası bu evi ben çizdim", diye karşılık verdi Lavinia sesini biraz yükselterek, "o halde niçin inşaatı bir başka mimarın denetlemesi gerekiyor? Bu benim hakkım! Başka her şeyi haksız buluyorum. Sadece ben bir kadın olduğum için! Bunu artık burada yavaş yavaş değiştirmeliyim, tıpkı tüm dünyada olduğu gibi! Belki bunun doğru olmayacağı doğru; ancak ne yaptığımı bildiğimi fark edince bana saygı göstereceklerdir."

"Bunun bu kadar kolay olacağını sanmıyorum", dedi Julian.

"Seni en fazla yönetici mimarın yardımcılığına getirebilirim."

"Ama..." Lavinia çabucak pes etmemeye kararlıydı.

"Aması falan yok", dedi Julian çabucak, "sakinleş ve gerçekçi düşün. Pratikte tüm işi sana yükleyip sadece ara sıra görünebilirim; ama hepsi bu kadar. Geri kalan her şey kuramdan başka bir şey değil."

"Bunun kuramla hiç ilgisi yok", diyè yanıtladı Lavinia öfkelenerek. "Bu sadece en kötü cinsten bir şovenizm. Bu işin hakkından gelebileceğimi biliyorsun; ama diğer erkeklerin sana alınıp gücenmesinden korktuğun için beni yönetici mimar yapma konusunda kendine güvenemiyorsun! Ben burada çalışan herhangi bir mimar kadar iyiyim!"

"Felipe de dahil olmak üzere mi?"

"Felipe de dahil olmak üzere! Ayrıca onu da kesinlikle inşaat gözetmenliğiyle görevlendirmeyeceksin."

Birbirlerine meydan okurcasına baktılar, tek kelime konuşmadan her ikisinin de bildiği şeyleri bakışlarıyla söylediler.

"Beni ikna edemezsin", dedi Julian en sonunda hiçbir belirsizliğe yer vermeden, "artık gereksiz yere tartışıp başarımıza gölge düşürmeyelim. Eğer teklifimi kabul edersen bu iş olur. Kabul etmezsen kendime başka bir mimar aramam gerekecek."

Bir an plânları Julian'm ayakları dibine fırlatıp atmayı düşündü. Ancak teklifini kabul etmekten başka çaresi yoktu. "Bunu bir kez daha düşüneyim", dedi duygularını yatıştırmak için ve ayağa kalktı.

"Bunu düşün ve kararını bana söyle; yarın inşaat şirketini görüşmek üzere buraya davet edeceğim. Plânları bana bırak ve böyle davranma. Senin mesleki yeteneklerini koruduğumu çok iyi biliyorsun. Bu işin benimle ilgisi yok, aksine inşaattaki insanlarla ilgisi var."

Canı sıkılmış olarak Julian'ın bürosundan ayrıldı. Her şeyi inşaattaki insanların üzerine atmak ne kolay, diye düşündü. Maçolar suçu hep birbirlerine atardı.

Perşembe günü Sebastian'la buluşup onu kahve tarlalarının arasındaki o yola götürdü. "Evi Aralık'a istiyor". Sebastian dalgın dalgın caddeye bakıyordu.

"Evet, Julian elinden geleni yapmaya kararlı. Ona kendimi inşaatı yöneten mimar yaptıramadım. Ama beni yardımcılığa getirdi."

Bir süre sustular. Sadece cırcır böceklerinin sesi sessizliği bozuyordu. Bu saatlerde trafik yoğun olmuyordu; ara sıra büyük bir kamyonla karşılaşıyor ve hızlarını düşürmek zorunda kalıyorlardı.

"Flor nasıl?" diye sordu Lavinia.

"İyi. Çok çalışıyor. Flor mükemmel bir companera."

"Eksikliğini hissediyorum", dedi Lavinia.

"Gerçek iki arkadaş oldunuz. Ben de onun eksikliğini hissediyorum."

"Ama siz görüşmüyor musunuz?"

"Bu kadar meraklı olma", diye yanıtladı Sebastian gülerek, "biraz fazla soru soruyorsun..."

"Haklısın; ama bazı şeyler bana o kadar gizli gelmiyor."

"Önemsiz görünen bilgiler önemli bilgileri gün ışığına çıkarabilir."

"Ama ben kime söyleyebilirim ki?"

"Bu güven eksikliği değil. Ancak her zaman için enselenebileceğimizi düşünmeliyiz. Sana işkence yaptıklarında bazı şeyleri kolaylıkla ağzından kaçırabilirsin. Başlangıçta çok serttik. Diktatörlüğün güvenlik güçlerine bir şey söyleyen herkes bizim için otomatik olarak muhbirdi. Fakat işkence yöntemleri vahşileşip nitelikleri inceldikçe companerolardan, tehlikede olan insanların ortadan kaybolabilmeleri için bir hafta dayanmalarını istemeye başladık, işkenceye girdikten bir hafta sonra, seni öldürmemeleri için biraz konuşabilirsin."

Lavinia bunu düşünmemeye çalıştı.

"İşkence korkunç olmalı", dedi ardından yavaşça.

"Evet", diye yanıtladı Sebastian, "bu domuzların beni canlı olarak ele geçirmesindense ölmeyi yeğlerim."

"General'le öğle yemeği yediğim sürece, elleriyle yaptığı şeyleri düşünmekten kendimi alamadım."

"Son zamanlarda bunu kişisel olarak yapmıyor. O sadece emir veriyor. Ama dağlarda General'in şahsen işkence yaptığı bir companero var. Onu boynuna kadar bir çukurun içine gömmüş ve bir hafta boyunca kızgın güneşin altında bırakmış. Ara sıra başmdan aşağı bir kova su boşaltmış. Companero yüzünden akan suların sadece çok azını içebiliyormuş. Hâlâ yaşıyor olması büyük şans. Bir

nakil sırasında kaçabilmiş. Yer fobisine kapıldığı için onu dağlara göndermek zorunda kaldık..."

"Ondan olabildiğince fazla bilgi alıp evin Aralık'ta biteceğine dair güvence vermek için sıkı çalışmalısın" diye ekledi kısa bir aradan sonra.

"Biraz gecikmesinin daha iyi olacağını düşünmüyor musun? Bu benim plânım ve o yüzden de inşaatı denetlemek istiyorum."

"Lavinia", dedi Sebastian ciddi bir sesle, "sadece inşaat plânları hakkında yetkili olmayı öğrenmelisin." Hafifçe gülümsedi. "Fikirlerin iyi olabilir; ancak önce yönetimimiz tarafından kabul edilmeli. Tek başına karar vermeye alışmışsın; ama şimdi hep birlikte ve disiplinli olarak davranmaya başlamayı öğrenmelisin. Seni frenlemek istemiyorum; ancak Hareket'te herkes doğru bile olsa aklına eseni yapamaz. Hepimiz bir takımın parçasıyız ve diğer oyuncuları da düşünmek zorundayız. Bu yüzden böyle bir şeyi durumu daha iyi bilen sorumluyla görüşmek zorundasın, inşaatın gecikme olasılığını kafandan sil. Bizi ilgilendiren şey General'in sana sonsuz güven duyması, bu yüzden evin, mümkünse, Aralık'ta bitmesi gerek."

"Tamam", dedi Lavinia hafif bir sesle.

"Pekala", dedi Sebastian. "Flor seninle askeri eğitimin hakkında konuştu, öyle değil mi?" Lavinia onaylayarak başını salladı.

"Bu hafta sonu başlayacaksın. Felipe seni götürecek."

Gelmişlerdi. Lavinia motoru stop ettirmeden durdu. Şiddetli, soğuk bir gece rüzgârı esiyor ve kahve fundalarını yerlere eğiyordu. Sebastian inmeden önce bir kez daha ona döndü. Sakin, zayıf yüzü yarı karanlıkta endişeli görünüyordu.

"Senden büyük beklentilerimiz var, Lavinia", dedi. "Hareket için çok yoğun, çok güç bir evrede ortaya çıktın. Öğrenmenin her zaman kolay olmadığını biliyoruz. Sana sadece bunu hepimizin yaşadığını anımsatmak istiyorum. Hareket bir okuldur. Hiçbirimiz mükemmel değiliz ve hiçbirimiz senden öyle olmanı beklemiyoruz; ancak öğrendiğimiz şeyleri sana göstermek bizim görevimiz. Bu senin alçak gönüllüğünü ve güvenini, bizimse anlayışımızı ve açıklığımızı gerektiriyor. Görüşürüz." Daha Lavinia yanıt bile vermeden inmiş, hızlı adımlarla yolda yürümeye başlamıştı.

Şose yolda rüzgâr arabanın yarı açık penceresinden içeri giriyordu. Kendini neden böyle suçlu hissettiğini bilmiyordu. Sebastian onda saygı uyandırıyor, sözleri onu kırıyor ve ona onun gibi, Flor gibi ve hatta Felipe gibi olmaktan ne denli uzak olduğunu gösteriyordu. Diğerlerinin ezelden beri bilir göründüğü tüm bu şeyleri ne zaman öğrenecekti?

Nasıl da Flor'un eksikliğini duyuyordu. Onunla politikadan kişisel konulara dek hiç bir güçlükle karşılaşmadan, kuşkuları ve zayıflıklarını anlamayacağı endişesini taşımadan saatlerce konuşmuştu. Son zamanlarda her şeye karşı isyan eder olmuştu; en azından ona öyle geliyordu. Sadece Hareket'e katıldığı için değil; aynı zamanda kendi bilinci onu daha derin bir başka gerçeklikle karşı karşıya getirdiği için: Felipe ve Julian'la olan tartışmalarla, Adrian'ın alaycı ve kuşkucu bakışlarıyla, Generalle, Sebastian'ın sözleriyle... erkeklerin dünyasıyla kısaca.

Sebastian'ı diğerleriyle aynı kefeye koyma, dedi kendi kendine; ancak onu tüm bunlardan ayırmayı başaramadı. O da tüm bunların bir parçasıydı.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Hurda cip, hızlı bir tempoyla yağmurdan ıslanarak yumuşamış olan pistten aşağı iniyordu. Felipe'nin Tonito diye çağırdığı, orta yaşlı ve sempatik yüzlü sürücü direksiyona iki eliyle yapışmıştı.

Şafak sökerken yola çıkmışlardı. Belirli bir yerde dağlara çıkan vadiye sapabilmek için kuzeydeki çıkış şosesini seçmişlerdi. Güneş ışığıyla yıkanmış, nemli ve hafif sisli pastel tonlarıyla manzara önlerindeydi.

Felipe ve Lavinia önde oturuyordu; arka koltukta iki adam ve bir kadın onların varlığının farkında değilmişçesine, kısa aralarla zaman zaman fısıldayarak sohbet ediyorlardı. Kentin farklı yerlerinden alınmışlardı. Lavinia 'bilgi paylaşımı'nı tehlikeye düşürecek yanlış bir şeyler söylemekten çekiniyor ve susmayı yeğliyordu. Hareket'in diğer üyeleriyle ilk kez bir ilişkiye giriyordu ve bu yüzden bu gibi durumların kurallarını bilmiyordu.

Felipe uyukluyordu. Belki de bu işin kurdu olduğu için sürücü, güncel şarkıları ya da Augustin Lara'nın eski bir şarkısını ıslıkla çalıyor ve insanın gerginliğini atmasını sağlıyordu.

Sis şimdi dağılmıştı, güneş mısır ve soğan tarlalarını aydınlatıyordu. Taşranın göbeğindeydiler; burada elektrik yoktu. Cadde kenarlarında elektrik direkleri yoktu, serçeler yüksek gerilim hatlarının üzerine konmamıştı. Hava iyi ve temiz kokuyordu, uzaklardan at ve inek kokuları geliyordu.

"Daha ne kadar yolumuz var?" diye sordu sert bir sarsılmanın uyandırmış olduğu Felipe.

"Neredeyse geldik", diye yanıtladı Tonito; sonra yine suskunluğa gömüldüler.

Neredeyse oradayız, diye düşündü Lavinia umutla. Eğitimde kötü bir görüntü sergilememeyi ümit ediyordu. Felipe ona silahların sökülüp takılışı ve atış derslerinden söz etmişti. Hiçbir zaman çok sportif ya da atletik olmamasına, gençliğinde sadece biraz bale

dersi almış olmasına karşın bedensel antrenmanlar konusunda endişelenmiyordu. İyi bir yürüyüşçüydü ve sağlam bir yapısı vardı. Onu biraz da olsa endişelendiren tek şey atış talimleriydi. General Vela'nın onu yemeğe davet ettiği güne dek eline silah almamıştı. Generalin önünde mavi mavi parlayan o metal yığınlarına, elini bile sürmek istememişti. Kim bilir kaç kişinin ölümüne neden olan o silahlar karşısında "kadınların duyduğu tipik korkuyu" öne sürmüştü.

Bir keresinde genç kızken Lavinia'mn büyükbabasıyla ava giden ve tüfeklerden biraz anlayan İnes Halası ona eski bir tabancanın mekanizmasını göstermişti. Onu çekmecesindeki teşbihlerin ve eski sevgilisinin mektupları arasında saklıyordu. Silahın balistik olarak nitelendirilen fiziği, özenle senkronize edilmiş mekanik içsel yapısına hayran kalmıştı. Annesinin ölesiye korktuğu silahların birini ilk olarak o zaman yakından görmüştü. "Dokunman kesinlikle yasak, yanına bile gitmeyeceksin", derdi annesi, babası hırsızların geldiğini sanıp eski tabancasını çıkardığı her seferinde.

Şimdiyse ateşli silahların kullanımım öğrenmek üzere yoldaydı. Belki de evinde kendisinin de bir tane saklaması gerekecekti. Kendisini ateş ederken düşünemiyordu. Acaba insan tetiği çektiği zaman ne hissediyordu?

Annesi ve babası şu anda sürdüğü yaşamdan habersiz gibiydi. Balodan sonra onları iki kez ziyaret etmişti. Anne ve babasının evinde uzak tanıdıklar gibi oturmuş, kahve içip çörek yemişlerdi. Ara sıra birbirlerine telefon ediyorlardı, anne ve babası hemen toplumsal yaşamını soruyordu. Şimdi aralarında gizli duygular tarafından iki ucu bir araya getirilmiş bir uçurum vardı. Ama Lavinia da böyle olmasını istiyordu. Kibar mesafeyi korumak daha iyiydi. Anne ve babasını onlara önceden haber vermeden, teklifsizce ziyaret edemezdi.

Anne ve babasını düşünüyor, en beklenmedik anlarda bastırmak istediği görüntüler su yüzeyine çıkıyordu.

Tehlike anlarında, anılarında görüntüsü birbirine karışan annesinin ya da başka bir kadının kucağına özlem duyuyor. Yaşamında eksikliğini duyduğu bir yığın şey varmış gibi görünüyor. Hiçbir zaman payına düşmeyen şefkat. Çocukluğu imgeleminde

sisle örtülü, yalnız bir bölge olarak yaşıyor; kimi zaman onu sessiz ruhların karışık dünyasında ve eski zamanlarda yakalıyordu. Asla vedalaşmamıştı. Anne ve babası onu takdis etmemişlerdi. Okçunun fırlattığı okun arkasından bakması gibi onun uzaklarda yitip gidişini izlememişlerdi. Onun bir ayağını bağlı bırakmışlardı.

Tonito dirseğiyle Felipe'yi dürttü.

"Geldik", dedi ve frene bastı. Pistin sonuna gelmişlerdi. Pist, bir çitle sona eriyordu. Çevredeki her şey bitkilerle bürünmüştü; geniş muz bahçeleri yolu her iki taraftan da kapatıyordu. Felipe herkese inmesini işaret etti. Lavinia çevreye bakarken diğerleri de sessizce talimata uydu. Felipe sürücüyle konuşurken, Lavinia ve diğerlerinin onu çitin orada beklemeleri gerekiyordu. Eski cip bir toz bulutunun içinde geriye doğru hareket etti. Felipe döndüğünde Tonito vedalaşmak için elini kaldırdı ve onları getirdiği hızla uzaklaştı.

"Burası böyle devam ediyor", dedi Felipe ve çitin arka tarafını gösterdi. Birbiri ardınca geçebilmeleri için teli yukarı kaldırdılar. Sonra yaklaşık olarak yarım saat eski bir çiftlik evinin bulunduğu sahaya gelinceye dek yan yana, sessizce yürüdüler.

Gün doğmuştu ve buna karşın evde hiç bir yaşam belirtisi yoktu. Evde hiç kimse oturmuyor gibi görünüyordu; ama o halde bu muz ağaçları kimindi? Felipe eve yaklaştı ve kapılardan birine vurdu; üç hızlı vuruş iki kısa vuruşu izledi. Kapı açıldı ve kot pantolonlu, gömleksiz ve ayakkabısız iki genç adam dışarı çıktı. Felipe'yi kucaklayıp ona eşlik eden küçük gruba baktılar.

"Öğrenciler bunlar mı?" diye sordu uzun boylu olanı; zayıf beyaz tenli, kahverengi saçlı, yakışıklı bir delikanlıydı.

"Evet", diye yanıtladı Felipe, "bunlar" ve tanıtmaya başladı:

"İnes, Ramon, Pedro, Clemencia..."

Diğer adam alaycı bir tavırla onlara bakıyordu. "Pekâlâ, canınız biraz hareket etmek istiyor mu?" diye sordu; zoraki olarak gülümsediler. "O halde hemen başlayalım."

Eve girdiler. İki adam onlara eşyalarını bırakabilecekleri bir yer gösterdi. Ortalıkta bir dizi hamaktan başka sadece bir ocak ve birkaç erzak çuvalından başka bir şey yoktu.

Eğitim bahçede başladı. Lavinia bu yerin sırrını çözememişti. Çiftçiler nerede, burada kim oturuyor, diye düşündü. Rene, uzun

boylu olan, saymalarını isterken. Onlara burada geçirecekleri bütün o zaman boyunca birbirlerine bu sayılarla seslenmelerini buyurdu. Lavinia altı numaraydı, en sonuncu.

"Şimdi ders bölümü yapacağız. Ben size askeri bilgi ve teknik hakkında bir şeyler öğreteceğim. Felipe silahların sökülüşünü ve takılışını gösterecek. Lorenzo da nöbetle gün aşırı ilgilenecek. Geceleri sırayla nöbet tutuyoruz", dedi Rene profesyonel bir tonla. "Ara verene dek kahkaha ve konuşma sesi duymak istemiyorum. Anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı." Lavinia sadece başını sallamakla yetinmişti. Diğerlerinin kendisinden daha zeki göründüğünü düşündü.

Sabahın geri kalan kısmını bahçede antrenman yapmakla, askeri emirler doğrultusunda hareketleri yinelemekle geçirdiler. Hazır ol, sola dön, sağa dön, sağdan say... Sağa dön! diye gürledi Rene. Hepsi sağa dönüp topuklarını birbirine vurdular... Lavinia, daha çok askerler ve gerillalar için olduğu belli olan tüm bunları niçin öğrendiklerini kavrayamıyordu. Ancak doğru dürüst çaba gösterip jimnastik hareketlerine katılıyor ve terliyordu. En sonunda Rene onlara acıdı: "Rahat!"

Felipe ona eliyle işaret etti. Lavinia onu muz ağaçlarının arasındaki küçük bir göle kadar takip etti.

"Burada biraz dinlenebilirsin", dedi ve şefkatle elini Lavinia'nın saçlarında gezdirdi, "toza toprağa batmışsın".

"Ya diğerleri?" diye sordu Lavinia. "Kuşkusuz onlar da dinlenmek ister."

"Birazdan gelirler", diye yanıtladı Felipe, "endişelenme. Rene az sonra onları buraya getirir. Ben sadece seninle biraz yalnız kalmak istedim. Taşrada, bu kadar uzakta hiç birlikte olmamıştık..."

"Bu bahçe kimin?"

"Senin de fark etmiş olabileceğin gibi bu ev terk edilmiş. Bizimle birlikte çalışan insanlara ait. Buraya hiç kimse gelmez. Campesinolar bu evin tekin olmadığını söylüyorlar. Sadece hasat zamanı gerekli olduğu durumlarda gelirler. Ama olgun muzlar henüz kesildi... Ayrıca birçoğu zaten bizimle birlikte çalışıyor. Yani burası oldukça güvenli. Seni böyle terli ve kirli görmek hoşuma gidiyor", diye ekledi Felipe.

Lavinia gülümsedi. Su insanı dinlendiriyordu. Göl uzun sazlarla çevrelenmişti. Lavinia terli kollarını ve yüzünü ıslatırken Felipe'nin ne düşündüğünü merak etti. Lavinia daha dün askeri eğitiminin gerekliliği hakkında onun Sebastian'la aynı fikirde olmadığı izlenimini edinmişti. Lavinia'nın daha Hareket'te 'yeni' olduğu ve görevinin böyle bir hazırlığı gerektirmediği konusunda ısrar etmişti.

Lavinia onun tahriklerine kapılmamak için onu, yağmurun sesini dinler gibi dinlemişti. Felipe'nin, hoşuna gitsin gitmesin, verilen talimata karşı çıkmayacağını biliyordu.

"Dünkü davranışımın yerinde olmadığını biliyorum", dedi Felipe aniden, sanki onun düşüncelerini okumuştu. "Bazan neden böyle agresif olduğumu, senin de Hareket'in içinde olduğunu kabul etmenin neden bana bu kadar zor geldiğini bilmiyorum..."

"Bunun seni üzüyor olmasının yararı yok", diye yanıtladı Lavinia ve saçlarını ıslattı. "Bu sadece süreci sıkıcı kılar", diyerek ekledi. Canı tartışmak istemiyordu, anlayışla gülümsemeyi yeğledi.

Şimdi diğerlerinin yaklaştığını duyuyorlardı. Gülüyor ve romatizma, kas tutukluğu ve yorgun kemikleri üzerine şakalar yapıyorlardı. Kendilerini aniden bir kazazede olarak ya da ölüm kalım meselesi bir maceranın içinde, buluveren insanların çekingen şakalarıydı bunlar.

Üç numara, Clemencia, ona anlayışlı bir bakış fırlattı. Zeytin rengi teni, kısa saçları, açık bir yüz ifadesi vardı. Şişman değildi, ancak iri yarı bir yapısı ve yürürken işveyle salınan geniş kalçaları vardı. Lavinia, Lorenzo'nun Clemancia'yı gözetleme yerinden ara sıra kaçamak bakışlarla süzdüğünü fark etmişti. Gece hayaletlerin onları parmak uçlarından çekeceği şakalarıyla eve geri döndüler. Ocakta pirinç, fasulye ve muzdan oluşan fakirane bir öğle yemeği hazırladılar.

Tanıdık olmayan insanlar arasında, bu koşullar içinde böyle bir anlayışın doğması tuhaftı. Kişisel olaylardan elbette söz edemezlerdi; ancak olaylar hakkında aynı görüşü, aynı sessiz kararlılığı paylaşıyorlardı. O yüzden bir aradayken kendilerini yabancı hissetmiyorlardı. Aksine, eski evin eğri büğrü verandasında oturup

hep birlikte açlıklarını bastırırlarken birbirlerini uzun zamandır tanıyan insanlar oldukları düşünülebilirdi.

Lavinia kot pantolonu, tenis ayakkabıları, tişörtü, atkuyruğu saçları ve makyajsız haliyle diğerlerinden sadece daha zarif yüz hatlarıyla ayrılıyordu; ancak Rene'de beyaz tenli ve daha ince yapılıydı. Hepsi aynı şekilde davranıyorlardı. Pirinç ve fasulye, bir tortula ve bir fincan koyu kahveyle birlikte yenmişti. Lorenzo, Rene ve hatta Felipe bile büyük bir beceriyle, elleri ile yemek yiyorlardı. Lavinia, çatal, bıçak takımı olmaksızın pirinci ve fasulyeyi eliyle ağzına götürmekte zorlanıyordu. Bu yüzden her şeyi tortillasının içine koyuyor, ancak tortulanın her iki ucundan kırmızı ve beyaz taneciklerin dışarı dökülmesini engelleyemiyordu.

Gizlice diğerlerine baktı; çatal ve bıçak olmaksızın yemek yemeye alışık olmayanın sadece kendisi olmadığını gördü.

Mola iyi gelmişti; jimnastik yaparken hepsi de çok fazla terlemişlerdi.

"Daha fazla bedensel antrenman yapmanız gerekiyor", dedi Rene, "içinizden hiçbiri dağlara yapılacak yarım saatlik bir yürüyüşü kaldıramaz..."

Yemekten sonra eve gidip kapıları kapattılar. Öğleden sonra güneşi yüksek pencerelerden evin içine giriyor ve kalın duvarlara soluk bir ışık veriyordu. Yüksek bir çatının altındaki ev serinceydi. Lavinia bu tipik İspanyol binalarını tanıyordu. Kalın duvarlar ısıyı tutuyor, yüksek çatının aracılığıyla sıcaklık içeride yükselebiliyor ve zeminde bir serinlik oluşturuyordu. Sömürge devrinde inşa edilmiş kent evleri her taraftan kapalı odalarla sadece verandalı bir avluya açılırdı. Taşradaki çiftlik evlerinin ise farklı bir yapı sitili vardı. Sadece dinlenmeye yarayan bir iç oda ye tarlalara bakan, günlük olayların geçtiği, öğleden sonraları kadınların ve erkeklerin el yapımı hamaklarda zaman geçirip bahçeye bakmanın zevkini çıkardıkları bir veranda.

Felipe silah deposu görevini gören, keten bezinden yapılmış bir çantayı özenle odanın ortasına yerleştirdi: bir Kuzey Amerikan imalatı M-16 otomatik tüfek ve 9 mm kalibreli P-38 tabanca. Hepsi bu kadardı. Felipe silahları dikkatlice kaldırdı. "Bu bir M-16 tüfek", dedi bu arada onu göstererek. Silahı yukarıya doğru kaldı-

rıp özenle tozunu aldı. Ardından silahın özelliklerini, menzilini açıkladı ve diğer teknik özelliklerini anlattı. Yavaş yavaş silahı sökmeye başladı. Bunu yaparken tek tek parçalarını açıklıyordu: kapak, tetik, bulon, namlı.

Hepsi sessizce ve dikkatle onun parçaları yan yana koyuşunu izliyordu.

Sanki ölümle tanışıyormuş gibi, diye düşündü Lavinia ve dikkatle bu karmaşık, ince aletlere baktı. Başka insanları bu dünyadan göndermek üzere bu aletleri imal eden insanın aklından neler geçtiğini kavrayamadan izliyordu; bundan başka bir şey üretmeyen dev fabrikalar vardı. Tüfeklerden, mermiler tanklardan, toplardan başka bir şey... Sadece karşılıklı olarak birbirlerine zarar vermek için. Bu, dünyanın kurulduğu günden bu yana böyle gelmişti. Başka birinden bir şeyler çalan, bir diğerini izleyen, ona karşı kendini koruyan insan. Tüm bunlar egemenlik kurma ve sahiplenme dürtüsünden, benim, senin kavgasından kaynaklanıyordu... Sonunda kendi doğasının, toplum düzeninin günlük yaşamın bir parçası olana dek bu böyle devam ediyordu: Zayıf olana karşı güçlü olan. Büyük balık küçük balığı yutuyordu. Yirminci yüzyılda bile birbirlerine tetiği çeken bedeviler vardı. Bu daha aşılamamıştı ve insanın vahşi doğası aşılamayacak gibi de görünüyordu. Ve silahlara dokunup, onları tanımaktan ve kullanmaktan başka bir olasılığı olmayan kendisi de şimdi burada ateşli *silahlarla uğraşıyordu.* Tıpkı karşı taraf gibi.

Lavinia içinde nefretin yükseldiğini hissetti; Büyük General'e, General Vela'ya ve tüm diğer generallere. Zenginliğe, ülkesinin dış tahakkümüne. Onu bu terk edilmiş evde silahların önünde diz çökmeye ve şimdi atış, münferit atış ve ateş darbesini açıklayan Felipe'yi dinlemeye zorlayan her şeye karşı nefret duydu. Karman çorman duygularla Felipe'nin atış talimleri için hedef belirleyeceği anı bekliyordu. Silahın patladığını duyacağı anı.

"Şimdi duruş ve hedef talimleri yapacağız" dediğini duydu Felipe'nin.

Tek bir gerçek kurşun bile sıkılmamıştı. 'Hedef talimleri', bu gizli okulda gösterilen mermisiz atışlardan ibaretti. Kuramsal atışlar ve uyutucu ateş darbeleri; sadece imgelemden verilen mermi-

lerin kaydedildiği kâğıtlar. Böyle olacağını tahmin etmeliydim, diye düşündü Lavinia. Mermilerin çıkardığı gürültü dikkatleri üzerlerine çekebilirdi.

Geceyi tümüyle giyinik olarak, evin balkonları arasına asılmış hamaklarda geçirdiler, hücre evlerinde ve dağlardaki gerilla kamplarında her zaman giyinik olarak uyunurdu. Sadece bazen ayakkabılar çıkarılabilirdi.

Uykuya dalmadan önce Felipe'nin Lorenzo ve Rene'yle sohbet ettiğini duydu. Rene, dağlardaki birimlere katılmıştı ve balçıkta yürüdüklerinden, insanı diri diri yiyen böceklerden ve gerillaların aç kalışlarından söz ediyordu. "Bana öyle geliyor ki, sadece yemekten ve başkente zaferle dönersek yemek istediğimiz yiyeceklerden konuşmuştuk." Dağlardan uzakta şimdi kendini çok tuhaf hissettiğini, yeniden kente dönmenin ona zor geldiğini söylüyordu. Dağlardaki bütün o balçıklardan ve güçlüklerden sonra kentin kaldırımları onun alışık olmadığı bir şeydi.

Kulağına gelen hafif seslerle uyuyakalmıştı. Düşünde, iri sarı ve beyaz çiçekli bir elbiseyle bir kaleninkini andıran yıkık duvarların arasında durduğunu görüyordu. Elinde küçük bir topa benzeyen bir tabanca tutuyordu. Saçları örgülü Kızılderili bir kadın ona ateş emri veriyordu.

Lorenzo'nun hafifçe omzuna dokunmasıyla uyandı. "Companera, companera" diyordu,"nöbet sırası sende."

Aceleyle doğruldu ve evin yakınındaki muz ağaçlarının arasında bulunan küçük bir tepeye kadar eşlik etti. Hava soğuk ve karanlıktı; muz ağaçlarının tepesinde hilal biçimindeki ay etrafa solgun beyaz ışıklarını saçıyordu.

Lorenzo onun eline tabancayı tutuşturup çalılıktan gelebilecek olan insanlara ve ayak seslerine dikkat etmesi konusunda uyardı. Sonra ona olağanüstü bir kıpırtı hissettiğinde nasıl ıslık çalması gerektiğini gösterdi. Sadece gerçekten bir tehlike olduğundan emin olduğu zaman ateş etmeliydi. Biri yaklaştığı zaman ona "Kim yaşıyor?" diye seslenmeliydi. "Pascual", diye yanıtlarsa her şey yolunda demekti; bu parolalarıydı.

Lorenzo gitmişti. Başlangıçta hiç korkmuyordu; daha çok kendini önemli ve neredeyse gerçek bir gerilla gibi hissediyordu.

Zaman geçtikçe daha fazla korkuyor ve gecenin karanlığındaki bütün sesler ona daha şüpheli geliyordu. Ara sıra "Kim yaşıyor?" diye fısıldıyor; ancak hiç bir yanıt alamıyordu. Duyduğu sesler gece rüzgârının, böceklerin ve ormandaki hayvanların seslerinden başka bir şey değildi. Hava soğuktu; dişleri zangırdıyordu.

Sırtı buz tutmuştu. Kendi kendini cesaretlendirmek için Flor'u, Lucrecia'yı, Sebastian'ı ve öfkesiyle nefretini canlı tutabilmek için zaman zaman da General Vela'yı düşünüyordu.

En sonunda İnes Halası'nı anımsadı ve hiç kimsenin gelmemesi ve kullanımını henüz bugün öğrendiği bu ağır tabancayı kullanmaması için çocukluğunun unutulmuş tanrısına dua etti. Lorenzo'nun yakınlarda bir yerde olduğunu biliyordu. O, Rene ve Felipe sırayla nöbet sırasında yeni gelenlere eşlik ediyorlardı. Fakat onu göremiyordu ve sadece onun çok yakınlarda bir yerlerde olduğunu bilmekle yetinmesi gerekiyordu.

Lorenzo iki saat sonra, Lavinia'nın nöbeti devretmesi için dört numarayla birlikte geldi. Soğuktan tir tir titreyerek hamağına geri döndü. Kapıda Lorenzo'nun sırasını devralacak olan Felipe'yle karşılaştı. Felipe sessizce ona sarıldı ve ısınmak için kendi örtüsünü almasını söyledi. Gün doğuyordu.

Vücudu yeniden ısındığında içinin neden gülme isteğiyle dolup taştığını bilemiyordu. Öncelikle ilk nöbetini geride bıraktığı için gülümsemeden edemedi. Sonra kendi kendini, hamakta yatarken bambaşka bir insan olarak gördüğünde gerçekten de yavaşça güldü; ülkesinin ortasında ıssız, hayaletlerin sardığı bir çiftlikte olayların akışını değiştirmeye kararlı olan hayalperestlerle; genç, dinamik, mızraklı Don Quijotlar'la birlikte olan bir kadındı. Ya da orada eğrelti otlarının yaprakları arasında hissettiği korkuya, yılanlardan ya da gece uçuşları için havalanan pocoyoların çıkardığı seslerden korkmasına gülüyordu; yoksa şimdi de vücudu ısıyı ve yorgunluğu bir arada hissettiği için mi gülmüştü? Dışarıda companerolar nöbet tutarken güç ve yenilmezliğin o tuhaf duygusunu hissediyordu.

Ertesi günkü eğitim, o eski ev bir ordu kışlasıymışçasına, onun işgal edilmesinden oluşuyordu. Bir yığın gizlice yaklaşma manevrası, ani baskın, saldırı ve geri çekilme hareketlerinden

sonra, öğleden sonra saat dörde doğru bitkin bir halde çalışmayı bıraktılar.

Saat altıya doğru Tonito, hurda yığını cipiyle birlikte yeniden geldi. Onu, çitin öteki tarafında gizlenmiş, bekliyorlardı. Lorenzo ve Rene'yle vedalaşıp arabaya bindiler. Dönüş yolunda neşeli bir sohbet tutturmuşlardı. Nasıl dövüştükleri konusunda birbirlerine takılıyor, kimin en iyi askeri stratejist olduğu ve Lavinia'nın dikenli tellerde yakalanıp düşmana nasıl iyi bir av olduğu üzerine şakalar yapıyorlardı.

Kente girdiklerinde sohbet kesilmişti. Yolcular kentin farklı köşelerinde iniyordu. Lavinia onlarla vedalaştı - belki onları bir daha hiç göremezdi!- Sonunda Tonito onları, Lavinia'nın evinin birkaç blok ötesinde indirdi.

"Şansın varmış", dedi Felipe kaldırım boyunca giderlerken. "iyi koşullarda sakin bir eğitim geçirdin. Her zaman böyle olacağını sanma. Geçen yıl Ulusal Muhafız Kıtası kamplarımızdan birini keşfetti ve orada çalışan companerolar'ın neredeyse tümünü katletti. Sadece iki companero kaçıp kurtulabildi."

"Evet, şansım varmış", diyerek onayladı Lavinia ve her ne kadar kasları tutulmuş olsa da, her şeyin pek de öyle güç olmadığını düşündü.

"Sebastian seni gözetiyor", dedi Felipe.

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?" diye sordu duygulanarak ve ilk defa olarak eğitiminin planlanmasında Sebastian'ın belirsiz varlığını hisseder gibi oldu. Kısa bir süre sonra kendi kendine konuşurmuş

gibi:

"Sebastian her zaman Hareketin bana büyük umutlar bağladığını söylüyor. Sanırım her şeyden önce bunu benim kendimi iyi hissetmem için yapıyor. Buna karşın onu yanıltmaktan korkuyorum. Gerçekten ne kadar yararlı olabileceğimi bilmiyorum."

Eve girip ışığı yaktıklarında Felipe büyük bir ciddiyetle ona baktı: "Bu iş sadece sana bağlı."

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Haziran ayı bitmek üzereydi. Lavinia takvimin o günkü yaprağını yırtıp ertesi günün randevularına şöyle bir göz gezdirdi. Mercedes saat 11.00'de Julian ve mühendislerle bir toplantı ve saat 16.00'da Vela kardeşlerle bir randevu ayarlamıştı. Bu iki randevu arasında halletmesi gereken işler için birkaç not aldı, yazı masasındaki kalemlerini ve kâğıtlarını düzeltip çekmeceyi kapattı. Saat altı buçukta onu Sara bekliyordu ve saat beşi geçmişti. Işığı söndürüp bürosundan çıktı. Hızlı adımlarla park yerine gitti ve Avenida merkezindeki trafiğe girmek için köşeden döndü. Yoğun bir taşıt karavanı bir ışıktan diğerine milim milim ilerliyordu. Arabasında dalgın dalgın ve yorgun olarak oturuyor, mühendislerle yapacakları toplantıyı düşünüyordu. General Vela'nın evi tam zamanında bitmeliydi; inşaat firmasının çalışmalarının iyi gitmesini sağlaması gerekiyordu.

Bakışları yan taraftaki camdan dikkatle biraz olsun ilerlemek için bekleyen diğer arabaların sürücülerine kaydı. O anda Flor'u gördü. Çaprazlama birkaç metre önündeki bir arabanın içinde oturuyordu. Kısa kestirdiği saçlarına karşın Lavinia'nın onu tanıması sadece birkaç saniyesini almıştı. Kalbinin hızla attığını hissetti. Arkadaşı Flor bu denli yakınındaydı. Lavinia onun her zamanki mimikleriyle gülümseyerek arabanın sürücüsüyle sohbet ettiğini görebiliyordu. Hızla onun dikkatini çekebilmek için ne yapabileceğini düşündü. Ancak korna çalmak ya da bir sollama manevrasında bulunmak çok fazla ilgi uyandırabilirdi. Yine de Flor'un onu görmesi için arabanın yanına ulaşmayı deneyebilirdi. Bununla birlikte her iki taşıt da dört şeritli caddenin farklı şeritlerindeydi.

Yeşil ışık yanmıştı ve Flor'un sohbeti derinleştirdiği araba sol şeritten hızla yol aldı. Lavinia arayı kapatmayı denedi; ancak önündeki arabalar çok yavaş gidiyordu. Bir sonraki ışıklara geldiğinde onları kaybetmişti.

Göğsünden bir inilti koptu ve avucuyla direksiyona vurdu.

Tıpkı bir vizyon gibiydi: arkadaşı hem çok yakın hem de çok uzaktaydı, ulaşamayacağı kadar uzak. Yoğun bir üzüntü ve kaybetme duygusunu hissetti. Bu sık sık başına gelirdi. Yakın arkadaşlarının birçoğu yaşamından uzaklaşmıştı. Her ne kadar İnes Halasının yerini hiç kimse dolduramasa da Flor'un, İspanyol arkadaşı Natalia'nın ve Jeröme'nin düşüncesi onda hep özlem uyandırıyordu.

Flor'un yavaş yavaş kaybolduğu anılarında, birlikte ettikleri sohbetler, duyarlılıkları ve samimiyetleri su yüzündeki çiçekler gibi sürükleniyordu. Ne Felipe'yle ne de Sara'yla paylaştığı kadınlığının ve hedeflerinin Flor'la olan benzersiz uyumunu düşündü. Adını seslenmeksizin, uzak bir gülümseyişin, selam vermek için havaya kalkmış bir elin küçük mutluluğunu bile hissetmeksizin onun birkaç metre ötesinde olduğunu bilmek, onu görmek... Gözlerinden içinde duyduğu üzüntünün dışa vurumu olan gözyaşlarını yuvarladı. Her şey çok acı, diye düşündü. Tüm bu savaşımlarda küçük ve büyük kişisel vazgeçişleri kim göz önünde bulundururdu ki? Savaşımı gerekli kılan ayrılıkları hesaba katmayı kim düşünürdü ki?

Arabasını Sara'mn evinin önünde park etti. Sara'yla olanlar daha başkaydı. Çocukluğunun ve gençliğinin en iyi arkadaşı olan Sara'dan günden güne daha fazla uzaklaşıyordu; öyle ki Lavinia artık dillerin birbirine karıştığı Babil Kulesi'nin altında oturduklarını düşünür olmuştu.

Sara kapıyı açtı; solgun görünüyordu.

"İçeri gel Lavinia", dedi onu selamlayarak, "sana kahve pişirip kek hazırladım."

"Bana öyle geliyor ki, senin bu keklere benden daha çok ihtiyacın var", diye yanıtladı Lavinia, "kendini iyi hissetmiyor musun? Çok solgun görünüyorsun..."

"Son zamanlarda pek iyi değilim", diye yanıtladı Sara sevinç ve utancın bir aradaki o karışık ifadesiyle. Lavinia soru soran gözlerle ona baktı.

"Sakın hamile olmayasın? En sonunda regl olabildin mi?"

"Hayır. Olmadım. Olmayacağım da. Bu sabah laboratuardan testlerimin sonuçlarını aldım, hamileyim!" Sara'nın sesi heyecanlıydı.

İki arkadaş gülen yüzlerle birbirlerine baktı.

"Ne güzel!" diyerek haykırdı Lavinia ve sevinçle onu kucakladı.

"Tebrik ederim!"

"Bebek Şubat'ta dünyaya gelecek", diyerek anlatmaya devam etti Sara arkadaşının onu kucaklamasına karşılık verip sonra da onu masaya götürürken.

"Adrian'a söyledin mi?"

"Ah!" diyerek inledi Sara; şimdi üzgün görünüyordu. "Adrian romantizmden, biz kadınların duygularından hiç mi hiç anlamıyor. Günler önce benim hamile olduğumu tahmin etmişti. 'Regl dönemin gecikti, o halde hamilesin, bu çok basit bir hesap', demişti bana defalarca. Ona telefon edip testin olumlu sonucundan söz ettim ve onun bana söylediği tek şey 'Sana dememiş miydim?' oldu... Bunun önceden tahmin edilebilecek bir şey olduğu doğru; ama biliyor musun, testin sonucunu olumlu almak çok farklı bir olay... Bunu tahmin etmekle aynı şey değil. Oysa ben her şeyin çok romantik olacağını, Adrian'ın hemen eve koşup beni kollarına alacağını ve bana çiçekler getireceğini hayal etmiştim. Ne bileyim. Böyle şeyler; ama şu 'Sana dememiş miydim?' lafı bana çok dokundu."

"Haklısın", dedi Lavinia ve böyle bir durumda kendisinin neler bekleyeceğini düşündü; şaşkınlıkla hiç bir beklentisinin olmadığını fark etti. Yeniden aklına az önce arabada gördüğü Flor geldi. Acaba günün birinde ikisi de çocuk sahibi olacak mıydı?

"Pekâlâ, bir arkadaşımın her zaman söylediği gibi, çocuklar kadına aittir. Erkeğin onlara olan davranışı kadınınkiyle aynı değildir", diye devam etti Sara ve ona kahve ikramında bulundu.

"Erkeklerin çocuklarına karşı neler hissettikleri konusunda bir fikrim yok. Ben daha çok biz kadınların başına gelenin esrarengiz bir şey olduğuna inanıyorum. Çocuk yolda, erkekler olayın bir gözlemcisinden başka bir şey değil; ama aynı zamanda bu işe katıldıklarını da biliyorlar... Belki de yakınlığı ve uzaklığı aynı anda hissediyorlardır. Bu onlar için garip olmalı. Bunu Adrian'a sormalısın."

"Bu konuda fazla bir şey söyleyemeyeceğini bilmeme karşın bunu ona soracağım. Bana mutlu olduğu ve geri kalan her şeyin

sadece benim hayal gücümü kanıtladığı yolunda genel geçer yanıtlar verecektir."

"Gerçekten de bir çocuk sahibi olacak olman bana çok tuhaf geliyor... Zamanın bu denli hızla akıp gitmesi inanılmaz, öyle değil mi? Odamda bu konular hakkında sohbet edişimizi hâlâ anımsıyorum." Gözlerini yumdu, başını divanın yastıklarına dayayıp İnes Halasının "Yaşamın Harikası" adlı kitabındaki renkli çizelgeleri kıpkırmızı kesilmiş yüzleriyle inceleyen o küçük, iki kızı gördü.

"Evet", Sara'nın ses tonu hüzünlüydü, "artık yetişkiniz. Yakında yaşlanıp torun torba sahibi olacağız ve 'bu doğru olamaz', diyeceğiz."

Acaba kendisinin torunları olacak mıydı? Bir hüzün ve Sara gibi geleceğini kesin bir şekilde önceden tahmin edemeyişin verdiği sıkıntı denizinde yüzüyordu.

"Ya sen, evlenip çoluk çocuğa karışmayı hâlâ düşünmüyor musun?" diye sordu Sara.

"Hayır, şu an değil", diye yanıtladı.

"Biliyor musun, senin için biraz endişeleniyorum, Lavinia. Neden bilmiyorum; ama hep gününde bir şeylere saplanıp kalacağından, bir fikre kapılıp sürükleneceğinden korkuyorum. Bana hep şaka yollu 'mistik kız' demişsindir; ama sanırım içimizde aslında romantik bir idealist olan varsa, o da sensin; dünyayı olduğu gibi kabul etmen sana benden daha zor geliyor".

"Dünya öyle ya da böyle değildir, Sara. Sorun işte bu. Dünyayı öyle ya da böyle yapanlar bizleriz."

"Hayır. Ben bunu kesinlikle böyle görmüyorum. Karar verenler bizler değiliz. Başkaları. Biz sadece herhangi biriyiz... Bir kek daha ister misin?" diye sordu Lavinia'ya tabağı uzattı.

"Bu en rahat görüş." Lavinia dalgın dalgın bahçeye bakıyordu. Sara'yla sohbetler hep aynı kapıya çıkıyordu. Konuşmaya devam etmeye değip değmeyeceğinden hiçbir zaman emin olamıyordu. Aslında bu tip sohbetleri yarıda kesmeyi sevmiyordu.

"Ama ne yapılabilir ki, bana bir örnek verebilir misin; burada ne yapılabilir?"

"Bilmiyorum, bilmiyorum", diye karşılık verdi Lavinia, "ama her zaman bir çare vardır..."

"Bunu söylemek istemiyorsun, fakat gerçek şu ki, bu noktada hiçbir şey yapamıyorsun. Görüyorsun işte, tüm idealist düşüncelerinle birlikte sen bile General Vela'nın evini yapmaya zorlandın."

"Evet, ama General'i insanların çektiği sefaletle ilgilenmesi konusunda ikna edemeyeceğimi kim bilebilir ki...", sesi artık alaylıydı. "Bırakalım bunları Sara ve doğacak çocuğundan konuşalım. Bu konuda seninle anlaşamayacağız."

Bir süre daha oturup arkadaşıyla sohbet etti. Gelecek pazar gününe bir doğum günü partisi için bir tanıdıklarının çiftlik evine davetliydiler. Evin yüzme havuzu vardı; çiftlik evine yapacakları gezi güzel olacağa benziyordu. Birlikte gitmek için sözleştiler.

"Felipe'yi de getirecek misin?" diye sordu Sara her zaman olduğu gibi.

"Hayır. Felipe'nin partilerden hoşlanmadığını bilirsin."

"Şu senin Felipe'n kadar asosyal birini görmedim", dedi Sara teatral bir tavırla, "ama biz ikimiz daha samimi konuşabiliriz."

Dışarı çıkarken henüz işten dönen Adrian'la karşılaştı ve ona mutluluklar diledi. Uslu bir çocuk gibi utana sıkıla Lavinia'nın iyi dileklerini kabul etti. Lavinia, Adrian'ın mutlu olmasına karşın bu olaydaki katılımıyla nasıl davranması gerektiğini bilmediği yolundaki tahmininin doğru çıktığını görünce kendini gülümsemekten alıkoyamadı. Herhangi bir alaycı imada bulunmamış olması, onun duygulandığının en iyi kanıtıydı. Ancak Sara bunu algılayamıyordu, o filmlerdeki gibi kucaklaşma bekliyordu. Müzik eşliğinde sevişmeyi, öpücükler denizinde müziğin eşliğinde sürüklenmeyi seviyordu.

Müzik, yatakta büyüyen bedeni gibi yumuşak ve sokulgandı. Bedenin bu denli değişebilmesi çok şaşırtıcı, diye düşündü. Gündüzleri yiğitçe caddelerde dolaşan ya da ofisten ofise giden, rahatsız sandalyelerde dinamik oturan kalaydan imal edilmiş bir askerin; geceleri müzik, dokunuşlar ve öpücükler başlar başlamaz kendini yumuşak ve kolayca teslim edişi, zevkin önceden duyulan sevincinde genişleyip bir başka tene sürtünüşü, onu bir kedi gibi mırıldanarak yalaması...

İki çıplak bedenin buluştuğu anlarda içine düştüğü o şaşkınlı-

ğın kutsal duygusunu asla yitirmiyordu. Kumaş ve giysilerin son perdesi de alt edilip yatağın yanına, yere düştüğünde, geceyi ışığıyla aydınlatmak üzere kaygan ten bir ay gibi çarşafların arasına girdiğinde, bu an hep heyecanlı bir bekleyişe dönüşüyordu. Kendi tenini aynı şekilde sunan bir başka insanın önünde gözenekleri açık, kırılgan ve çıplak olmak her defasında ilk kez olduğu gibi oluyor ve büyük anlam taşıyordu. Ardından derin bakışlar, önceden tahmin edilebilen ve buna karşın kendi teslimiyeti içinde bir o kadar da yeni olan arzu, o hareketler ve davranışlar geliyordu: yakınlaşmalar, dokunuşlar, yeni kıtalar keşfeden eller, yeniden keşfedilen tanıdık tenler. Felipe'nin yavaş bir tempoda, hiç acele etmeden kendi içine girmesini seviyordu. Sabrın bentleri kırılıp flört ve cilveleşme tutkuya yer açıncaya, mutlu bir sona doğru dörtnala gitmek üzere veba, savaş, açlık ve ölüm sembolleri olan apokaliptik süvariler zincirlerinden kuruluncaya dek, yavaşlatılmış bu şefkatin, yumuşak ve insanı baştan çıkaran bu oyunun tadına varmayı ona öğretmesi gerekmişti.

Felipe'nin ağırlığının dingin bir şekilde baldırlarına uzandığını hissederken bedenlerinin birbirlerini, kendilerini olduğundan daha iyi anladığını düşündü. Başlangıçtan bu yana her ikisinin de her türlü baskıdan uzak ve her türlü maceraya hazır olarak yatağa girdiği açıktı. Birlikte yaptıkları keşif gezilerini, dağa çıkışlarını, derin denizlere dalışlarını, ışıldayan göktaşlarından ve etrafa yaydığı ışığı birdenbire çoğalıveren novalardan, durağan yıldızlardan oluşan bu evreni seviyordu. Marco Polo'nun nefis esansları, safranı gibiydiler; bedenleri ve bedenlerinin bütün işlevleri onlara sevincinin doğal kaynağı gibi geliyordu.

"Beni hep şaşırtıyorsun", demişti Felipe ona bir sabah ve şefkatle saçlarını okşamıştı, "beni kendine, küçük iniltilerine bağımlı kıldın."

"Aynı şekilde sen de beni kendine bağladın", diye yanıtlamıştı Lavinia.

Yatak, kavgalarını bertaraf ettikleri ve ayrılıklarına son verdikleri yerdi. Sözcüklerinin alanında sık sık çatışırlarken bu alanda bu denli iyi anlaşmaları Lavinia'ya tuhaf geliyordu. Bunu mantıklı bulmuyordu; ama bu böyleydi. Bu alanda eşitliği ve adaleti, kırıl-

ganlığı ve güveni mücadeleyle elde etmişlerdi; biri diğeri üzerinde aynı güce sahipti.

"Konuşmak sadece yanıltır", demişti Felipe; ama o bunun doğru olmadığı konusunda diretmişti. O daha çok, insanların konuşma aracılığıyla anlaşabileceklerine inanıyordu. Bedenlerin birbirlerine dokunuşuyla gerçekleşen şey başkaydı; her ne kadar ürkek bakışları, yeni şefkatleri olanaklı kılsa da bu, olağanüstü güçlü, ilkel bir uyarandı. Lavinia, sorunların bu şekilde çözülebileceğini düşünmenin daha tehlikeli olduğunda ısrar etmişti. Sonra bu sorunlar derinin altında birikiyor, dişlerin arasında pusuda bekliyor ve doğal alanı mayınlıyordu. Sık sık tartışıyor olmalarına karşın bunun daha başlarına gelmemiş olması bir mucizeydi. Belki de bu, tartıştıkları zaman, Lavinia'nın aslında sevdiği Felipe'yi, sanki kendi kendine konuşmuyormuş da, uzunca bir zaman önce eskimiş bir fikrin cismi; kötü yetiştirilmiş olan, onları ayırmak, kendisini çok sevdiği diğer Felipe'den koparmak isteyen inatçı biri olarak gelen şu öbür Felipe'den ayırıyor olmasıyla ilintiliydi. Flor, Lavina'nın Felipe'yi diğer kişiliğinden ayırabileceğine inandığını söylediği zaman, çok iyimser olduğunu söylemişti; ama Lavinia ümidini kırmamıştı. Her ne kadar bunun sadece şaşkınlığını ve iyimserliğini korumak için kendi kendine geliştirdiği bir savunma mekanizması olmasına karşın, birlikte yattıkları zaman ona aşkın müziğini hissettiren şey belki de bu ümitti... Aynı anda toplumu değiştirmeye bu denli şiddette inanıp erkeklerin değişimini kendilerine nasıl yasaklayabiliyorlardı?

"Adımlarımızı teker teker atmalıyız", demişti Flor; ama bu kuram hoşuna gitmiyordu. Yine de sorunun güçlüğünü yadsımıyor ve kendi basit çözümü hakkında hayallere kapılmıyordu; bununla birlikte bu ona bir yöntem sorunuymuş gibi geliyordu.

Değişim nasıl sağlanabilirdi? Kadın erkeğe karşı nasıl davranmalı, "diğerlerini" kurtarabilmek için ne yapmalıydı? Kolunu uyuyan Felipe'nin üzerine koydu ve üzerine saldıran belirsizliklerden kaçarak kendini uykunun kollarına bıraktı.

YİRMİNCİ BÖLÜM

General Vela onu ofisine çağırmıştı. Randevu saatinden on dakika önce anayoldan çıkarak askeriyenin büyük kapısına giden yola saptı. Nöbetçi, kulübesinden çıkıp eliyle anayola geri dönmesini işaret ederken otoriter bir tavırla alarm düdüğünü çalıyordu. Lavinia frene bastı, başını camdan dışarı uzattı ve bağırarak General Vela'nın kendisini beklediğini söyledi.

Savaş giysileri ve kaskı içindeki nöbetçi kolunu indirip yavaş yavaş ve dikkatle arabaya yaklaştı.

"Ne dediniz?" diye sordu güvensizce Lavinia'ya bakıp daha sonra da arabanın içini kontrol ederken.

"General Vela'yla bir randevum olduğunu söyledim. Beş dakika içinde beni bekliyor."

"Kimliğiniz var mı?"

"Ehliyetim var."

"Verin."

Çantasını açtı. Nöbetçi, sanki bir silahın patlayacağından korkarcasına bir adım geri çekildi. Lavinia ehliyetini çıkarıp ona uzattı.

"Burada bekleyin. Yerinizden kımıldamayın" dedi asker ve nöbetçi kulübesine geri döndü.

Lavinia, o an hiç gergin olmadığını fark etti. Aksine, düşüncelerinden emin olduğu için bu içeri girilmesi olanaksız yere, düşmanın egemenlik sahasına girmek üzere olduğundan ötürü sevinçli bir coşkunluk duyuyordu. Henüz askeriyenin içini göremiyordu. Burası gelip geçenlerin bakışlarından korunmak için yüksek, kalın bir duvarla çevrelenmişti ve sadece siyah, demir bir kapıyla açılıyordu.

Lavinia sabırsızca parmak uçlarıyla direksiyona vuruyordu. Nöbetçi hemen gelmezse gidecek ve General'e daha kesin talimatlar vermesi yolunda şikayette bulunacaktı. Hiç kuşkusuz General astlarına o zaman bir ceza verirdi.

Başlangıçta, hükmedenin ve dolayısıyla da saygı duyulanın şaşırtılmayan güveniyle hareket etmenin nasıl bir gücü ifade ettiğini kavramak onun için kolay olmamıştı. Bu, bir kadın olunca, daha da geçerliydi. Mühendislerle ve General Vela'yla yaptıkları toplantıları düşündü. Güven veren bir gülümsemeyle onlara bakıldığında karşı taraf için bu her zaman seksi ve uyarıcı oluyordu. Mesleki şeyler konusunda Flor haklıydı: Bu noktada erkeklerden öğrenilecek çok şey vardı. Ve Lavinia da işin sırrına erdiğine inanıncaya dek erkekleri gözlemlemişti.

Lavinia saatine baktı. Neredeyse beş dakika geçmişti. Daha fazla beklememeye karar verdi.

Birkaç saniye sonra kapı açıldı ve yüzbaşı rütbeli bir nöbetçi arabasına yaklaştı.

"Senyorita Alarcan" dedi yüzbaşı cama doğru eğilerek, "izin verirseniz General Vela'nın ofisine dek size eşlik edeceğim."

"Burada değil mi?"

"Hayır, hayır, burada. Ancak bütün bu araziyi dolaşmanız gerekecek. Hiçbir güçlükle karşılaşmamanız için size ben eşlik edeceğim", bunu söylerken kapıyı açmış ve onun yanına oturmuştu. Yüksek duvarın ardında bir dizi bina ve askeri barakalar, caddelerinde askeri araçların dolaştığı ya da park ettiği, kaldırımlarında üniformalı askerlerin sağa sola koşuşturduğu bir tür küçük kent oluşturuyordu. Sonunda beton binalardan oluşan bir komplekse ulaşana dek iki bariyerden daha geçtiler. Binalar biraz daha küçük ölçüde de olsa, Mussolini zamanında Roma'da inşa edilen binaların aynı zevksiz - anıtsal mimarisine sahipti: geometrik-köşegen stilde yapılmış gri, kaygan duvarlar. Lavinia binaların tüm ayrıntılarını ve bağlantı yollarının plânlarını aklında tutmaya çalışıyordu.

"Burası" dedi yüzbaşı askerce davranışlarım bir an olsun bırakmadan. "Burası kurmayın yeri. Arabanızı karşı tarafa park edebilirsiniz."

Arabadan indiler, çim sahayı geçip ana binaya girdiler. Giriş salonuna hanedanın kurucusunun, Büyük General'in babasının bir portresi hakimdi. Danışmadaki sekreter yüzbaşıyı başıyla selamladı.

Geniş mermer merdivenler daha büyük, başka bir kabul salonuna çıkıyordu. Kapıların her birinin önünde üniformalı nöbetçiler duruyordu. Deri koltuk takımı, masanın üzerindeki plastik çiçekler sayesinde bırakmak istediği etkiyi kaybetmişti. Aynı şekilde General'in bekleme odası da mimari soğukluk taşıyan zevksiz ayrıntılar karmaşasından oluşuyordu. Ama emir Büyük General'indi. Emirleri en alt kademeden en üst kademeye kadar kabul ediyor ve böylece küçük, şişko adama apaçık bir majeste pozu kazandırıyordu. Geri kalan dekorasyon modern görünmeye çalışıyordu: Vinil ve krom. Kül tablaları ve süs eşyaları midye kabuğundandı. Bir evrak dolabının üzerinde sekreterin kibrit kutularını biriktirdiği dev bir bardak duruyordu. Zayıf, saçları sarıya boyalı, sinirli ve yeni yetme gençler gibi giyinmeye çalışan orta yaşlı bir kadındı. General'in kibar emir subayı göze çarpmayan bir şekilde ortadan kaybolmuştu.

Daha tam anlamıyla yerine yerleşmemişti ki, diyafondan ses geldi. Sekreter kadın yanıt vermek için aceleci davrandı; "Peki General" dedi hasta bir kuşunkine benzer ses tonuyla. Hemen ardından ipinden çekilen bir kukla gibi Vela'nın ofisinin kapısını açıp Lavinia'ya girmesini işaret etti.

"İyi günler, Senyorita Alarcan" dedi çam ağacından yapılmış olan yazı masasının arkasında oturan General. Her tarafta Büyük General'in ona sarılırken, madalya takarken, onunla balık tutarken, helikopterde yolculuk ederken, atla gezerken çekilmiş resimleri vardı.

"İyi günler, General" diye yanıtladı Lavinia ve elini uzatmak üzere yazı masasının önüne gitti.

"Oturun, oturun" dedi General alçakgönüllülükle. "Bir fincan kahve alır mıydınız?"

"Memnuniyetle"; büyüleyici gülümsemesini takınmaya çalışmıştı.

"Günden güne güzelleşiyorsunuz", diyerek düşüncesini belirtti General, Lavinia'yı donduran bir bakışla.

"Teşekkür ederim", diyerek onu yanıtladı. "Bir şey mi olmuştu? Niçin buraya gelmemi rica etmiştiniz?"

"Evet", dedi General dalgın dalgın, "sizi çağırdım; çünkü dün

akşam evimin plânlarına göz gezdirirken oturma odasının önündeki terasta, çardağın dışında bir barbekü daha kurmanın iyi olacağını düşündüm."

"Ama havuzun yanına bir tane kurmuştuk..."

"Evet, evet, biliyorum, biliyorum. Ama o ancak kuraklık mevsiminde işime yarayacak. Yağmur mevsiminde ızgara yapmak için kapalı bir yere ihtiyacım olacak. Arkadaşlarım geldiğinde sık sık ızgara yaptığımızı size anlatmıştım, öyle değil mi?"

Lavinia not defterini çıkardı ve başını sallayarak bazı notlar aldı.

"Bu barbekü de havuzun yanındakiyle aynı büyüklükte mi olacak?"

"Biraz daha küçük olabileceğini düşünüyorum, siz ne dersiniz?"

"Her durumda çardağı dışarı kaydırmak zorunda kalacağız."

"Evet, ben de böyle düşünmüştüm. Ayrıca barbeküyü de biraz daha küçük yapacağız."

"Evet, daha küçük olması hiç kuşkusuz daha iyi olur."

Lavinia not alırken telefonla da halledilebilecek bu küçük mesele için General Vela'nın onu niçin çağırdığını içten içe merak ediyordu.

"Hepsi bu kadar mı?" diye sordu ardından.

"Evet, evet, hepsi bu kadar. Ama siz sakin sakin kahvenizi için. Daha yeni geldiniz. İnşaat işlerinin nasıl gittiğini anlatın."

Artık General Vela'nın gizli bir maksadı olduğuna emindi. Kendisini baştan çıkartmaya kalkışırsa nasıl davranacağını düşünmeye başladı. Kibar olmaya devam etmesi gerektiğini biliyordu. İnşaat firmalarıyla yapılan sözleşmeleri, yer hareketlerini, malzemeleri, elektrik ve su tesisatlarını tüm ayrıntılarıyla General'e anlattı. Ona sohbeti başka bir konuya kaydırması için fırsat vermek istemiyordu.

"Evin gerçekten Aralık ayında biteceğine emin misin?" diye sordu General.

"İmkânımız dâhilinde olan her şeyi yapacağız. Olacağını sanıyorum" dedi.

"Yılbaşında bütün arkadaşlarımızı çağıracağımız bir parti vermeyi düşünüyoruz... Ve elbette sizi de..."

"Teşekkürler, teşekkürler" dedi Lavinia sadece.

"Dans etmeyi sever misiniz?"

"Pek değil" diye yanıtladı Lavinia ve bunun arkası şimdi gelir, diye düşündü.

"Ne yazık! Sizi, benim ve birkaç iş arkadaşımın düzenlediği küçük bir partiye davet etmek istiyordum... Bilirsiniz işte, çok özel bir şey değil, sadece biraz kafa dinlendirmek için. Her zaman yapılacak bir yığın iş var ve biz neredeyse hiç kafamızı dinlemiyoruz. Genç olmanıza karşın çok çalışan ve az eğlenen bir insana benziyorsunuz. Her zaman çok ciddi görünüyorsunuz..."

"Hayır, sadece size öyle geliyor! Sık sık gezilere ve partilere davet ediliyorum..."

"Ama çok ender gidiyorsunuz", diye yanıtladı General gülümseyerek.

"Hayır, hepsine olmasa da bazılarına gidiyorum elbette. Geceleri geç yatınca sabahları erken kalkmanın ne kadar güç olduğunu bilirsiniz."

Kendini rahatsız hissetmeye başlamıştı. Generalin sorularıyla nereye varmak istediğini tahmin edemiyor ve meraklanıyordu.

"Erkek arkadaşınız yok mu?"

"Aslını ararsanız var. Benim gibi mimar olan bir iş arkadaşımla çıkıyorum." Acaba Felipe'den haberi var mıydı? Gerçeği söylemeye karar vermişti; böylesi inkâr etmekten daha az şüphe çekerdi. Eğer adamlarını peşine takmışsa o zaman nasıl olsa Felipe'yi biliyor demekti.

"Ya", dedi General masum bir yüz ifadesiyle, "o halde bu yüzden bizim küçük partimize katılamayacaksınız. Ne yazık! Bu arada çalışmalarınızdan arkadaşlarıma da söz ettim. Sizi mazur göreceklerdir. Ancak insan hem güzel, hem zeki, hem de yetenekli bayanlarla çok sık karşılaşmıyor. Onların sizle tanışmasını istiyordum."

"Teşekkür ederim" dedi. Biraz olsun sakinleşmişti.

"Evet? Geliyor musunuz, gelmiyor musunuz?"

"Ne zaman?"

"Gelecek Pazar günü."

"Ne yazık ki o gün için planım var... Birkaç arkadaşla bir geziye çıkacağız", dedi Lavinia. Bu doğru olduğu için mutluydu.

"Ama herhalde gezi gündüz vaktindedir. Partiyse akşam..."

"Haklısınız; ancak geç bir saatte döneceğiz. Ve taşraya yapılan gezilerden nasıl yorgun argın dönüldüğünü bilirsiniz. Belki bir başka sefere."

"Pekala, madem olmuyor, o zaman bir başka sefere gelirsiniz", dedi General yapay bir gülümsemeyle. İstediği şeyi elde edememiş olmanın onu rahatsız ettiği açıktı. Ayağa kalktı; böylece sohbetin sona erdiğini göstermiş oluyordu.

"Her ne olursa olsun -inatçılığımı bağışlayın- sizden bir kez daha düşünmenizi rica ediyorum. Geri döndüğünüzde belki de o kadar yorgun olmazsınız. Gelmeye karar verirseniz beni ofisimden arayabilirsiniz. Sizi almaları için talimatlar veririm. Erkek arkadaşınıza bir iş toplantısında olduğunuzu söyleyin..."

"Çok inatçı bir erkeksiniz" dedi Lavinia ve "Beni rahat bırakın" dememek için kendini tutmak zorunda kaldı.

"Hedeflediğim şeylere daima ulaşırım" dedi General kaypak bir gülümsemeyle.

Dışarıda ona yine askeriyenin çıkış kapısına dek eşlik etmek üzere o kibar ve terbiyeli yüzbaşı bekliyordu. Vela'nın bakışları ve imalı sözleriyle rencide edilmiş olma duygusunu ve öfkesini bastırarak sağlam adımlarla bekleme odasını sessizce terk etti. Sekreter kadının gözlerinde acıma duygusunu okuyabiliyordu.

"Ona hayır demeliydin, o kadar", dedi Felipe; büronun içinde öfkeyle bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu.

"Aslında bunu ona kesin olarak söyledim" diye yanıtladı Lavinia. "Bunu ona düşündüğüm gibi söyleyemeyeceğimi sen de biliyorsun. Ona kendimi biraz aptal olarak tanıtmam gerekiyordu. Neden böyle sinirlendiğini bilmiyorum!"

"Sadece bu işin nereye varacağını biliyorum... Ve evin bitmesine daha birkaç ay var! Baştan çıkarılmaya niyetin olmadığını ona bir an önce söylemelisin."

"Lütfen, Felipe, sakinleş! Neden sen sinirlenmeden ne yapabileceğimizi düşünmüyorsun? Bunun benim için, senin için olduğundan çok daha kötü olduğunu anlamıyor musun? O şehvetli gözleri gördüğümde neler hissettiğimi tahmin edemezsin..."

"Bak! Senin bu işe karıştırılmamanı neden hiç istemediğimi şimdi anlıyor musun?"

"Kulaklarıma inanamıyorum", diye karşılık verdi Lavinia; yavaş yavaş sabrını yitirmeye başlıyordu, "herkes ve ilk önce de sen Vela'nın evi olayının çok önemli olduğunda hemfikirdiniz. Şimdi benim bu işe bulaştırılmamam gerektiği yolundaki bahanelerle karşıma çıkma!"

"Seni küçük bir partiye davet etmek, ha! Memurların küçük partilerini çok iyi biliyoruz! Bu domuz senin ne olduğunu düşünüyor acaba!"

"Bir kadın. Ona göre bütün kadınlar aynı." Sesini alçaltarak: "Sebastian ne diyecek, ne dersin? Benim gitmem gerektiğini mi söyleyecek?"

"Hayır. Oraya gitmeyeceksin." Bunu öfkeli, kendisine hâkim olamadığı bir ses tonuyla söylemişti.

"Felipe, benim sorumlum sen değilsin. Benim sorumlum Sebastian" dedi Lavinia ve bunu açıklamaya çalıştı. "Senin de bana sık sık söylediğin gibi, Hareket'in ilk plânda geldiğini ve geri kalan her şeyin ikincil olduğunu düşün. Hakarete uğramış, kıskanç bir koca gibi davranıyorsun."

"Gördüğüm kadarıyla buna karşılık sen çok sakinsin. İçten içe partiye gitmek istiyor olmayasın?" dedi insanı yaralayan bir ses tonuyla.

"Bu kadarı yeter"; Lavinia ayağa kalkmıştı, "beni daha fazla aşağılamana izin vermeyeceğim... Kendine hâkim olmayı öğrenmelisin!"

Dışarı çıkarken ressamların bakışlarına, masalarından kalkan ve büronun kapısını arkasından kapatana dek onu izleyen başlara aldırmadan kapıyı çarptı.

Birbirlerini görmeyeli neredeyse bir hafta olmuştu. Ofiste birbirleriyle konuşmadan birbirlerinin yanından geçiyorlardı; ikisi de suskunluklarının ardına gizleniyordu.

General'in "küçük partisi"nin düzenleneceği Pazar günü Lavinia, Sara ve Adrian'la birlikte geziye katıldı. Eve geri döndüğünde General Vela'nın beraberinde selamlarını da gönderdiği bir haber ya da kendisini bekleyen bir araba bulmaktan korkuyordu. Ancak kitaplarının ve bitkilerinin olağan huzurundan, Felipe'siz evinin sessizliğinden başka bir şey yoktu.

Öfkeyle karışık onu özlüyordu. Onu anlamıyor ve anlamak da istemiyordu. Felipe'nin davranışları yüzünden "diğer" Felipe hakkında geliştirdiği kuramlarını düşünmek ve her türlü sorumluluğun eski bir mirası adına onu aklamak kendisine zor geliyordu. Davranışlarını birkaç gün daha devam ettirmiş, büroda ona rastlamamak için elinden geleni yapmış, onun yanında görünmemiş, Lavinia'nın General Vela'nın partisine katılmak için duyduğu sözde isteğe karşı onu suskunluğuyla cezalandırmıştı. Lavinia'nın bu partiye gitmek için en ufak kişisel bir istek duyduğuna bir an olsun inanması bile gülünç, akıl almaz ve aynı zamanda da alçaltıcıydı.

"Bu bir kıskançlıktan başka bir şey değil, endişelenme. Kıskançlık mantıkla kavranamayan bir şeydir" demişti Sebastian. Lavinia, olumlu bir yanıttan korkmaksızın. Felipe'nin davranışının Vela'nın partisine gönderilmeme gibi bir kararda rol oynayıp oynamayacağını sordu. Sebastian "hayır" dedi. Hareket, ona böyle ağır ve yakışıksız bir görev vermekle ilgilenmiyordu. Onun daha çok General Vela'yla olan ilişkilerinin mesleki boyutta sınırlı kalması isteniyordu. Vela'nın önceden tahmin edilen, açık niyetlerinden yararlanmak hiçbir zaman için düşünülmemişti. Bu yüzden ona mesafeyi koruması öneriliyordu.

Hayır, Felipe'yle olanların bununla bir ilgisi yok, diye yinelemişti Sebastian.

Lavinia, düşüncelerine dalmış olarak, akşamın temiz havasının içeriye girmesi için pencereyi açtı. Bahçenin rahat ve kedersiz sessizliği, kendi içsel huzursuzluğuyla çelişiyordu. Belki de Felipe'yle olan ilişkisinin gözden geçirilme zamanı gelmişti. Kendi yargılarına ve köhne görüşlerine böylesine derinden bağlanmış biri olarak, kadın olmaktan gurur duyan birini hak etmiyordu. Ama bu düşünce onu kaçınılması mümkün olmayan bir yalnızlığa itiyordu. Sadece bu iki alternatif, yani yalnız kalmak ve bu çürük çatışma arasındaki acı seçim mi vardı?

"Ne yapmalıyım?" dedi yüksek sesle ve portakal ağacına bakıp son zamanlarda sık sık yaptığı gibi, onunla konuştu. Sanki Ines Halası'nın konuştuğunu duyar gibi oluyor, onun "kendine iyi bir çevre edinmeyi öğrenmelisin" derken derin, koyu kahverengi göz-

lerini görüyordu. Aklına ofiste Mercedes'le yaptıkları konuşmalar ve Sara'yla sohbet edişleri geldi. İnsan birini sevdiği zaman tutarlı davranması çok zordu.

"En azından onu uyarmayı düşünmüyor musun?" diye sormuştu Sebastian'a. Hareket aynı zamanda üyelerinin devrimciliğe sığmayan davranış biçimlerini de göz önünde bulundurmalıydı. Sebastian sadece üzgün üzgün gülümsemişti: "Devrim insanlar tarafından yapılır, Lavinia, üstinsanlar tarafından değil. Yeni insan şu ana dek bir düş olmaktan öteye geçemedi."

*

Zavallı Lavinia, nasıl da aşkının düşüncelerine dalmış bana bakıyor. Çiçeklerim ve onların ortalığa yaydıkları koku bile dikkatini çekmedi. Evin içinde düş kuran biri gibi hareket ediyordu: dalgın ve üzgün.

Üzgünlüğü içime işlemiş ve bütün dallarıma bulaşmıştı. Hasret nasıl da bulaşıcı! Sık sık yalnızlığımı düşünüyorum. Yarince'nin üzüntüsü kaybettiğimiz her savaşla biraz daha artarken, ayrılığımız İspanyollar'ın boyundurukları altına aldıkları her kabile, ele geçirdikleri her kentte biraz daha büyürken ona eşlik edememiştim.

Geceleri Pipileler'in ve Chorotegalar'ın bir zamanlar bize yiyecek verdikleri yerlere geri dönmek korkunçtu. Müstakbel eşlerimizin beyazlar, İspanyollar gibi uzun giysiler giyinmiş olarak, hizmetçilik yaptıklarını görmek korkunçtu. Sadece pek azı şifreli işaretlerimize pocoyo ya da güis'leri taklit ederek çıkardığımız seslere yanıt vermeye cesaret edebiliyordu. Sadece zaman zaman gecenin içinde, bize yardım edemeyeceklerini, bizim için hiçbir şey yapamayacaklarını ifade eden uzun bir inilti duyuyorduk. Bazı köylerde artık kimse yanıt vermiyordu.

Üzgün üzgün kamplarımıza geri dönüyor ve birbirimizden uzak oturup kendimizi karanlık düşüncelerimize kaptırıyorduk. Tek kelime edemiyor, birbirimizi hiçbir şeyle avutamıyorduk. Daha o zamanlardan boş yere savaştığımızı biliyorduk. Er ya da geç bizi yeneceklerdi; bununla birlikte o gün gelinceye değin savaşmaya devam etmekten başka bir çaremiz olmadığım da biliyorduk

Gençtik. Ölmek istemiyorduk; ancak kendimizi ölümün elle-

rinden kurtarmak için de köleliği kabul edemezdik. Ormanlarda savaşçılar gibi ölecektik ve tanrılar da bizi huzurlarına kabul edeceklerdi. Fakat canımızı kurtarmak için teslim olsaydık, bu sefer de köpeklere ve alevlere yem olacak ve çok çiçekli bir ölümü bekleyemeyecektik.

Cesaretsizlikten ve ümitsizlikten kurtulmak için akşamları ateşin etrafında toplanıyor ve birbirimize düşlerimizi anlatıyorduk. Ancak hasret, anılar ve ev özlemi bizi hasta ediyordu. Sık sık suskunluğa gömülüyorduk ve yalnızlığın sessizliği için korkuya ve üzüntüye karşı herkes tek başına savaşıyordu. Birbirimizin hayaletlerine karşı koyacak gücü kendimizde bulamıyorduk. İçimizden her biri yalnızdı ve gün geçtikçe de yalnızlaşıyordu.

Öğle sularıydı. Grayderler ve buldozerler General Vela'nın arazisi üzerinde çalışıyordu. Rüzgâr, işçilerin giysilerini kırmızımsı bir renge boyayan güzel, terakota renkli toprağı kaldırıyordu. İnşaat firması, gece çalışmaları için inşaat alanının her iki tarafına basit ama güçlü projektörler yerleştirmişti.

Lavinia arabasından inip ustabaşının şef mühendisi lafa tuttuğu tahta barakaya doğru gitti. İşçilerin kaçamak bakışlarla kendisini süzdüklerini fark ediyordu. Tahta bölmede birçok sandalyeli bir masa ve üzerinde bir kahve makinesinin durduğu bir tabure vardı. Biri genç diğeri elli yaşlarında iki adam kahve içiyordu.

"İyi günler". Her ikisine birden bakarak yaşlıca olana "Siz Don Romano musunuz?" diye sordu.

"Evet, benim. Ne istemiştiniz?" diye yanıtladı atlet ve mavi pantolonu giymiş, kulağının arkasına bir kurşun kalem sıkıştırmış olan adam.

"Adım Lavinia Alarcon"; tokalaşmak üzere elini uzattı, "projeyi idare eden ikinci mimar."

"Gerçekten mi?" diyerek yanıtladı Don Romano ilgiyle. Dolgun yanaklı, açık renk gözlü, gür kaşlı, yumuşak yüzlü bir adamdı.

"Evet" dedi Lavinia, "görüyorum ki, toprak çalışmaları iyi gidiyor..."

"Bu işi bu hafta bitireceğiz", diyerek düşüncesini belirtti Don Romano. "Bu ikinci mühendis Senyor Rizo."

"Büyük olasılıkla siz ve ben birbirimizi Julian ve Fito'dan daha

sık göreceğiz", deyip bu vesileyle ilişkilerini derinleştirmek için Senyor Rizo'ya gülümseyerek onu selamladı.

"Bu çok iyi olur", diye karşılık verdi. Lavinia'nın aşağı yukarı kendi yaşlarında olduğunu tahmin ettiği; uzun boylu, beceriksiz ve çekingen görünen ikinci mühendis.

Julian'm kendisine sıkı sıkı tembih etmiş olduğu 'inşaat adamları'nı reddetmeyi kafasına koymuş gibi bir izlenim bırakmamak için oldukça yumuşak davranıyordu. Don Romano'dan toprak kımıltılarının ne durumda olduğunu açıklamasını rica etti ve binanın yükseleceği alanları tam olarak tesviye etmenin ne denli önemli olduğuna işaret etti. Bunun mimari taslaklara da hakim olduğunu fark etmiş olmalıydılar. Don Romano onu sakin sakin yanıtlıyordu. Lavinia, adamın ona dikkatle ve merakla baktığını fark etti; ama her iki adamdan da en ufacık bir taciz ya da kabul etmeme belirtisi görmemişti. İkinci mühendis sessizce inşaat plânlarına bakıyor, ara sıra da onayladığını belirten bir şekilde başını sallıyordu, tanrıya şükür, bir çekingenle karşılaştım, diye düşündü Lavinia.

Lavinia, inşaat alanını onlarla birlikte gezdikten sonra oradan ayrıldı. Don Romano, arabasına kadar ona eşlik etmişti.

"Yarın yeniden gelecek misiniz?" diye sordu.

"Evet", diye yanıtladı Lavinia ve gülümseyerek ekledi: "Artık beni burada hemen her gün göreceksiniz."

"Bir kızım vardı. Biliyor musunuz, o da sizin gibi mimar olmak istiyordu. Fakat bunun yerine evlendi ve ilk çocuğunun doğumunda öldü... Aslında onun neden mimarlık öğrenimi görmek istediğini hiç bir zaman tam olarak anlayamamıştım; ama sizi böyle görünce..."

Lavinia ne diyeceğini bilemiyordu. Yaşlı adamın hali ona dokunmuştu. Sadece birkaç kez dostça onun omzuna vurup "Ne yapalım, yaşam böyle", dedi ve oradan ayrıldı. Don Romano'nun bu ani güveni onu melankoliye boğmuştu. Felipe'yi düşünmemek için bütün gün boyunca kendisiyle mücadele etmiş; ancak inşaat alanına yaptığı ziyaret kendisine şu anda ne denli duyarlı olduğunu anımsatmıştı.

Ofisinde, yazı masasının üzerinde Felipe'nin kısa notunu

buldu. "Gelir gelmez ofisime uğra." Kalbi yerinden oynadı. Biraz beklemeye karar verdi; ilk işareti üzerine derhal ona koşmayı Lavinia gururuna yediremiyordu. Mercedes'i çağırıp kahve istedi ve yokluğunda birilerinin kendisini arayıp aramadığını sordu.

"Masanızın üzerine bir bakın, bakalım", dedi Mercedes işveyle ve kahve getirmek üzere dışarı çıktı. Göz açıp kapayıncaya dek geri gelmişti. Kahve fincanını masanın üzerine koyup bir peçeteyle süslerken "Felipe'nin notunu gördünüz mü?" dedi.

"Evet", diye yanıtladı Lavinia sadece ve Mercedes'in merakından ötürü rahatsız olduğunu göstermemek için çaba sarf etti Ondan bir şey saklamak olanaksız gibiydi. Büroda olup biten her şeyi inanılmaz bir hızla öğrenirdi. Bu durumda Lavinia'nın yazı masasının çevresinde casusluk ettiği açıktı.

"Başka insanların yazı masasını karıştırmak gibi kötü huylarına bir son vermelisin", diye devam etti Lavinia.

"Fakat ben size sadece bir mektup getirmiştim", dedi Mercedes ve masum rolü oynadı, "notu o zaman gördüm. Katlanmamıştı bile. Ben asla casusluk etmem, eğer düşündüğünüz buysa..."

Lavinia, Mercedes'le bir tartışmaya girmek niyetinde olmadığını belirten bir jest yaptı. Salınan kalçaları ve öfkelenmiş pozuyla genç kadın dışarı çıktı. Mercedes'in merakı sınır tanımıyordu. Belki de bu onun sorunlarıyla başa çıkabilme yöntemiydi. Manuel'le ilişkileri yeniden başlamıştı; ancak bu sefer açıkça görülebilen bir acıyla; Mercedes kendini kaçınılmaz bir kadere teslim etmiş gibiydi. Lavinia, Felipe'yle olan ilişkisine kendisinin de yeni baştan başlamaya hazır olduğunu düşününce, midesine bir sancı saplandı.

Sandalyeye yaslanıp bir sigara yaktı. Klimanın çıkardığı ses öğleden sonranın sessizliğini bozuyordu. Şiddetli sıcak ve siesta zamanıydı. Ofisin yapay serin havasına karşın pencereden sıcağın titreyerek yandığını ve etrafta hafif bir sis perdesi oluşturduğunu görülebiliyordu.

Pes etmemişti, bu konuda kendini aldatmıyordu; ancak Felipe'nin bazı şeyleri anlaması için bir şeyler yapması gerekiyordu. Felipe davranışlarının saygısız ve anlamsız olduğunu görmeliydi. Ona kolay bir barışmanın yengisini bahşetmek istemiyordu. Felipe

ansızın kapıda belirdiğinde hâlâ ona ne söyleyebileceğini düşünüyordu.

"Dağ yürümezse abdal yürür", dedi Felipe. Oturdu ve bir sigara yaktı.

Sevimli davranarak beni baştan çıkarmaya çalışıyor, diye düşündü Lavinia; ayağa fırlamış olduğu koltuğunda yeniden arkasına yaslandı.

"Senin de fark etmiş olacağın gibi", diyerek devam etti Felipe, "özür dilemek benim için hiç de kolay değil." Lavinia ciddiyetini korudu.

"Ama yine de durum o kadar kötü değil", dedi Felipe, "yüzünü buruşturma..."

"Madem durum düşündüğün gibi kötü değildi", dedi Lavinia oldukça soğukça, "özür dilemen neden bu denli fazla zamanını aldı?"

"Özür dilemek bana zor geldiği için... Özellikle de söz konusu olan bu kadar aptalca bir şey olunca. Tam bir geri zekalı gibi davrandım... En azından kendi zaafımı görmüş olmanın bana zor geldiğini anlamalısın."

"Özrünü kabul etmem gerektiğini mi düşünüyorsun?"

"Hayır, elbette değil. Bu yüzden anlayışına sığınıyorum. Çünkü bunlar adeta istem dışı olan şeyler... Güvensizlik... Belirsizlik... Maçoluk, eğer böyle demek istiyorsan..."

"Sorumluluktan kaçmak için benim kelimelerimi kullanman yüzsüzlüğün dik âlâsı. Sen adam olmazsın! Kuyruğunu kısmakta üzerine yok!"

"Çok çabuk değişim bekliyorsun, tıpkı bir sihir gibi. Konuşmakla sorunların hallolacağını sanıyorsun. Ama bu kadar basit değil. İnsanın belirli olaylar karşısında içgüdüsel tepkileri oluyor. Örneğin o gün ne denli budalaca davrandığımı, söylediklerimde haksız olduğumu fark etmediğimi mi sanıyorsun? Ama bunu engelleyemedim işte; buna karşı koyamadan patlayıverdim. Ve sen hemen yerinden fırlayıp kapıyı çarptın ve benim bir şeyleri değiştirmem için bana zaman bile tanımadın. Bunu benim şimdi yaptığım gibi, özür dilenmesi gereken bir olay haline getirdin. Ve bu benim için hiç de kolay değil, insanın kendi gururunu yenmesi

çok zor. Ama görüyorsun işte: Buradayım ve senden özür diliyorum."

"Sen içgüdüsel uyaranlarına karşı sorumlu olmadığın için ben bütün yaşamım boyunca hoşgörü gösteremem. Söylediğim sözü geri alıyorum. Benim anlayışım yok. Her zaman ben anlayışlı olursam sonunda senin bütün davranışlarını kabul etmek zorunda kalırım."

"Kendimi haklı çıkarmak istemiyorum. Sana tam bir geri zekalı gibi davrandığımı bildiğimi söyledim. Daha başka ne istiyorsun?"

"Senin günahlarını çıkaran ve ceza için sana beş kez tespih çektirerek dua ettiren bir rahip olmak için sadece bir cübbemin eksik olduğu duygusuna niçin kapıldığımı bilmiyorum."

"Dua edeceğim, Lavinia. Eğer sen istersen dua ederim", dedi Felipe ve Lavinia'nın koltuğunun yanında tövbekâr bir şekilde diz çöktü.

Lavinia gülümsemesini bastıramadı ve attığı kahkahayı hazırlayan kucaklamayı, barışmayı da. Felipe bu mekanizmayı tanıyordu. Onun bunu kullanmasına izin verdi. Arzuya karşı hiçbir büyü yoktu; hele tüm evrenin pamuk ipliğine asılı göründüğü, ayrılığın ve ölümün ardı arkası kesilmeyen olasılıklarının elinden alınarak yaşanan her günün bir gün olduğu bu koşullarda.

"Şunu açıklığa kavuşturalım: Bu benim anlayış gösterdiğim son içgüdüsel uyaran", diye düşüncesini belirtti Lavinia, Felipe kapıya doğru yöneldiğinde.

Kaybedilmiş bir hafta diye düşündü Lavinia ve Felipe'nin arkasından baktı. Aptallık yüzünden kaybedilmiş bir hafta! Sanki kaybedilecek çok zamanları varmış gibi!

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Lucrecia banyodaki kirli çamaşırları sepete aldı ve "Hep yoldasınız. Hiç dinlenmiyorsunuz..." dedi.

Lavinia yeniden işe gitmeden önce çabucak hazırlandı. Lucrecia üzerinde elde ettiği tek başarı, onun artık kendisine Senyorita Lavinia yerine sadece "Lavinia" diyerek hitap etmesi ve ona ev işlerini yaparken şarkı söylettiren yeni bir aşkın gizliliğine sığınmasını sağlamak olmuştu: adam, deli çağlarını geride bırakmış, ona evlenme teklifi ederek evini sunan elli yaşlarında bir elektrikçiydi. Düğün gelecek aydı. Lavinia nikâh şahidi olacağına dair söz vermişti. "Siz benim arkadaşımsınız", diyerek gülümsemişti Lucrecia. Bu arada Lavinia bu "arkadaşlığa" alışmıştı. İşveren ve hizmetli arasındaki geleneksel ilişkiyi kırmak olanaksızdı. Belki de bunlar, bir başka devirde, geleceğin bir başka toplumunda her ikisi için de değişir. Belki de o zaman Lucrecia onun kendisiyle eşit olduğunu kabul ederdi.

Dudaklarım boyadı; Lucrecia'dan yakındaki dükkândan ekmek almasını rica edip yeniden işe gitti. Aslında geçen aylarda, General Vela'nın evinin inşaatı başladığından bu yana temposu oldukça hızlanmıştı. Yapacak çok işi oluyordu; öyle ki günün yirmi dört saati ona yetmiyordu. Sanki bütün çevresi bir çırpıda hızlı bir yürüyüşe geçmek için sözleşmişti. Sadece Vela'nın evi istediği tarihte yetiştirebilmek için telaşa düşen Julian, mühendisler, malzeme getirip götüren insanlar, odacılar ve iç dekoratörlerle uğraşmakla kalmıyordu; Hareket de hızlı bir tempoya girmiş görünüyordu.

Birdenbire nereden geldiği belli olmayan ve şafak sökerken ya da alacakaranlıkta kahve tarlalarının oradaki yola götürmek zorunda kaldığı yeni yüzler; susan ya da gülen kadın ve erkekler ortaya çıkmıştı. Sebastian onu tuhaf şeyler almaya gönderiyordu: saniyesi saniyesine çalışan on beş saat, bayram giysileri ya da bir kasa matara.

Kendisi de alışılmadık işlerle uğraşan Felipe, hafta sonları ortalıkta görünmüyor ve çoğunlukla ancak pazar akşamları yorgunluktan ölmüş bir durumda eve geliyordu. Lavinia onun askeri bir eğitime katıldığından kuşkulanıyordu; çünkü kirli tırnaklar ve saçlarla geri dönüyor, Lucrecia'yı şaşırtmaya yetecek kadar çamurlanmış ikinci bir takım giysiyi de beraberinde getiriyordu.

Sürekli artan bir hızla aylar geçmişti. Kasım rüzgârı, kuraklık mevsimini haber veriyordu. Ekim'den bu yana havalar daha açık gidiyor, Vela'nın evinin inşaatının ilerlemesine olanak tanıyordu. General, Lavinia'yı "küçük partileri"ne çağırmaya devam etmiş; ancak Lavinia ilişkilerini sadece mesleki düzeyde sınırlı tutmak istediğini açıkça belirtmişti. Sebastian'ın öğüdüne uyarak sevimli ve diplomatik bir tavırla bunu kabul etmesini ya da başka bir mimarın işi devralmasını söylemişti. Bu onun için kötü bir gerilim anı olmuştu; fakat Vela en sonunda pes etmiş görünüyordu, en azından isteklerini daha seyrek ve daha az usandırıcı bir şekilde azaltmıştı.

Ofise geldiğinde, önce Julian'la, gelecek hafta başlanması plânlanan tavanın tahta döşemeleri için gerekli olan tahtanın temini üzerine konuştu. Yazı masasına oturup halı ve perde teslimatçılarıyla yapılan sözleşmelere göz gezdirirken düşünceleri dağıldı. Hareket kendisine yeni bir görev vermişti. Adrian'ı Hareket'e yardımcı olması için ikna etmesi gerekiyordu.

Adrian'ın, kendisi için mazide kalan zamanlarda Hareket'ten sık sık saygıyla söz ettiğini neredeyse unutmuştu. Bu, ne de olsa Lavinia'nın gerillaları henüz "kahramanca intihara kalkışan insanlar" olarak tanımladığı cezaevi müdürünün aleyhindeki davanın gerçekleştiği ve Adrian'ın ona Hareket hakkındaki ilk açıklamaları yaptığı günlerde olmuştu. Sebastian, Lavinia'ya bunu anımsatmıştı.

"Üniversitede onu birkaç kez kendimize yaklaştırmaya çalışmıştık", demişti Sebastian, "ama bu kısa süreli bir iki görüşmeden daha öteye geçmedi. Ardından Adrian öğrenimini tamamladı ve biz de onu gözden kaybettik."

Bunu unutabilmiş olmasının garip olduğunu düşündü Lavinia. Özellikle de Adrian'ın üniversitede 'companero'lar hakkında duy-

duğu şeyleri anlattığı sohbetler aklına geldikçe, buna daha da fazla şaşıyordu. O zamanlar Hareket'ten öylesine uzaktı ki, onu doğru dürüst dinlememişti bile. Sebastian'm, Adrian'm adını andığı o gün, Sebastian Adrian'ın soyadını sormuş ve Lavinia "Linores" diye yanıtladığında "Bak sen şu işe", diyerek mırıldanmıştı.

Geçen hafta içinde Sebastian, şimdilerde Adrian'ın ne yaptığını, nasıl yaşadığını ve neler düşündüğünü sormuştu. Lavinia düşüncelerinin adil olmasına çalışmıştı.

Her ne kadar Adrian "statüsü"nü korumaya çalışmış da olsa, Lavinia onun Hareket hakkında belirttiği olumlu düşüncelerine değinmişti. "Tıpkı Julian gibi", demişti Lavinia, "hiç umudu yok." Sohbetlerinde onun politikaya yönelik şeyler konuşmaktan kaçındığını da vurgulamıştı. Ne de olsa bağlantıları sosyete yaşamı düzeyindeydi.

Onları yeni bilinciyle yüzleştirmesi güç olurdu. Adrian'ın 'Lavinia'nın dönekliği' olarak nitelendirdiği şey kafasını kurcalıyordu. Bu konudaki endişelerinin nedenleri vardı. Lavinia'nın başkaldırılarından; anne babasının evini ve kulübü, birlikte gitmeyi alışkanlık haline getirdikleri sosyete yaşantısına ilişkin partileri terk edişinden vazgeçtiğini görüyordu. Bu değişim onu düşündürüyor, bunun gerçekliğine inanmıyordu.

Sebastian, ona "fazla kapı yapmadan" Adrian'ı Hareket'le birlikte çalışmaya ikna etmesini söylemişti. "Bunun ne demek olduğunu zaten o biliyor", demiş ve üniversite yıllarını işaret etmişti. Lavinia, "fazla kapı yapmadan" sözünün ne anlama geldiğini tam olarak bilemiyordu. Adrian'a bundan söz ettiğinde onun yüzünün alacağı hayret ifadesini düşündü ve gizli bir hoşnutluk duydu. Öte yandan onun nasıl tepki vereceği konusunda da endişeleniyordu. Adrian onun bocalamasına neden olabilirdi. Lavinia, onun alaycılığı ve insanı iğneleyen tavırlarıyla başa çıkmayı hiçbir zaman tam olarak becerememişti. Hareket'in kendisi gibi insanları topladığı yolunda imalı laflarda bulunabilirdi.

Bu düşünceler onu, öğleden sonra Sara ve Adrian'a gidinceye dek meşgul etti. Yolda neşesini yeniden kazanmaya çalıştı. Kendi kendisini sakinleştirmek için, kendisi gibi imtiyazlı bir ana baba evinden çıkıp file ve çifte tabanlı zemin olmaksızın başka bir ge-

leceğin içine tehlikeli bir parende atarak sıçrayan kadınların ve erkeklerin örneğini düşündü.

Belki de korkusu, tanınmamakla; evet, çocukluğuyla bağlantılıydı; belki de bunun Hareket'le hiç bir ilgisi yoktu. Belki de Hareket, onun için daima sevgilerini kazanmak istemiş olduğu anne babasının yerini tutuyordu. Ines Halası olmasaydı o sevgiyi de göremeyecekti; öte yandan belki de halasının onu kendi çocuğu gibi kabul etme arzusu, anne babasının geri çekilmesine ve halasına kırılmalarına yol açmıştı.

Bunu kim bilebilirdi ki? Geçmişinin bilinçaltındaki hayaletleriyle savaşmaktan başka çaresi yoktu; bunlar onun yaşamını belirlemişti bir kez.

Adrian ve Sara'nın oturduğu caddenin neon lambaları, arabasını Adrian'ın arabasını koyduğu garaj girişinin arkasına park ederken, sihirli bir el değmişçesine ansızın yanmıştı. Konuyu nasıl açacağından hâlâ emin değildi. Evin içinde kapının zilinin yankılandığını duyduğunda, Sara'nın varlığım hiç düşünmemiş olduğunu fark etti.

Sara ve Adrian akşam yemeği için sofraya oturmak üzerelerdi. Hamile kaldığından bu yana Sara sanki içinde gelişen embriyoda barışın ve sakinliğin mükemmel bir kaynağını bulmuş, başının üzerinde bir haleyle dolaşıyor gibiydi. Bedeni yavaş yavaş yuvarlak ve yumuşak çizgilerle irileşmeye başlamıştı. Lavinia onu ne zaman görse kendi karnında bir sıcaklık dalgası hissediyor, hamile olmak için yoğun bir istek duyuyordu.

"Karnın nasıl?" diye sordu neşeyle Sara'nın şişkin karnına dokunup onu öperken.

"Gördüğün gibi büyüdü ve gerildi", diye yanıtladı Sara ve elbisesini gererek gururla karnını gösterdi. Sara'nın beş aylık hamile olduğu açıkça fark ediliyordu. Lavinia, Adrian'ı da selamlayıp oturdu. Sessiz geçen yemek, ara sıra havadan sudan sözlerle bölünüyordu. Lavinia dikkatini toplamıyor, sürekli olarak Adrian'la nasıl yalnız kalabileceğini düşünüyordu.

"Adrian", dedi; aklına aniden bir fikir gelmişti, "yemekten sonra üzerinde çalıştığım proje hakkında sana bir şeyler danışmak istiyorum."

"General Vela'nın evi hakkında!" dedi Adrian alaycı bir gülümsemeyle.

"Çok doğru."

"Elbette, seve seve."

"Evde milimetrik kâğıdın var mı?" Adrian'ı çalışma odasına çekebilirse, ilk partiyi kazanmış olurdu.

"Evet, elbette. Çalışma odasında."

"Bir süre çalışma odasına çekilmemizin senin için bir sakıncası var mı, Sara?"

"Hayır, elbette yok, bu konuda endişelenme. Eğer sizin için bir sorun yoksa, ben de gidip biraz uzanacağım. Çok yorgunum. Bu karnı taşımaya başladığımdan bu yana çok yoruluyorum"; Sara esnemesini bastırmaya çalışmıştı.

"Ha bire uyuyor", dedi Adrian şefkatle, "aslında çocuk dünyaya gelene dek kışı geçirmek için kendisine bir in araması gerekiyordu:"

Üçü de güldü. Sorunun bir kısmını bu kadar çabuk çözmek Lavinia'yı rahatlatmıştı. Yemekten sonra Sara, hizmetkârlara, Lavinia ve Adrian için çalışma odasına kahve getirmelerini söyledi ve Lavinia'yı öperek onunla vedalaştı. "Fazla kapı yapmadan", demişti Sebastian. Bu ifade beyninin içinde dönüp duruyordu.

Sara'nın döşemiş olduğu küçük, rahat çalışma odasına geçtiler. Duvarlardan birinde Adrian'ın çeşitli diploma ve belgeleri asılıydı; diğer bir duvardaysa eski kolonyal kent manzaralarının çerçeveletilmiş reprodüksiyonları vardı. Adrian'ın yazı masasının arkasında kitaplar ve düğün resimleriyle dolu bir kütüphane, odanın ortasında iki rahat koltuk ve hizmetçi kızın kahve tepsisini koyduğu bir masa duruyordu.

"Evlenmekle büyük piyango vurdun, öyle değil mi?"

"Evet, değil mi?" diye yanıtladı Adrian. "Dünyada insanın bir evin erkeği ve iyi bir karısının olmasından daha güzel bir şey yok."

"Yeniden başlıyor, değil mi?"

"Evet, ama biliyorsun ki, bu konuya girersek bir daha çıkamayız." Adrian gülümseyerek devam etti:

"General Vela'nın evini konuşacaktık... Sana söz veriyorum, alay etmeyeceğim. Gerçi sen benim bu konuda nasıl düşündüğümü çok iyi biliyorsun."

"Ben de sana katılıyorum. İlk tepkim evi çizmeyi reddetmek olmuştu."

"Peki neden bunu yaptın?"

"Çünkü bunu önemli bulan insanlar vardı." Lavinia, bu konuşmanın tahmininden daha kolay olacağını düşünmeye başlamıştı.

"Elbette. Hiç kuşkusuz Julian bu işi çok önemli bulmuştur."

"Julian'ı kastetmiyorum. Ulusal Kurtuluş Hareketi'nden söz ediyorum."

"Senin Hareket'le ne ilgin var?" Adrian kahvesini boğazına kaçırmış, neredeyse boğuluyordu.

"Birkaç aydan beri onlarla birlikte çalışıyorum", dedi Lavinia sakin sakin.

"Aman Tanrım", dedi Adrian. "Başını belaya sokacağını biliyordum!"

"Başımı belaya sokmadım, Adrian. Bu insanların mantıklı olduğunu hep sen söylerdin."

"Bu konuda eskisi gibi düşünüyorum, ama sen... sen bu işler için yaratılmamışsın; fazla duygusal, fazla safsın; tehlikeye karşı içgüdülerin yok. Hiç kuşkusuz tüm bunlar sana bir macera gibi geliyordur."

"Belki başlangıçta böyleydi. Ama şimdi durum farklı. Yaşamın insana bir şey öğrettiğini yadsıyamazsın..."

"Zaten benim niyetim de bu değil. Sen duyarlı bir kadınsın; fakat... Bilmiyorum; herhalde senin böyle olabileceğini düşünmemiştim."

"Pekâlâ, şimdi bunu bir kenara bırakalım. Companerolar beni senden destek istemekle görevlendirdi. Üniversitedeyken onlarla ilişkin olduğunu söylediler. Ama somut bir şey olmamış, işbirliği yapıp yapmayacağını bilmek istiyorlar."

Adrian başını koltuğun arkalığına yaslayıp susmuştu. Lavinia bir sigara çıkardı ve ona düşünmesi için zaman tanırken ona bakmadan sigarasını içti.

"O halde sana üniversitede olanları anlattılar?" dedi en sonunda, öne eğilip bir yudum kahve içti ve ona baktı.

"Evet."

"Bunlar sadece bir eğlence, bir eğilimdi; başka bir şey değil",

diyerek devam etti ve tekrar arkasına yaslandı. "O zamanlar hepimiz bir şekilde olaylara katıldık, gizlice bildiriler bastık ve dağıttık. Ama sonra okul bitti ve ekmeğimizi kazanmaya başladık... Bir iş aradık, ev döşedik, evlendik... Düşlerimizi unutup daha gerçekçi olduk." Merakla Lavinia'ya bakıyordu.

"Ama insanın düşlerine inanması gerekiyor, Adrian", dedi yumuşak, ama zorlayan bir tavırla. "O korkunç gerçeğin bizi alt etmesine izin veremeyiz. Çocuğunun böyle bir toplumda mı yetişmesini istiyorsun? Çocuğun için dünyanın daha güzel olmasını istemez misin? Günün birinde dünyayı değiştirmek için hiçbir şey yapmadılar diye anne babasını kınaması daha mı iyi?"

"Ben çocuğumun öksüz kalmasını istemiyorum, Lavinia. Onu büyütüp ihtiyacı olan her şeyi ona verebilmek için Sara'nın yanında olmak istiyorum."

"Hepimiz bunu istiyoruz, Adrian. Çocuğum olmasını istemediğimi mi sanıyorsun?"

"Ama yok."

"İlişkiler değiştiğinde ben de bir çocuk sahibi olmayı isterim."

"Böyle plânların olması beni sevindirdi. Ama benim gerçeğim, Sara'nın bir çocuk beklediği."

"Daha fazla nedenin olmalı, Adrian."

Adrian ayağa kalktı ve çahşma masasına gitti. Şimdi sinirli sinirli kurşun kalemleri, silgileri ve cetvelleri düzenliyordu. "Benden ne istiyorsunuz?" diye sordu bir süre sonra. "Pek önemli şeyler değil", diye yanıtladı Lavinia. "Gelecek ay arabanı haftada birkaç kez bize ödünç vermen gerekiyor."

"Bunun ne anlama geldiğinin farkında mısın?" diye sordu. Ve huzursuzca ona yaklaştı. "Arabamda birini yakalarlarsa bu benim sonum olur. Beni hapse atarlar."

"Benden, senin arabanı sadece legallerin kullanacağını sana söylememi istediler... Ayrıca evinizde birkaç silahın saklanıp saklanamayacağını da sana sormam gerekiyor."

"Kesinlikle olmaz"; Adrian dehşete düşmüştü. "Kendi payıma her şeyi üstlenebilirim; ancak silah saklamak Sara'yı da bu işe bulaştırmak demek ve bu da söz konusu bile olamaz. Olabilecekleri düşünemiyorum bile... Bak", diye ekledi ardından sinirli sinirli,

"bu sizin sorununuz. Birisi bir kere sizinle çalışmaya başladı mı, onu daha tehlikeli işlerin içine çekersiniz siz."

"Pekâlâ, pekâlâ, sakinleş lütfen", dedi Lavinia, "kuşku uyandırmadığınız için evinizin iyi bir yatak olabileceğini düşündük. Sana karşı dürüst olmam gerektiğini düşünüyorum."

"Sorun da bu ya. Sen yeteri kadar düşünmüyorsun. Kiminle boy ölçüştüğünüzün farkında değilsin. İşkence görmenin ne demek olduğunu bilmiyorsun! Her şeyin filmlerdeki gibi olduğunu sanıyorsun! Üniversitede companerolar'ın ufak tefek şeyler yüzünden alındıklarını gördüm ve onları bir daha asla aramızda göremedik. Kayboldular! Sanki hiç var olmamışlar gibi!

"Heyecanlanma, Adrian"; Lavinia sakin kalmaya, Adrian'la tartışmamaya çalışıyordu, "silahları unut. Sadece arabanı ödünç verip vermeyeceğini söyle bana."

"Bu, arabanın tehlikeli işler için kullanılmayacağı anlamına geliyor. Sadece insanlar taşınacak, risk minimum düzeyde, ikinci bir anahtar yaptıracağız ve ben de bu anahtarı birine vereceğim. Haftada üç gün arabanı belirli bir yere çekeceksin, biri gelip onu oradan alacak ve sonra yine kapının önüne getirecek."

"Peki bunu Sara'ya nasıl açıklayacağım?"

"Eğer istersen bu işi ben üzerime alabilirim", dedi Lavinia rahatlayarak.

"Hayır. İyisi mi ona hiçbir şey söylememeliyim. Hiçbir şey bilmemesi onun için daha güvenli."

"Bence onun bunu bilmesi daha iyi; ama karar verecek olan sensin."

"Bundan ona söz etmeyeceğim, hayır, kesinlikle söz etmeyeceğim. Hamileyken onu huzursuz etmek doğru olmaz. Araba için bir bahane uydururum nasıl olsa."

Lavinia arkasına yaslandı. Sessizce bir sigara yakıp saate baktı.

"Artık gideyim", dedi sonra, "geç oldu. Eğer Sara uyuyamamışsa meraklanmaya başlamıştır. Hareket adına sana teşekkür ederim."

"Bu kadar resmi olma."

"Çok ciddiyim. Bizimle birlikte çalışacak insan bulmanın ne denli zor olduğunu bilemezsin."

Yorgunlukla ayağa kalktı; gerilimden; Adrian'ın iç savaşımını görmüş olmaktan, onun ne kadar zayıf olduğunu hissedip aynı zamanda onu anlamaktan bitkin düşmüştü.

"Seni böyle gördükçe bu işlerle bir ilgin olduğuna inanasım gelmiyor", dedi Adrian. Onu kapıya dek götürüp yolcu ederken elini omzuna koydu. "Kendine dikkat et, lütfen. Bu iş çok tehlikeli."

"Bunu biliyorum", diye yanıtladı Lavinia, "endişelenme, bunu biliyorum."

"Dağlarda olanlar ve kentteki ticari rekabet. Büyük General'e tüm girişimcilerin düşman kesilmesine yol açıyor. Sanırım, tepkilerini iyi ölçemiyor. Buna karşın tetikte görünüyor. Kentteki güvenlik önlemlerinin arttığının farkında mısın?"

"Evet, elbette farkındayım; ama ben iyi kamufle oluyorum. En azından General Vela benden kuşkulanmıyor."

"Bu denli emin olma. Eğer herhangi bir kuşkusu varsa bile, sen bunu fark etmeyeceksindir. Bu işlerin kurdudur."

Adrian'la vedalaştı. Gece karanlıktı; ay yoktu. Gökyüzündeki birkaç yıldız gölgeleri aydınlatmaya yetmiyordu. Neon lambaların ışığı sönmüştü. Karanlık cadde tehditkârdı. Caddenin kenarına park edilmiş arabalar Nuh Nebi'den kalma, tuhaf hayvanlar gibi görünüyordu. İlk zamanlarda duyduğu o yakıcı paniği hissetmiyordu; ama Adrian'la yaptığı konuşma korkularını yeniden canlandırmıştı. Geçen aylarda, Sebastian ve Felipe compesinolar'a yapılan baskıları anlattıklarında duyduğu tek şey öfke olmuştu. Companerolar'ın dağlarda maruz kaldığı tehdit karşısında kentteki çalışmanın riski küçük ve anlamsız geliyordu. Ayrıca başkentte yapılan bu işler azdı; Hareket bir hayvan gibi sinmiş görünüyordu. Lavinia, büyük bir plân hazırlandığını biliyordu. Bu hızlı faaliyeti ancak bu açıklayabilirdi.

Sebastian sorularına kaçamak yanıtlar vermesine karşın, yine de Hareket'in 'cesur bir eylemi' üzerine ordunun ve iktidardakilerin nasıl tepki vereceği konusunda Lavinia'nın da fikrini almak istiyordu. Sohbetlerinden adam kaçırmanın söz konusu olabileceğini çıkarmıştı; fakat Felipe böyle bir olasılığı yadsıyordu.

"Bir adam kaçırma olayında söz konusu olan tek tek insanlardır", demişti Felipe, "ama biz savaşımı yaymak istiyoruz."

Her ne olursa olsun bu 'cesur eylem' hiç kuşkusuz akıl almaz baskılar dalgası doğuracaktı. Hareket'in son aylardaki sessizliği, ordunun dikkatinin kuzeyin dağlarındaki direnişe çekildiği düşünülse bile, orduyu alarma geçirmiş olmalıydı. "Companerolar kahramanca bir savaş veriyorlar", demişti Sebastian. "Ordunun büyük bölümünü neredeyse silahsız ve cephanesiz olarak devirdiler."

Adrian'ın söylediği doğruydu: Güvenlik önlemleri sıkıydı. Geceleri ve gündüzleri birkaç defa otomatik silahlı askerlerle dolu yeşil ordu cipleri kentin içinde dolaşıyordu. Düşüncelere dalmış olarak karanlık, sessiz caddelerden geçerken gerilimi vücudunda hissedebiliyordu. Flor, biraz korku duymanın ona dokunmayacağını söylemişti. "Bir parça korku yararlıdır."

Sakinleşmek için derin bir nefes aldı. Her şeye karşın Adrian'la yaptığı konuşma onu hoşnut etmeliydi. Adrian vedalaşırken ona sevgiyle ve endişeyle sarılmıştı. Aslında kötü bir adam değildi. Belki şimdi gerçekten arkadaş olabilirlerdi.

Yatak odasında Felipe'yle karşılaştı. Yatağın üzerindeki bir bavula giysilerini ve kitaplarını tıkıştırıyordu.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu dehşetle. Çantasını sandalyenin üzerine koymuştu.

"Korkma", diye karşılık verdi Felipe. "Hiçbir yere gitmiyorum."

"Ama... bu bavul da ne demek oluyor?"

"Pekâlâ, belki biraz buradan ayrılmak zorundayım."

"İmalı sözler etmeyi bırak", dedi Lavinia ve sinirli bir tavırla sigara aradı.

"Son zamanlarda çok sigara içiyorsun", dedi, "sağlığa zararlı."

"Bırak da bunun için ben endişeleneyim, tamam mı? Biraz gitmenin ne demek olduğunu açıkla bana" diye devam etti ve bavulun içine bakmak için yaklaştı.

"Bu, benim senin yanında oturmamın ikimizin güvenliği açısından iyi olmayacağı demek oluyor. Araya biraz mesafe koymamız daha emin. Aslında bunu daha önce yapmalıydık. Gerçi beni hedef almadılar, ama o kadar kuşku uyandırmayan biri de değilim. Ayrıca güvenlik önlemleri çoğaldı. Biz senin kamufle oluşuna güveniyoruz. Senin gibi insanlar normal olarak onların aleyhinde pek

fazla casusluk etmiyor; ancak daha fazla riske giremeyiz. Biraz fazla rahat davrandık ve bu hiç iyi değil. Biz de güvenlik önlemlerimizi artırmalıyız. Yoksa her şey ters gidebilir."

"Peki neden şimdi, neden her şey şimdi ters gidebilir?"

"Lütfen, Lavinia! Bir şeylerin eşiğinde olduğumuzu fark etmedin mi?"

"Evet, elbette fark ettim; ama... mesele nedir, Felipe? Söyle bana, bunu bilmeye hakkım olduğunu düşünüyorum."

"Bu hak sorunu değil, Lavinia, bir güvenlik sorunu. Bir şeyleri fark etmen kaçınılmazdı. Ama ne kadar az şey bilirsen o kadar iyi olur. Sen ve diğerleri için. İçimizden hiçbiri ilgili olduğu görevden daha fazlasını bilmemeli."

"Sorun Vela, değil mi? Onu kaçırmak mı istiyorsunuz?" diye sordu Lavinia inatla.

"Hayır", dedi Felipe, "bunun Vela'yla ilgisi yok. Bu ilk plândı, ancak bunu derhal feshettik."

"O halde Sebastian niçin evin Aralık'ta bitmesinde ısrar ediyor?"

"Senin dikkatini başka yöne çekmek için", diye yanıtladı Felipe. "Ayrıca sana bunu söylememem gerekiyordu. Bunu sana sadece seni sevdiğim için söyledim; ama aslında söylememeliydim. Sebastian'a bundan söz etme. Şimdiye kadar yaptığın gibi yapmaya devam et ve Sebastian'ın talimatlarına uy. Sana söylediğim şey seni sakinleştirmek içindi ve aramızda kalsın. Boş yere tasalanmanı istemiyorum."

Lavinia sandalyeye oturdu. "O halde seni artık göremeyeceğim", dedi buna razı olarak.

"Hayır, elbette birbirimizi göreceğiz. Büroda görüşmeye devam edeceğiz. Ara sıra buraya gelebilirim. Gerekli güvenlik önlemlerini aldıktan sonra başka yerlerde de görüşebiliriz. Ama sık sık buraya gelemem. Eğer izimi bulup beni takip ederlerse, bu her şeyin sonu olur."

"İlişkimizden haberdar olabilecekleri aklına gelmiyor mu?"

"Bu doğru olabilir; ancak şimdiye dek hakkımda fazla bilgi edinemediler. Gelecekte bu farklı olabilir. Şimdi durum değişti. Ve bu yüzden hiçbir şey olmamış gibi devam edemeyiz."

"Gerçekten şimdi gidiyor musun?" diye sordu Lavinia; kendini yorgun hissediyordu.

"Evet. Yarım saat içinde beni almaya gelecekler."

"Bana oyun oynamadığından emin misin, Felipe; Flor gibi yeraltına girmiyorsun, değil mi?"

"Hayır, Lavinia, sana söylediklerime inan. Ortadan kaybolacak olsaydım bundan haberin olurdu."

Felipe ona yaklaştı ve elini tuttu; kucaklaştılar. Lavinia gözlerini kapayıp kendini ona bıraktı; Felipe'nin göğsünün, gömleğinin kokusunu içine çekti ve sessizce ağlamaya başladı.

"Korkuyorum."

"İşi güçleştirme", diye mırıldandı Felipe ve onu göğsüne bastırdı.

"Göreceksin, her şey yolunda gidecek."

"Yalnız kalmak istemiyorum."

"Yalnız kalmayacaksın, Lavinia. Birbirimizi göreceğiz."

"Bu aynı şey değil."

"Sadece kısa bir süre için", dedi ve onu avutarak saçlarını okşadı.

"Korkuyorum", dedi yeniden ve Felipe'ye yaslandı; kalbinin attığını duyuyordu. Sanki bu kalbin duracağından korkuyormuşçasına Felipe'nin tenine, kaslarına, bir kurşunun kolayca parçalayabileceği bu bedene dokundu. Gözlerini yumdu ve Felipe'nin yeniden yanında olacağı o günü gözünün önüne getirmeye çalıştı; geceleri yeniden yan yana yatacaklarını hayal etmeyi denedi. Boşuna. Hayal edemiyordu.

Daha küçük bir çocukken bile kendini gelecekte hayal edebildiğine inanmıştı. Kötü bir şey oldu mu gözlerini kapatıp kendini dinlerdi. Örneğin inişe geçen bir uçakta; çünkü uçağa binmekten korkardı. Hayal kurabildiğinde sakinleşirdi. Her şeyin yolunda gideceğini, amacına hiçbir engelle karşılaşmadan ulaşacağını bilmek onun tarzıydı. Bu daima işe yaramıştı. Kendisini sayısız defa işte böyle görmüştü. Şimdiyse hiçbir şey göremiyordu.

"Seni göremiyorum", diyerek içini çekti ve ağlamasını bastırmaya çalıştı.

"Elbette beni görüyorsun", dedi Felipe yumuşak bir sesle, "işte buradayım."

"Beni anlamıyorsun", diye yanıtladı. "Gelecekte seni göremiyorum. İkimizi birlikte göremiyorum..."

"Kimse geleceği göremez", dedi Felipe ve şefkatle ona gülümsedi. Ama Lavinia'nın hıçkırıkları dinmek bilmiyordu.

"Tamam, tamam", dedi Felipe. "İşi yokuşa sürme. Şimdi güçlü ve iyimser olmalıyız. Kendimizi üzüntüye ve kötümserliğe kaptırmamalıyız. Her şeyin yolunda gideceğine inanmalıyız. Korkuyu zapt edememek asla iyi değildir. Güven duy."

Evet. Güven duymalıydı. Felipe'yi giderayak kuşku içinde bırakmamalıydı. Güçlü olmalıydı. Derin bir soluk aldı. Çocuksu batıl inançlara, hayallere, ölümcül sezilere kapılmamalıydı.

"Haklısın", dedi Lavinia. "Haklısın. Sakinleştim bile."

Yeniden derin bir soluk aldı. Hiç kuşkusuz her şey yolunda gidecekti. Felipe yeraltına gitmiyordu ki. Yarın onu yine ofiste görecekti. Yavaş yavaş sakinleşiyordu. Banyoya gitti ve burnunu silip gözlerini kurulamak üzere tuvalet kağıdıyla geri döndü. Felipe ona bir bardak su getirmeye gitmişti.

"Adrian işi nasıl gitti?"

"Sanırım, oldukça iyi. Onu ikna etmek kolay olmadı; ancak sonunda arabasını ödünç vermeye razı oldu. Silahları kabul etmedi."

"Tahmin etmiştim. Olsun, bu da bir şeydir."

"Sara hamile olduğu için bu işin söz konusu olamayacağını, onu tehlikeye atmak istemediğini söyledi."

"Bunu anlayabilirim. Bunun için onu kınamıyorum."

Kısa bir süre sonra Felipe gitti. Evin sessizliği onu şimdiden sarmıştı. Daha Felipe kapıdan dışarı çıkmadan tüm ışıkları yakmış ve böylece karanlık düşünceleri kovabileceğini düşünmüştü.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Zaman, bu oyun düşkünü Tanrı, bu şey, astrologlarımızın bir yandan dikkatle gökyüzünün hareketlerini incelerken gece gündüz dağların doruklarından keşfettikleri bu varlık, ezelden beri tarifi mümkün olmamacasına bizi saran bu yıldız kubbe, bu çağ helezonlarını büküyor. Kader ağlarını örüyor. Lavinia, yaşamının en parlak devrinin doruk noktasındaydı ve yeryüzünün meseleleriyle ilgileniyordu. Huehutlacoalli de şarkısında böyle diyordu.

"Bu yeryüzünün meseleleriyle ilgilen,
Bir şeyler yap: odun kes, tarla sür, ağaç yetiştir, meyve topla
Yemek yemek, içmek ve giyinmek zorundasın.
Ancak böyle ayakta durur,
Ancak böyle gerçekten var olursun.
Ancak o zaman adın anılır,
Ancak o zaman şereflendirilirsin.
Tanınırsın."

Bu yeni dünyada en kolay şeyler bile çok karmaşık ilişkilere dönüşüyor. Henüz mızraklı savaşa katılmamıştı. Bitkin düşene, iç dünyası yüzlerce volkan tarafından sallandırılana, yeni nehirler, denizler, özenle çizilen kentler belirene dek yüreğiyle savaşmıştı. Bedenin sessiz sakini ben, onun kendi yaşamı için sağlam temeller attığını görüyorum. Şimdi dimdik ayakta ve kanunun huzura kavuşacağı yere doğru dönüşü olmayan adımlar atıyor.

*

"Sana bir sürprizim var", dedi Sebastian telefonda.

Sabah saatleriydi ve Lavinia ofisinde oturuyordu. Güneş bulutların arasında parlıyor ve uzaktaki dağ silsilesini beyaz bir ışığa büründürüyordu. Lavinia kendini daha iyi hissediyordu. Gecenin gözyaşları, kendini büyük bir yorgunluğa bırakmış; geç bir saatte uyandığı derin, düşsüz bir uykuya dönüşmüştü. Büroya geldiğinde saat neredeyse ondu.

"İyi bir sürpriz mi yoksa kötü bir sürpriz mi?" diye karşılık verdi.

"Elbette iyi bir sürpriz", diye yanıtladı Sebastian, "ama bunu sana telefonda söylemeyeceğim. Teyzemlerde buluşuruz ('teyzemler' belirli bir yerdi, diğer buluşma yerleriyse 'kuzenler', 'keresteci' gibi yerlerdi; telefon görüşmeleri için şifrelenmişti). Beni oradan saat beşte al (saat beş, aslında saat altıda demekti.)"

"Tamam. O zaman görüşürüz."

Sebastian'ın onun için hazırladığı 'iyi sürpriz' hakkında tahmin yürütemiyordu. Acaba Felipe'yle mi ilgiliydi? Böyle olacağını sanmıyordu. Felipe'nin evden ayrılma yolunda verdiği karar doğruydu. Eğer tehlikeli işlerle uğraşması gerekiyorsa biraz mesafe koymaları daha iyi olacaktı.

Geçen geceyi ve paniğe uğramış halini düşündü. Korkusunun anısını hâlâ midesinde hissediyordu. Belki de bu daha önce Adrian'la konuşup yorgun düştüğü için olmuştu. Bu denli melodramatik davrandığı için biraz utanıyordu. Ama üzüntü kalıcıydı; Felipe'nin yanında olmayışına alışması kolay olmayacaktı. Ofise geldiğinde onunla karşılaşmıştı. Sevgi dolu bir endişeyle uyuyup uyumadığını sormuştu. Lavinia onu sakinleştirmiş, anlayışlı ve sabırlı rolünü oynamış, ilk tepkisi için ondan özür dilemişti.

Lavinia, buluşma yerine her zaman olduğu gibi biraz erken gelmişti. 'Teyzemler', Merkez Mezarlığın duvarını takip eden Avenida'nın fazla işlek olmayan bir köşesiydi. Sebastian, sürekli olarak oradaki bir badem ağacına yaslanır ve yerden topladığı bademleri kemirerek onu beklerdi.

Buluşma saatinden üç dakika önce oradan geçti. Radio Minuto'nun spikeri her zamanki tek düzeliğiyle konuşuyordu: "Saat on yedi elli yedi." Bir tur atıp saat on sekizde, yeniden oraya gelmek üzere köşeyi döndüğünde kaldırımda sadece bir kadın yürüyordu. Oradan uzaklaşırken, aklının, arabayla badem ağacının olduğu yerden geçtiğinde bir şeye takıldığını fark etti. Tam zamanında yeniden Avenido'ya geldiğinde bir kadının ağaca yaslanmış olduğunu ve Sebastian'ın her zaman yaptığı gibi badem kemirdiğini gördü. Kadın, köşeyi dönerken fark ettiği buluşma yerlerine doğru yürüyen Flor'du.

Lavinia, onun arabaya binerken gülümsediğini gördü; Flor'un

küçük, olgun, pembe renkli bademlerle dolu elini uzattığını fark etti.

"Sana bir şeyler getirdim", dedi Flor; Lavinia hiç konuşmadan, gözlerinde yaşlarla küçük meyveleri aldı. Kucaklaştılar; Lavinia hıçkırığını bastıramamıştı. Flor onu kendinden uzaklaştırıp; "Ağlama, küçüğüm. Burada kalamayız", dedi, "haydi, gidelim. Beni kahve tarlalarının oradaki yola götürmen gerek. Badem ye. Ekşi tadının seni canlandırdığını göreceksin."

Lavinia bademi ağzına attı ve yeniden yola koyuldu. Flor'un basit, sevgi dolu hareketleri, beklenmedik varlığı, tüm bunlar son günlerde yeteri kadar sınanan sabrını, gücünü aşmıştı. Gözlerinden yaşlar süzülmesini engelleyemiyordu. Eliyle yanaklarını kurulayıp bademi yedi ve derin bir nefes aldı; çünkü şimdi trafiğe tüm dikkatini vermesi gerekiyordu.

"Bağışla", dedi, "ancak son birkaç gün oldukça heyecanlı geçti. Zaten gergindim ve seni bir anda karşımda görmek beni bu hale getirdi."

"Kendini sıkma", diye karşılık verdi Flor. "Böyle günlerde en küçük bir sebep bile insanın içindeki nehrin dolup taşmasına yeter de artar... Seni gördüğüme öyle sevindim ki!" diye ekledi ve şefkatle Lavinia'nın elini okşadı.

"Sürprizin bu olabileceğini hiç tahmin etmemiştim", dedi Lavinia, "bu benim beklentilerimin ötesinde bir şeydi. İnanılmaz bir şey, bu Sebastian'ın büyücü gibi marifetleri var!"

"Kısa saçlarıma karşın beni hemen tanıdın, değil mi?"

"Evet, elbette, derhal. Aslında seni bir kere bu yeni saç kesiminle görmüştüm; birkaç ay önce Avenida Merkezi'nde. Bir arabanın içinde. Seni o denli yakında görüp hiçbir şey yapmamak, korna çalıp sana seslenememek korkunçtu..."

"Seni fark etmedim. Arabadayken dışarıya bakmamaya çalışıyorum."

"İşlerin nasıl gidiyor?"

"İyi, çok iyi. Birinci sınıf companerolar'la çok çalışıyoruz. Ve daima hareket halindeyiz... Ya sen nasılsın?"

"Ben de çok meşguldüm. General Vela'nın evi neredeyse bitmek üzere."

"Onunla ilk randevun nasıl gitti?"

"Çok iyi, onu kendim için kazandım ve elbette gayretle işe sarıldım. Ona silah koleksiyonunu sergileyebileceği bir oda hazırladım. Döner duvarı Kaliforniyalı bir milyonerin evinden uydurdum. Hayran kaldı!"

"Bu döner duvar nasıl bir şey?"

"Görünen sabit duvar, hareketli bir lambriyle bir araya getiriliyor. Bu ona silah koleksiyonunu istediği zaman gösterme, istediği zaman saklama olanağı sağlıyor. Bu numarayla onu tavladın. Sadece Julian, ben ve şimdi de sen biliyorsun."

"Başka bir deyişle, silahlar görünmediği zaman öbür tarafta asılı duruyor, öyle mi?"

"Çok doğru."

"Çok akıllıca", diye fikrini belirtti Flor. "Vela'yla neden iyi anlaştığını şimdi anlıyorum."

Akşam yavaş yavaş çöküyor, cadde kenarındaki ağaçların gölgeleri kaybolmaya başlıyordu. Lavinia arabayı yavaş kullanıyor. Flor'la birlikte olduğu zamanı uzatmaya çalışıyordu. Yol her zamanki gibi sakindi, dikiz aynasında hiç bir şüpheli araç görünmüyordu.

"Görüyorum ki, daha dikkatli olmuşsun", diyerek gülümsedi Flor; Lavinia'nın dikkatli bakışlarını kastediyordu.

"Özellikle de son günlerde. Ortam gergin, güvenlik önlemleri de çoğaldı."

"Her şeyden önce bizim de dağlardaki eylemlerimiz arttı. Ulusal Muhafız Kıtası gücünü kanıtlamak istiyor. Bizi yok ettiklerini ve sadece dağlardaki son direniş yuvalarını ele geçirmenin yeterli olacağım sanıyorlar. Kentte bir şeyler organize edebilecek durumda olduğumuzu tahmin bile edemiyorlar. Bizi azımsıyorlar"

"General Vela ülkedeki karşı hareketlerin son bulması için uğraşmaktan yorulmayacağını yineleyip duruyor. Son olarak geçenlerde bir basın toplantısında da söyledi."

"Bu anlaşılacak. Daha dikkatli davranmakla kesinlikle iyi yapıyorsun."

"Felipe yanımdan taşındı", diyerek konuyu değiştirdi Lavinia.

"Bana tehlikeli bir şeylerle uğraşıyormuş gibi geliyor. Evime dek takip edilme olasılığını engellemek istiyor."

"Çok doğru."

"Her zaman diğer herkesin ne yapması gerektiğini bildiği izlenimini ediniyorum; sadece ben ne yapmam gerektiğinin bana söylenmesini bekliyorum."

"Şu günlerde başlangıcın zor usulünü yaşıyorsun. Birçokları bunu yaşıyor, her şeyden önce Hareket'in bir üyesi olup da hiçbir şey olmadığını düşündüğün zaman. Bu, güvenini kazanıp kendi fikrini söyleyebilene dek devam eder. Felipe'yle ilgili olan durumu gerekli gördük. Eğer bu ülkede belirli bir sosyal tabakaya aitsen, o zaman otomatik olarak tüm kuşkulardan uzaksın, demektir. Burjuva muhalefetinin öncüsü olmuş olman bile bir şeyi değiştirmiyor. Büyük General ve adamlarının entrika çevirip baskı uygulamakta sınıf yanlısı bir görüşleri var. Ama bu çok yakın bir zamanda muhakkak değişecek. O yüzden bu konuda çok fazla endişelenmemize gerek yok. Senin de gördüğün gibi kökeninin sadece dezavantajları yok: Ayrıca Felipe fazla göze batmadı. Bir ara üniversitede ders verirken birkaç kez görüş alanlarına girdi; ancak bunu pek ciddiye almadılar. Bütün öğrencilerin ve üniversitedeki insanların düzen bozucu olduğuna inanıyorlar. Buna karşın onları kesinlikle azımsamamalıyız; hiçbir şeyi tehlikeye atmamalıyız."

Şose yoldan ayrılıp toprak yola saptılar; Flor birazdan inecekti.

"Hep benden konuştuk", dedi Lavinia. "Senin kuşkuların ne alemde?"

"Beklediğim gibi, sorunlar üç aşağı beş yukarı çözüldü. Ara sıra bir erkek gibi davranmak zorunda kaldığımı itiraf etmem gerek, ancak yeraltı tam bir kişisel yalnızlık alanı. Kimi zaman günlerce Companero ve companeralar'la birlikte evin içinde kapalı kalıyorsun. O zaman insanları tanımayı öğreniyorsun ve artık kişisel savunma mekanizmaların işe yaramıyor. İnsanlar düşlerinden ve kuşkularından söz etmeye başlıyor. Sohbetler çoğunlukla gelecekle ilgili... Bu benim için beni çok zenginleştiren bir deneyim oldu; şimdi eskisine oranla çok daha fazla umudum var."

"Peki ya korkularından kurtuldun mu?"

"Onlarla daha iyi başa çıkabiliyorum", dedi Flor ve gülümsedi. "Yaşamayı seviyor ve onu ortaya koyuyorsun, korkularından asla tümüyle kurtulamıyorsun; ancak korkularına hâkim olmayı, onlara dokunmamayı, sadece ihtiyacın olduğu zaman onları kullanmayı öğreniyorsun. Sanırım sorun insanın korku duyması değil, neyin karşısında korku duyduğu: Mantıksız korkulara asla yer verilmemeli."

Kahve fidanlarına varmışlardı. Lavinia her zamanki yerde durup farları söndürdü.

"Biraz daha git", dedi Flor.

Karanlıkta belli belirsiz görülen bir çiftlik evinin girişine birkaç metre kalıncaya dek sessizce ilerlediler.

"Evet", dedi Flor, "burada iniyorum. Seni buraya kadar getirdim", diye ekledi, "çünkü önümüzdeki günlerde büyük, gerçekten büyük bir sorun ortaya çıktığında bu yeri bilmenin iyi olacağını düşündüm. Peşine düşüp seni enselemek istediklerinde onlardan kurtulup her koşulda buraya gelmeyi denemelisin. Topuğuna basmadıklarından kesinlikle emin olmalı ve onları yakandan silkelemelisin. Ama seni enselerlerse bu yeri hiç bir koşulda ağzından kaçırmamalı, gerekirse yaşamın pahasına korumalısın, baskı altında ya da işkencedeyken bile söylememelisin. Güvenlik önlemlerinin ortaya koyduğu bir haftalık müddet bu durumda geçerli değil."

Lavinia başını salladı; o da Flor gibi ciddiydi. Sonra eve baktı; buraya ilk defa gelmesine karşın, ev ona tuhaf bir şekilde tanıdık gelmişti. Olacakların boyutunu kavramaya başlıyordu.

"Belki birbirimizi yine görürüz", dedi Flor, "o yüzden uzun uzadıya vedalaşmamıza gerek yok. Şunu hep aklında tut: Güvenlik talimatlarına kelimesi kelimesine uy!" Ve arabadan indi.

Lavinia arabayı döndürüp gidene dek orada durdu ve bekledi. Lavinia karanlıkta onun el salladığını görüyordu.

*

Flor, Çiçek, bizim dilimizde Xotchitl demek. Bu bana arkadaşım Mimixcoa'yı anımsatıyor. Dokuma tezgâhında büyük bir sanatçıydı. Saatler boyunca sessizce harikulade centzontilmatli'leri, annesinin pazarda sattığı renkli örtüleri dokurdu. Burç günümde bana

bir etek ve saçlarım için tüyler armağan etmişti; onlarla süslenip o günü öyle kutlardım.

Calmeac seremonilerine birlikte katılmıştık. Ciddi, yumuşak kişiliğinden ötürü tanrılara hizmet etmek için seçilmişti. Birbirimize çok az benzerdik. Her zaman dünya üzerindeki yerini bilirmiş gibi görünürdü. Buna karşılık olarak ben metlatl başında saatlerce mısır dövmekten kaçınırdım. Ichpochlatoque, öğretmenimiz beni azarlardı; buna karşılık Mimixcoa'yı -bu kuzey yıldızı demektir- çok severdi. Bu denli farklı oluşumuz, ikimiz arasında bir yakınlık oluşmadığı sanısını uyandırabilir. Fakat bu doğru olmaz. Ok ve yay kullanmayı öğrenirken Citlalcoatl'la olan maceralarımı anlattığımda beni heyecanla dinlerdi. Hatta ona göstermemi bile rica etmiş, ama daha ilk denemesinde düşüp yeniden denemişti. Yağmur tanrısı Ouiote - Tilâloc için kurban edilen gözleri, kutsal sular kadar derindi. Seremoniden önceki günlerde birbirimizle bol bol konuşmuştuk. Bana dans eden yıldızların büyülü düşlerini ve Tilâloc'un su yüzeyinin altındaki jade yeşili gözlerini görür görmez, birleşmek istediği, en çok sevdiği tanrı Ouetzalcoatl'ın dönüşü hakkındaki hayalini anlatmak için her zamanki suskunluğunu bozmuştu.

Ben çok üzgündüm ve o birbirimizden ayrılmanın ne denli zor olacağını anlamıştı; çünkü biz kardeş gibiydik. Ama beni yaşadığım için dans etmeye teşvik etti. Bana şu dizeleri söyledi:

Her ay
her yıl
her gün
her rüzgâr
geliyor ve gidiyor
Ve kanı canı olan her şey
kendi huzurunu bulacağı yere erişiyor.

Öleceğini biliyordu. Beni, tarlaların çiçeklerini, altın renkli mısırları, akşam göğünün erguvan rengini bir daha göremeyeceğini. Tüm bunlar onu üzüyordu. Ama yine de mutluydu; çünkü bundan böyle tanrıların yanında oturacak, tanrıların anası Chuateteo'ya güneşin battığı her yere yaptığı gezilerde eşlik edecekti. Bana akıl-

lıca öğütler verdi. Her zaman bana eşlik edeceğini söyledi. Her günbatımında beni gördüğünü bilecektim... Beni daha önce gördü. Bugün beni görüyor. Beni koruyor.

Kurban edileceği gün annemle birlikte savaşçıların arasma, kutsal suya gittik. Mimixcoa'yı diğer çocuklar ve bayram günlerinde olduğu gibi süslenmiş genç kızlarla birlikte temizlenecekleri hamamlara götürüyorlardı. Annem ve ben jade ve benzeri taşları suya atmıştık. Rahipler Mimixcoa'yı nacom'da, kurban edileceği platformda bekliyordu. Tüyden yapılma süslerini üzerinden alıp basit, beyaz keten giysisiyle suya soktular. Sürekli olarak kaynayan kaynakta batmadan önce samimiyetle ona baktım. Sonra kayboldu.

Uzun bir süre annemin yanında öylece kalakaldım ve tanrılara onu kurtarmaları ve müjdeci olarak geri göndermeleri için dua ettim. Fakat Mimixcoa suyun yüzeyine geri dönmedi ve ben o anda ağlamaya, annem beni teselli etmeye çalıştıkça da haykırmaya başladım. Onun boğulmasını istemiyordum. O sırada onu jade yeşili gözleriyle izleyen Tlâloc'a vermelerine dayanamıyordum.

O zamanlar yıllar sonra Tlâloc'un beni bahçelere, şimdi içinde oturduğum ve arkadaşım Mimixcoa'yı özlediğim bu ağaca göndermek üzere, kucağında karşılayacağını bilmiyordum.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İnşaat alanının önünde duruyordu; General Vela'nın evi bitmişti. Adamlar binanın çevresinde karıncalar gibi dolanıp araçlarını araziden çekiyordu. İnşaat şirketinin bir kamyonu artan tahta, çimento ve boyaları götürüyordu.

Bir başka işçi grubu, ustabaşılara ve mühendislere büro olarak hizmet vermiş olan barakayı yıkıyordu. Geçen aylarda Lavinia orada Mühendis Rizo, Don Romano, Julian ve Fito'yla birlikte sayısız saatlerini geçirmişti. Günlerden 15 Aralıktı. Verilen süreye büyük bir titizlik ve dakiklikle uyulmuştu.

Babil'in asma bahçeleri gibi dört kata ayrılan ve yukarıdan ilk üç katında büyük, alçak pencereleri bulunan evin inşa edildiği zemin altmış beş çarpı altmış beş metrelik bir alanı kaplıyordu. En önemli oturma odalarının, Senyora Vela'nın arzu ettiği salonların, yemek odasının ve General Vela'nın müzik odasının gerçekten de muazzam manzaraları vardı. Evin sahiplerinin yatak odaları, çalışma odası, çocukların ve baldızın odası hırsızlardan ve suikastlardan korunma amacıyla iç tarafa kaydırılmıştı. Personelin çalışma odaları dördüncü ve en alt kattaydı. Orada büyük pencereler yoktu; bununla birlikte Lavinia oraya biraz manzara ve iyi bir havalandırma sağlayan büyük bir vasistas yaptırmayı başarmıştı. Tüm dış duvarlar beyaza boyanmış ve tuğlalı bölmelere ayrılmıştı. Sahiplerinin kötü zevkinden ötürü ev, mimari bir mücevher parçasına dönmüştü.

Lavinia'yı gerçekten rahatsız eden şey, gösterişli iç dekorasyondu. Senyora Vela'yı boşu boşuna mobilyaların imalatı için yerli bir zanaatkârla sözleşme yapmaya ikna etmeye çalışmıştı. Evin içindeki sayısız gömme dolap, salonun, yatak ve yemek odasının möbleleri, halılar, perdeler ve aksesuarlar, kısaca her şey Birleşik Devletlerden ithal edilmişti. İki kız kardeş evin bitiminden önceki son haftaları durup dinlenmeden yolculuk etmekle geçirmiş, büyülenerek Florida mağazalarını gezmiş ve satın aldıklarını uçakla eve göndermişlerdi.

Ancak ev dışarıdan, Lavinia'nın durduğu yerden bakıldığında kelimenin tam anlamıyla gözlere ziyafet sunan, bulunduğu tepenin üzerindeki bir kartal yuvası gibiydi. Manzara, kendi manzarası bu sarayın yakışıksız sahiplerine kendini teslim ediyordu.

Günün birinde bunu yeniden ele geçireceğiz, diye düşündü kendi kendine. Günün birinde bu ev bir sanat okulunu barındıracak ya da en azından onu çevreleyen bu güzellikle uyum içinde çarpan yürekleriyle duyarlı insanları içinde oturtacaktı.

"İnsanın inanası gelmiyor, öyle değil mi?" diyen sesini duydu Senyorita Montes'in.

"Beni korkuttunuz", deli Lavinia, "Geldiğinizi duymadım."

"Düşüncelere dalmıştınız", diyerek fikrini belirtti Senyorita Azucena. "Öyle dalmıştınız ki, benim ve kardeşimin geldiğini fark etmediniz bile." Eve girdi; bahçe düzenlemesine hemen başlanılması için yanına bahçıvanları da aldı. "Miami'den öyle güzel bitkiler getirdik ki! Ön bahçenin düzenlenmesine derhal başlanacak. Her türlü gereksinimiyle ev 20 Aralık'ta tamamlanmalı. Sonra da bunu kutlayacağız. Sezonun ilk büyük partisi olacak bu!"

"Ne, sadece beş gün içinde mi?" diye sordu Lavinia şaşkınlıkla.

"Biliyorum, biliyorum. Aslında yılbaşında kutlamayı düşünmüştük; ancak o zaman Büyük General yurtta olmayacak. Yılbaşı için İsviçre'ye, St. Moritz'e gidiyor, bu yüzden biz de partiyi öne almaya karar verdik. Sadece bitkileri değil, çimleri de Miami'den aldık. Orada bunları halı gibi satıyorlar, harika değil mi? Sadece rulo yapılıyor ve iş tamam. Ne kadar fantastik göründüğünü görmelisin!"

"Buna inanırım"; Lavinia tüm bunların nakli için yapılan harcamaları düşünürken kibar kalmaya çalıştı. General Vela'nın partinin öne alındığından hiç söz etmediği aklına geldi. Son zamanlarda onu hemen hemen hiç görmemişti. Zamanını çoğunlukla ülkenin kuzeyinde geçiriyordu.

"Partimize gelirsiniz, değil mi? Siz şeref konuklarımızdan birisiniz."

"Elbette, elbette gelirim. General ne zaman dönüyor?"

"Sanırım yarın. Ordu boyuna kuzeye gitmek durumunda. An-

lıyorsunuz. Kız kardeşimin son zamanlarda yolculukta oluşu daha iyi oldu. General bu gibi görevleri yerine getirmek zorunda kaldığında çok endişeleniyor. Bu bölücüler, bu teröristler korkunç. Ondan gerçekten nefret ediyorlar! Birçok kez onu kendi korkunç dillerinde öldürdükleri insanlar için kullandıkları deyimle 'idam etmek' istediklerini öğrendik."

"Ona hiçbir şey olmamasını ve partisine mutlu bir şekilde katılmasını ümit edelim", dedi Lavinia.

"Aslını ararsanız kendine dikkat eder, bu konuda fazla endişelenmenize gerek yok."

"Bekleyin, hemen gidip davetiyenizi alacağım", diyerek konuyu değiştirdi Senyorita Montes. "Onları dağıtmaya başladık. Sanırım sizinki kardeşimde."

Lavinia onu evin içine dek izledi. Orada bir grup işçiyle yoğun bir aktivite içinde olan ve adamlara talimatlar verip onları oradan oraya koşturan Senyora Vela'yla karşılaştılar.

"Senyorita Alarcân!" diye haykırdı sevinçle Lavinia'nın geldiğini gördüğünde. "Nasılsınız! Evin bitmesi sizce de inanılmaz, öyle değil mi? Ne kadar da güzel oldu! Tahmin ettiğimden çok daha güzel. Getirdiğim bitkileri diktiğimizde fantastik görünecek! Kız kardeşim size partiden söz etti mi? Bekleyin, davetiyeniz çantamda."

Çok neşeliydi ve aralıksız konuşuyordu. Hiç kuşkusuz ev ve parti onun toplumsal kariyerinin doruk noktasıydı. Arkadaşları onu kıskanacak; bu, yılın olayı haline gelecek, General Vela için şöhretinin doruğu olacaktı, en azından toplumsal alanda. Ve onun eşi olarak Senyora Vela'nın görevi de salonların ve bahçelerin düzenlenmesini yürütmekti.

Senyöre Vela ona arka tarafında klişelenmiş bir ev resmi olan Senyorita Montes'in yazısını taşıyan davetiyeyi uzattığında, girişteki holde General'in çocukları belirmişti. Dokuz, on yaşlarında gösteren kız tombul ve sevimli yüz hatlarına sahipti. Lavinia'ya biraz çekingen; ama istediği şeyi almaya alışmış bir çocuğun tipik tavrıyla yaklaştı, baktı ve deri kemerine dokundu.

"Kemerini bana armağan eder misin?" diye sordu amacına ulaşmak için her zaman kullandığı sevecen ses tonuyla. Lavinia

gülümsedi. Gürbüz çocuk, Vela'mn kızı olmasına karşın sevimliydi. Tıpkı küçük bir kız gibi. Günün birinde ne hale geleceğini düşünmek üzücüydü.

"Senyorita Alarcan'a iyi günler de", diye söylendi Senyöre Vela, "ve bu kadar kaba olma. Gel, Ricardo, sen de iyi günler dile. Senyorita Alarcan evimizi yapan mimardır."

Buluğ çağıyla erginlik arasındaki delikanlı çekinerek elini uzattı. Biraz teyzesini andırıyordu; ancak hüzünlü gözleri vardı ve uçma düşleri için fazla sert bir çevrede korunmaya ihtiyacı olan biri gibi görünüyordu.

"Sen hep uçmanın düşlerini kuran delikanlı olmalısın", dedi Lavinia soru soran bir tarzda.

Delikanlı sadece başım salladı.

"Zaman zaman düşlerinde gerçekten uçtuğunu görüyor musun?"

"Evet", dedi çocuk parlayan gözlerle.

"Her zaman düşleriyle meşgul", diye sızlandı annesi. "Onun sorunu bu."

Çocuğun Lavinia'nın sorularıyla aydınlanan yüzü yeniden o eski, ışıltısız ifadesine büründü.

"Ara sıra insan düş kurabilmeli", dedi Lavinia. Çocuğun hali ona dokunmuştu. "Sanırım artık gitmem gerek. Eğer bir şeye gereksiniminiz olursa beni ofisten arayabilirsiniz. Yarın sabah saat on birde Julian ve daha sonra da mühendislerle birlikte anahtar teslimi için geleceğiz."

"Çok iyi", diye yanıtladı Senyora Vela, "eşimin de burada olacağını ümit ediyorum. Aslında yarın sabah erkenden gelmesi gerekiyor."

"Olmazsa biraz geciktiririz", dedi Lavinia, "sadece söylemeniz yeterli."

"Daha iyi." Senyora Vela onu kapıya kadar geçirdi. "Ah, bir dakika lütfen", dedi Lavinia aniden kapıya geldiklerinde. "Çalışma odasının aranjmanlarına da bakmak istiyorum. Benim yüzümden oyalanmayın."

"Elbette", diye karşılık verdi Senyora Vela. "Eğer sizin için bir sakıncası yoksa ben bahçeye çıkıyorum."

Silah odasına girdiğinde midesinde hafif bir kasılma hissetti. İnşaat işleri sırasında General'i bu denli sevindiren bu odayı unutmaya çalışmıştı. Oda tahtayla kaplanmıştı; yerde kırmızımsı sarı bir halı ve avlulardan birine açılan bir camın kahverengi perdeleri vardı. Möbleler, iki deri koltuk ve bir tahta sehpa kapının yakınında, duvara bitişik duruyordu. Yerde bir yığın kilitli sandık duruyordu ve hiç kuşkusuz içlerinde General'in koleksiyonunun silahları vardı.

İlk bakışta oda tahta bir duvarla, dalgalı tik ağacından yapılmış bir duvarla bitiyormuş gibi görünüyordu. Lavinia yaklaştı ve görünmez mekanizmayı harekete geçiren tahtaya hafifçe dokundu.

Tahta plaka kendi ekseni etrafında dönüyor, duvarlarına rafların yerleştirilip aralarına bir kasa takılan odaya küçük olduğu izlenimini veriyordu. Duvarın önceden görülmeyen tarafında silahlar için tahtadan yapılan destekler vardı. Hareket mevziini yerine kaydırdı ve her iki duvar parçasını kontrol etti. Onlar da mükemmel işliyordu. Lamları yeniden hareket mevziine geçirmeden önce bu gizli odada biraz daha kaldı. Sırtının buz gibi olduğunu hissediyordu. Ne havalandırması ne de penceresi vardı. Sadece tavanda ışıklandırması olan bu oda mevsime göre çok sıcak ya da çok soğuk olacaktı. Fakat bunun önemi yoktu. Nasıl olsa bu odada kimse çok fazla kalmayacaktı.

"Bazen siz de düş kurar mısınız?" Birden bire kapıda Velalar'ın oğlu belirivermişti.

"Evet. Bazen büyükbabamın bana dev, beyaz kanatlar taktığını ve beni yüksek bir dağdan havaya bıraktığını düşlerim."

"Ben Süpermen gibi kanatsız olarak uçtuğumu düşlüyorum. Sonra da bir kuşa dönüştüğümün düşünü kuruyorum. Ama babam buna hep çok kızıyor. Hava sınıfı pilotu olmamı istiyor."

"Çocuklar babalarını genellikle hayal kırıklığına uğratır", dedi Lavinia. "Senin yerinde olsaydım sivil pilot olurdum. Hava sınıfı pilotluğu çok üzücü bir meslek. O zaman insanları öldürmek için uçmak zorundasın. Bunun senin düşlerinle bir ilgisi yok."

Özellikle de Büyük General'in hava sınıfı pilotu olursan, diye düşündü Lavinia ve kendi kendine çocukla konuşmanın aptalca olup olmadığını sordu.

"Görüşmek üzere", dedi çocuk ve geldiği gibi hızla kayboldu.

Lavinia en sonunda evden ayrıldı. Öğle güneşinin aydınlığı gözlerini kamaştırdı. Soğuktan korunmak için kollarını bedenine sardı. Velalar'ın oğlunun ne kadar hüzünlü gözleri vardı!

Lavinia onun ofisine girdiğinde Felipe yazı masasının üzerindeki evrakları düzenliyordu. İlişkilerinin temposunu değiştirmek kolay olmamıştı. Öğle tatilinde tuhaf, salaş pansiyonlarda birlikte olabilmek için gizli aşıklar gibi sokaklarda buluşuyorlardı.

"Vela, partisini ayın yirmisine almaya karar vermiş", dedi ve Felipe'yi uzun uzun öptükten sonra onun karşısında oturup çantasında o korkunç davetiyeyi aradı.

"İşte davetiye." Felipe tek kelime etmeden davetiyeyi aldı. Metni okuyup davetiyeyi masanın üzerine fırlattı.

"Bu da ne demek oluyor? Bir fikrin var mı?"

"Büyük General'in gelebilmesi için böyle yapıyorlar. Ailesiyle birlikte yılbaşı için İsviçre'ye gidiyormuş; o yüzden partiyi öne almışlar."

"Evden memnun musun?" diye sordu Felipe; yüz ifadesi dalgın ve endişeliydi.

"Aslını ararsan evet, ev dışarıdan bakıldığında rüya gibi. Ama içi daha çok bir kâbusa benziyor. Bir askerin ve sonradan görmenin evi. Hatta çimleri bile Miami'den getirmişler. Sadece Senyora Vela'yı ikna ettiğim bazı renk kombinasyonları iyi, o kadar."

"Bu beklenen bir şeydi..."

"Evet, yapılacak bir şey yok. Bugün evi öyle gördüğümde gelecekte her şey değiştiğinde belki orayı sanat okulu olarak kullanabileceğimizi düşündüm."

"İyimserliğin beni sevindiriyor", diyerek gülümsedi Felipe.

"Öğle yemeğine gidiyor muyuz?"

"Ne yazık ki bugün olmaz." Felipe masasında aceleyle bir kalem aradı.

"Ama bana demiştin ki..." Lavinia çok şaşırmıştı. "Evet, ama bir işim çıktı."

"Kötü bir şey mi?"

"Hayır, hayır. Sadece acil bir iş", dedi ve ona bir öpücük verdi.

"Daha sonra görüşürüz, tamam mı?"

Lavinia onu tekrar görmedi. Ne o gün ne de bir sonraki gün. Sadece evinde ona her şeyin yolunda olduğunu, onu aramaması gerektiğini bildiren bir not buldu.

Ondan ve Hareket'ten hiç haber alamadan iki gün geçmişti. Aralık rüzgârı bahçesindeki portakal ağacının dallarını sallıyordu. Aniden dünyada yapayalnız kalmıştı ve korkuyordu. Hareket'in tüm yaşamını kapsadığını hissediyordu. Ailesini, arkadaşlarını. Aylardır eğlenmek için sinemaya gitmeyi bile bir kez olsun düşünmemişti. Katıldığı partiler sadece görev gereğiydi.

Aşkı ve isyanı onu tümüyle meşgul ediyordu. Tepetaklak ikisinin de içine dalmış, hiç tanımadığı bir zevkle gizli telefon görüşmelerine, ilişkilere ve companerolar'ın nakil işlerine karışmıştı. Ve şimdi de bu ani suskunluk. Onlarla ilişki kurma olasılığı yoktu. Ne bir telefon numarası ne de başka bir şey vardı. Alaca karanlıktaki o gizli ev tek ipucuydu.

Aynı zamanda General'in evi de aniden bitmişti. Generalin eşi, baldızı ve çocuklarıyla birlikte katıldığı resmi devir ve teslim işlemleri de günler önce sona ermişti. Tüm aile odadan odaya, avludan avluya gezmiş, ışıkları açıp kapamış, prizleri kontrol etmiş ve muslukları çevirmişti. Tüm bunlar olurken bahçıvanlar hâlâ bitki dikmek ve çimleri yerleştirmekle meşguldü; yüzme havuzu doldurulmuş, suyun özellikle şeffaf görünmesi için içine kimyasal maddeler konmuştu. Vela'nın oğlu babasının yanında her zaman olduğundan daha ışıltısız bakıyordu.

Julian, onun bir haftalık bir izne çıkmasını söyleyerek fikrini belirtmiş; ancak Lavinia bu teklifi daha ileri ki bir tarihe ertelemişti; Felipe'nin ve diğerlerinin olmadığı bir zamanda tatil yapmak istemiyordu. Yalnızlığın onu bunaltacağı ve sadece sıcak Aralık rüzgârının estiği bu günlerde sessiz evinde ne yapabilirdi ki? Her ne kadar dalgın dalgın, korku dolu ve ümitli bir bekleyişle orada öylece otursa da ofise gitmeyi yeğliyordu. Özel atmosferiyle yaklaşan yılbaşı bile onu heyecanlandırmıyordu. Omuzlarında yapay karlarla ve neşeli, kırmızı yüzleriyle vitrinleri işgal eden yaldızlı kağıttan yapılmış dev Noel Babalar arasında onu heyecanlandıran tek şey duvarlara yazılan 'Politik tutukluların olmadığı bir Noel' sloganlarıydı.

Annesi birçok kez ona telefon edip Noel yemeği için onlara gelip gelmeyeceğini sormuştu. "Lütfen, kızım, lütfen." Belki de bir zamanlar onu döllemiş olan bu yabancılara yemeğe gitmekten başka çaresi yoktu. Kendi kendine acıyarak anne ve babasının bile olmadığını düşündü. Asla Ines Halası'nın verdiği sevgiyi ona vermemişlerdi. Gençken meraklı, oyun düşkünü, kitapları seven ve kendi fantezi dünyasında maceralardan ve plânlardan yola çıkan bu kıza kendilerini adamaya hiç zamanları yoktu ve ana babalık görevlerini ihmal etmişlerdi.

Sara ve Adrian da kutsal geceyi kendileriyle geçirmek üzere 'Felipe'yle birlikte' onu çağırmışlardı. Sara ona Adrian'ın, büyük bir alçakgönüllükle arabasını akşam derslerine devam edebilmesi için haftada üç kez bir meslektaşına ödünç vermesinden ötürü nadiren dışarı çıktıklarını anlatmıştı. Lavinia böylece Adrian'ın sözünde durduğunu öğrenmişti. Adrian artık onunla dalga geçmeyi bırakmıştı. Şimdi her zamankinden daha fazla konuşmaları gereken yerde, en sonunda eşit haklara sahip oldukları bu durumda birbirlerini anlayacakları noktada can sıkıcı, yüzeysel konularla sınırlı kalıyorlardı. Şu lanet olası maçoluk yeniden devreye girmişti.

Dünya değişecek, değişmek zorunda, diye düşündü inatla ve gözlerinin önünde dağlarda bunun için savaşan isimsiz ve yüzsüz companerolar'ın tümü belirdi. Onlar üzüntünün umuduydu. Başkalarının günlük kahramanlıkları için dökülen birkaç gözyaşı neye yarardı ki? Ayrıca bu kentte bir yerlerde bir grup darbeyi yürütmeye hazırlanıyor, sıçrayışa geçecek bir kaplan gibi bekliyordu: Sadece hayal meyal sezinlediği bir 'eylem'e. Onları kıskanıyordu. Belki de Felipe, Flor ve Sebastian da... Tek başına yalnızlığa, rüzgârın etkisiyle hışırdayan portakal ağacına teslim olan kendisinden başka herkes bu işin içindeydi.

*

O gün şafak sökmeden önce uyanmıştık. Güneş doğmadan nehri geçmemiz gerekiyordu. Bir önceki akşam Yarince ve ben ateşin başında iki ihtiyar gibi sohbet etmiş; çocukluğumuzu, sevgi ve savaş yıllarını, içinden birlikte geçtiğimiz tüm bu fırtınaları düşünmüştük. Yaşamımızı birbiri ardına sıralanmış özelliklerin yumuşak taslakları gibi birlikte geçirmiştik.

Belki de yakında ölmek zorunda kalacağız, demişti Yarince. Gelecek böylesine belirlenmişken geçmişi bir kez daha uyandırmak istiyordu.

Onu kollarının arasına yatırmıştım. Bu kanatlarla dünyayı kucaklayabilirsin, demişti. Kucak kucağaydık. Bedenlerimiz bizim için günlerdir bitmez tükenmez bir zevk kaynağı olmuştu. Kimi zaman bizim her şeyi yarıda bırakmamıza yardımcı olan tek güç bedenlerimizdi.

Artık on savaşçıdan oluşan küçücük bir gruptuk. Kara kuru görünüyor ve gözümüzü dört açarak, takip edilen bir av hayvanı gibi çevrenin tehlikeli olup olmadığını yokluyorduk.

O sabah yumuşak bir rüzgâr nehrin kıyısındaki sazları dalgalandırıyordu. İşgalcilerin kampına çok yaklaşmıştık; Keşfedilmemek için nehri dikkatle geçmemiz gerekiyordu.

Az yükümüz vardı; bir gün önce vurduğumuz birkaç yaban sincabı, hamaklar ve birkaç çanak çömlek. Tixlitl önden gidiyordu, ben onu izliyordum, arkadan diğer üç savaşçı, son olarak da Yarince geliyordu. İhtiyar rahiplerle seremoni için toplanmak, kehaneti okumak ve geleceğin bizler için ne hazırladığını öğrenmek için gidiyorduk. İbadet etmeyi, totemlerimize bizi bu denli fazla şanssızlıktan kurtarmalarını önermeyi özlemiştik. Tixlitl rüyasında suyun altında gülümseyen, nemli gözleriyle bir kadın şekline girmiş Tlâloc'u görmüştü. Bu, ancak çok sonra yorumlayabildiğim karışık bir rüyaydı.

İspanyollar saklandıkları yerden çıktıklarında Tixlitl ve ben nehrin hemen hemen ortalarındaydık. Çalılıklara pusu kurup bizi beklemişlerdi. Belki de günlerdir bizi izlemişlerdi. Ümitsiz ve tümüyle korunmasız olarak suyun içinde geri döndük. Oklarının suyun içinde yanı başıma düştüğünü duyuyordum.

Ayaklarım nehrin içinde destek ararken gözlerim de Yarince'yi arıyordu. Onun kıyıda koştuğunu gördüm. Nehirden çıkmayı başarmıştı. Kanı çevremi kırmızıya boyayan Tixlitl'in başına gelenler onun başına gelmemişti; Tixlitl'ın bedeninin akıntıyla birlikte sürüklendiğini görüyordum.

Benim başıma gelenler onun başına gelmemişti. Sırtımda sert bir darbe, kollarımı uyuşturan yapış yapış bir sıcaklık hissettim.

Sadece bir an sürdü. Yeniden gözlerimi açtığımda artık kendi bedenimde değildim; suyun üzerinde sürükleniyordum; bedenimden kanlar aktığını, akıntıyla birlikte sürüklendiğimi gördüm. İspanyollar'ın bağırtılarını ve ansızın Yarince'yi son kez gördüğüm nehir kıyısındaki ağaçların arasından erkeğimin o uzun, yaralı haykırışını duydum.

Bu, düşmanları susturan ve korkutan bir haykırıştı. Paniğe kapılıp çalılıklara saklanmak için hızla suyu terk ettiler. Bedenimle birlikte nehir aşağı sürükleniyordum. Yılgın bir av hayvanı gibi kıyı boyunca kanımı izleyen Yarince'yi hemen hiç algılayamıyordum.

Bağırmak için ağzımı açtım; ama bana sadece rüzgâr yanıt verdi. Aynı anda insana özgü tüm seslerin ve görüntülerin bana sonsuza dek yasaklandığını fark ettim. Sesleri ve görüntüleri hissediyordum; ancak bunlar sadece ruhumun alımladığı duyular, yaşam anılarının belirsiz kopyalarıydı. Evet, siz tanrılar, Yarince beni görmeden onu hissetmek, tek bir kasma bile dokunamadan ona dokunmak, gözyaşlarını kurutmak nasıl bir acıydı! Nehrin bir kıvrımında, suyun daha sığ olduğu bir yerde bana ulaştı. O ve Natzilitl beni kıyıya çektiler.

Aşkın bir çığlık, bir haykırış kasırgası gibi üzerime düştü. Ümitsizlikten kendimi bilmez haldeyken beni omuzlarımdan sarsıp kucakladı. Ümitsizliğin, ölümün simasındaki yaşamın o karanlık sesiyle bana tekrar tekrar "Itzâ, Itzâ", diyordu. Buna dayanmak çok zordu.

O anda sesleri yitirmeye başladım. Yarince'yi hâlâ hissediyordum; nehir sularının dalgalarını, kıyıları yalayıp taşlara vururken çıkardığı sesleri işitiyordum.

Karanlık bastığında rahiplerin etrafında ibadet ettiği seremoni sırasında Yarince'nin yanında olmama izin verenin Tlâloc olduğunu biliyordum. Bilge ihtiyarlar, Tlâloc beni bahçelerine götürene dek seremoniyi sürdürdüler.

Sonra Yarince bedenimi aldı ve beni buraya, öyle olduğunu sezinlediğim yüzyıllar boyu beklediğim bu yere getirdi.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ertesi gün parti vardı ve Lavinia'nın gidip gitmeyeceği hakkında konuşacağı kimsesi yoktu. Öğleden sonra sinemaya gitmeyi, Sara'yı ya da annesini ziyaret etmeyi kararlaştırdı. İnsanı yıpratan bu yalnızlığa, companerolar'ın suskunluğuna dayanamıyordu. Julian'ın yeniden Felipe'yi sormasını engellemek istiyordu; sonuç olarak ona ne yanıt vereceğini bilemiyordu.

Arabaya bindi ve amaçsızca kentin içinde gitmeye başladı. Ansızın şose yoldan yukarı çıktığını, tüm dünyanın ona ait olduğu, çocukluğunun, küçük kızın yeşil tepesine doğru gittiğini fark etti. Şimdi hiçbir şeyin kendisine ait olmadığını düşündü. Ne aşkı, ne ailesi, ne de yaşamı. Her şeyi zaman bombasının patlamasının bekleyişine bırakmıştı. Buna karşın kendi yaşamını yüksek bir ideale tabi kılma düşünü gerçekleştirmişti. Bu yalnızlık, doğum bekleyişinden başka bir şey değildi: Companerolar bir yerlerde sessiz sedasız cennetten, evet acınası barakalardan savrulan kırbacı Vela gibilerin bu yeryüzünde işgal ettikleri noktacıklarına şaklatmaya hazırlanıyordu. Onu ihmal etmemişlerdi. Cesaretsizliğe kapılan kendisiydi. Fakat gerçeklikle fantezilerini birbirinden ayırmayı başarmak zorundaydı. Hiç kuşkusuz son aylarda yapılan hazırlıkları tamamlanmak üzereydi. O uzun hazırlıkların hedefinin Vela olmadığını kim bilebilirdi ki? Bugün, yarın, ya da üç-dört gün içinde davranmaya karar vermişlerse şu anda bile bunu duyabilirdi.

Virajlar yokuş yukarı tırmanıyordu. Sarı aralık çiçekleri açmıştı. Etrafına bakınmadan kahve fundalarının arasından geçen yolda ilerledi. Şose yoldan ayrılıp tepeye giden çakıl kaplı yola sapana dek dar dönemeçlerden geçti.

Bu akşamüzeri saatinde buralarda neredeyse hiç kimse yoktu. Yoldan ara sıra çevredeki haziendalar'ın uşakları geçiyordu; fakat tepede sadece tek başına rüzgâr esiyordu.

Arabadan indi ve tepeye çıkan patikadan yürümeye başladı. Birbirleriyle komşu iki mülkü ayıran sınır taşına oturdu. Yaz ayları,

buraya oturup aşklarından, plânlarından ve düşlerinden söz eden pek çok ziyaretçi tarafından aşındırılmıştı.

Hava açıktı. Sissiz manzara ayaklarının altındaydı. Uzaklarda küçük evler, deniz, mavi volkan silsilesi sessiz, sakin ve heybetli duruyordu. Kahve çiftliklerinden tatlı bir koku geliyordu. Rüzgar, dalların hışırtısına ve bir oraya bir buraya sıçrayan pericolar'ın cıvıltılarına karışıyordu. Evet, bu ihtişam için ölmeye değerdi ve bu da bu manzaranın gerçekten herkese ait olacağı o günün düşü için, sadece bu an için olacaktı.

Bu manzara onun ülkesi ve vatanıydı; okyanusun öbür tarafındayken hep bunun düşünü kurmuştu. Bu topraklar onun içinde, aşk ve isyanla yanan bir kadının kanında ve canında şarkı söylüyordu. Daha iyiyi hak ediyordu. Bu halk deniz kıyısındaki kötü kokan lağımları, caddelerde horuldayan domuzları, gizli kürtajları, mikroplu suları değil, bu manzarayı hak ediyordu.

Companerolar'ı nerede olabilirdi? Şimdi hangi yerden, hangi caddeden geçiyorlardı? Felipe şimdi, kendisini bütünün bir parçası hissettiği şu anda acaba neredeydi?

Yatmadan önce banyodaki aynanın önünde uzunca bir süre durup yüzünün tanıdık çizgilerinde değişimin izlerini aramaya başladı. Yüz hatları daha sertleşmiş, belirginleşmiş, geçen haftaların gerilimi ve son günlerin boşluğu yüzünde, daha önce fark etmediği gölgeler bırakmıştı.

Aniden anne babasıyla kendi arasında büyüyen suskunluk aklına geldi. Bu ilişkiyi açıklamaya zaman ve güç bulabilecek miydi? Sadece annesi ve babası için, aynı zamanda kendisi için de gerekliydi bu. Günün birinde çocukluğuyla barışmalı, kendi köklerini kabul etmeliydi.

Yüzünü yıkarken oturma odasından sesler geldiğini duydu. Bir kapının çarpılmasına benzer sesler. Kalbi çarpmaya başlamıştı, korkudan tüm vücudu uyuşmuş gibiydi. Karanlığı dinleyip dizlerinin titremesini önlemeye çalışırken aynada yüzünün bembeyaz kesildiğini gördü.

Parmak uçlarına basarak yatak odasına gitti, Felipe'nin soyunurken orada bıraktığı ve Lavinia'nın giysi dolabında saklı tuttuğu tabancayı eline alıp soluğunu tutarak etrafı dinledi. Kısık bir ses,

bir denizin derinliklerinden gelirmiş gibi ona ulaşan bir fısıltı onu korkuttu. Birisi adını sesleniyordu. Sesin kime ait olduğunu düşünmeye bile zaman bulamadan odanın kapısına gelip Felipe'nin yerde yattığını gördü ve ona doğru koştu. Haykırdı.

"Ne oldu?"

Sanki çok yoruluyormuşçasına kısık bir sesle yanıt verdi.

"Dışarı çık ve girişte iz bırakıp bırakmadığıma bak." Gözlerini yumdu. Bilinçsizce caddeye koştu. Kaldırımın betonunda hiçbir şey görülmüyordu. Yeniden kapıya geldiğinde kanları gördü. İçeri koşup Felipe'nin yanında diz çöktü.

"Lekeleri temizle", dedi Felipe, "önce lekeleri temizle." Kafasını yerden kaldırmadan konuşuyordu.

Mutfağa gitti ve bir bez alıp tekrar dışarı koştu. Sonra ayağıyla kan bulaşmış ıslak çimenleri sildi. Caddede hiç kimse yoktu, neredeyse gece yarısı olmuştu. Eve girdi, kapıyı kilitledi ve perdeleri çekti. Felipe bir kolu vücudunun altında, yerde aynı şekilde, bembeyaz bir yüzle yatıyordu. Onun yanına diz çöktü.

"Her yeri kilitledim. Ne oldu, Felipe?"

"Dönmem için bana yardım et", dedi soluk soluğa, "yatağa yatmama yardım et. Beni yakaladılar." Zaman zaman sesi kısılıyordu.

Sakin kalmalıyım, diye düşündü ve onu yüzüstü çevirirken derin derin soluk almaya çalıştı.

Göğsünü, karnını ve kana bulanmış giysilerini gördüğünde kendini toplaması, koyuvermemesi gerekmişti.

Felipe doğrulmak için tüm gücünü sarf ediyordu. Gözlerini yumup dişlerini sıktı.

"Seni arabayla götüreyim, Felipe. Nereye gidebileceğimizi biliyorum." Kahve tarlalarının içindeki evi kastediyordu.

"Hayır", diye yanıtladı. "Hayır. Şimdi bana yardım et." Acıdan yüzü kasılıyordu.

Sonsuzluk kadar uzun gelen birkaç dakika içinde doğrulmayı başardı. Lavinia'ya yaslanarak kendini yatak odasına doğru sürükledi. Bir şekilde yatağa ulaşmayı başardılar. Lavinia biraz olsun sakinleştiğinde banyodan bir havlu alıp Felipe'nin gömleğinin düğmelerini çözmeye başladı. Gömlek paramparça olmuştu. Felipe elini onun elinin üzerine koyarak beklemesini işaret etti.

Birkaç dakika daha geçti. Lavinia'nın kafasının içinde düşünceler uçuşuyordu. Onu hastaneye götürmeliydi. Bu, Sebastian'ınki gibi ufak bir olay değildi. Felipe ölmek üzereydi, kanaması vardı, karnı midesinin üzerine dek parçalanmıştı.

Yaşam kurtarmak, başka hiçbir şey önemli değildi şimdi.

"Felipe, bu çok ciddi", dedi, neredeyse sesi çıkmıyordu "bu halde burada kalamazsın. Seni hastaneye götürmem gerek." Felipe gözlerini açtı. Yüzü huzura kavuşmuştu. Güçlükle soluk alıyordu. Onu biraz olsun doğrultmak için sırtına içgüdüsel olarak bir yastık koydu; iç kanamayı, Felipe'nin akciğerlerini düşünüyordu.

"Seni hastaneye götürmem gerek", diyerek yineledi ve Adrian'ı aramaya karar verdi.

"Yaklaş", dedi Felipe güçlükle, "hemen hastaneye gidebiliriz, ama önce seninle konuşmalıyım... lütfen..."

"İzin ver, Adrian'a telefon açayım." Lavinia ümitsizliğin eşiğindeydi, "izin ver, Adrian'a telefon açayım; biz konuşurken o da yola çıkar."

"Hayır, hayır. Önce gel, bana yaklaş. Hiç zamanımız yok. Adrian... daha sonra... daha sonra gelebilir..."

"Fakat..."

"Lütfen, Lavinia, lütfen."

Felipe pes etmiyor, gözleriyle direniyordu. İstemeyerek itaat etti ve ona eğildi.

"İyi dinle. Eylem yarın gerçekleşecek. Vela'nın evinde. Vela'nın evini basıp işgal edeceğiz. On üç kişilik bir komando birliği. Ben de bu komando birliğine dahilim... dahildim", diye ekledi donuk bir gülümsemeyle. Şimdi tüm gücünü toplamış gibi tok bir sesle konuşuyordu. "Komando birliğinin hiç bir üyesinin yeri doldurulamaz. Benim yerimi alman istiyorum. Evi avucunun içi gibi biliyorsun. Benim yerimi alacak olan kişinin sen olmanı istiyorum. Sen ya da başka hiç kimse. Bunu yapabileceğini biliyorum. Ayrıca böylece senin katılımına karşı koyduğum için sana olan borcumu ödemiş olacağım..." Gözlerini kapayıp sonra hemen yeniden açtı. "Sana olan borcumu böylece ödemiş oluyorum. Bunu yapabilirsin, bunu kanıtladın. Kesinlikle yapabilirsin. Eve git. Companerolar'a taksiyle operasyon yaparken kuyruğu kıstırdığımı söyle. Onlara

beni kıstıranın Ulusal Muhafız Kıtası değil, taksi şoförü olduğunu söyle. Ona taksiyi bana vermesini söylediğimde beni hırsız sandı ve vurdu. Çok gergindim, ona ilk önce Hareket'e dahil olduğumu söylemeliydim. Onun bir silahı olabileceğini tahmin edemedim. Benim hatamdı. Kendi suçum. Bunu ona önceden söylemiş olsaydım beni vurmayacaktı. 'Bir şey mi demiştiniz', dedi; ama artık çok geçti." Felipe bu şanssız olayın çılgınlığına güldü. Sonra devam etmek üzere güç toplamış gibi gözlerini yumdu. "Beni buraya adamın kendisi getirdi. Bir şekilde bana yardım etmek istiyordu. Beni hastaneye götürmek istedi; ama beni yakınlarda indirmesi için onu ikna etmeyi başarabildim. Kesinlikle polisle anlaşmamasını iyice beynine soktum. Hatta onu tehdit bile ettim..." Felipe'nin sesi şimdi cılızlaşmıştı. "Her durumda."

Lavinia, Felipe'nin yüzünün aldığı ifadeye baktı. Sanki Lavinia'yı yakın bir uzaklıktan görüyormuşçasına sert, donuk bir bakıştı bu. Lavinia eterde kaybolan hafif bir radyo sinyali gibi onu kaybettiği duygusuna kapılmıştı. Onu kımıldamadan, neredeyse uyuşmuş gibi dinlemiş, eyleme katılmasını engellediğini ve şimdi de yerini almasını istediğini duymuştu. Ümitsizlik ve aşk göğsünde buz gibi bir rüzgârdı sanki. Burada böylece oturup, Felipe'nin ölümü yüzünden artık hiç zamanları kalmadığını birbirlerine bakışlarıyla anlatmaya devam edemezlerdi.

"İzin ver Adrian'ı arayayım", dedi Lavinia ve Felipe'nin elini tuttu.

"Hâlâ bana yanıt vermedin", diye mırıldandı, "benim yerimi alacak mısın? Bunu yapacak mısın?"

"Evet", diye yanıtladı Lavinia, "bunu yapacağım."

"Onların hayır demelerine izin vermeyeceksin, değil mi?"

"Hayır Felipe. Onların hayır demelerine izin vermeyeceğim."

Onunla küçük bir çocukla konuştuğu gibi konuştuğunu fark etti. Kendi sesi sakin ve avutucu çıkıyordu.

Felipe gözlerini yumup Lavinia'nın elini bıraktı. Öksürüğünü bastıramıyor, göğsünden hırıltılar geliyordu. Felipe'nin yaşamının gözlerinin önünden uçup gittiğini hissediyordu. Harekete geçmeliydi, Felipe'nin yaşamaya devam etmesini ümit etmek zorundaydı.

Ayağa kalktı ve telefonun yanına gitti. Felipe'nin gözleri kapalıydı. Felipe'nin kanı kızıl birdeniz gibi yatağına yayılıyordu.

"Adrian?"

"Adrian, benim, Lavinia, lütfen, uyan."

Sesindeki bastırılmış panik, Adrian'ın çabucak kendine gelmesini sağlamıştı. Lavinia, sadece acil olarak ona ihtiyacı olduğunu söyledi, başka hiçbir şey açıklamadı. Acil bir durumdu.

"Lütfen, çabuk buraya gel, çok acil".

"Hemen geliyorum", dedi Adrian sadece. Lavinia, oraya gelmesi için ne kadar süre geçeceğini düşündü. Neredeyse hiç trafiğin olmadığı bu saatte taş çatlasa on beş dakika sürerdi. Banyoya gidip temiz bir havlu daha aldı. Yatağa yaklaşıp Felipe'nin yanında diz çöktü. Felipe yeniden gözlerini açmıştı.

"Lavinia?" diye sordu, dalgın bakışı Lavinia'yı korkutuyordu.

"Buradayım, Felipe. Adrian yola çıktı. Seni derhal hastaneye götüreceğiz. Her şey yolunda gidecek, göreceksin. Şimdi biraz dinlen. Her şey düzelecek, göreceksin."

"Sen cesur bir kadınsın, biliyor musun?"

"Sanırım, bu kadar çok konuşmamalısın." Tarifsiz bir korku içinde büyüyordu. "Sakin ol, sevgilim...", Lavinia onun üzerine eğilip başını alnına yaslama, onu öpme, saçlarını okşama isteğine karşı koyamıyordu.

"Ah sevgilim, sevgilim." Felipe'nin sesi bir soluğu andırıyordu. Lavinia onu anlayabilmek için başını iyice onun yüzüne yaklaştırmak zorunda kalmıştı. Elleri onun başını dikkatle kavrayıp yumuşak ve onu hâlâ büyüleyen saçlarının içine gömüldü. Yanağını Felipe'nin başına yaslayıp onun yanında diz çöktüğü dakikalar yavaş ve sessiz geçiyor, sadece Felipe'nin hırıltılı soluklarıyla bölünüyordu.

Sonun geldiğini seziyor, duyuyor ve hissediyordu. Felipe'nin başı birdenbire tuhaf bir biçimde ağırlaşarak ellerinin arasına yaslandı, soluğu duyulmaz olmuş, daha biraz önce inip kalkan göğsü kımıltısız kalmıştı. Lavinia geriye eğildi ve Felipe'nin bir kez daha derin bir soluk almak için ya da adını seslenmek istermiş gibi yarı açılan ağzıyla uyuyakalmış gibi olduğunu gördü. Felipe ölmüştü.

"Felipe?" dedi yavaşça, sanki onu uyandırmaktan korkar gibi. "Felipe?" dedi yine bu kez biraz daha yüksek bir sesle.

Hiçbir yanıt alamadı. Artık onun yanıt vermeyeceğini biliyordu. Felipe yığılıp kalmıştı ve hiç hareket etmiyordu.

Öldü, dedi kendi kendine. Olamaz, dedi. Adrian nerede kaldı, ne zaman gelecek, diye düşündü. Felipe böyle ölemezdi. Ona dokunup yüzünü Felipe'ye yaklaştırdı. Onun niçin kendisine bakmadığını anlayamıyordu. Hayır! diye bağırmak istedi. Hayır, dedi gecenin karanlığının içine doğru.

Bu olamaz, dedi kendi kendine yüksek sesle. Felipe, diyerek haykırdı. Felipe, geri gel, lütfen. Felipe! Felipe kımıltısız kaldıkça, onu sakinleştirmeye çalışmayıp "Lavinia, sakinleş artık, lütfen" demedikçe, sesi git gide daha da ümitsizleşiyordu.

Ayağa kalkıp neden olduğunu bilmeden evdeki bütün ışıkları yaktı. Alelacele odaların arasında dolaştı, ellerini kullanmalıydı, ne yapacağını bilemiyordu. Ağlamak istiyor; ancak gözyaşları akmıyordu. Sadece Adrian'ı düşünebiliyordu. Adrian gelmek zorundaydı. Adrian gelene dek Felipe'nin öldüğüne inanmak istemiyordu. Felipe sadece bilincini yitirmişti. Felipe sadece bilinçsizce yatak odasında yatıyordu. Çok kan kaybetmişti elbette. Bu hiç kuşkusuz sadece bundandı. Kendisi doktor değildi. Ölüm teşhisi koyamazdı. Adrian gelmek zorundaydı. Adrian geldiğinde her şey yoluna girecekti.

Ve Adrian geldi. Ona kapıyı açıp tek kelime bile etmeden elinden tutup yatak odasına götürdü. Adrian, onun kana bulanmış elbisesini, kanlı ellerini gördüğü için hiçbir şey söylememiş, hiçbir şey sormamıştı.

Adrian Felipe'nin yanına diz çöktü. Onu kavrayıp elini alnına koydu. Lavinia onun elini Felipe'nin ağzına götürdüğünü, çakmağını yakıp gözlerine tuttuğunu gördü. "Bana ayna ver", dedi Adrian. Aynayı Felipe'nin ağzına tuttu. Sonra onun Felipe'nin yüzünü okşayıp yarı açık ağzını kapadığını, onu yatağa doğru düzgün yatırdığını ve ölülere yapıldığı üzere ellerini göğsünde kavuşturduğunu gördü.

"Artık yapılacak hiçbir şey yok", dedi Adrian yavaşça. Bir sır verir gibi Lavinia ona baktı; anlamak istemiyordu.

"Ölmüş", dedi Adrian. "Artık onun için hiçbir şey yapamayız."

"Ama onu hastaneye götürmemiz gerek", diye yanıtladı Lavinia. "Sen ve ben bu işlerden hiç anlamayız."

Adrian ellerini onun koluna koyup dosdoğru ona baktı.

"Hayır, Lavinia", dedi. "Felipe öldü." Sonra onu kollarına alıp yavaşça başını okşadı.

"Bu doğru değil", dedi Lavinia ve kendini ondan kurtardı. "Bu doğru değil! Bu doğru değil!" diye haykırdı.

Adrian onu yine kollarına alıp göğsüne bastırdı. "Lavinia, lütfen bu işi daha da zorlaştırma. Lütfen. Bu korkunç bir şey; ama buna inanmalısın."

Felipe ölmüştü. Buna inanmalı, bunun böyle olduğunu kabul etmeliydi. Yeniden Adrian'ın kollarından kurtuldu. Yatağın yanına yeniden diz çöküp Felipe'ye dokundu. Bedeni serindi. Teni serindi; ama soğuk değildi. Sadece serin. Ama kımıldamıyordu. Soluk almıyordu. Ölmüştü.

"Felipe?" dedi. "Felipe?" Diz çökmüş, başını onun göğsüne yaslamış, öylece kalakalmıştı; ağlamıyordu. Adrian yine ona yaklaştı. Elini omuzuna koyup onu banyoya götürdü, ellerini yıkattırıp odadan çıkardı ve mutfağa götürdü. Ona bir fincan kahve pişirirken tahta sandalyelerden birine oturmasını emretti.

"Onu hastaneye götürmeliyiz", dedi Lavinia, "her şeye karşın."

"Ailesini tanıyor musun?"

"Hayır. Sadece Puerto Alto'da yaşadıklarını biliyorum."

"Onu hastaneye götürebileceğimizden emin misin? Bunun senin için kolay olmadığım biliyorum; ama çaba harcamalısm. Onu hastaneye götürmenin doğru olup olmadığını düşün. Soru soracaklar. Ne yanıt vereceğiz? Nasıl olduğunu anlat bana. Ne olmuş?"

"Bir taksideymiş. Şoförden taksiyi alması gerekiyormuş. Ödünç olarak, ne demek istediğimi biliyorsun... Ama taksi şoförü işi kavramamış. Felipe'nin bir hırsız olduğunu ve onu soymak istediğini sanmış. Ona ateş etmiş. Sonra onu buraya getirmiş; çok korkmuş. Polise gitmeyeceğini de söylemiş..."

"Ne?" dedi Adrian. "Anlamıyorum. Bir taksiye binmiş, taksi şoförü onun kendisini soymak istediğini sanmış ve onu vurmuş. Peki o halde neden onu buraya getirmiş? Neden Felipe ilk önce ateş etmemiş? Silahlı değil miymiş?"

"Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum", diye yanıtladı Lavinia. "Herhalde silahlıydı. Herhalde öbürü daha önce ateş ettiği için onu vuramamıştır. Sonra ona Hareket'e dahil olduğunu ve onu polise teslim etmemesini söylemiş. Ve adam onu buraya getirmiş. Böyle olmuş olmalı."

Lavinia, Adrian'm ona uzattığı fincanı aldı ve kahveyi içti. Sıcak kahve ona iyi gelmişti. Çok üşüyor ve titriyordu. Yağmur mu yağmıştı? Niçin bu kadar üşüyordu? Felipe'nin ailesi... Felipe'nin ailesine ne olacaktı?

Adrian ayağa kalktı, bir battaniye alıp Lavinia'nın omuzlarına koydu.

"Felipe'nin ailesi Puerto Alto'da yaşıyor", dedi. "Babası liman işçisi... Ne dersin, onlara haber vermemiz gerekir mi? Felipe'yi onlara teslim edecek miyiz?"

"Lavinia...", dedi Adrian. Lavinia yanıt vermedi. Felipe'nin annesini düşünüyordu. Acaba oğlu ona mı benziyordu? Felipe'nin ölüsüyle ona gitmek çok korkunç olacaktı. Kadının haykırışlarını ve acı dolu bakışlarını hayal etti. Nasıl olduğunu muhakkak soracaktı. Kalbi sıkıştı.

Adrian onu omuzlarından tutup biraz uzanmak isteyip istemediğini sordu. Lavinia çirkin, kuru ve boğuk bir sesle hıçkırdı.

"Rahatça ağla", dedi Adrian, "bu sana iyi gelecektir." Lavinia başını kaldırdı.

"Bunun sırası değil", dedi ve ardından yineledi: "Bunun sırası değil." Felipe onun yerini almasını söylemişti. Kaybedecek zamanı yoktu. Gün ağarmaya başlamıştı bile. Uzaklarda bir yerde horozlar ötüyordu.

Adrian'm Felipe'yle ilgilenmesi gerekiyordu, Felipe'nin ölüsüyle. Felipe'nin beklendiği eve gitmeliydi. Onu muhakkak orada bekliyorlardı. Hiç kuşkusuz komando birliği gergindi, onun başına bir şey geldiğini düşünüyorlardı. Eğer hemen oraya gitmezse bir şeyler ters gidebilirdi. Yerinden doğruldu.

"Adrian, sen Felipe'yle ilgilenmelisin", dedi. "Benim gitmem gerek."

Adrian onun kendinde olmadığını düşünüyordu.

"Lütfen, Lavinia. Saçmalama. İzin ver, her şeyi birlikte çözelim. Sakinleş. Biraz daha kahve iç."

"Beni anlamıyorsun", diye yanıtladı. "Ben iyiyim ve çok sakinim. Ama gitmem gerek. Onlara haber vermeliyim."

"Bunu daha sonra da yapabiliriz", dedi Adrian yatıştıran bir sesle.

"Hayır, olmaz. Daha fazla bir şey söyleyemem. Ortalık iyice aydınlanmadan gitmeliyim. Hemen şimdi."

"Ya Felipe?" diye sordu Adrian. "Felipe ne olacak?" Şoka uğramış gibiydi.

"Julian'ı aramalıyız", diye yanıtladı Lavinia. "Julian onun arkadaşı. Ailesiyle nasıl ilişki kurulabileceğini o bilir. Ve siz ikiniz onu komşulara bir şey fark ettirmeden gizlice buradan götüreceksiniz. Bu çok önemli. Julian'ı arayabilirim; ama onu daha fazla bekleyemem. O gelip ona benim gitmem gerektiğini söyleyene dek sen burada kalmalısın. Çok soru sormasına izin verme. Ama sana yardım edecektir. Onun arkadaşıydı, birbirlerini çok severlerdi..." Yine orada kalıp ağlama isteğini duydu. Ama bunun sırası değildi. Gitmeliydi.

"Ama böyle tek başına gidemezsin. İyi değilsin, Lavinia. En azından Julian gelene dek bekle. Sonra ben seni götürürüm."

"Hayır. Ben iyiyim. Bana bir şey olmaz. Sadece onlara haber vermeye gitmem gerek, inan bana, gerçekten. Beni oraya sen götüremezsin. Hiç kimse götüremez. Tek başıma gitmeliyim..."

Titreyen ellerini saçlarının arasından geçirdi. Bir an için çıldırmış olduğunu düşündü; içinde bulunduğu durum ona bu denli gerçek dışı görünüyordu. Sadece şiddetli bir çabayla histeriyi geri püskürtebilirdi.

Felipe'ye verdiği sözü tutmalıydı. Kendi yerini almasını istemesi ona söylediği son şey olmuştu. Bunu yapmalıydı. Ayrıca diğerleri de endişelenmiş olmalıydı. Eylem geri alınabilirdi. Eğer güçlü olmazsa her şey ters gidebilirdi. Ama yine de onu orada öyle kirli, yatağında kana bulanmış olarak bırakma düşüncesi korkunçtu.

Adrian peşinde olduğu halde yatak odasına gitti. Felipe öylece yatıyordu. Hiç kımıldamamıştı. Oraya girdiğinde, onu yan tarafına yatıp uyumayı sevdiği gibi bulacağını düşünmüştü. Ama hâlâ sırtüstü, elleri göğsünde kavuşmuş olarak, Adrian'ın onu bıraktığı gibi yatıyordu.

Telefonun yanına gitti. Telefona uykulu sesiyle Julian'ın eşi çıkmıştı. Saat daha sabahın beşi bile değildi. Julian telefona geldi. Lavinia ona hemen evine gelmesi gerektiğini, soru sormamasını, olayın Felipe'yle ilgili olduğunu, Felipe'nin bir kaza geçirdiğini söyledi. Çok acildi, derhal gelmeliydi. Sonra banyoya gidip kana bulanmış giysilerini çıkardı. Kot pantolonu, tişörtü ve tenis ayakkabılarıyla koridora çıktı. Felipe'nin kot ceketini alıp üzerine geçirdi, hâlâ soğuktan tir tir titriyordu. Gitmeden önce bir kez daha Felipe'nin yanında diz çöktü. Ağlama isteği, göğsünde yataksız bir nehir, vücudunun her sinirine bir darbe indiren acı gibi göğsünde boğuluyordu.

"Şimdi gitmeliyim, Felipe, companero", dedi yavaşça ve yüzüne doğru eğildi. Ellerini öperken gözyaşlarının süzülmeye başladığını hissetti. Ayağa kalkıp onu uyuşturan ve Felipe'nin kanlı gömleğine akma tehlikesi olan bu gözyaşlarından kaçtı.

"Artık gidiyorum", dedi Adrian'a ve hızla odadan çıktı. Adrian onu kapıya dek izledi. Çabucak vedalaştılar. Birbirlerine sıkı sıkı sarıldılar. "Ona dikkat et", dedi Lavinia. "Sen de kendine dikkat et", diyerek karşılık verdi Adrian.

Saatine baktı, saat beş olmuştu. Motoru çalıştırdı, avucuyla sis ve kırağı kaplı camı sildi. Arkasından hareket etti. Caddeler yavaş yavaş süt kamyonları ve mopetlerle, bahçelere gazete atan gazetecilerle canlılık kazanmaya başlamıştı. Yeni bir gün doğmuştu, olağan bir gün. Her şey her zamanki gibi görünüyordu. Evlerinin ön bahçelerinde yılbaşı süslerini, renkli mumlarla süslü yapay yılbaşı ağaçlarını görüyordu. Pencerelerden de çam ağaçları görülebiliyordu. Hiçbir şey değişmemiş gibiydi.

Gözyaşlarının içinde yükseldiğini ve midesinin sancımaya başladığını hissetti. Derin derin soluk alıp sakinleşmeye çalıştı. Aklından görüntüler geçiyordu. Kahkahalar atan Felipe, yataktaki Felipe, ofisteki Felipe, eylemin Vela'yla bir ilişkisi olmadığını söy-

leyen Felipe, tanıştıkları zamanki Felipe, yatak odasında hareketsiz ve kanlara bulanmış olarak yatan Felipe. Felipe'siz bir dünya. Hiçbir şey değişmemiş, ama bununla birlikte onun için pek çok şey değişmişti. Felipe'nin ölümüne, diğerlerinin ölümüne, diktatörlüğe, Büyük General'e, General Vela'ya ve onun gülünç evine, budala kadınlarına karşı büyük bir öfke duyuyordu. Onlardan nefret ediyor, nefreti yüreğinden taşıyordu. Onları kendi elleriyle öldürebilirdi.

Devam etmeliydi. Felipe boşu boşuna ölmüş olamazdı. Onun düşlerini, tüm diğerlerinin düşlerini gerçekleştirmeliydi. Düşlerin yankısız yitip gitmesine ve hiç bir işe yaramamasına izin veremezdi. Boşu boşuna ölmüş olmamalıydı. Yapacakları çok şey vardı, davalarının zafere ulaşmasına yardım etmeleri gerekiyordu. Sahil boyunca gülerek koşan Felipe, Almanya'ya giderken gemideki Felipe, küçük bir okul çocuğuyken Felipe... Felipe şeytan, Felipe kuş, Felipe, kolibri, Felipe, ayı, maço Felipe, yumuşak Felipe. Son olarak ondan kendi yerini almasını rica etmişti. Bunu arzu ettiği için değil, gerekli olduğundan yapmıştı. Kadınlar tek başına çalışmayı, tek başına savaşmayı, tek başına ölmeyi beceremeyen erkeklerin ancak onlara gereksinimleri olunca tarihe geçerlerdi. Her ne kadar bunu ölürken kavrasalar da sonuç olarak kadınlara gereksinimleri vardı işte. Neden, Felipe, neden? Neden öldün? Sevgilim, küçüğüm, sevgili Felipe'm?

Kahve tarlalarının arasındaki eve ulaşmıştı. Ev, ağaran günün ortasında karanlık bir gölge oluşturuyordu. Arabayı kapının önüne dek sürdü. Işıklar açıldı, bir kımıltılar oldu. Sonra kapıda bir adam belirdi; nöbetçiydi. "Ben Ines'im", dedi Lavinia. "Buradan bitki alınabiliyor mu?" Parola buydu.

"Arabanı evin arkasına park et, companera." Lavinia arabasını diğer arabaların -Mercedes Benz marka taksilerin- durduğu arka tarafa götürdü. Saklanmış gibi duruyorlardı; iki tanesi bir odunluğun arkasına saklanmış, bir tanesi araba örtüsüyle örtülmüştü. Kendi arabasıyla dört araba vardı.

Bir cam kapı olan ve bir tarafı bir çardakla örtülü verandaya çıkan evin arka kapısında Flor ve Sebastian belirdi. Ceketleri omuzlarındaydı ve endişeli görünüyorlardı. Onları gördüğünde

yine midesinin kasıldığını hissetti. Parmak uçlarıyla burnunu sıvazladı. Flor ve Sebastian onun yaklaştığını gördüklerinde neredeyse koşmaya başlamışlardı. Sebastian elini onun omzuna koydu. "Ne oldu?" diye sordu. Lavinia yanıt veremiyordu. Sinirleri laçka olmuştu. Gözlerinden beklenen yaşlar yağmur gibi boşandı. Sebastian'a sarılıp eve geldiğini, ailesinin, kardeşlerinin yanında olduğunu anlayana dek yüksek sesle doyasıya, hiç utanmadan ağladı.

Onu eve götürdüler. İçinde hemen hemen hiç mobilya bulunmayan, sadece çiçek desenli minderli birkaç bahçe iskemlesi olan kocaman bir oda gördü. Flor yeniden dışarı çıkan nöbetçiye bir şeyler söyledi. Yine bütün ışıkları söndürdüler. Doğan gün gecenin karanlığını geride bırakmıştı.

Flor, Lavinia'ya getirdiği bir bardak suyla geri döndü. Sebastian onu bir iskemleye oturtmuş, yanma diz çökmüştü. Onu hâlâ kollarında tutuyordu.

Suyu içip sakinleşmeye çalıştı. Buraya ağlamak için gelmemişti. Onlara ne olduğunu söylemek zorundaydı; ancak Felipe tam şu anda ölmüş gibi bir acı duyuyordu. Sözcükler ağzından dökülmek bilmiyordu; sadece ağlayabiliyordu.

"Peşindeler mi?" diye sordu Sebastian zorla. "Evine mi geldiler? Bir şey mi oldu?"

Başını aynı anda hem öne hem yana salladı.

"Bırak, ilk önce sakinleşsin", dedi Flor ve onun sırtını sıvazlayıp biraz daha su vermek için ona yaklaştı. Onlara şimdi söylemeliydi, giderek gerginleşiyorlardı, bunu hissediyordu. Evde alarm verilmişti, üst kattan ayak sesleri geliyor, eşyalar oraya buraya çekiliyordu.

"Korkmayın", diyebildi en sonunda, "hiç kimse beni takip etmedi. Bunun Ulusal Muhafız Kıtası'yla bir ilgisi yok." Derin bir soluk aldı. "Felipe'yle ilgili." Bir yudum daha su içti. "Felipe bir taksiyi gasp etmiş. Şoför onu hemen vurmuş. Felipe benim evimde öldü. Yaklaşık olarak bir, belki iki saat önce. Hepsi bu." Felipe'yi düşünmemeye, onu gözlerinin önüne getirmemeye çalıştı. Flor'un ve Sebastian'ın yüzlerine bakmak istemiyordu.

"Şimdi kendini toplamalısın, Lavinia", dedi Sebastian ve onun elini tuttu, "ve bana tam olarak her şeyi anlatmalısın."

Elinden geldiği kadarıyla her şeyi anlattı. Ara sıra Flor'un ona uzattığı sudan içiyor ve yine Flor'un ona verdiği kâğıt mendille yüzünü siliyordu. Konuşmasını bitirdiğinde Flor ve Sebastian birkaç adım öteye çekilip birbirleriyle fısıldaştılar.

"Evinle ilgilenmesi için bir companero göndereceğiz; bana arabanın anahtarını ver", dedi Sebastian ve Flor'a dönerek "sen onun yanında kal." diye devam etti.

"Bekle bir dakika", dedi Lavinia, "hemen gitme. Sana bir şey daha söylemem gerek. Felipe onun yerini almamı istiyor. Bunda ısrar etti. Evi hiç kimsenin benim kadar iyi bilmediğini, bunu mutlaka benim yapmam gerektiğini, onun yerini almak zorunda olduğumu söyledi".

"İyi, iyi. Bunu daha sonra konuşuruz".

"Hayır, Sebastian. Bunu yapmak zorundayım. Lütfen. Felipe buna karşı olmasaydı başından beri eylemlere katılacaktım. Bunu bana ölmeden önce kendisi söyledi. Ve bu konuda diretmemi de sözlerine ekledi."

"Bunu daha sonra konuşuruz", diye yanıtladı Sebastian ve Lavinia'nın konuşmaya devam etmesine fırsat tanımadan çabucak dışarı çıktı.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

Tan yeri ağarırken ölmüş ve güneşe geri dönmüştü. O şimdi kartalın ve yıldızların eşiydi, bir Quauhtecatl'dı. Dört sene içinde, ılık havada çiçekten çiçeğe konmak üzere parlak bir Huitzilin, bir sinek kuşu olarak yeryüzüne geri dönecekti.

Mısır ve bitkiler batıda, Tamonchan'da, yaşamın, yeryüzü tanrıçalarının bahçesinde doğacak. Ardından toprağın altında embriyonların o uzun yolculuğuna başlayacaklar. Yağmur tanrıları Quiote-Tlâloc ve Chaoc, yollarını gözden kaçırmamaları ve doğuda, doğan güneşin ülkesinde, gençliğin ve bolluğun memleketinde, sabah kızıllığının aydınlık yurdunda, Quetzalcoxcoxtli'nin şarkı söylediği yerde yeniden ortaya çıkabilmeleri için onlara yol gösterecek ve onları cesaretlendirecek. Ne insan ne de doğa sonsuz bir ölüme mahkum edilmiştir. Ölüm ve yaşam ayın biri karanlık, biri aydınlık iki yüzü gibidir.

Yaşam, toprağın kucağında çözülen ve bizi beslemek üzere yeniden doğan embriyonun mısır taneciği oluşu gibi, ölümden kopar. Her şey değişir, her şey yeni bir şekil alır.

Felipe'nin ruhu yapraklarımda esiyor. Şimdi benim varlığımı, Lavinia'nın kanında geleceğin anısına yazılmış kaderi sakladığımı biliyor. Lavinia'yı, güneşi Zenit'e değin takip eden yıldızlar takımından görüyor. Onu hiç gözden kaçırmayacak. Onu korumak için kendi sıcaklığını bana iletecek.

Lavinia'nın kanı, ürkmüş bir arı kümesi gibi kaynıyor. Kayalar onun ağlamasını durdurup acısını, Yarince'nin benim cansız bedenim yüzünden duyduğu acı gibi, eğik mızraklara dönüştürecek.

Aceleleri korkularını bastıran iki adam, düşen savaşçının bedenini götürdü. Ona temiz elbiseler giydirip derin yaralarını sardılar. Sonra onu bir pulque ayyaşı gibi aralarına alıp öyle taşıdılar.

Flor onu zemininde iki uzun, ince şiltenin durduğu küçük bir odaya götürdü ve ona, kendisi olayı diğerlerine anlatırken biraz olsun dinlenmeye çalışmasını söyledi. Lavinia kısa bir süre sonra dışarıdan insanların fısıltılarını duydu.

Odanın çatlak, yeşil duvarlarına baktı. Üşüyordu, üst bedenini kollarıyla sardı. Akıl almaz bir kayıtsızlık durumundaydı. Hâlâ gerçeklikte mi, yoksa acıdan bozulmuş bir zamanın içinde mi olduğunu bilmiyordu.

Flor, bir elinde içi sütlü kahveyle dolu alüminyum bir bardak, diğer elinde bir dilim tereyağlı ekmekle yeniden içeri girdi.

"Biraz kahvaltı etmek istemez misin?" diye sordu. "İyi gelir." Kahveyi ve ekmeği yere koyup Lavinia'nın yanına, şiltenin üzerine oturdu.

"Buna inanamıyorum", dedi, sanki kendi kendisiyle konuşur gibiydi. "Felipe'nin ölümü bana inanılmaz geliyor. Son zamanlarda hep böyleyim. Companerolar'ın ölümüne inanamıyorum. Buna hiç bir tepki gösteremiyorum. Bilmiyorum, belki bir zaman sonra ağlamaya başlayacağım ve bir daha hiç susmayacağım. Belki de o zaman şimdiye değin gözyaşı dökmediğim herkes için birden ağlayacağım. Her zaman ölümü bu yaşamın bir parçası olarak kabul ettiğimizi iddia ederiz. Ama ben daha çok onu algılamak istemediğimize inanıyorum. Onu kabul edemiyoruz ve yadsıyoruz. Companerolar'ı yeniden canlı görmeyi ümit etmeye devam ediyoruz. Onların ölmediklerini, aksine bir yerlerde saklanmış olduklarım görmek için zafer gönümüzde hepimizin yeniden buluşacağına inanıyoruz.

Lavinia kollarıyla sardığı dizlerine yüzünü yasladı."

"Öldüğünde yalnız mıydın?"

"Evet, onu gördüğümde öleceğini biliyordum. Ama sonra konuştuğumuzda ölebileceğini kabul edemedim. Adrian gelip onun öldüğü konusunda bana ısrar ettiğinde hâlâ ölümünü alımlayamıyordum. Hatta daha sonra onun başka türlü yattığını, kımıldamış olabileceğini görmek üzere odaya bile gittim. Ama o öylece yatıyordu..."

"Peki eylemin Vela'nın evinde bugün gerçekleşeceğini sana söyledi mi?"

"Evet, bana yerini almamı, katılımıma, karşı konuşanın o olduğu için böyle borcunu ödeyebileceğini söyledi. Yeteri kadar cesursun, dedi, bunu yapabilirsin. Sana hayır demelerine izin verme."

"Seni şimdi kabul etmenin ne denli zor olacağının farkında

mısın? Komando birliğini oluşturan biz iki ay boyunca birlikte çalıştık ve başından sonuna kadar her şeyi denedik."

"Ama ben o evi herhangi birinden daha iyi tanıyorum. Bütün bir zamanımı orada geçirdim, sizse hiç orada bulunmadınız. O evi ben yaptım."

"Bu pek bir şeyi değiştirmiyor, Lavinia. İnşaat plânlarını avucumuzun içi gibi biliyoruz".

"Evet, biliyorum. Ama bazı değişiklikler oldu."

"Ama esaslı değişiklikler değil..."

"Hayır, değil ama, ne de olsa değişiklik. Kesinlikle yararlı olabilirim. Plânları bilmekle orada bulunmak aynı şeyler değil."

Flor onun haklı olduğunu, ancak Sebastian'ın dönüşünü beklemeleri gerektiğini söyledi. Sessizce oturdular.

"Şimdi biraz olsun daha iyice misin?" diye sordu kısa bir süre sonra Flor.

"Bilmiyorum. Kendimi nasıl hissettiğimi bilmiyorum. Bu olanların hiçbiri bana gerçekmiş gibi gelmiyor."

"Güçlü olmalısın", diye fikrini belirtti Flor, "özellikle de eyleme katılmak istiyorsan. Sebastian seni böyle yıpranmış görmemeli. Tekrar kendi bacaklarının üzerinde durmayı denemelisin. Bir uyurgezer gibi dalgın dalgın bakmayı bırak. Bunu başarmak zorundasın. Felipe için yap. O da senden bunu beklerdi."

"Onun benim de katılabileceğimi her şeyin sonunda fark etmiş olması, ne acı, değil mi? Ne acı."

Lavinia elini saçlarının içinden geçirdi ve tişörtünü pantolonunun içine soktu. Flor haklıydı. Eğer eyleme katılmak istiyorsa acıyı yenmeliydi. Dikkatle kahve bardağını dudaklarına götürdü ve küçük yudumlarla içmeye başladı. Bu arada ekmeğini de yiyordu. Flor onu sessizce izliyordu.

"Hiç fark etmemesi çok daha acı olurdu", diye karşılık verdi uzun bir aradan sonra. "Lavinia", dedi; sesi gururlu bir ifade almıştı. "Felipe'nin sorunları vardı, sen onu herhangi birinden daha iyi tanıyordun. Bununla birlikte Hareket senin cesaret ve başarı gösterdiğin kanısında. Bu yüzden kısa bir süre önce seni Hareket'in saflarına almaya karar verdik. Aslında bunu sana eylemden hemen sonra söylemeyi istiyorduk; ancak bunu şimdi öğrenmen,

sanırım, çok önemli. Ayrıca sana, ne olursa olsun bana güvenebileceğini de söylemek istiyorum. Seni tıpkı kız kardeşimmişsin gibi seviyorum. Tüm bunların senin için çok zor olduğunu biliyorum; ancak bunların üstesinden geleceğini de biliyorum. Senin birçok kuşkuyu ve güçlüğü yendiğini gördüm, o yüzden sana güvenmek, saygı duymak için yeteri kadar nedenim var. Rahat yaşantını sürdürmeye devam edebilirdin; ama sen bizim yolumuzda ilerlemeye, her şeyi tehlikeye atmaya, yaşamını ortaya koymaya karar verdin. Bu çok şey ifade ediyor ve eyleme katılmanı destekleyeceğime söz veriyorum. Felipe böyle istediği için değil, sen bunu hak ettiğin için."

Dışarıda companerolar eylem için son hazırlıklara başlamışlardı. Heyecanlı bir hava vardı; iki aydır bu anı bekliyorlardı. Yoğun bir şekilde çalışmışlardı; ama Lavinia güvenlik ölçütlerinden dolayı söz konusu olan şeyin ne olduğunu bilmiyordu. Sebastian geri geldiğinde ona açıklardı. Bu arada Flor ona evi tüm ipuçlarından arındırmak, kağıtları yakıp, ihtiyaçları olmayan giysileri torbalara yerleştirmek ve silahları gözden geçirmek gibi talimatlar veriyordu.

Grup aslında dört kadın ve dokuz erkekten oluşuyordu. Ama şimdi Felipe öldüğü için eyleme katılan kadınların sayısı belki de beş olacaktı.

Sebastian geri geldiği sıra duşa henüz girmişti. Flor ona küçük banyoyu göstermiş; "su çok soğuk ama sana iyi gelir" demişti.

Fışkıran su tenine bir kırbaç darbesi gibi iniyor, buz gibi soğuk dağ suyu onu canlandırıp kendine getiriyordu. Yaşadığı son birkaç saatin korkunç görüntülerini silmek, ağlamaktan şişen gözlerini serinletmek istiyordu.

Soğuk duştan sonra giyindi ve Felipe'nin kot ceketini yeniden üzerine geçirdi. Güneş ortalığı ısıtmaya başlamıştı; fakat bu mevsimde bu bölgenin havası gündüzleri serin olurdu. Büyük odaya girdiğinde Sebastian ve Flor'u basit masanın çevresinde tek başlarına oturup bir dizi inşaat plânına bakarlarken buldu. Sebastian onun geldiğini duyunca başını kaldırdı.

"Artık o kadar kötü görünmüyorsun", dedi. Lavinia gülümseyip kendini daha iyi hissettiğini, soğuk suyun ona iyi geldiğini

söyledi. Merakla onlara baktı. Sonra "katılmam hakkında karar verdiniz mi?" diye sordu olabildiğince kayıtsız bir tavırla.

"Evet", diyerek karşılık verdi Sebastian. "Katılabilirsin. Ev hakkındaki bilgilerinin gerçekten değerli olduğuna inanıyoruz. Ancak her durumda sana şimşek hızında bir hazırlık yaptırmalıyız. Fazla zamanımız yok, sadece on saat var. Beş numara sana silah kullanımıyla ilgili bir şeyler gösterecek. Sen oniki numarasın. Ben sıfır numarayım ve Flor da bir numara. Şu andan itibaren birbirimize numaralarımızla hitap edeceğiz. Başkalarının yanında adlarımızı kullanmamalısın. Birkaç dakika içinde bütün ayrıntıları görüşmek üzere burada toplanacağız." Nesnel ses tonuna geri dönmüştü.

Katılacağım, diye düşündü Lavinia. Bir an için çok sevinmişti. "Teşekkür ederim", dedi rahatlayarak. "Bir şey daha: Felipe'yle ilgilenildi mi?"

"Evet", diye yanıtladı Sebastian. "Ayrıca taksi şoförünü de bulduk. Meselenin Hareketin bir eylemi olduğunu bilseymiş onu vurmazmış. Bize saygı duyduğunu söyledi. Dediklerine bakılırsa Felipe bundan daha sonra söz etmiş, inanması çok zor. Ama her durumda onu, bu uğursuz insanı kontrol altında tutuyoruz." Son sözcükleri dalgın bir öfkeyle mırıldanmıştı. Lavinia taksi şoförüne karşı kesinlikle nefret duymuyordu. Belki de onunla tanışırdı. Ama şimdi bunun önemi yoktu. Ne için? Önemli olan Felipe'nin bu ülkedeki şiddetin, ayyaşlarla dolu sefil meyhaneleriyle, çöp yığınlarının yanındaki barakalarla, kenar mahallelerin, suçların, gece gözaltılarının, sokaklarda devriye geçen ciplerin, kaslı askerlerin sert, kapalı suratlarının, korkunç savaş naralarıyla elit grupların, kastların, Büyük General'in hanedanının şiddetinin bir kurbanı oluşuydu: Lavinia öfkesini, bütün kızgınlığını bunlara yöneltmeliydi.

"Buraya gel", dedi Sebastian ve ona işaret etti. "Bir kez daha plânlara bakmanı istiyorum."

Masaya yaklaştı; Felipe'nin çizimleri kendisinden istediği o akşamüzeri saati yeniden aklına gelmişti. Ona fark ettirmeden çizimleri bürodan kaçırıp fotokopi çektirmek istemişti. Lavinia çizimleri ona vermek istememişti. Bu, onun aşmak zorunda kaldığı

başka bir sınır olmuştu. Felipe onlara niçin gereksindiğini ona açıklayamamıştı. "Sadece bakmak için", demişti. "Ne işe yarayacakları asla bilinemez. Hepimiz elde edebildiğimiz kadar bilgi toplamalıyız."

Masanın üzerindeki inşaat plânı doğruydu. Sadece son dakika birkaç değişiklik yapılmıştı. General'in geceleri farklı katları birbirinden ayırmak için kurdurttuğu ara kapı ve kilit sistemi planlarda gösterilmemişti ve bu da çok önemliydi. General bunu potansiyel hırsızların evin içinde rahatça dolaşmamaları için yaptırmak istemişti. Her kat parmaklıklı bir kapıyla bir diğerinden ayrılıyordu. "Bu çok önemli", diyerek fikrini belirtti Sebastian ve başım salladı. "Diğer katlarda ziyaretçilerle karşılaşmamız hiç de hoş olmaz."

"Ama General'in kapıları kapatıp kapatmadığını bilmiyoruz", dedi Lavinia. "Aslında bunu sadece ailesi yattığında yapıyor."

"Sorun değil, eğer hepsini tek bir katta toplayabilirsek onları kilitleriz... Şimdi bahçe; bahçe hakkında bana ne söyleyebilirsin?"

Bahçe hiç kimsenin kaçamayacağı yüksek bir duvarla çevrelenmişti. Ev, gerçek bir kaleydi.

"Bana sözünü ettiğin duvarı açıkla", diyerek ortaya bir fikir attı Flor.

"İşte burada." Lavinia Generalin çalışma odasını göstermişti. "General'in silah koleksiyonu burada. Koleksiyon duvardaki raflara monte edildi. Duvar dönebiliyor. Silahları görülmediği zaman duvarın diğer tarafında saklı demektir".

"Bu neden plânlarda gösterilmemiş?" diye sordu Sebastian.

"Bunun için ayrı bir plân daha var."

"Diğerlerini çağır", dedi Sebastian Flor'a. "Onlara yöntemimizi bir kez daha açıklamak istiyorum."

Flor merdivenleri çıkarak kayboldu. Birkaç dakika sonra bütün komando birliği aşağıya indi. Yedi erkek ve üç kadındılar. Lavinia katıldığı çalışma kampındaki eğitimcileri, Lorenzo ve Rene'yi tanımıştı. Companerolar'ın arasında, kulübün partisinde dans ettiği ve kendisine Merkez Banka'nın yeni açılan sosyal araştırma bürosunda çalıştığım anlatan Pablito'yu, zararsız Pablito'yu görünce şaşkınlığını gizleyememişti. Sara kısa bir süre önce kendisine,

onun Panama'da bir bankada çalışmak üzere ülkeden ayrıldığını anlatmıştı. Şaşkınlıkları karşılıklıydı. Diğer dört adamı ve kadınları daha önce hiç görmemişti. Kadınlardan biri ufak tefek ve ince yapılıydı, kahverengi uzun saçları ve badem biçiminde gözleri vardı. Esmer, sevimli görünen tombul bir kadın daha aralarında bulunuyordu; diğer iki kadın ciddi ve dalgın görünüşlüydü; grubun geri kalanından yaşça daha büyük duruyorlardı. Diğerlerinin yaş ortalaması yirmilerde seğirtirken onlar en az otuz olmalıydılar.

Herkes odada toplandığında Sebastian sıraya girmelerini emretti. Flor ona diğerleriyle birlikte davranmasını işaret etti.

"Hazır ol!" Hepsi askeri duruşlarını aldılar.

"Sağdan say!"

Sayım başlamıştı. Lavinia numaraları ezberledi. Pablito dokuz, Rene ve Lorenzo iki ve beş numaraydı. Badem gözlü kız yedi, sevimli tombul kadın sekiz numaraydı.

"Rahat!" Rahata geçip yerlerinde kaldılar. Sebastian grubun önünde durup konuşmaya başladı. Her eylem öncesi, eylemin önemini açıklamak gelenekselleşmişti. Lavinia, örgütün onlara, "Evraka" operasyonunu, yürütmedeki yeteneklerine güvendiğini açıklayan Sebastian'ın sözlerini dikkatle ve sessizce dinliyordu. Hepsinin teker teker ve birlikte Hareket'in adını iyi temsil ettiklerine ve varlıklarını dağlardaki savaşımda, dünya kamuoyu önünde kanıtladıklarına inanıldığını söylüyordu. Bu eylemle Hareket'in aylardır başkentte koruduğu suskunluğu böleceklerini ve aynı zamanda diktatörlüğün şiddetini ve misillemelerini teşhir direğine bağlayacaklarını da sözlerine ekledi.

"Komando birliğinin bir üyesi, iki numara bu sabah hayata gözlerini kapadı", diye ekledi kısa bir aradan sonra. Lavinia diğerlerinin gözlerindeki üzüntüyü görebiliyordu. Sebastian, Felipe'nin öldüğü koşulları bir kez daha anlattı. "Savaşımımız işte böylesi", dedi. Felipe aralarında olmaya devam edecek, eylem onun hatırasına hizmet edecek, bir numaralı companera'nın başkanlık ettiği grup onun adını taşıyacaktı. Felipe'nin ve diğerlerinin ölümü, uğruna yaşamlarını terk ettikleri düşlerin gerçekleşmesi için savaşmakla yükümlendiriyordu.

Sebastian bir an durup yere baktı ve sonra yeniden başını kaldırıp tok bir sesle:

"Companero Felipe Iturbe!"

"Aramızda", diye yanıtladı diğerleri. Daha sonra hepsi bir an boyunca onun anısına saygı duruşunda bulunurken Lavinia Felipe'yi gözlerinin önüne getiremiyor, tekrar tekrar tüm bunların gerçek olmadığını, gerçekten olamayacağını düşünüyordu.

Ardından Sebastian şiddet yolunu kendilerinin seçmediklerini, aksine buna zorlandıklarını açıkladı. Hareket şiddete karşı, sadece halkın toplu bertaraf edebileceği adaletsiz bir düzenin uyguladığı şiddete karşı savaşıyorlardı, amaçları rejimin yıkılması hakkında insanların hayallere kapılmasına yol açmak değildi. Eylemin neden Büyük General evden ayrıldıktan sonra başlayacağını anlamaları için bunun açıklığa kavuşması gerektiğini üzerine basa basa söyledi. Bu eylem, savaşımlarının yeni bir etabının sadece başlangıcıydı, aylardır tecrit edilen ve acımasızca avlanan dağlardaki companerolara bir yardım biçimiydi. Son olarak şart koşacakları talepleri söyledi: Tüm politik tutuklular için özgürlük, tüm radyo ve gazetelerde bir açıklama yayını. Bu koşullar ültimatom şeklindeydi. "Ya özgürlük ya ölüm" sloganını güden bir eylemdi bu ve geriye dönüşü de yoktu. Ya galip çıkacaklar ya da hep birlikte öleceklerdi. Sonra tok bir sesle devam etti: "Ya özgürlük..."

"Ya da ölüm!" diye yanıt verdiler koro halinde.

Toplantı sona ermişti, herkes heyecanlı görünüyordu. Felipe'nin ölümü onlara ağır gelmişti. Lavinia eyleme bu ölümle başlamalarının dehşet verici olduğunu düşündü. Aniden girişiminin büyüklüğünün ciddiyetini anlamıştı. Yanlış bir şeyler yapıp herkesi tehlikeye düşürebileceğini, bu denli özenle hazırlanmış bir girişimi tehlikeye atabileceğini düşününce kendini topladı.

Companerolar dağılıyordu.

"Masanın etrafında yarım daire olalım", dedi Sebastian. "Oniki numaralı companera evin yapımıyla ilgilendi." Bunu söylerken Lavinia'yı göstermişti. "O da eyleme katılacak. Evin iç kısmı hakkında bize bir yığın bilgi verebilir."

On çift göz dostça ve dikkatle baktı. Konuşmaya devam eden ve planı gösteren Sebastian'm yanına gitti. "Bir kez daha göz atalım", diye fikrini belirtti ve parmaklarını evin farklı odaları üzerinde gezdirdi. "Evin bir ana girişi var. Ama eve garajlardan da

girilebiliyor. İlk katta bitkilerle birbirinden ayrılan üç salon, bir giriş holü, bir merdiven ile ikinci kata inen yemek odası, konuklar için bir tuvalet ve mutfak var. Sol dış duvarda garajdan giriş holüne açılan bir kapı var."

Lavinia plânlara bakmadan takip edebiliyordu. Sebastian ikinci kattaki yatak odalarını, müzik odasını, silah odasını, dikiş odasını açıklıyordu. Lavinia ipin ucunu kaçırmıştı, düşünceleri çizim masasında oturup bu evi çizdiği aylarda dolaşıyordu. Julian, Vela kardeşlerle birlikte oturmak üzere onu çağırdığı andaydı. Vela kardeşler o akşamüstü ofise gelmemiş olsalardı, Felipe ölmeyecekti. İki kadın yeniden gözlerinin önünde belirdi; Azucena'nın, Senyorita Montes'in hakkında edindiği ilk izlenimi anımsadı. Ve uçma düşleri kuran Vela'nın oğlunu düşündü.

"Kilit sistemi hakkında ne anlatmıştın?" diye sordu Sebastian. Companerolar ona bakıyordu.

"Parmaklıklı iki kapı var", diye söze başladı ve bütün bir zaman boyunca konuşulanları dinlemiş gibi yaptı, "birincisi yemek odasında, ikincisi ikinci kattaki silah odasıyla dikiş odası arasında. Birinci kapı, açık alanları yatak odalarından ve özel odalardan ayırıyor, ikinci kapı bu bölümü personelin çalışma alanıyla bloke ediyor. General ve eşi evlerini bütün konuklarına göstermek isteyecekleri için büyük olasılıkla parti sırasında iki kapı da açık olacaktır."

"Peki ya silahlar?"

"Silahlar Vela'nın çalışma odasında. Kapının karşısındaki duvar tahta döşemeli. Tahta döşeme dönebiliyor. General arzusuna göre silahları saklayabilir ya da açıkta bulundurabilir. Silahlar görünmediği zaman ışık düğmesinin altında bulunan kolu harekete geçirmek gerekiyor. İşte"- hepsi öne doğru eğildi- "Düğmeyi yukarı kaldırmak için küçük bir sürme kenara çekiliyor, sonra kol hareket ediyor ve tahta döşeme dönüyor. Parti sırasında General'in silahları sergileyeceğini tahmin ediyorum."

"Peki ya bahçedeki binalar? Sauna, sağlık merkezi...", diye araya girdi Sebastian.

"İşte burada, yüzme havuzunun yanında." Lavinia plânı gösterdi. "Bu pavyonda duşlu iki banyo, iki soyunma odası, sauna,

sağlık merkezi ve soyunma odalarını saunadan ayıran odada üstü kapalı bir bar var."

"İşte bizim anlamadığımız alan bu", dedi sekiz numara. "Burada gördüğünüz parke yol doğrudan doğruya havuza çıkıyor. Bu girişlerin kilitli, parmaklıklı kapıları var."

"Bu lanet olası çok iyi korunmuş", diye fikrini belirtti dokuz numaralı Pablito.

Lavinia ayrıntılar ve dekor hakkındaki açıklamalarına devam etti. Aralıksız konuşuyordu, ev onun çocuğu gibiydi, kendi eseriydi. Diğerleri saygı dolu bir ifadeyle bakıyordu.

"Çalışma odasında ne gibi silahlar sergileniyor?" diye sordu Sebastian.

"Aklına gelebilecek her türlü silah", diye yamtladı Lavinia. "Tüfekler, tabancalar, otomatik silahlar."

Flor bir parça kâğıt alıp her gruba dört companero düşecek şekilde üçe ayrılacaklarını açıkladı. Bir grup ana girişten, diğer bir grup hizmetçilerin kullandığı mutfağın yanındaki girişten, üçüncü grup da garajdan eve girecekti; sıfır numara hiç bir gruba dahil değildi, o komutları verecekti. İkinci grupla birlikte ana girişten eve girecekti.

"Önemli olan hepimizin eve girebilmesi", dedi Sebastian. "Dışarıda kalan ölü bir adam sayılır. İkinci grup ve ben silahları odadan alıp dağıtma işiyle ilgileneceğiz."

Grup başkanları eve girer girmez tüm girişlerin kapalı olmasına dikkat edeceklerdi. Hizmetçilerin kullandığı girişten içeri girecek olan birinci grup, ikinci grupla birleşecek ve evin ikinci katına çıkacaktı. Üçüncü grup evin çevresini gözleyecek, havuzun kenarını yoklayacak, orada olan konukları alıp evin üçüncü katına gelecek ve oradan bütün konuklar ve personelle birlikte aynı şekilde ikinci kata geçecekti. Sonra ele geçirdikleri silahlarla iki gruba ayrılacaklardı: bir grup konukları oyalayacak, diğer grup evin savunmasını ve güvencesini üstlenecekti. Tüm konuklar ikinci ve en iyi korunan katta toplanacaktı.

En zor ve en tehlikeli an araçlardan inileceği andı. Sebastian istihbarat grubunun evi gözlediğini söyledi. Partiye birçok büyükelçinin, kıta yüksek mensuplarının, ülkenin siyasal yaşamından

önemli kişilerin ve Büyük General'in ailesinin katılacağını kesin kaynaklardan öğrenmişlerdi.

"Arabalarından inerken hareket eden her şeye ateş açacağız", dedi Sebastian ve dikkatle her birine baktı. "İlk iki aracın içindeki işgal kuvvetleri giriş kapısına giden yolu açacaklar. Üçüncü araçtakiler onları ateş ederek koruyacaklar. Eve olabildiğince çabuk girmeliyiz."

"Sıfır numara", dedi dokuz numaralı Pablito Sebastian'a dönerek, "Ben başlangıçtan beri o kadar insanı kontrol altına almak için çok az kişi olduğumuzu düşünüyor ve endişeleniyorum."

"General oradan ayrıldığında birçok kişinin gideceğini hesaplıyoruz. Ne zaman harekete geçeceğimiz ona ve kalan konuklara bağlı. Kesinlikle tuzağa düşmemeliyiz. Konuklara iyi davranacağımızı, gerçekten bize saldırılmadıkça üzerlerine ateş açmayacağımızı anımsamamız çok önemli. Sinirlerimize hakim olmalıyız, anlaşıldı mı? Konuklarla birlikte evden ayrılmamız iyi olur. Amacımız katliam yapmak değil. Rehinelerin bizim acımasız katiller değil, devrimciler olduğumuzun bilincine varmaları çok önemli."

Genel provada son ayrıntılara kadar her şey bir kez daha uygulanmıştı. Komando birliği gerçekleştireceği eylemin tarzını biliyordu; ancak üyeler güvenlik önlemlerinden ötürü saldırının hedefini, görevlerinin tam olarak ne olduğunu birkaç saat öncesine dek öğrenememişlerdi. Şimdi süreci ikinci bir kez yineliyorlardı. Her şey açıklığa kavuşana dek birçok sorular sorup tartışmışlardı. Eylem artık adım adım gözlerinin önünde canlanıyordu.

Sebastian "çarpışma için hazırlık" emrini verdi. Eylem öncesi evre başlamıştı. Flor süt çantalarını, ilaç stokunu, konserveleri, bikarbonatı, baterileri, suyu ve uzun bir kuşatmada göz yaşartıcı bomba ve yara tedavisi için gereksinim duyabilecekleri her şeyi yeniden kontrol etme talimatını verdi. Tek tek herkese dağıtılan silahları gözden geçirdi. Onlar için yemek pişiren companeraya hafif bir akşam yemeği yapmasını söyledi. Eylem başladığında yemiş oldukları son yemeği sindirmiş olmaları önemliydi. Dolu bir mideyle kanama geçirmeleri tehlikeliydi.

Sonra Lavinia'ya silahların nasıl kullanılacağını açıklaması için beş numarayla birlikte yan odalardan birine geçmesini söyledi.

Evde hızlı bir faaliyet başlamıştı.

Saat onikiydi.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

Lavinia ve Lorenzo, Flor'un talimatlarını dikkate alarak yan odaya çekildiler. Lorenzo sıkıca onun kolunu tuttu.

"Çok üzgünüm, companera", dedi, "Felipe'nin başına gelenlere inanamıyorum! Böyle bir şey nasıl olabilir?"

Sakin bir sesle olanları anlattı.

Eğitime gittikleri hafta sonu fazlasıyla otoriter davranan Lorenzo, şimdi elinden geldiğince sabırlı ve yumuşak başlı davranıyordu. Lorenzo ona silahların gizli hazinelerini, nasıl sökülüp takılacaklarını gösteriyordu. Sesi yumuşak ve hiçbir şeyin ters gitmeyeceği konusunda ikna ediciydi. Eylem başarıya ulaşmalıydı. Sonraki birkaç saati böyle geçirdiler. Lavinia hiçbir ayrıntıyı atlamıyor, işini iyi yapmak istiyordu.

"Nasıl, kendini onların bir parçası gibi hissediyor musun?" diye sordu Lorenzo. "Duyman gereken duygu işte bu. Savaşta silah senin kolun ya da bacağın gibi olmalı. Seni seven ve yaşamı uğruna seni savunan biri gibi. Bunu hissediyor musun?"

"Evet", dedi Lavinia, "onu kardeşim gibi hissediyorum..." Ve Felipe gibi, diye aklından geçirdi.

"Kesinlikle böyle", dedi Lorenzo, "kesinlikle böyle düşünmelisin. Ateş ederken bunu düşün. Onu kendi savunman için kullanırken böyle düşün."

Lavinia gözyaşlarının göz pınarlarına dolduğunu hissediyordu; Felipe'nin öldüğünü düşünmemeliydi. Onu gözlerinin önünde canlı tutmalıydı. Canlı ve enerjik. Canlı ve cesur. Kararlı. Güçlü. Yaşlarla dolan gözlerini sildi. Lorenzo ona bakıyordu.

"Doğrusu bu, companera", dedi, "cesur olmalısın."

Cesur olmalıydı.

*

Lavinia, Lorenzo'yla birlikte odadan çıktığında, Pablito yanına gelmişti. Bir an birbirlerine bakıp daha önce birbirleri hakkında düşündükleri şeyleri akıllarından silmişlerdi.

Büyük an gelmişti. Hepsi ayağa kalkıp sırt çantalarını aldılar ve maske olarak kullanacakları naylon çorapları ceplerine soktular. Lavinia saatine baktı. Saat on buçuktu.

"Haydi", dedi Sebastian kapıdan içeri girerek. "Büyük General, Amerikalı elçiler ve konuklar çoktan oraya vardı."

Sebastian'ın istihbarat grubundan aldığı bilgileri dinlemek üzere odada toplandılar.

"Büyük bir çoğunluk iskambil oynuyor", dedi Sebastian. "Hiçbir şeyden haberleri yok. Eve olabildiğince çabuk gireceğiz. Şunu aklınızdan çıkarmayın: Dışarıda kalan, ölü adam sayılır."

Gruplar şimdi, başkanlarının önderliğinde arabalara doğru gidiyordu. Başkanlar Flor (bir numara), Rene (iki numara) ve esmer, bıyıklı bir adam olan üç numaraydı. Companerolar, Lavinia'mn eviyle ilgilenmek üzere öğleden sonra arabasını almışlardı. Hepsi iyi durumda üç Mercedes-Benz marka taksiyle gideceklerdi.

Arabalara biniyorlardı. Lavinia, Flor'un başkanlığını üstlendiği birinci gruptaydı. Ondan başka Lorenzo ve sekiz numara da bu gruba dahildi.

"Oniki numara", dedi Flor, "sen kullanıyorsun."

Lavinia direksiyonun başına geçti. Flor, sekiz numara ve Lorenzo da arabaya bindiler. Motorlar çalıştırıldı ve yola koyuldular. Büyük, eski ev gecenin hafif sisi arasında, arkada kalmıştı.

"Oraya yaklaşırken araçları bir levha gibi kullanacağız", dedi Flor, şose yola vardıklarında. "Bir üçgen biçiminde. On bir numara bir tarafta, sen ortada ve yedi numara diğer tarafta. Böylece herhangi bir tehlikeye karşı birbirimizi korumuş olacağız. Anlaşıldı mı?"

"Evet." Lavinia arabayı dikkatli kullanıyordu. Gözünü yoldan ayırmıyor, onbir numaranın yakınlarında seyrediyor, yedi numarayı gözden kaçırmamaya çalışıyordu. Gece serin ve rüzgarlıydı, tipik bir Aralık gecesi gibi.

"Bu Noel güzel geçecek", dedi tombul kadın. "Politik tutukluların olmadığı bir Noel olacak."

"Ve iyi yemekli", diye ekledi Lorenzo. "Velalar'da muhakkak hindi vardır."

Dördü de Lorenzo'nun sözlerine gülmekten kırıldılar.

"Kendini iyi hissediyor musun?" diye sordu Flor, Lavinia'ya dönerek.

"Çok iyi hissediyorum", diye karşılık verdi Lavinia. "Hatta Felipe ölmeseydi mutlu bile olabilirdim."

"Felipe aramızda", dedi Flor.

"Onun görevi neydi?"

"Üçüncü grubun başkanlığını yapacaktı. İki numara onun yerini aldı."

Lavinia gülümsemesini engelleyemedi ve Felipe'nin yerini grup başkanı olarak dolduramadığı yolunda şaka yaptı.

"Felipe'nin yerini doldurmak üzere bu eyleme katılmıyorsun", dedi Flor. "Sana söylediklerimi düşün. Bir kez daha yineleyelim." Flor, arkada oturan Lorenzo'yu ve tombul kadını da görebilmek için koltuğunda hafifçe arkaya döndü. "Bir: Ateş ederek araçlardan atlıyoruz ve sağ tarafa, hizmetçilerin kullandığı giriş kapısına doğru koşuyoruz. İki: Hızla eve giriyoruz ve ikinci kattan havuza inen yola doğru hareket ediyoruz. Eğer orada biriyle karşılaşırsak, silahlı olmadığı sürece ona ateş etmiyor onu etkisiz hale getiriyoruz ve onu ikinci kata götürüyoruz. Sadece nöbetçilerle silahlı çatışmaya gireceğimizi unutmayın, ikinci katta birinci grupla birleşiyoruz. Eve girer girmez maskeleri takmayı ihmal etmeyin. Anlaşıldı mı?"

Şimdi Velalar'ın evinin bulunduğu villalar semtine sapmışlardı. Lavinia dizindeki silahın ağırlığını hissediyordu. Şimdiye dek hiç böyle bir silahı ateşlememişti. İlk defa Felipe'yle birlikte ıssız bir kumsalda ateş etmişti. "Komando birliğinden birçok insan taşıdıkları silahları hiç ateşlememişlerdi", demişti Lorenzo ona silahı anlatırken. Bu inanılmazdı.

Vela'mn evinin önündeki nöbetçilerin yanlarından geçerken biraz mesafe bıraktılar; ancak nöbetçiler onlara aldırış etmemişti. Yoldan öyle çok araba geçiyordu ki, bu üç taksi göze çarpmamıştı.

İstihbarat grubu, evi koruyan güvenlik görevlilerinin sayıları ve durdukları yerler hakkında detaylı bilgiler vermişlerdi. Her grup ateş hattını buna göre belirlemişti.

Eve vardıklarında Lavinia da diğerleri gibi hızını artırdı.

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

Birkaç dakika sonra Vela'nın evinin önünde arabalardan atladılar. Güvenlik görevlileri çok şaşırmış ve ilk etapta, arabalar güvenlik kordonunu yardıklarında sağa sola kaçışmışlardı.

Sebastian'la birlikte birinci grup ateş açmaya başlamıştı. Lavinia kendini sağ tarafa fırlatıp ateş etti. "Silahı sıkıca kavramalısın", demişti Lorenzo. Silah seslerinin kulakları sağır eden gürültüsü arasında kendi ateş hattı olduğunu tahmin ettiği yere koşup tetiği çekmişti. Kendi ellerinden çıkan yaylım ateşin şiddetini hissedip kulaklarında uğuldayan sesini duyunca bir an için paniğe kapıldı. Silahı kalça yüksekliğinde tutmaya çalışmalıydı. Ağır silah bir an için dengesinin kaybolmasına neden olmuştu. Böyle durmaya devam ederse kurşunlara hedef olacağını düşündü ve duruşunu alıp yeniden ateş açtı. Rene ve Sebastian'ın ana girişe ulaştıklarını, kapıya dayandıklarını gördü. Parmağını tetikten çekip hizmetçilerin kullandığı girişe, diğerlerinin yanına doğru koştu, Sebastian, birinci grupla birlikte eve girmişti.

"Maskeler!" diye bağırdı Flor, "maskeleri takın!"

Kalbi deli gibi çarpıyor, başı zonkluyordu; sersem gibiydi. Her şeyin tam bir karmaşa olduğunu düşünüyor, plânın yürüyüp yürümediğini çıkartamıyordu. Lorenzo kapıya omuz attı.

"Çabuk ol, beş numara", dedi Flor.

Çimlerin üzerinde siyah pantolonlu, beyaz gömlekli iki ölü güvenlik görevlisi yatıyordu. Kapı en sonunda açılmıştı.

Lorenzo ve sekiz numara, sağlam sürgüyü yeniden taktılar ve kapının önüne büyük bir çiçek saksıyı koydular. Flor, Lavinia'ya kendisini takip etmesini işaret etti. Silahları nişan vaziyetinde çabucak harekete geçip evin ikinci katının girişine geldiler. Artık dışarıdan daha az ateş sesi geliyordu; bir süre sonra caddede çıt çıkmaz olmuştu. Aniden bir motor gürültüsü sessizliğin içinde yankılandı ve bir araba son sürat uzaklaştı. Eylemin birinci bölümü başarıyla sonuçlanmış, eve girmeyi başarmışlardı.

"Çabuk" diye bağırdı Flor ve diğer ikisine döndü, "odaları arayın."

Maskelerini takmışlardı, yüz hatları naylon çorapların altında tuhaf bir şekilde değişmiş görünüyordu. Tam kendilerini güvenlikte hissederlerken bir kurşun Lavinia'nın hemen dibinden geçti. Bahçedeki bir çalılıktan ateş edilmişti. Dördü de hızla yere yatıp çatışma pozisyonu aldılar. Lavinia, kanının yüzünden çekildiğini hissediyordu.

"Beni koruyun", diye bağırdı Lorenzo ve UZI'sindan sürekli ateş ederek çalılığa doğru koştu. Flor ve sekiz numara da aynı şekilde ateş ediyordu. Lavinia tetiği çekti, ancak silahı çalışmıyordu. Ağır silahtan kuru bir "tık" sesi geldi. Silahsızdı, korumasız kalmıştı.

Bu arada Lorenzo ateş ederek çalılığa ulaşmıştı. Düşen bir bedenin sesi duyuldu. Lorenzo dikkatle yerde sürünüp çalılığın arkasına dolaştı. Sonra ayağa kalktı.

"Artık bize sorun çıkarmayacak" diye bağırdı ve onlara doğru koştu.

"Beş numara", dedi Lavinia gergindi, "silahım çalışmıyor."

Lorenzo silahı eline alıp gözden geçirdi ve sırıtarak tekrar onun eline verdi:

"Şarjörünü değiştirmen gerekiyormuş, o kadar."

Lavinia utançtan yerin dibine geçmişti. Heyecandan, dibinden geçen merminin onda yarattığı dehşetten en basit şeyi bile düşünememişti. Uykusuz geçen iki gün etkisini burada göstermişti.

İlerlemeye devam ettiler. Evin içinde, kadınların bağırışları, eşyaların yuvarlandığı duyuluyordu. Bulundukları bahçe tuhaf bir şekilde sakin görünüyordu. Yüzme havuzunun öbür tarafından üçüncü grubun geldiğini fark ettiler. İki companera, müzik grubunu ve havaya kaldırdıkları elleriyle iki ya da üç konuğu önlerine katmış, götürüyorlardı. Bu mevsimde geceleri soğuk ve rüzgarlı olduğu için, bahçede sadece bir iki konuk vardı.

Sonunda evin ikinci katına açılan demir parmaklıklı kapıya ulaştılar. Kapı kapalıydı ve sağlam bir kilitle kilitlenmişti. "Kenara çekilin", dedi Flor ve tabancasını çıkardı. Kilit kırılmış, parmaklık açılmıştı. "Beş numara, kapıya omuz at", diye buyurdu Flor.

"Zevkle", diyerek sırıttı Lorenzo. Zorlayınca tahta kapı açılmıştı. Artık ikinci kattaydılar.

Salonun görüntüsü gülünç denilebilecek kadar dramatikti. Işıl ışıl gece kıyafetleri içindeki kadınlar ve smokin giymiş erkekler elleri yukarda duvara dayanmışlardı. Lavinia bir dizi resmi üniformalı adam gördü; içlerinden biri ölü olarak yerde yatıyordu.

Yedi numara ve altı numara konukların arasında dolaşıp üstlerini ararken çizmelerinden iki-üç silah çıkan askerlere karşı dikkatli davranıyorlardı. Bu arada Sebastian ve Rene silahlarını onların üzerlerine doğrultmuşlardı. Vela kardeşler de oradaydı, solgun görünüyorlardı. Vela'nın kızı, insanın yüreğini parçalarcasına ağlıyordu. Oğullarının korkudan dişleri zangırdıyordu. Annesine sarılmıştı.

Salonda aşağı yukarı otuz kişi vardı. Özellikle çocuklar için üzülüyordu. Çalışma odasının açık kapısından içeri göz attı. Silahlar sergilenecekti; Sebastian ve diğerleri raflardan silahları almış olmalıydı.

O sırada üçüncü kattan altı müzisyen, üç konuk, garsonlar ve hizmetçilerle birlikte dokuz ve on numara içeri girdi.

"Duvara yaslanın", diye emir verdi Sebastian. "Bahçeye gidin", dedi sonra dokuz numaraya. "Onu buraya getirin", diyerek bahçedeki ölü görevliyi işaret etti.

İki companero bahçeye çıkıp cesedi getirdi.

"Onları ara!" dedi Sebastian Flor'a işaret ederek.

Müzisyenlerden ve hizmetçi kızlardan bazıları sızlanıp yalvarıyorlardı: "Bize bir şey yapmayın, bizim hiç bir suçumuz yok."

"Sakin olun!" diyerek Flor onlara hükmetti. Yeni gelenlerin üstleri aranırken Lavinia etrafına baktı. Bütün yüzler korku dolu bir ifadeyle onlara dönmüştü.

General Vela'nın orada olmayışı Lavinia'nın dikkatini çekmişti. "Büyük General'le gitti", diye kekeledi Senyora Vela, Sebastian onu sorguya çekerken. Birdenbire dışardan patlama sesleri gelmeye başladı. Birbirlerine baktılar; Flor, Lorenzo'ya "havan" diyerek fısıldarken askerler kıpırdanmaya başlamışlardı.

"Kıpırdamayın!" diye bağırdı Flor, askerlerin manevrasını tam zamanında fark etmişti. "Beş numara", diyerek devam etti Flor,

"onları gruptan ayır ve şu odaya götür." Bu arada Vela'nın oğlunun odasını göstermişti. "Kapıyı açık bırak ve onların yanında kal. Sekiz numara, ona eşlik et."

Çocuk odasına baktı ve ağlamaya başladı. Beş numara askerlere tüfeğin namlusuyla hareket etmemelerini işaret etti ve sekiz numarayla birlikte onları diğer odaya götürdü.

"İki gruba ayrılın", diye buyurdu Sebastian. "İki ve dört, bahçeye çıkın ve orada evin savunmasını örgütleyin!"

Sebastian'ın sesi sertti. Birinci grubu Sebastian, Flor, Lorenzo, sekiz numara ve kendisi oluşturuyordu. Şu ana dek her şey çok çabuk gerçekleşmişti. Salgıladığı adrenalin ağzını kurutmuştu. Çok susamıştı. Yeniden etrafına bakındı, yüzlerden birkaçı tanıdıktı. Uluslararası büyük bir yağ fabrikasının sahibiyle eşini ve ağlayan karısını sakinleştirmeye çalışan, ülkenin kereste endüstrisini elinde tutan zengin bir girişimciyi tanıdı. Bazı yüzler de gazeteden ya da televizyondan tanıdıktı.

Dışarıdaki patlamalar şimdi daha da sıklaşmıştı, yine dışarıdan motor gürültüleri geliyordu. Bunlar terörle mücadele birlikleri olmalı, diye düşündü Lavinia. Hepimizi öldürecekler!

"Oniki numara", diye bağırdı Sebastian, "buraya gel!"

Sebastian'a yaklaştı, tüm vücudu sızlıyordu. Sebastian kulağına Vela'nın baldızını ve iki başka konuğu odanın ortasına getirmesini fısıldadı. Beyaz bir mendille dışarı gönderilecekler ve onlara derhal ateşi kesmeleri talebinde bulunacaklardı. Yoksa tüm rehineler öldürülecekti. "Eğer bunu hemen yapmazsak burası kan gölüne döner", diye ekledi Sebastian. Lavinia tek kelime etmeden odanın köşesine gitti. Senyorita Montes, Vela'nın kızını kollarına almıştı. Hiçbir şey söylemeden Senyorita Montes'in bileğini kavradı ve onu odanın ortasına sürükledi. Kadın paniğe uğramıştı.

"Hayır, hayır, lütfen yapmayın!", diye yalvarıyordu.

"İleri!" diye yanıtladı Lavinia, sesinin kararlı çıkmasına çalışıyordu. Montes'le birlikte iki konuğu Sebastian'a getirdi. Senyorita Montes onu tanımamıştı. Tekrar geri dönüp bakışlarını odada gezdirirken Vela'nın oğlunun şaşkın bakışlarıyla karşılaştı. Aniden ağlamayı kesmişti; ısrarla Lavinia'ya bakıyor ve gözlerini ondan alamıyor gibi görünüyordu.

Çocuk Lavinia'yı tanımıştı. Bundan adı gibi emindi.

"Siz üçünüz", diyordu şimdi Sebastian Senyorita Montes'e dönerek, "şimdi garaj kapısından dışarı çıkıp onlara ateşi derhal kesmelerini yoksa içerideki herkesi öldüreceğimizi söyleyeceksiniz. Anlaşıldı mı? Herkesi!"

Senyorita Montes başını salladı. Küçük kız köşede, annesinin yanında hıçkırıyordu. Her an bayılacakmış gibi görünen çocuk, hâlâ Lavinia'ya hipnotize olmuş gibi bakıyordu. Dışarıdaki gürültü kulakları sağır eden cinstendi. Uzaklardan helikopter sesleri geliyordu.

"Çabuk!" diye bağırdı Sebastian. "Bir numara, onları kapıya götür. Altı numara, onlara eşlik et!" Sonra salondaki kadınlara dönüp "Ateş etmeyin!" diye bağırmalarını emretti. "Bağırın!" diyerek hükmetti. "Bağırabildiğiniz kadar yüksek sesle bağırın ki, ateşi kessinler!" Birinden beyaz bir mendil aldı ve Flor'a uzattı. Gerilim giderek artıyordu. Helikopter evin üzerinde alçaktan uçuş yapıyordu. Sebastian, tombul kadın, Lavinia ve yedi numara dehşetten büyüyen gözlerle bağıran gruba gözcülük ediyorlardı.

Flor, diğerleriyle birlikte dışarı çıkmıştı; silah seslerinin ve havan toplarının sustuğu birkaç heyecanlı dakika geçti. Flor ve altı numara geri geldiler, Vela'nın baldızı ve iki konuk çoktan evin dışına çıkmışlardı. Çocuk bakışlarını Lavinia'dan ayırmıyordu.

"Evraka" operasyonu başladığından bu yana iki saat geçmişti. Lavinia, çalışına odasının duvarına dayanmış rehinelere gözcülük ediyor ve çocuğun bakışlarıyla karşılaşmamaya çalışıyordu. Oda küçük değildi; ancak buna karşın insanların sayısının fazla oluşu tehlikeliydi. Bir yığın insan, diye düşündü Lavinia ve ağır silahı kendine bastırdı. Gerilimden çene kasları ve elleri ağrıyordu. Sessizlik ortalığı kaplıyordu.

"Altı numara", dedi Sebastian, "bahçeye git ve bana üçüncü grup hakkında bilgi getir." Sonra etrafına bakınıp Lavinia'nın yanındaki Flor'la konuştu. Vela'nın, Büyük General'e evine dek eşlik etmek üzere gittiğinin açık olduğunu söylüyordu. Geri döndüğünde evini işgal edilmiş olarak bulacaktı. Baldızı ona tüm ayrıntıları anlatırdı. Ancak karısı, çocukları, iki girişimci, genelkurmayın birçok üyesi, Şile ve Uruguay büyükelçileri, içişleri bakanı,

dışişleri bakanı ve önemlisi Büyük General'in bacanağı, kendi kız kardeşinin eşi hâlâ ellerindeydi... Bir elçi ayarlanır ayarlanmaz onları serbest bırakacaklardı. Her şey yolunda gidecekti. Sadece salonda çok fazla insan olduğunu söyledi Sebastian Flor'a yavaşça.

"Bir grubu daha serbest bırakacağız", dedi Sebastian daha sonra yüksek sesle ve birkaç kadını, müzisyenleri ve bazı hizmetkârları kenara çekmeye başladı. "Dört grup halinde dışarı çıkacaksınız", diye emretti sonra. "Çabuk!"

Şimdi serbest bırakılacaklara kapıya kadar refakat etme işlemi yineleniyordu. O sırada helikopter ikinci defa evin üzerinde uçmaya başlamıştı. "Dışarıdaki orospu çocuklarına söyleyin, bu helikopter bir kez daha tepemizde uçarsa cesetleri dışarı atarız, anlaşıldı mı?" diye bağırdı Sebastian arkalarından.

Aynı anda telefon çaldı.

"Oniki numara, telefonu aç", dedi Sebastian Lavinia'ya. Lavinia telefonun yanına gitti. Almacı kaldırdı. Nice kuşaklardan bu yana emir vermeye alışmış bir soydan gelen hattın öbür ucundaki ses, onu ürpertmişti. Konuşan Büyük General'di.

"Kim konuşuyor?" diye sordu Büyük General.

"Ulusal Kurtuluş Hareketi komandosu David Padilla'yla konuşuyorsunuz", dedi Lavinia tok bir sesle.

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu Büyük General. Lavinia yanıt vermedi, almacı Sebastian'a uzattı. Helikopter yine evin üzerinde dolaşıyordu.

"Bu eve yönelttiğiniz saldırıları derhal durdurun, yoksa kimse bu evden sağ çıkmayacak", diye bağırdı Sebastian. "Pilotlarınıza söyleyin, bu evin üzerinde uçmasınlar!"

Salon sessizliğe gömülmüştü. Herkes telefon görüşmesini dinliyordu. "Elçi olarak Rahip Rufino Jarquin'i istiyoruz. Ayrıca doktor olarak da Ignacio Juârez'i istiyoruz."

Bu iki kişi apolitik, ama dürüst insanlar olarak ün salmıştı.

"Tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını ve elçiyle göndereceğimiz açıklamanın tüm yayın organlarında sansürsüz olarak yayınlanmasını istiyoruz. Eğer bu talepler yerine getirilmezse rehinelerin başına geleceklerin tek sorumlusu siz olacaksınız. Elçiyi

göndermek için bir saatiniz var." Sebastian Büyük General'in yanıtını beklemeden telefonu kapadı.

Vela'nın oğlu hâlâ Lavinia'ya bakıyordu; ancak bu kez bakışları değişmişti. Lavinia'nın dikkatini çekmek ister gibiydi.

Müzisyenleri kapıya götüren grup geri dönmüştü. Flor, hemen Sebastian'ın yanına gelmişti. Lavinia onların fısıldadıklarını duyuyordu.

"Dokuz numara kuyruğu kıstırmış", dedi Flor. "Üçüncü grup onu havuzun yanındaki soyunma kabinlerine götürmüş. Uyluğundan vurulmuş. Bacağını sarmışlar, ama kan kaybetmeye devam ediyor."

"Doktor gelene kadar bekleyelim," dedi Sebastian. Bu arada üç saat geçinişti. Lavinia'ya sıcak basmıştı. Naylon çorabın altında terliyordu. Dışarıdan gelen silah sesleriyle sağ kulağı sağır olmuştu.

Rehineler, Sebastian'ın emri üzerine yere oturmuştu. Sebastian daha sonra altı numarayla birlikte Pablito'ya, dokuz numaraya bakmak üzere dışarı çıktı.

Sebastian geri geldiğinde Pablito'nun durumunun kötü olduğunu söyledi. Bunun dışında bahçe kontrol altındaydı.

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

O sırada telefon yeniden çaldı.

"Oniki numara", dedi Sebastian, "telefonu kaldır. Eğer Büyük Generalse bana ver."

Arayan Büyük General değildi. Elçi olarak istedikleri rahipti. Büyük General görüşmeye hazırdı. Rahip eve nasıl yaklaşması gerektiği hakkında talimat bekliyordu. Onunla Sebastian konuştu.

Lavinia yeniden yerine dönerken stüdyonun tahta döşemeli döner duvarını fark etti. Gizli oda. Elbette! diye düşündü. Şimdi anlıyordu. Çocuğun, dikkatini çekmek istediği şey buydu! Ama niçin, diye sordu kendi kendine. Silahlar yerinde değildi. Sebastian ve Flor onları dağıtmıştı... Ama ya odayı açamadılarsa, diye düşündü ansızın. Belki de mimar olmadıkları için, silahların döner duvarda olup olmadığına dikkat etmemişlerdi. Tekrar yerine gelmişti. Döndü ve sırtını General'in çalışma odasının soğuk duvarına yasladı.

Birdenbire işi kavramıştı. Çocuk onun yüz ifadesine baktı; heyecanlandığını, duvar alev almışçasına doğrulduğunu gördü ve ona onayladığını belirten bir işaret verdi. Yere bakıyormuş gibi başını öne eğmiş ve sadece Lavinia'nın görebileceği şekilde "Evet" demişti.

Hiç kimse bu sessiz sohbetlerini fark etmemişti. O ve çocuk tek başlarına gibiydiler. Nasıl da aklına gelmemişti! Vela içerdeydi, gizli odaya saklanmıştı. Hiç kimse Senyora Vela'nın ifadesinden kuşkulanmamıştı. Böyle bir şey Lavinia'nın bile aklına gelmemişti. Diğerleri gibi kendisi de kadına inanmıştı. Büyük General'e evine dek eşlik etmek Vela'nm davranışlarına uyuyordu. Kimse bundan kuşkulanmamıştı. Vela içerideydi! Dışarı çıkmak için uygun zamanı bekliyordu. Ateş açarak dışarı çıkacak ve onları öldürecekti. Niçin odayı açmak ve içeriye bakmak için ısrar etmemişti ki? Diğerlerinin bunu yaptığını düşünmüştü. Belki de

diğerleri içeride gizli bir odanın olabileceğini akıl edememişlerdi. Hiç kuşkusuz böyle düşünmüşlerdi...

İnsanlar yere oturmuş, sırtlarını duvara dayamış bekleşiyordu. Sebastian telefonda rahiple konuşuyordu. Her şey bir an meselesiydi. Lavinia çocuğa baktı. Niçin kendisini uyarmıştı ki? Düşlerini anlamayan babasından nefret ediyor olmalıydı.

Dört numara içeri girdi; dokuz numara ölmüştü. Sebastian'a bu haberi şifreli bir mesajla vermişti. Dokuz numara Pablito'ydu. Pablito ölmüştü.

Vela'ya tek başına karşı durmak zorunda olduğunu düşündü. Kendisinden başka hiç kimse tehlikeye atılmamalıydı. Pablito ölmüştü. Başka biri daha ölmemeliydi. Etrafına bakındı. Altı ve sekiz numaralar dikiş odası tarafındaydılar. Yedi numara birinci katın merdivenini gözlüyordu. Hiç kimse doğrudan doğruya silah dolabının yakınlarında değildi. Eğer Vela gerçekten oradaysa hiç kimseye bir şey olmazdı. Kendisinden başka kimseyi vuramazdı. Avuçları terliyordu. Silahına daha sıkı sarıldı. Yavaş, kaçamak hareketlerle şarjörü kontrol etti. Silah nişana hazırdı.

Çocuk gözlerini ondan ayırmıyordu. Lavinia'nın bu işi yapmasını istiyordu. Bu dehşet vericiydi; ama Lavinia böyle hissediyordu. Gözleriyle ona, bunu yapmasını emrediyordu. Buna inanamıyordu. Belki de onun babasını bulup hayatını kurtarmasını istiyordu. Belki de böyleydi. Lavinia ona savaşın, insanları öldürmenin ne denli acı olduğunu anlatmıştı. Belki de babasını koruması gerektiğini düşünüyordu. Çabuk davranmalı, doğru zamanı yakalamalıydı.

Aklından duvarın mekanizmasını geçiriyordu. Duvardaki kolu kenara çekmesi gerekiyordu. Duvarı daha sonra ayağıyla döndürebilirdi. Ardından Vela'yı sıkıştırıp ortaya çıkmasını talep edebilirdi. Hiç kuşkusuz ortaya çıkardı. Ateş ederek dışarı çıkarsa öleceğinin farkında olmalıydı.

Dışarıdan sesler geliyordu. Elçi gelmişti. Flor, onun geldiğini haber vermek ve Sebastian'la yer değiştirmek için içeri girmişti.

Gün ağarmaya başlıyordu. Konukların yüzleri bitkinlikten kararmıştı. Vela'nın küçük kızı uyuyakalmıştı. Vela'nın oğlunun gözleri kapanıyor, uykusuna karşı koyamıyordu. Buna karşın gözlerini

Lavinia'dan ayırmak istemiyordu. Kısa bir uyuklamadan sonra tekrar gözlerini açıp ona bakıyordu. Bu işi şimdi yapmak zorunda olduğunu düşündü Lavinia. Şimdi.

Çocuk uykuya dalınca yapmalıydı. Siyah metale daha sıkı sarıldı. Çocuk yeniden gözlerini kapamıştı. Uykunun korkuya yenik düştüğü yaştaydı.

Onun uyuduğunu görür görmez odaya girdi. Flor, altı numara ve sekiz numara konukları gözetliyordu. Kıpırdadıklarını fark etmek bir anlarını alırdı. Sadece bir anlarını alırdı; ama bir an bile yeterdi. Odanın içinde hızla hareket ediyordu. Kahverengi halı ayak seslerini yutuyordu. Lavinia çok sakindi. Soğukkanlılığım koruyordu. Onu şaşırtması gerektiğini düşünüyordu. Elini çabuk tutmalıydı.

Duvardaki güvenlik kolunu sessizce söktü. Çıt çıkmıyordu. Duvarı ayağıyla döndürdü. "Çocuk olduğu yerde kalsın", dediğini duydu oturma odasındaki Flor'un. Lavinia'nın gözleri olduğu yere sığınmış olan Vela'nın eşkâlini algıladığı sırada çocuğun uzun çığlığı, kulakları tırmalarcasına çıkardığı "Haaayıır" sesi işitildi.

Silahına sıkı sıkı sarılmış olan Lavinia, tahmin ettiği gibi General'in odanın karanlığında durduğunu görünce sırtının buza kestiğini hissetti. Çocuğun acı çığlığı karşısında bir an boyunca, o da tıpkı Vela gibi olduğu yerde kalakalmıştı.

Lavinia kendini toplayıp döner duvarın arkasına geçti. Vela da ateş etmeye hazırdı. Lavinia'nın aklından çılgın düşünceler geçiyordu.

"Haaaayırrr", diye haykırdı çocuk son bir defa daha.

*

Duyduğu dehşetten kaskatı kesildiğini hissediyordum. Çocuğun, babasını kurtarmak için yaralı bir kuş gibi bağırdığını işittim. Babasından nefret ettiği için onu ele veren, ama yine de onu seven o çocuğun çığlığını. Çığlığının Lavinia'yı dehşete düşürdüğünü fark etmiştim. Fakat ben bir an bile tereddüt etmemiştim. Zehirli okları kanında göğe doğru gerdirip bedeninin dört bir yanından bağırdım; düştüğü tereddütten sıyrılması için kasırga gibi esip parmaklarımı, onun ateş açan metali tutan parmaklarını sıktım.

Lavinia, isyankâr, ele avuca sığmayan ülkesinin bütün isyan-

larının kendi iç dünyasında kuduran ve çocuğun bakışına, çocuğun gözlerine yansıyan kendi görüntüsüne, sevgi ve nefrete, İncil'deki 'Öldürmemelisin' ibaresine üstün gelen gücünü damarlarında hissediyordu.

Aynı anda zincirin son halkasını tamamlamak, tüm çelişkilerinin son gerekçelerini de ortadan kaldırmak, ilk ve son defa olmak üzere taraf tutmak zorunda olduğunun da farkına varmıştı. Şimşek hızıyla kenara kayıp hedef aldığı adamın karşısında duruşunu aldı ve sert, acımasız parmaklarıyla tetiği çekti. Kulakları sağır eden silah sesleri, çocuğun çığlığını susturmuştu. Otomatik silahından çıkan yaylım ateş, Vela ateş ederken çoktan hedefine doğru ilerlemeye başlamıştı.

Lavinia göğsünde bir ağırlık, yakıcı bir sıcaklık hissetti. General Vela'nın ayakta durmaya çalıştığını, kana bulanmış üniformasıyla etrafa ateş etmeye çabaladığını gördü.

*

Vela'nın silahından çıkan mermilere karşın yeniden dengesini bulmayı başardı ve tüm yaşamı dağınık resimler halinde gözlerinin önünden geçerken Felipe'yi yanında görüp kurşunların bedenine saplandığını, sıcaklığın içinde gittikçe daha fazla yayıldığını hissederek silahı sıkıca kavradı ve tüm şarjörü boşalttı.

*

Ev sessizdi. Rüzgâr dallarını neredeyse hiç sallamıyordu. Yeniden yalnız kalmış, yeniden tümüyle doğaya dönmüştüm. Yakında yaz gelecek; o zaman belki ben de ölürüm. Yeniden. Yakıcı güneşin altında kuruyacağım ve bir nehrin yatağında sapsarı uyanacağım. Bir devri tamamladım; topraktan fışkıran bir tohum tanesi olan kaderimi, atalarımın yazgısını. Şimdi Lavinia'nın ruhu akşam rüzgârında dans ediyor, bedeni tarlaları gübreliyor ve onu doğurgan kılıyor. Adalete susayan kardeşlerinin zaferini görebiliyorum. Yoldaşlarını kurtuluşa götürecek, nefreti yenmeyi başaracaklar.

Meşale yandı, artık onu kimse söndüremeyecek. Trompetlerin sesini kimse susturamayacak. Yarince'nin, eski ve yeni tüm savaşçıların açtıkları yoldan insan yığınlarının aşağı yürüdüklerini görüyorum.

Denizlerden ve volkanlardan oluşan bu bedene hiç kimse sahip olamayacak.

O; eğik mızrakların tarihine, ırkların bu karışımına,
halkımıza geri dönecek.
Mısırı ve dolunayda bayram
kutlamayı seven halkımıza,
renk renk dokunmuş kumaşlarımızın
şarkılarımızın halkına.
Biz ikimiz, o ve ben, arkamızda bir miras
bırakmadan ölmedik.

Yeni bir yaşama gözlerimizi açacağımız yeryüzüne geri döndük. Yani zamanın havasını lezzetli meyvelerle dolduracağız.

Kolibri Yarince
Kolibri Felipe
sizler çiçeklerimizin üzerinde vızıldayarak
dans edeceksiniz
sizler bizi sonsuza değin dölleyeceksiniz
birlikte zevkin alacakaranlığında,
bahçelerde ve şafaklarda yaşayacağız
Yakında mutluluğun gününü ve
işgalcilerinin gemilerinin sonsuza değin ufukta
kaybolduğunu göreceğiz.
Tüyler ve altın
Kakao ve mango
Sacuanjoche çiçeklerinin güzel kokulu yağı
bizim olacak.
Sevenler ölmez.

AKADEMİ KADIN

portakal ağacında oturan kadın

GIOCONDA BELLI

Genç, güzel, iyi eğitimli, kültürlü bir mimar: Lavinia. Bir alışveriş merkezinin projesini hazırlarken kentinin, ülkesinin, dahası bütün Latin Amerika'nın gerçeğiyle karşılaşır. Gördüğü; cuntanın baskısı, işkence gören, kaybedilen insanlar ve tepeden tırnağa yoksulluktur. Sırtını gerçeğe dönemez, sınıfından uzaklaşır ve haksızlığa direnmeye başlar. Lavinia'nın mücadelesi artık bütün kadınların özgürlüğünün ve eşitliğinin mücadelesidir. Kadınlığı için açtığı savaşı ülkesini istila eden İspanyollara karşı da sürdürür. Çünkü kendi özgürlüğü ülkesinin de özgürlüğüdür...

ISBN 978-975-6304-96-9